

Suvestinė redakcija nuo 2021-11-13 iki 2021-12-31

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. [66-1984](#), i. k. 1001010ISTAI-1881

Nauja redakcija nuo 2012-02-07:

Nr. [XI-1919](#), 2012-01-17, Žin. 2012, Nr. 17-752 (2012-02-07), i. k. 1121010ISTA0XI-1919

LIETUVOS RESPUBLIKOS ELEKTROS ENERGETIKOS ĮSTATYMAS

2000 m. liepos 20 d. Nr. VIII-1881
Vilnius

PIRMASIS SKIRSNIS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato Lietuvos Respublikos elektros energetikos sektoriaus valstybinio valdymo, reguliavimo, priežiūros ir kontrolės bei veiklos elektros energetikos sektoriuje organizavimo teisinius pagrindus, taip pat reglamentuoja elektros energijos gamintojų, paslaugų teikėjų, vartotojų ir valstybinį elektros energetikos sektoriaus reguliavimą, priežiūrą ir kontrolę vykdančių institucijų tarpusavio santykius elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo, tiekimo ir vartotojų teisių ir teisėtų interesų užtikrinimo srityse.

2. Šio įstatymo nuostatos suderintos su Europos Sąjungos teisės aktais, nurodytais šio įstatymo priede.

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. Atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis – sutartis, pagal kurią fizinis arba juridinis asmuo sutinka iš elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamintojo tiesiogiai pirkti elektros energiją, o gamintojas – ją parduoti.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

1¹. **Balansavimo energija** – elektros energija, kuri yra suvartojama (nesuvartojama) ar pagaminama (nepagaminama) nesilaikant balansavimo energijos tiekėjų grafikuose, sudarytuose Lietuvos Respublikos energetikos ministerijos patvirtintose Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis, nurodytų elektros energijos kiekių.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

2. **Balansavimo energijos tiekėjas** – asmuo, prekiaujantis balansavimo energija su perdavimo sistemos operatoriumi.

3. **Buitinis elektros energijos vartotojas** (toliau – **buitinis vartotojas**) – fizinis asmuo, perkantis elektros energiją asmeniniams, šeimos ar namų ūkio poreikiams, nesusijusiems su ūkine komercine ar profesine veikla.

3¹. **Didelio naudingumo kogeneracija** – kombinuotas šilumos ir elektros energijos gamybos procesas, kai sutaupoma ne mažiau kaip 10 procentų kuro (pirminės energijos), palyginti su atskira palyginamąja šilumos ir elektros energijos gamyba, arba sutaupoma kuro mažesnės negu 1 MW elektrinės galios kogeneracijos blokui.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

4. **Didmeninė prekyba elektros energija** – prekyba elektros energija pagal dvišales sutartis, išskyrus su elektros energijos vartotojais sudaromas sutartis, ir (ar) prekyba elektros biržoje.

5. Elektros energetikos įmonė – asmuo, kuris vykdo bent vieną iš šių veiklų: elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo, kaupimo, tiekimo, elektros energijos paklausos telkimo, elektros energijos pirkimo siekiant ją perparduoti ir yra atsakingas už susijusius su šiomis veiklomis komercinius, techninius ir (ar) eksploataavimo įpareigojimus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

6. Elektros energetikos sektorius – valstybės energetikos sektoriaus dalis, apimanti elektros energijos gamybą, perdavimą, skirstymą, tiekimą, paklausos telkimą, vartojimą ir prekybą elektros energija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

7. Elektros energetikos sistema – visuma tarpusavyje suderintu režimu veikiančių elektros įrenginių, skirtų elektros energijai gaminti, perduoti ir skirstyti.

7¹. Elektros energetikos sistemos adekvatumas – elektros energetikos sistemos gebėjimas užtikrinti elektros energijos gamybos ir vartojimo balansą ir elektros energijos tiekimo saugumą bet kuriuo momentu, esant normaliai ir avarinei sistemos būklei.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

7². Elektros energetikos sistemos pajėgumai (toliau – **pajėgumai**) – atskirų asmens nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų elektros energijos gamybos, energijos kaupimo įrenginių elektros sistemoje, nepriklausomų elektros energijos paklausos telkėjų sutelktų įrenginių galima tam tikra galia esant įprastoms sąlygoms, neatsižvelgiant į laiko ribojimus ar trumpalaikius nuokrypius.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

8. Elektros energija – aktyvioji elektros energija, kuria teisės aktų nustatyta tvarka prekiaujama tarp elektros energijos rinkos dalyvių ir kuri yra skirta galutiniam suvartojimui, patiekiant ją kaip prekę vartotojui.

9. Elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantis vartotojas (toliau – **gaminantis vartotojas**) – elektros energijos vartotojas ar kitas asmuo, gaminantis elektros energiją iš atsinaujinančių išteklių elektros energijos gamybos įrenginiuose, valdomuose nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais, savo reikmėms ir ūkio poreikiams tenkinti ir turintis teisę pagamintą, bet savo reikmėms ir ūkio poreikiams nesuvartotą elektros energiją patiekti į elektros tinklus Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2201](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09724

10. Elektros energijos birža (toliau – **elektros birža**) – didmeninės prekybos elektros energija sistema, organizuojama elektros biržos operatoriaus Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

11. Elektros energijos biržos dalyvis (toliau – **elektros biržos dalyvis**) – elektros biržos operatoriaus duomenų bazėje įregistruotas elektros energijos rinkos dalyvis, kuris verčiasi didmenine prekyba elektros energija, teikdamas pasiūlymus pirkti ir (ar) parduoti elektros energiją elektros biržoje.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

12. Elektros energijos biržos operatorius (toliau – **elektros biržos operatorius**) – asmuo, administruojantis elektros biržą ir organizuojantis elektros biržoje vykdomą didmeninę prekybą elektros energija, veikiantis šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

13. Elektros energijos gamintojas (toliau – **gamintojas**) – asmuo, gaminantis elektros energiją ir turintis atitinkamą leidimą verstis šia veikla.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

14. Elektros energijos garantinis tiekimas (toliau – **garantinis tiekimas**) – elektros energijos tiekimas, siekiant užtikrinti vartotojų, kurie nustatyta tvarka nepasirinko nepriklausomo tiekėjo arba kurių pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nevykdo savo įsipareigojimų, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, aprūpinimą elektros energija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

14¹. Neteko galios nuo 2020-06-26

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

14². Elektros energijos kaupimo paslauga – energijos kaupimo įrenginių naudojimas vykdant energijos kaupimo veiklą viename ar keliuose elektros energijos rinkos segmentuose.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

14³. Elektros energijos paklausos telkimas (toliau – paklausos telkimas) – asmens veikla, apimanti jo paties ir (arba) grupės kitų vartotojų elektros energijos paklausos pokyčių ir (arba) elektros energijos gamybos derinimą, siekiant nesuvartotos arba pagamintos elektros energijos kiekį ir (arba) nesuvartotą arba patiektą galią parduoti, pirkti arba pateikti aukcionui elektros energijos, balansavimo ir rezervinės galios rinkose.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

15. Elektros energijos rinka – asmenų, kurie verčiasi elektros energijos gamybos, pardavimo, skirstymo, tiekimo ir paklausos telkimo veikla, santykių visuma, kuri apima didmeninę ir mažmeninę prekybą elektros energija ir sisteminių paslaugų teikimą ir yra paremta teisėtumo ir lygiateisiškumo principais, taikant reguliuojamojo trečiųjų asmenų dalyvavimo principą elektros energijai persiūsti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

16. Elektros energijos rinkos dalyvis (toliau – rinkos dalyvis) – asmuo, kuris verčiasi didmenine prekyba elektros energija Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais. Rinkos dalyviais laikomi pardavimo sistemos operatorius, skirstomųjų tinklų operatoriai, elektros

energijos gamintojai, tiekėjai, balansavimo energijos tiekėjai, nepriklausomi elektros energijos paklauskos telkėjai, taip pat asmenys, turintys leidimą eksportuoti elektros energiją į valstybes, kurios nėra valstybės narės, ar importuoti elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

17. Elektros energijos sąnaudos – visos elektros energijos sąnaudos, kurios patiriamos teikiant elektros energijos persiuntimo paslaugą perdavimo ir skirstomaisiais tinklais ir kurios apskaičiuojamos kaip skirtumas tarp visos perdavimo sistemos operatoriaus ar skirstomųjų tinklų operatoriaus gautos elektros energijos ir vartotojų suvartotos ar kitiems operatoriams persiųstos elektros energijos kiekio.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

17¹. Elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ketinimų protokolai (toliau – **ketinimų protokolai**) – elektros tinklų operatoriaus ir gamintojo susitarimas, kuriuo, be kita ko, gamintojas įsipareigoja per nustatytą laikotarpį parengti savo elektros įrenginius prijungti prie elektros tinklų, o tinklų operatorius – per nustatytą laikotarpį prijungti gamintojo elektros įrenginius prie savo valdomų elektros tinklų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

18. Elektros tinklai – elektros energijos perdavimo ir (ar) skirstomieji tinklai, tai yra visuma tarpusavyje suderintu režimu veikiančių elektros įrenginių, skirtų elektros energijai perduoti ir (ar) skirstyti.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

18¹. Energijos kaupimas – elektros energijos galutinio naudojimo elektros energetikos sistemoje atidėjimas vėlesniam laikui, nei ji buvo pagaminta, arba elektros energijos pavertimas kitos formos energija ir tokios energijos laikymas, taip pat vėlesnis tokios energijos pavertimas elektros energija arba naudojimas kaip kito energijos nešiklio.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

18². Energijos kaupimo įrenginys – elektros energetikos sistemos įrenginys, kuriame kaupiama energija (įskaitant elektros akumuliatorius, hidroakumuliacines elektrines, kondensatorius, suspausto oro ar vandenilio saugyklas).

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

18³. Esami pajėgumus užtikrinantys įrenginiai – asmens nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomi elektros energijos gamybos, energijos kaupimo įrenginiai elektros sistemoje ir (ar) nepriklausomo elektros energijos paklauskos telkėjo sutelkti įrenginiai, kurie yra pastatyti ar įrengti, rekonstruojami ar įrengiami iki kvalifikacinės atrankos pradžios ir kurie atitinka šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose, reglamentuojančiuose elektros įrenginių įrengimą ir eksploatavimą, nustatytus reikalavimus ir naudojami veiklai, turint reikiamą leidimą ir (ar) atestatą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

18⁴. **Garantinis elektros energijos tiekėjas** – elektros energijos skirstomųjų tinklų operatorius, atliekantis garantinį elektros energijos tiekimą vartotojams, kurių įrenginiai prijungti prie jo paties valdomų elektros tinklų, ir daugiau kaip 100 000 vartotojų aptarnaujantis elektros energijos skirstomųjų tinklų operatorius, atliekantis garantinį elektros energijos tiekimą vartotojams, kurių įrenginiai yra prijungti prie perdavimo sistemos operatoriaus valdomų elektros tinklų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

19. **Horizontalios integracijos įmonė** – įmonė ar įmonių grupė, kuri verčiasi bent viena iš šių veiklos rūšių: elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo arba tiekimo veikla ir verčiasi kita su elektros energetika nesusijusia veikla.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

20. **Ilgalaikis planavimas** – elektros energijos gamybos, perdavimo ir skirstymo pajėgumų plėtos, tiekimo vartotojams patikimumo užtikrinimo ir tam reikalingų ilgalaikių investicijų planavimas dešimties metų laikotarpiui, siekiant patenkinti elektros energijos poreikį sistemoje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

21. **Integruota įmonė** – vertikalios ar horizontalios integracijos įmonė.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

21¹. **Išankstinis pajėgumų aukcionas** – perdavimo sistemos operatoriaus dėl kiekvienos valstybės narės jungiamosios linijos (ar linijų), kuria (kuriomis) Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema yra sujungta su tos atitinkamos valstybės narės elektros energetikos sistema, organizuojamas pajėgumų aukcionas, kuris vyksta prieš pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

22. **Įmonės kontrolė** – teisės, susitarimai ar kitos priemonės, kurios kiekviena atskirai ar visos kartu, atsižvelgiant į atitinkamas faktines ir (ar) teises aplinkybes, suteikia galimybę daryti lemiamą poveikį įmonei, visų pirma naudojantis:

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

1) nuosavybės teise arba teise naudotis visu asmens turtu ar jo dalimi;

2) įstatymų ir (ar) susitarimų pagrindu įgytomis teisėmis, turinčiomis lemiamą įtaką formuojant asmens organus, balsuojant arba priimant sprendimus.

23. **Jungiamoji linija** – elektros energetikos sistemas jungiantys elektros įrenginiai.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

24. **Jungtinė sistema** – kelios elektros energijos perdavimo ir skirstymo sistemos, sujungtos viena ar daugiau jungiamųjų linijų.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

24¹. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektas – visuma teisės aktų nustatytų dokumentų, kuriuose pateikiami šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje nurodytų kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių ir jų įrengimo sprendiniai.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-262](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-05920

24². Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių projektuotojas – Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, turintis šio įstatymo nustatytą teisę projektuoti kilnojamuosius elektros energetikos objektus ir įrenginius, nurodytus šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-262](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-05920

24³. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo rangovas – Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, turintis šio įstatymo nustatytą teisę įrengti kilnojamuosius elektros energetikos objektus ir įrenginius, nurodytus šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-262](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-05920

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

24⁴. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo užsakovas (toliau – **užsakovas**) – Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės, taip pat trečiosios šalies fizinis asmuo arba juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, užsakantys šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje nurodytų kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių projektavimo ir (ar) įrengimo paslaugas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-262](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-05920

24⁵. Kintamosios elektros energijos kainos sutartis (toliau – kintamosios kainos sutartis) – nepriklausomo elektros energijos tiekėjo ir vartotojo sudaroma elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis, kurių kainodara atitinka kainos kitimą elektros energijos rinkoje, įskaitant kitos paros ir einamosios paros elektros energijos rinkas, tokiais intervalais, kurie yra ne retesni kaip atsiskaitymai rinkoje.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

24⁶. Kritinis elektros energetikos sistemos laikotarpis (toliau – **kritinis sistemos laikotarpis**) – valanda ar kelios iš eilės einančios valandos, kai perdavimo sistemos operatoriaus nustatyta prieinama galia Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje yra mažesnė, negu būtina užtikrinti elektros energijos gamybos ir vartojimo balansą, ir (ar) Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema dirba izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo režimu.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

24⁷. Kvalifikacinė atranka – procedūra, kuria perdavimo sistemos operatorius vertina asmenų, taip pat jų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų ir (ar) sutelktų esamų ir (ar) planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį nustatytiems reikalavimams.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

25. Leistinoji naudoti galia – didžiausia galia, kuri nurodyta perdavimo sistemos operatoriaus ar skirstomųjų tinklų operatoriaus ir vartotojo sudarytoje elektros įrenginių prijungimo sutartyje ir kurią vartotojas gali vartoti iš elektros tinklų bet kuriuo metu.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

26. Lokalieji elektros tinklai – gamintojo ar vartotojo teritorijoje ir (ar) pastate esantys bei gamintojo ar vartotojo teisėtai valdomi žemos ir (ar) vidutinės įtampos elektros tinklai, transformatorių pastotės ir (ar) kiti elektros įrenginiai, naudojami persiunčiant elektros energiją prie jų prijungtiems vartotojų ir (ar) kitų asmenų objektams.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

27. Nacionalinė balansavimo funkcija – balanso tarp elektros energijos gamybos ir vartojimo užtikrinimas pagal sistemos darbo saugumo ir patikimumo bei elektros energijos kokybės kriterijus elektros energetikos sistemos mastu.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

28. Nefinansinės korporacijos – privatūs ir valstybiniai subjektai, kurių pagrindinė veikla yra ne finansinio tarpininkavimo veikla, o prekių gamyba ir nefinansinių paslaugų teikimas siekiant uždirbti pelno.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

28¹. Nepriklausomas elektros energijos paklausos tiekėjas (toliau – nepriklausomas paklausos tiekėjas) – elektros energijos rinkos dalyvis, kuris, turėdamas reikiamą leidimą, vykdo vartotojų elektros energijos paklausos telkimo veiklą ir nėra susijęs su savo aptarnaujamų vartotojų tiekėju. Laikoma, kad nepriklausomas paklausos tiekėjas ir tiekėjas, kaip ūkio subjektai, yra susiję, jeigu vienas iš jų tiesiogiai arba netiesiogiai (per trečiuosius ūkio subjektus) turi daugiau kaip pusę kito ūkio subjekto akcijų, kitokių vertybinių popierių ar turto arba turi teises į daugiau kaip pusę balsų, arba turi teisę skirti daugiau kaip pusę priežiūros ar valdymo organų narių, arba turi ūkio subjekto valdymo teisę.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

29. Nepriklausomas tiekėjas – asmuo, tiekiantis elektros energiją vartotojams ir turintis teisę verstis nepriklausomo elektros energijos tiekimo veikla.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

30. Pagalbinis apsaugos nuo elektros energijos kainų svyravimo instrumentas (toliau – **pagalbinis instrumentas**) – priemonė, skirta užtikrinti rinkos dalyvių apsaugą nuo galimų elektros energijos kainų svyravimų elektros biržoje.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

30¹. Pagrindinis pajėgumų aukcionas – pajėgumų aukcionas, perdavimo sistemos operatoriaus baigiamas ne vėliau kaip likus 48 mėnesiams iki šių pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

30². **Pajėgumų aukcionas** – išankstinis, pagrindinis ar papildomas pajėgumų aukcionas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

30³. **Pajėgumų aukciono dalyvis** – asmuo, kuris nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo ir (ar) sutelkia esamus ir (ar) planuoja naujus pajėgumus užtikrinančius įrenginius ir kuris įvykdęs keliamus reikalavimus dalyvauja pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

30⁴. **Pajėgumų pateikimo laikotarpis** – laikotarpis, per kurį vykdoma pajėgumų užtikrinimo prievolė.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

30⁵. **Pajėgumų užtikrinimo mechanizmas** – laikina priemonė, kuria užtikrinama, kad atlyginant už pajėgumus užtikrinančių įrenginių parengtį bus pasiekiamas reikiamas elektros energijos tiekimo saugumo lygis, išskyrus su papildomomis paslaugomis ar perkrovos valdymu susijusias priemones, apibrėžiamas Reglamente (ES) Nr. 2019/943.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

30⁶. **Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registras** – perdavimo sistemos operatoriaus valdoma duomenų bazė, kurioje kaupiama ir tvarkoma informacija apie kvalifikacinių atrankų ir pajėgumų aukcionų rezultatus, pajėgumų aukcionų dalyvius ir jų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomus ir (ar) sutelktus esamus ir (ar) planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, taip pat pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdytojų sudarytus susitarimus dėl pajėgumų užtikrinimo prievolės perleidimo.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

30⁷. **Pajėgumų užtikrinimo prievolė** – įsipareigojimas palaikyti pajėgumus užtikrinančių įrenginių parengtį ir Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemai pateikti pajėgumų aukcione laimėtus pajėgumus atitinkantį elektros energijos kiekį per kritinį sistemos laikotarpį.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

30⁸. **Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdytojas** (toliau – **pajėgumų vykdytojas**) – Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės, kurios elektros energetikos sistema jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, asmuo, kuris laimi pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną ir sudaro pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

30⁹. **Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartis** – pajėgumų aukciono laimėtojo ir perdavimo sistemos operatoriaus sudaroma sutartis dėl pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

30¹⁰. **Papildomas pajėgumų aukcionas** – pajėgumų aukcionas, perdavimo sistemos operatoriaus baigiamas ne anksčiau kaip 13 mėnesių ir ne vėliau kaip 3 mėnesiai iki šių pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

31. Paskirstytoji gamyba – elektros energijos gamyba prie skirstomųjų tinklų prijungtuose elektros energijos gamybos įrenginiuose.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

32. Pažeidžiamas elektros energijos vartotojas (toliau – **pažeidžiamas vartotojas**) – buitinis elektros energijos vartotojas, kuris pats ir (ar) su juo bendrai gyvenantys asmenys gauna ir (ar) turi teisę gauti piniginę socialinę paramą pagal Lietuvos Respublikos piniginės socialinės paramos nepasiturintiems gyventojams įstatymą ir kuris šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę naudotis pažeidžiamiesiems vartotojams nustatytais papildomomis garantijomis.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

33. Perdavimas – elektros energijos persiuntimas perdavimo tinklais, įskaitant teikiamas sistemines paslaugas, išskyrus tiekimą.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

34. Perdavimo sistemos operatorius – asmuo, nuosavybės teise, kaip nurodyta šio įstatymo 53 straipsnio 2 dalyje, ar kitais teisėtais pagrindais valdantis perdavimo tinklus, teisės aktų nustatyta tvarka užtikrinantis perdavimo tinklų eksploatavimą, plėtrą ir techninę priežiūrą, atliekantis nacionalinę balansavimo, dispečerinio valdymo ir sisteminių paslaugų teikimo funkcijas ir turintis atitinkamą veiklos licenciją.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

35. Persiuntimo paslauga – elektros energijos perdavimas ir (ar) skirstymas iki sutartyje nustatytos elektros tinklų nuosavybės ribos.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

35¹. Planuojami pajėgumus užtikrinantys įrenginiai – asmens nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomi elektros energijos gamybos, energijos kaupimo įrenginiai elektros sistemoje ir (ar) nepriklausomo elektros energijos paklausos telkėjo sutelkti įrenginiai, kuriuos iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios ketina rekonstruoti ar naujai įrengti, ar pastatyti pajėgumų aukciono dalyvis, iki kvalifikacinės atrankos pradžios dar neturintis veiklai reikiamų leidimų ir (ar) atestatų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

35². Pradinė elektros energijos paklausa – pagal patvirtintą metodiką įvertinamas įprastu elektros energijos vartojimo režimu vartotojo suvartojamas elektros energijos kiekis, kuris naudojamas skaičiuojant vartotojo elektros energijos paklausos pokytį.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

35³. Prievolių įvykdymo užtikrinimas – finansinė garantija ar finansinis laidavimas, kaip tai nustatyta Lietuvos Respublikos finansų įstaigų įstatyme.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

36. Reguliavimo energija – perdavimo sistemos operatoriaus dispečerinio centro nurodymu nupirktą ir (ar) parduotą elektros energiją, reikalingą nacionalinei balansavimo funkcijai atlikti.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

37. Reguliavimo periodas – laikotarpis, kuriam nustatomos viršutinės elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų ribos.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

38. Reguluojamasis trečiųjų asmenų dalyvavimas – procesas, kai gamintojai, tiekėjai ir vartotojai naudojami perdavimo ar skirstomaisiais tinklais elektros energijai persiūsti teisės aktų nustatyta tvarka paskelbtomis sąlygomis.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

39. Rezervinė galia – elektros energijos gamybos, vartotojų elektros energijos paklausos pokyčių potencialas, kuris naudojamas nustatytam dažniui palaikyti, elektros energetikos sistemos balansui užtikrinti ir elektros energijai gaminti arba jos poreikiui sumažinti numatytais šios energijos gamybos sumažėjimo ar vartojimo padidėjimo atvejais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

40. Sisteminės paslaugos – perdavimo veiklos dalis, kuri užtikrina elektros energetikos sistemos darbo stabilumą ir patikimumą, sisteminių avarijų prevenciją ir likvidavimą, reikiamą galios rezervą ir pralaidumą perdavimo tinklais, laikantis nustatytų elektros energijos tiekimo kokybės ir patikimumo reikalavimų.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

41. Skirstymas – elektros energijos persiuntimas skirstomaisiais tinklais, išskyrus tiekimą.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

42. Skirstomųjų tinklų operatorius – asmuo, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantis skirstomuosius tinklus, esančius jo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje, teisės aktų nustatyta tvarka užtikrinantis skirstomųjų tinklų eksploatavimą, plėtrą ir techninę priežiūrą, atsakingas už tai, kad būtų užtikrintas ilgalaikis sistemos pajėgumas pagrįstiems elektros energijos skirstymo poreikiams tenkinti, ir turintis atitinkamą veiklos licenciją.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

42¹. **Skirstomi pajėgumai** – pajėgumų aukcione planuojami paskirstyti pajėgumai.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

43. **Tiekėjas** – visuomeninis ar nepriklausomas tiekėjas, turintis atitinkamą veiklos licenciją ar leidimą verstis šia veikla.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

44. **Tiekimas** – elektros energijos pardavimas ir (ar) perpardavimas vartotojui.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

45. **Tiesioginė linija** – elektros linija, jungianti elektros energijos gamybos ir vartojimo vietas, neprijungtas prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų, arba elektros energijos linija, jungianti elektros energijos gamintojo ir jo padalinių bei dukterinių įmonių ar vartotojų, kurių elektros įrenginiai yra prijungti prie gamintojo lokaliųjų elektros tinklų, objektus.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

46. **Tinklų naudotojas** – asmuo, kurio įrenginiai yra prijungti prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų ir kuris naudojasi ar gali naudotis elektros energijos persiuntimo paslauga.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

47. **Tinklų operatorius** – perdavimo sistemos operatorius ir (ar) skirstomųjų tinklų operatorius.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

48. **Tinklų priežiūros darbai** – elektros tinklų įrenginių darbo stabilumą, saugumą, patikimumą ir kokybę užtikrinantys veiksmai.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

48¹. **Totali elektros energetikos sistemos avarija** – elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo ir vartojimo proceso nutrūkimas nustojus veikti visai elektros energetikos sistemai.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

49. **Tretieji asmenys** – elektros energijos gamintojai, tiekėjai ir vartotojai, kurie šiame įstatyme nustatyta tvarka įgyja teisę pasinaudoti elektros energijos perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais elektros energijai persiųsti teisės aktų nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

50. **Vartotojas** – asmuo, kurio įrenginiai yra prijungti prie perdavimo arba skirstomųjų tinklų ar tiesioginės linijos ir kuris perka elektros energiją vartojimo tikslams.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

50¹. **Vartotojo elektros energijos paklausos pokytis** (toliau – vartotojo paklausos pokytis) – vartotojo įprasto elektros energijos vartojimo režimo pasikeitimas, kai vartotojas suvartoja mažiau ar daugiau negu įprasta elektros energijos ir (arba) galios, reaguodamas į rinkos veiksnius, įskaitant pagal laiką kintančias elektros energijos kainas ar tinklų operatoriaus mokamas sumas, arba priimdamas individualiai ar per nepriklausomą paklausos telkėją didmeninėje rinkoje pateiktą pasiūlymą už tam tikrą atlygį sumažinti arba padidinti savo elektros energijos vartojimą. Vartotojo elektros energijos paklausos pokytis išreiškiamas elektros energijos kiekiu ir (arba) galia.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

51. **Vartotojo objektas** – vartotojo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomas objektas (įrenginys, statinys ar kita), kuriame vartojama elektros energija.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

52. **Vertikaliai integruota įmonė** – įmonė ar įmonių grupė, kurios verčiasi bent viena elektros energijos perdavimo ar skirstymo veikla ir elektros energijos tiekimo ar gamybos veikla, ir kai tas pats asmuo ar asmenys turi teisę tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti elektros energijos perdavimo ar skirstymo veikla ir bent viena tiekimo ar gamybos veikla besiverčiančias įmones arba būti jų kontroliuojamas.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

53. **Viešieji interesai elektros energetikos sektoriuje** – veikla ar neveikimas elektros energetikos sektoriuje, tiesiogiai ar netiesiogiai susiję su valstybės energetiniu ir (ar) visuomenės saugumu, elektros energetikos sistemos darbo saugumu ir patikimumu, elektros energetikos sektoriaus neigiamo poveikio aplinkai mažinimu, energijos išteklių diversifikavimu ir kitais šiame įstatyme numatytais darnios elektros energetikos sektoriaus plėtros tikslais.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

54. **Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos** – paslaugos, kurių teikėjus ir teikimo tvarką tvirtina Lietuvos Respublikos Vyriausybė, vadovaudamasi šio įstatymo 74 straipsnyje nustatytais bendraisiais reikalavimais, viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje ir šių paslaugų sąrašu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

55. **Visuomeninis tiekėjas** – asmuo, įpareigotas tiekti elektros energiją jo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje esantiems šio įstatymo 43 straipsnyje nurodytiems vartotojams.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

56. Kitos šiame įstatyme vartojamos sąvokos suprantamos taip, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos energetikos įstatyme, Lietuvos Respublikos statybos įstatyme, Lietuvos Respublikos pelno mokesčio įstatyme, Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatyme ir kituose teisės aktuose.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

3 straipsnis. Pagrindiniai šio įstatymo tikslai

Pagrindiniai šio įstatymo tikslai:

- 1) užtikrinti saugų ir patikimą elektros energetikos sistemos veikimą, elektros energijos gamybą, perdavimą, skirstymą ir tiekimą;
- 2) nustatyti elektros energetikos sektoriaus dalyvių teises ir pareigas ir jų tarpusavio santykių teisinius pagrindus;
- 3) sukurti teisines sąlygas konkurencijai pagrįstai elektros energijos rinkai veikti, sąžiningos konkurencijos tarp rinkos dalyvių principams įtvirtinti;
- 4) užtikrinti elektros energijos perdavimo veiklos ir skirstymo veiklos nepriklausomumą ir jų efektyvų atskyrimą nuo kitų elektros energetikos sektoriaus veiklos rūšių komercinių interesų, sukurti teisines sąlygas reorganizuoti vertikaliai integruotas įmones;
- 5) nustatyti aukštą vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos lygį, visų pirma užtikrinant elektros energijos prieinamumą ir pakankamumą, pažeidžiamų vartotojų apsaugą, teisės į informaciją įgyvendinimą ir veiksmingas teisių gynimo priemones;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

6) skatinti elektros energijos vidaus rinkos plėtrą, rinkos integraciją, modernizuoti technines rinkos įgyvendinimo priemones, užtikrinti aiškią ir skaidrią kainodarą;

7) užtikrinti ir skatinti elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo ir vartojimo efektyvumą;

8) sudaryti tinkamas sąlygas investicijoms į elektros energetikos sektorių;

9) nustatyti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teisinius pagrindus ir objektyviai pagrįstus, aiškius ir skaidrius reikalavimus bei įpareigojimus elektros energetikos sektoriuje;

10) nustatyti teisinius pagrindus nacionalinės energetikos sektoriaus reguliavimo institucijos ir perdavimo sistemos operatoriaus bendradarbiavimui regioniniu ir Europos Sąjungos lygmeniu;

11) nustatyti pagrindinius elektros energetikos sektoriaus krizių prevencijos, pasiruošimo šioms krizėms ir jų valdymo teisinius pagrindus.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

ANTRASIS SKIRSNIS

ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIAUS VEIKLOS VALDYMAS

4 straipsnis. Elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendrieji principai

Elektros energetikos sektoriaus veiklos valstybinis valdymas, reguliavimas, priežiūra ir kontrolė grindžiami šiais bendraisiais principais:

- 1) elektros energijos tiekimo ir elektros energetikos sistemos darbo saugumo ir patikimumo;
- 2) elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo;
- 3) neigiamo elektros energetikos sektoriaus poveikio aplinkai mažinimo ir darnios elektros energetikos sektoriaus plėtros, įgyvendinant valstybės aplinkos apsaugos, ekonominės ir socialinės politikos tikslus;
- 4) konkurencijos tarp rinkos dalyvių;
- 5) elektros energijos prieinamumo ir pakankamumo vartotojams už ekonomiškai pagrįstą kainą bei vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

6) efektyvių išmaniųjų energijos tinklų, išmaniųjų energijos apskaitos sistemų ir atsinaujančių energijos išteklių panaudojimo elektros energetikos sektoriuje plėtros skatinimo;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

7) nediskriminavimo, skaidrumo ir teisinio tikrumo.

5 straipsnis. Elektros energetikos sektoriaus veiklos valdymo srities institucijos

1. Elektros energetikos politikos kryptis nustato Lietuvos Respublikos Seimas (toliau – Seimas), tvirtindamas Nacionalinę energetinės nepriklausomybės strategiją ir priimdamas įstatymus.

2. Elektros energetikos veiklos valdymą, reguliavimą, priežiūrą ir kontrolę Lietuvos Respublikoje pagal kompetenciją atlieka:

- 1) Lietuvos Respublikos Vyriausybė (toliau – Vyriausybė) ar jos įgaliota institucija;
- 2) Lietuvos Respublikos energetikos ministerija (toliau – Energetikos ministerija);
- 3) Valstybinė energetikos reguliavimo taryba (toliau – Taryba);

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

4) neteko galios 2019-07-01;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

5) Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba (toliau – Tarnyba).

6 straipsnis. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos funkcijos elektros energetikos sektoriuje

1. Vyriausybė:

- 1) teikia Seimui tvirtinti Nacionalinę energetinės nepriklausomybės strategiją;
- 2) bendradarbiauja su užsienio valstybių elektros energetikos institucijomis, pagal kompetenciją atstovauja Lietuvos Respublikai tarptautinėse organizacijose;
- 3) tvirtina Veiklos elektros energetikos sektoriuje licencijavimo taisykles;

4) neteko galios nuo 2017-07-17;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-554](#), 2017-06-29, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-12057

5) nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje teikimo tvarką, šių paslaugų teikimo apimčių nustatymo tvarką;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

6) nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus skyrimo tvarką;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

7) tvirtina Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkos aprašą;

8) nustato energetikos įmonėms įpareigojimus teikti viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkančias paslaugas ir kai to reikia nustatytiems įpareigojimams vykdyti skiria finansines kompensacijas ar nustato kitas kompensavimo formas ir išimtinės teises nediskriminuojant ir skaidriai;

9) nustato pažeidžiamiems vartotojams taikomų papildomų garantijų įgyvendinimo tvarką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

10) tvirtina Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

11) tvirtina Elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

12) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

2. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija:

1) tvirtina Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisykles;

2) vadovaudamasi viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus skyrimo tvarka skiria viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorių;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

3) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

7 straipsnis. Energetikos ministerijos funkcijos elektros energetikos sektoriuje

Energetikos ministerija:

1) formuoja valstybės politiką elektros energetikos sektoriuje ir organizuoja, koordinuoja ir kontroliuoja, kaip ji įgyvendinama;

2) bendradarbiauja su užsienio valstybių elektros energetikos institucijomis, pagal kompetenciją atstovauja Lietuvos Respublikai tarptautinėse organizacijose;

3) rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo ir apimčių nustatymo tvarkos aprašą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

4) tvirtina išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

5) suderinusi su Tarnyba, nustato naujų buitinių vartotojų elektros energijos įrenginių prijungimo prie elektros tinklų standartines sąlygas;

6) suderinusi su Tarnyba, tvirtina Buitinių vartotojų su tinklų operatoriais sudaromų elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų aprašą;

TAR pastaba. 6 punktas netenka galios 2021-01-01.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

7) suderinusi su Tarnyba, tvirtina Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų aprašą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

8) nustato tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ir (ar) tiesioginės linijos tvarką ir sąlygas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

9) nustato tinklų naudotojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ir aprūpinimo elektros energija atkūrimo trukmę;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

10) tvirtina Elektros energetikos objektų įrengimo, eksploatavimo, naudojimo ir saugos taisykles, kuriose, be kita ko, nustatomi elektros energijos gamybos, perdavimo ir skirstymo įrenginių techniniai konstrukcijos, eksploatavimo ir saugos reikalavimai;

11) tvirtina Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisykles;

12) tvirtina Prekybos elektros energija taisykles;

13) nustato laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo ir ribojimo sąlygas;

14) nustato asmenų, vykdančių veiklą elektros energetikos sektoriuje, informacijos teikimo tvarką ir sąlygas;

15) nustato didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintos elektros energijos ir elektros energijos priėmimo į perdavimo ir (ar) skirstymo tinklus bei persiuntimo, užtikrinant sistemos darbo saugumą ir patikimumą, tvarką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

16) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidas;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

17) rengia ir teikia Vyriausybei tvirtinti Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

18) tvirtina Pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje planą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

19) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

8 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-07-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

9 straipsnis. Tarybos funkcijos elektros energetikos sektoriuje

1. Tarybos funkcijas, uždavinius, teises ir pareigas elektros energetikos sektoriuje nustato Energetikos įstatymas, šis ir kiti įstatymai bei Tarybos nuostatai.

2. Taryba pagal kompetenciją Lietuvos Respublikoje atlieka veiklos elektros energetikos sektoriuje valstybinio reguliavimo funkcijas, be kita ko, užtikrindama reguliuojamosios energetikos veiklos vykdymo bei elektros energetikos įmonių ir vartotojų teisių ir pareigų tinkamo įgyvendinimo priežiūrą ir kontrolę.

3. Taryba:

1) šio įstatymo nustatytais atvejais išduoda licencijas ir leidimus verstis veikla elektros energetikos sektoriuje;

2) nustato elektros energetikos įmonių technologinius, finansinius ir vadybinius pajėgumus ir jų įvertinimo tvarką;

3) nustato elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimus;

4) tvirtina elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų viršutinių ribų ir garantinio tiekimo pažeidžiamiems vartotojams paslaugos kainos skaičiavimo metodikas, nustato valstybės reguliuojamų paslaugų ir elektros energijos kainų viršutines ribas ir garantinio tiekimo pažeidžiamiems vartotojams paslaugos kainą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

5) paslaugų teikėjų teikimu skelbia elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas;

6) tvirtina viešuosius interesus elektros energetikos sektoriuje atitinkančių paslaugų kainų skaičiavimo metodiką, nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainas;

7) atlieka viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančių ir lėšas už viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimą gaunančių asmenų priežiūrą ir kontrolę;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

8) nustato elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų diferencijavimo tvarką;

9) tvirtina tinklų naudotojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainius, jų nustatymo metodiką, kurioje nustatytos ir įkainių apskaičiavimo sąlygos, vadovaudamasi šiame įstatyme nustatytais bendraisiais įkainių nustatymo reikalavimais;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

10) nustato įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmokos skaičiavimo metodiką, nustato įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmoką. Įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmoka Tarybos nustatytais atvejais ir tvarka gali būti taikoma tik asmenims, importuojantiems elektros energiją iš trečiųjų šalių;

11) tvirtina elektros energetikos įmonių reguliavimo apskaitos sistemos reikalavimus ir (ar) metodą, ir (ar) modelį;

12) nustato perdavimo sistemos operatoriaus dokumentų, duomenų ir informacijos pateikimo tvarką ir sąlygas;

13) tvirtina Naudojimosi jungiamųjų linijų paslaugomis kainų skaičiavimo metodiką, perdavimo sistemos operatoriaus pateiktas perdavimo tinklų ir jungiamųjų linijų valdymą, jų pralaidumo nustatymą, paskirstymą ir perkrovų valdymą reglamentuojančias taisykles;

14) nustato prekybos elektros energija priežiūros tvarką;

15) tvirtina Elektros energijos rinkos tyrimo taisykles;

16) nustato Tarybos priimamų teisės aktų ir sprendimų skelbimo tvarką ir sąlygas;

17) tvirtina Tarybos viešojo konsultavimosi taisykles;

18) tvirtina Elektros energiją gaminančių vartotojų naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainos skaičiavimo metodiką ir nustato naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą;

19) vykdo Energetikos įstatyme numatytų priemonių, taikomų paskelbus valstybės lygio ekstremaliąją energetikos padėtį, įgyvendinimo elektros energetikos sektoriuje, taip pat aprūpinimo elektros energija nutraukimo ir ribojimo kitais pagrindais stebėseną, pagal kompetenciją bendradarbiauja įgyvendinant šias priemones ir teikia rekomendacijas dėl jų atitikties įstatymų nustatytiems reikalavimams;

20) derina tinklų operatorių apskaičiuotus šių operatorių išduodamų prijungimo sąlygų, išankstinių prijungimo sąlygų, prijungimo paslaugos sutarčių, kai jose nurodomos prijungimo sąlygos, parengimo, elektros energijos persiuntimo ir (ar) tiekimo nutraukimo, apribojimo, atnaujinimo ir elektros apskaitos prietaiso rodmenų nuskaitymo paslaugų įkainius, kurie nustatomi pagal tinklų operatorių parengtą, su Taryba suderintą ir tinklų operatorių patvirtintą šių įkainių apskaičiavimo metodiką;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

21) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtas elektros energijos perdavimo paslaugos teikimo sutarčių standartines sąlygas ir skirstomųjų tinklų operatoriaus parengtas elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartines sąlygas;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

22) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą Pradinės elektros energijos paklausos nustatymo metodiką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

23) rengia ir tvirtina Pajėgumų aukciono dalyvių pasiūlymų ir aukciono didžiausių kainų nustatymo metodiką, nustato didžiausias kainų ribas esamus ir planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius valdančių asmenų pasiūlymams bei atitinkamiems aukcionams;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

24) tvirtina Pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų skaičiavimo metodiką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

25) tvirtina Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodiką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

26) tvirtina Pajėgumų perkrovos pajamų paskirstymo metodiką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

27) tvirtina Skirstomų pajėgumų skaičiavimo metodiką ir skelbia išvadą dėl skirstomų pajėgumų įtakos atskirai elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

28) skelbia išvadą apie įvykusio pajėgumų aukciono procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir aukciono metu paskirstytų pajėgumų įtaką atskirai elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos, įvertintai pagal pajėgumų aukciono rezultatus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

29) tvirtina Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties standartines sąlygas;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

30) vykdo pajėgumų aukcionų stebėseną ir atlieka jų vertinimą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

31) tvirtina Pajėgumų aukcionų nuostatus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

32) derina perdavimo sistemos operatoriaus parengtą pajėgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštį;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

33) nustato šio įstatymo 52¹ straipsnyje nurodytų nepriklausomų tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemonių patikimumo ženklo suteikimo ir panaikinimo tvarką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

34) nustato nepriklausomų tiekėjų informacijos apie jų mažmeninės elektros energijos tiekimo kainos pasiūlymus, įskaitant mažmeninės kintamosios elektros energijos kainos pasiūlymus, pateikimo Tarybai tvarką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

35) suteikia ir panaikina šio įstatymo 52¹ straipsnyje nurodytų nepriklausomų tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemonių patikimumo ženklą ir prižiūri šių palyginimo priemonių veikimą;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

36) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų, tiesiogiai taikomu Europos Sąjungos teisės aktu ir ratifikuota Lietuvos Respublikos tarptautine sutartimi pavestas funkcijas.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

4. Taryba turi užtikrinti konkurenciją tarp elektros energijos rinkos dalyvių, atskirų rinkos dalyvių ir vartotojų nediskriminavimą bei nustatytos kokybės paslaugų teikimą vartotojams. Siekdama šio tikslo, Taryba kontroliuoja:

1) kaip laikomasi perdavimo tinklų ir jungiamųjų linijų valdymo, jų pralaidumo nustatymo, paskirstymo ir perkrovų valdymo taisyklių. Taryba turi teisę teikti privalomus nurodymus perdavimo sistemos operatoriui dėl šių taisyklių koregavimo ar keitimo;

2) kaip laikomasi elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų;

3) per kiek laiko tinklų operatoriai atlieka vartotojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų ir aprūpinimo elektros energija atkūrimo darbus;

4) kad tinklų operatoriai savo interneto svetainėse skelbtų atitinkamą informaciją, susijusią su jungiamosiomis linijomis, sistemos naudojimu ir pajėgumų paskirstymu suinteresuotiems asmenims;

5) kad būtų veiksmingai atskirtos veiklos rūšys elektros energetikos sektoriuje, užtikrinant elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklos nepriklausomumą nuo gamybos ir tiekimo veiklos interesų ir siekiant išvengti šių veiklos rūšių kryžminio subsidijavimo;

6) kad naujų elektros energijos gamintojų prijungimo sąlygos ir tarifai būtų objektyvūs, skaidrūs ir nediskriminaciniai, atsižvelgiant į visas išlaidas ir naudą, kurią teikia atsinaujinančių energijos išteklių technologijų plėtra, paskirstytoji gamyba bei šilumos ir elektros energijos gamyba vieno technologinio proceso metu;

7) kaip laikomasi šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų skaidrumo, nediskriminavimo ir konkurencijos elektros energetikos sektoriuje reikalavimų;

8) kad būtų užtikrintas efektyvus elektros energijos rinkos veikimas ir užkertamas kelias asmenims piktnaudžiauti dominuojančia padėtimi rinkoje ar kitokiais veiksmais daryti neigiamą įtaką efektyviai konkurencijai tarp elektros energijos rinkos dalyvių;

9) kaip laikomasi Prekybos elektros energija taisyklių;

10) kaip laikomasi licencijuojamos veiklos ar veiklos, kuriai reikalingas leidimas, elektros energetikos sektoriuje sąlygų ir reikalavimų, kaip saugomos ir ginamos vartotojų teisės ir teisėti interesai, įskaitant vartotojams teikiamos informacijos patikimumą;

11) kitų Tarybos kompetencijai priskirtų valstybinio reguliavimo, priežiūros ir kontrolės bei veiklos elektros energetikos sektoriuje rūšių tinkamą funkcionavimą.

5. Taryba savo metinėje veiklos ataskaitoje paskelbia pagal šio straipsnio 4 dalies nuostatas vykdomos kontrolės rezultatus.

6. Taryba, atlikdama jai pavestas elektros energetikos sektoriaus valstybinio reguliavimo, priežiūros ir kontrolės funkcijas, veikia nepriklausomai nuo kitų valstybės institucijų, įstaigų, organizacijų, taip pat komercinių veiklos elektros energetikos sektoriuje interesų.

7. Taryba įstatymų nustatyta tvarka ir sąlygomis už valstybės reguliuojamosios energetikos veiklos elektros energetikos sektoriuje pažeidimus elektros energetikos įmonėms skiria veiksmingas, proporcingas ir atgrasančias sankcijas. Tarybos skiriamos baudos už pažeidimus vykdančios reguliuojamąją energetikos veiklą ir jų skyrimo tvarka nustatytos Energetikos įstatyme.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

10 straipsnis. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos funkcijos elektros energetikos sektoriuje

Tarnyba:

1) vykdo elektros energijos buitinių vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos valstybinę priežiūrą ir kontrolę;

2) nagrinėja buitinių vartotojų skundus dėl energetikos įmonių taikomų elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių ir naujų buitinių vartotojų įrenginių prijungimo sutarčių nesąžiningų sąlygų;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

3) nagrinėja buitinių vartotojų skundus dėl elektros energijos tiekėjų nesąžiningos komercinės veiklos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

4) atlieka kitas Lietuvos Respublikos įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytas funkcijas.

11 straipsnis. Viešasis konsultavimasis

1. Taryba, šio įstatymo ar jo įgyvendinamųjų teisės aktų pagrindu priimdama teisės aktus, išskyrus individualius teisės aktus ir teisės aktus, kuriais išsprendžiamas ginčas ar išnagrinėjamas skundas, savo nustatyta tvarka ir sąlygomis savo interneto svetainėje paskelbia šių teisės aktų projektus ir nustato suinteresuotiems asmenims protingumo kriterijų atitinkantį terminą pastaboms pateikti.

2. Taryba savo nustatyta tvarka ir sąlygomis Tarybos interneto svetainėje paskelbia Tarybos sprendimų dėl klausimų, susijusių su visomis elektros energetikos sektoriaus dalyvių teisėmis, projektus ir suteikia elektros energetikos sektoriaus dalyviams protingumo kriterijų atitinkantį terminą pastaboms pateikti.

3. Taryba nustato viešojo konsultavimosi taisykles, apibrėžiančias konsultacijų atvejus, tvarką ir sąlygas. Informacija, susijusi su visomis tuo metu vykstančiomis konsultacijomis, skelbiama Tarybos interneto svetainėje. Taryba skelbia konsultacijų rezultatus, išskyrus informaciją, kuri yra valstybės, tarnybos ar komercinė paslaptis.

4. Taryba, atlikdama šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose jai priskirtas funkcijas, šio straipsnio 3 dalyje nurodytose viešojo konsultavimosi taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis konsultuojasi su tinklų operatoriais, nepažeisdama jų nepriklausomumo ir nedarydama įtakos jų specialiajai kompetencijai, taip pat su kitomis kompetentingomis institucijomis, įstaigomis ir (ar) tinklų naudotojais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

TREČIASIS SKIRSNIS

ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIAUS VEIKLOS ORGANIZAVIMO PRINCIPAI

12 straipsnis. Elektros energetikos sektoriaus sandara

Elektros energetikos sektorių sudaro elektros energijos vartotojai, gamintojai, nepriklausomi ir visuomeniniai tiekėjai, nepriklausomi paklausos telkėjai, perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai ir elektros biržos operatorius.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

13 straipsnis. Elektros energetikos sektoriaus suderinamumas ir vientisumas

1. Elektros energetikos sektoriaus vientisumui užtikrinti, laikantis objektyvumo ir nediskriminavimo principų, Energetikos ministerijos patvirtintose Elektros energetikos objektų įrengimo, eksploatavimo, naudojimo ir saugos taisyklėse, be kita ko, yra nustatomi elektros energijos gamybos, perdavimo ir skirstymo įrenginių techniniai konstrukcijos, eksploatavimo ir saugos reikalavimai.

2. Elektros energijos gamybos įrenginiai, perdavimo ir skirstomieji tinklai, jungiamosios ir tiesioginės linijos privalo atitikti techninius konstrukcijos ir eksploatavimo reikalavimus, kad būtų užtikrintas perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių valdomos sistemos vientisumas.

14 straipsnis. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas elektros energijai gaminti

1. Valstybė skatina atsinaujinančių energijos išteklių naudojimą elektros energijai gaminti ir pagamintos atsinaujinančių išteklių elektros energijos vartojimą.

2. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimas elektros energijai gaminti gali būti skatinamas šiame įstatyme ir Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme (toliau – Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas) nustatyta tvarka, sąlygomis ir apimtimi. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo priemonių taikymo tvarką ir sąlygas, vadovaudamasi šio įstatymo ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo reikalavimais, nustato Vyriausybė. Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo skatinimo priemonės turi būti taikomos laikantis nediskriminavimo ir skaidrumo principų, atsižvelgiant į ekonominio pagrįstumo, mažiausių sąnaudų ir poveikio elektros energijos kainai galutiniams vartotojams kriterijus.

15 straipsnis. Licencijuojama veikla elektros energetikos sektoriuje, licencijuojamos veiklos sąlygos ir bendrieji principai

1. Elektros energetikos sektoriuje licencijuojama ši veikla:

- 1) elektros energijos perdavimo;
- 2) elektros energijos skirstymo;
- 3) elektros energijos visuomeninio tiekimo.

2. Veiklos elektros energetikos sektoriuje licencijavimo taisyklės (toliau – Licencijavimo taisyklės) tvirtina Vyriausybė.

3. Asmenims, siekiantiems verstis elektros energetikos licencijuojama veikla, licencijos išduodamos vadovaujantis veiklos saugumo, patikimumo ir nediskriminavimo principais. Licencijavimas negali būti naudojamas kaip priemonė apriboti rinkos dalyvių skaičių. Licencijos išduodamos neterminuotam laikotarpiui, išskyrus šio straipsnio 9 dalyje nurodytas aplinkybes.

4. Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo veiklos licencijose nurodoma teritorija, kurioje asmenys turi išskirtines licencijoje nurodytos veiklos vykdymo teises ir pareigas.

5. Licencijos išduodamos asmenims, turintiems pakankamus technologinius, finansinius ir vadybinius pajėgumus, leidžiančius tinkamai vykdyti licencijuojamos veiklos sąlygas. Asmenų technologinius, finansinius ir vadybinius pajėgumus ir jų įvertinimo tvarką nustato Taryba, atsižvelgdama į šiuos minimalius kriterijus:

1) tinklų operatoriai privalo nuosavybės teise, kaip nurodyta šiame įstatyme, ar kitais teisėtais pagrindais valdyti elektros energijos perdavimo ar skirstomuosius tinklus;

2) pareiškėjo licencijai gauti finansinis pajėgumas įvertinamas pagal jo dvejų paskutinių ataskaitinių finansinių metų balanso ir pelno (nuostolių) ataskaitų duomenis, kuriems įvertinti taikomi Tarybos nustatyti finansinio pajėgumo rodikliai;

3) pareiškėjas licencijai gauti privalo turėti darbuotojus licencijuojamai veiklai vykdyti ir ataskaitoms rengti, atskirai licencijuojamos veiklos apskaitai tvarkyti, vartotojams informuoti ir konsultuoti ir skundams dėl licencijuojamos veiklos sąlygų nagrinėti;

4) pareiškėjas licencijai gauti privalo atitikti kitus šiame straipsnyje nustatytus reikalavimus, keliamus pareiškėjo technologiniams, finansiniams ar vadybiniais pajėgumams ir (ar) licencijuojamai veiklai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

6. Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo veiklos licencijos išduodamos Lietuvos Respublikoje įsteigtam juridiniam asmeniui arba kitos valstybės narės juridinio asmens ar kitos organizacijos padaliniui, įsteigtam Lietuvos Respublikoje.

7. Asmenys, kurie siekia verstis elektros energijos perdavimo ar skirstymo veikla, privalo turėti teisės aktų nustatyta tvarka išduodamą atestatą ar kitą dokumentą, suteikiantį teisę eksploatuoti elektros įrenginius, arba sudaryti sutartį dėl tokių įrenginių eksploatavimo su kitu asmeniu, turinčiu atitinkamą atestatą ar kitą dokumentą.

8. Elektros energijos perdavimo veiklos licencija išduodama asmeniui, atitinkančiam šio straipsnio 5, 6 ir 7 dalyse nustatytus reikalavimus ir nuosavybės teise, kaip nurodyta šio įstatymo 53 straipsnio 2 dalyje, ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam perdavimo tinklus Lietuvos Respublikos teritorijoje.

9. Siekiant užtikrinti elektros energijos perdavimo veiklos tęstinumą ir nenutrūkstumą, iki Tarybos galutinio sprendimo dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo šio įstatymo 25 straipsnyje nustatyta tvarka asmeniui, atitinkančiam šio straipsnio 8 dalyje nustatytus reikalavimus, Taryba išduoda terminuotą elektros energijos perdavimo veiklos licenciją ne ilgesniam kaip 12 mėnesių laikotarpiui. Kai Taryba paskiria perdavimo sistemos operatorių, jam išduodama neterminuota elektros energijos perdavimo veiklos licencija. Išdavus neterminuotą elektros energijos perdavimo veiklos licenciją, šioje dalyje numatyta terminuota veiklos licencija laikoma netekusi galios.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

10. Elektros energijos skirstymo veiklos licencija išduodama asmeniui, atitinkančiam šio straipsnio 5, 6 ir 7 dalyse nustatytus reikalavimus ir nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam skirstomuosius tinklus, tiesiogiai sujungtus su perdavimo tinklais.

11. Asmenys, kurie verčiasi viena iš šio straipsnio 1 dalyje nurodytų licencijuojamos veiklos rūšių, neturi teisės įgalioti kitų asmenų verstis licencijoje nurodyta veikla ir privalo laikytis šių bendrųjų veiklos sąlygų:

1) Licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka teikti kompetentingoms valstybės institucijoms ir įstaigoms informaciją, reikalingą įstatymų ir kitų teisės aktų nustatytoms pareigoms atlikti;

2) teisės aktų nustatyta tvarka teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas;

3) užtikrinti vienodas ir nediskriminacines sąlygas visiems vartotojams, tinklų naudotojams ir

kitiems rinkos dalyviams;

4) informuoti ir konsultuoti vartotojus ir tinklų naudotojus teisės aktų nustatyta tvarka;

5) užtikrinti, kad būtų atliekamos kitos šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytos pareigos ir būtų laikomasi elektros energetikos sektoriuje vykdomai veiklai keliamų reikalavimų.

12. Elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklos licencijos turėtojas, be šio straipsnio 11 dalyje nustatytų sąlygų, privalo vykdyti atitinkamai šio įstatymo 31 ir 39 straipsniuose nustatytas licencijuojamos veiklos sąlygas ir:

1) derinti su licenciją išdavusia institucija valdomo turto priežiūros ir eksploatavimo, taip pat investicijų į valdomą turtą planus;

2) užtikrinti perdavimo ir skirstymo veiklos nepriklausomumą nuo kitų veiklos rūšių elektros energetikos sektoriuje šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis, rengti reguliuojamosios veiklos ataskaitas, užtikrinti, kad būtų atlikta reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra ir reguliavimo apskaitos sistemos patikra, vadovaujantis Energetikos įstatymo 16¹ straipsnio nuostatomis, ir kiekvienais metais licencijos turėtojo interneto svetainėje Tarybos nustatyta tvarka skelbti duomenis apie elektros energijos persiuntimo sąnaudas.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1627](#), 2018-11-15, paskelbta TAR 2018-11-22, i. k. 2018-18860

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

13. Elektros energijos visuomeninio tiekimo veiklos licencijos turėtojas, be šio straipsnio 11 dalyje nustatytų sąlygų, privalo vykdyti šio įstatymo 43 straipsnyje nustatytas licencijuojamos veiklos sąlygas ir:

1) tiekti elektros energiją visuomeninėmis elektros energijos kainomis;

2) tvarkyti atskirą nuo kitų veiklos rūšių elektros energijos visuomeninio tiekimo pajamų ir sąnaudų apskaitą, rengti reguliuojamosios veiklos ataskaitas, užtikrinti, kad būtų atlikta reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra ir reguliavimo apskaitos sistemos patikra, vadovaujantis Energetikos įstatymo 16¹ straipsnio nuostatomis, ir kiekvienais metais licencijos turėtojo interneto svetainėje Tarybos nustatyta tvarka skelbti duomenis apie elektros energijos visuomeninio tiekimo sąnaudas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1627](#), 2018-11-15, paskelbta TAR 2018-11-22, i. k. 2018-18860

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3) nepirkti elektros energijos importui į Lietuvos Respubliką, prekybai ar tiekimui vartotojams iš asmenų, prekiaujančių elektros energija, pagaminta trečiojoje šalyje, kurioje veikiančią branduolinę elektrinę Lietuvos Respublikos Seimas įstatymu yra pripažinęs nesaugia.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2706](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21553

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

14. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos veiklos licencijas išduoda, sustabdo jų galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą, panaikina licencijų galiojimą, keičia, tikslina, išduoda licencijų dublikatus ir licencijuojamą veiklą kontroliuoja Taryba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

16 straipsnis. Leidimais reguliuojama veikla elektros energetikos sektoriuje, leidimais reguliuojamos veiklos sąlygos ir bendrieji principai

1. Leidimai išduodami šiai veiklai elektros energetikos sektoriuje:

1) gaminti elektros energiją;

2) plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus;

3) tiesti tiesioginę liniją;

4) eksportuoti elektros energiją į valstybes, kurios nėra valstybės narės;

- 5) importuoti elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės;
- 6) vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą;
- 7) vykdyti nepriklausomo paklausos telkėjo veiklą.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

2. Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklės tvirtina Vyriausybė, vadovaudamasi šiame įstatyme, Energetikos įstatyme ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme nustatytais reikalavimais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3. Leidimus, nurodytus šio straipsnio 1 dalies 1–7 punktuose, išduoda, sustabdo jų galiojimą, panaikina galiojimo sustabdymą, panaikina leidimų galiojimą, keičia, tikslina ir leidimais reguliuojamą veiklą prižiūri Taryba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

4. Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimai išduodami neterminuotam laikui, išskyrus leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, tiesti tiesioginę liniją ir leidimus gaminti elektros energiją elektrinėse, įrengtose Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalyje. Leidimai plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir tiesti tiesioginę liniją išduodami 36 mėnesių laikotarpiui. Leidimai gaminti elektros energiją elektrinėse, įrengtose Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalyje išduodami Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnyje nustatyta tvarka išduoto ir galiojančio leidimo naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalį atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir eksploatacijai pagrindu ir galioja iki šio leidimo galiojimo laikotarpio pabaigos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-614](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12337

5. Tuo atveju, kai plėtojamoms elektros energijos gamybos technologijos savybės objektyviai lemia ilgesnius statybos ir įrengimo terminus ir kai pareiškėjas pateikia tai pagrindžiančius dokumentus, Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka Taryba išduoda leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, išskyrus leidimus plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus iš atsinaujinančių energijos išteklių, ilgesniam laikotarpiui, negu numatyta šio straipsnio 4 dalyje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

6. Išduotų leidimų plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir tiesti tiesioginę liniją galiojimo terminas pratęsiamas tokia tvarka:

1) neribotą kartų skaičių valstybės, trečiųjų asmenų veiksmų ar nenugalimos jėgos aplinkybių buvimo laikotarpiui, jeigu asmuo, kreipdamasis dėl leidimo galiojimo termino pratęsimo, pateikia įrodymus, kad atlikti suplanuotus darbus vėluojama dėl valstybės, trečiųjų asmenų veiksmų ar nenugalimos jėgos aplinkybių;

2) vieną kartą 6 mėnesių laikotarpiui, jeigu asmuo, kreipdamasis dėl leidimo galiojimo termino pratęsimo, pateikia statybą leidžiantį dokumentą, išskyrus teisės aktų nustatytus atvejus, kai statybą leidžiantis dokumentas neprivalomas, ir dokumentus, įrodančius, kad atlikta ne mažiau kaip 50 procentų projekto įgyvendinimo darbų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

7. Šio straipsnio 6 dalyje nurodytų reikalavimų taikymo ir įvertinimo tvarka nustatoma Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse. Leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo terminas pratęsiamas, kai asmuo pateikia šio straipsnio 6 dalyje nurodytus dokumentus bei įrodymus ir prievolių įvykdymo užtikrinimą prašomam pratęsti leidimo galiojimo terminui šio įstatymo 21¹ straipsnio 1 dalyje nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

8. Leidimai gaminti elektros energiją, plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus ir tiesti tiesioginę liniją išduodami fiziniams asmenims, turintiems teisę gyventi Lietuvos Respublikoje, arba Lietuvos Respublikoje įsteigtiems juridiniams asmenims, kitų valstybių narių juridinių asmenų ar kitų organizacijų padaliniais, įsteigtiems Lietuvos Respublikoje.

9. Leidimas gaminti elektros energiją išduodamas šio įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis asmenims, atitinkantiems šio straipsnio 8 dalyje nustatytą reikalavimą ir:

1) kurių pastatytas naujas ar rekonstruotas elektros energetikos objektas yra užbaigtas Statybos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2201](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09724

2) kurių elektros energijos gamybos įrenginiai yra išbandyti ir tinkami eksploatuoti;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2201](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09724

3) kurie yra pajėgūs kaupti ar palaikyti rezervinio kuro atsargas, jeigu technologiniai elektros energijos gamybos pajėgumai viršija elektrinę ir (ar) šiluminę 5 MW galią, išskyrus atvejus, kai elektros energija yra gaminama naudojant atsinaujinančius energijos išteklius ir dėl gamybos šaltinių techninių ypatybių nėra galimybės kaupti ar palaikyti tokių energijos išteklių;

4) kurių pastatytas energetikos objektas, kuriame kaip kuras energijai gaminti planuojamos naudoti po rūšiavimo likusios ir perdirbti netinkamos energinę vertę turinčios komunalinės atliekos, Vyriausybės pripažintas valstybinės reikšmės objektu;

5) pateikusiems rašytinį įsipareigojimą nugriauti ar išmontuoti elektrinę Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, kai įsigalioja Tarybos sprendimas panaikinti leidimo gaminti elektros energiją galiojimą. Įsipareigojime taip pat turi būti nustatyta leidimo turėtojo prievolė nugriauti ar išmontuoti elektrinės prijungimui reikalingus elektros tinklus ir nugriovimą ar išmontavimą vykdyti pagal tinklų operatoriaus išduotas prijungimo sąlygas griovimo ar išmontavimo projektui rengti. Elektrinė gali būti nenugriauta ar neišmontuota, jeigu ją numatoma naudoti kitiems tikslams, atitinkantiems teisės aktų reikalavimus. Šio punkto nuostata taikoma elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių gamintojams;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

6) atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

10. Leidimas gaminti elektros energiją nereikalingas, jeigu asmuo numato gaminti elektros energiją ne didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektros energijos gamybos įrenginiuose tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus, taip pat jeigu asmuo atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 9 dalies nuostatas ir numato gaminti elektros energiją ne didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginiuose.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2201](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09724

11. Taryba, atsižvelgdama į paskirstytosios gamybos ribotą apimtį ir galimą poveikį elektros energetikos sistemos patikimumui, kai elektros energijos gamybos įrenginių įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 10 kW, išduoda leidimą gaminti elektros energiją Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse numatyta supaprastinta tvarka, jeigu asmuo pateikia prašymą, kuriame pateikiama informacija apie šio straipsnio 9 dalies 2 punkte nurodytų dokumentų išdavimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIII-2201](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09724

12. Leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduodamas šio įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis asmenims, atitinkantiems šio straipsnio 8 ir 15 dalyse nustatytus reikalavimus, ir:

1) kai tinklų operatorius patvirtina gamintojo elektros įrenginių prijungimo prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų galimybę arba pareiškėjas pateikia dokumentus, pagrindžiančius planuojamą prisijungimą prie veikiančios tiesioginės linijos, arba kartu pateikia prašymą leidimui tiesti tiesioginę liniją gauti;

2) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantiems žemės sklypą ar jo dalį, kuriame numatoma verstis šiame įstatyme nustatyta leidimais reguliuojama veikla, arba nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantiems statinį ar jo dalį, kai elektros energijos gamybos įrenginius planuojama įrengti ant statinio ar jo konstrukcijos dalies;

3) *neteko galios 2019-05-01;*

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

4) atsinaujinančių išteklių energijos bendrijai.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

13. *Neteko galios 2019-05-01.*

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

14. Leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas, jeigu asmuo numato statyti ar įrengti elektros energijos gamybos įrenginius, kurių įrengtoji galia ne didesnė kaip 30 kW, ir juose gaminti elektros energiją tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus, taip pat jeigu asmuo atitinka šio įstatymo 2 straipsnio 9 dalies nuostatas arba siekia tapti gaminančiu vartotoju ir numato statyti ar įrengti elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginius, kurių įrengtoji galia ne didesnė kaip 30 kW. Asmuo, numatantis statyti ar įrengti ne didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektros energijos gamybos įrenginius ir juose gaminti elektros energiją tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, nepatiekiant elektros energijos į elektros tinklus, taip pat asmuo, atitinkantis šio įstatymo 2 straipsnio 9 dalies nuostatas arba siekiantis tapti gaminančiu vartotoju ir numatantis statyti ar įrengti ne didesnės kaip 30 kW įrengtosios galios elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginius, Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka apie tai privalo informuoti tinklų operatorių.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2201](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09724

14¹. Leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus nereikalingas, jeigu asmeniui yra išduotas leidimas naudoti Lietuvos Respublikos teritorinės jūros ir (ar) Lietuvos Respublikos išskirtinės ekonominės zonos Baltijos jūroje dalį atsinaujinančius energijos išteklius naudojančių elektrinių plėtrai ir jų eksploatacijai Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 22 straipsnyje nustatyta tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-614](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12337

15. Leidimas plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus išduodamas, jeigu Taryba, įvertinusi asmens pateiktus dokumentus, nustato, kad asmuo atitinka šio įstatymo reikalavimus ir jo planuojama vykdyti veikla atitinka visas šias sąlygas, tai yra:

1) elektros energijos įrenginiai ir su jais susijusi įranga yra saugūs ir patikimi, taip pat neturės neigiamos įtakos elektros tinklams, prie kurių šie įrenginiai prijungti, ar nesudarys priedaidų tokiai neigiamai įtakai atsirasti;

2) neturės neigiamo poveikio žmonių sveikatai, jų turtui ir gyvenamajai aplinkai ar nesudarys priedaidų tokiame neigiamame poveikiui atsirasti;

3) atitiks aplinkos apsaugos reikalavimus;

4) atitiks žemės naudojimo ir statybos vietos parinkimo reikalavimus;

5) atitiks energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus;

6) atitiks asmens technologinį, finansinį ir vadybinį pajėgumą;

7) atitiks naudojamo kuro parinkimo reikalavimus;

8) planuojamas statyti energetikos objektas, kuriame kaip kuras energijai gaminti planuojamos naudoti po rūšiavimo likusios ir perdirbti netinkamos energinę vertę turinčios komunalinės atliekos, Vyriausybės pripažintas valstybinės reikšmės objektu;

9) gautas Lietuvos kariuomenės patvirtinimas, kad teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, netaikomi apribojimai projektuoti ir statyti vėjo elektrines arba yra apribojimai projektuoti ir statyti vėjo elektrines, tačiau planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių nacionaliniam saugumui užtikrinti galima išvengti panaudojant papildomas priemones, kaip tai numatyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

16. Šio straipsnio 15 dalyje nurodytų reikalavimų ir sąlygų taikymo ir įvertinimo tvarka, atsižvelgiant į elektros energijos gamybos pajėgumų, kuriems plėtoti prašoma leidimo, rūšį, taip pat reikalaujamų pateikti dokumentų sąrašas nustatomi Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse.

17. Leidimas tiesti tiesioginę liniją išduodamas asmenims, atitinkantiems šio straipsnio 8 dalyje nustatytą reikalavimą ir šio įstatymo 70 straipsnyje nustatytus reikalavimus.

18. Leidimas eksportuoti elektros energiją į valstybes, kurios nėra valstybės narės, išduodamas asmenims, kurie teisės aktų nustatyta tvarka verčiasi nepriklausomo elektros energijos tiekimo veikla ar turi leidimą gaminti elektros energiją.

19. Leidimas importuoti elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės, išduodamas asmenims, kurie teisės aktų nustatyta tvarka verčiasi nepriklausomo elektros energijos tiekimo veikla, arba asmenims, kurie turi teisės aktų nustatyta tvarka išduotą visuomeninio tiekimo veiklos licenciją. Taryba atsisako išduoti leidimą importuoti elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės, jeigu kitais įstatymais tokia veikla yra pripažinta keliančia grėsmę nacionaliniam saugumui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2706](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21553

20. Taryba savo interneto svetainėje skelbia informaciją apie išduotus leidimus, nurodytus šio straipsnio 1 dalies 1–7 punktuose.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

21. Leidimas vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą, nepriklausomo paklausos telkėjo veiklą išduodamas asmenims, kuriems nėra pradėta bankroto, reorganizavimo ir (ar) likvidavimo procedūra.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

22. *Neteko galios nuo 2018-01-01*

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

23. *Neteko galios nuo 2018-01-01*

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

24. Atsisakymai išduoti leidimus, nurodytus šio straipsnio 1 dalyje, ir pratęsti šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytų leidimų galiojimo terminą:

1) negali būti grindžiami kitaip, negu neatitiktimi šio įstatymo reikalavimams ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20² straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimams, kai dėl leidimų, nurodytų šio straipsnio 1 dalies 1 ir 2 punktuose, išdavimo kreipiasi atsinaujinančių išteklių energijos bendrija.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

2) pateikiami ir tuo atveju, kai asmuo nepateikia bent vieno iš leidimui išduoti ar pratęsti leidimo galiojimo terminą reikalingų dokumentų arba pateikti duomenys yra neteisingi.

25. Jeigu pateikti ne visi šio straipsnio 1 dalies 1–5 punktuose nurodytiems leidimams išduoti reikalingi dokumentai arba pateikti duomenys yra neteisingi, taip pat jeigu jų nepakanka nustatyti, ar dokumentai atitinka nustatytus reikalavimus, Taryba ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo prašymo registravimo leidimus išduodančioje institucijoje dienos praneša asmeniui, kad būtina pateikti trūkstamus dokumentus ar informaciją. Asmuo trūkstamus dokumentus ar informaciją pateikia ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo pranešimo gavimo dienos. Jeigu asmuo per nustatytą terminą pateikia trūkstamus dokumentus ar informaciją, taip pašalindamas aplinkybes, trukdančias išduoti leidimą, leidimas išduodamas šio įstatymo 17 straipsnyje nustatytu terminu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

26. Asmenys, kurie verčiasi šio straipsnio 1 dalyje nurodyta veikla, neturi teisės įgalioti kitų asmenų verstis leidime nurodyta veikla arba perduoti jiems šią teisę pagal sutartį ir privalo laikytis šių veiklos sąlygų:

1) teisės aktų nustatyta tvarka teikti kompetentingoms valstybės institucijoms ir įstaigoms informaciją apie leidimais reguliuojamą veiklą;

2) eksportuoti ar importuoti elektros energiją galima tik pagal sutartis su trečiųjų šalių asmenimis, laikantis Lietuvos Respublikos būtinųjų priemonių, skirtų apsaugoti nuo trečiųjų šalių nesaugių branduolinių elektrinių kelių grėsmių, įstatyme nustatytų ribojimų elektros energijos patekimui į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką iš trečiųjų šalių, kuriose veikia nesaugios branduolinės elektrinės;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2706](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21553

3) asmenys, importuojantys elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės, privalo teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis tinkamai su perdavimo sistemos operatoriumi sureguliuoti santykius, susijusius su įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmokos sumokėjimu ir (ar) kitų reikalavimų, kelių elektros energijos importo veiklai, įvykdymu;

4) elektros energiją gaminantys asmenys, vartojantys elektros energiją savo reikmėms ir ūkio poreikiams, privalo sudaryti sutartis su tinklų operatoriais dėl elektros energijos persiuntimo;

5) teisės aktų nustatyta tvarka eksploatuoti elektros energetikos įrenginius arba sudaryti sutartį dėl elektros energetikos įrenginių eksploatavimo su asmeniu, turinčiu atestatą, suteikiantį teisę eksploatuoti šiuos įrenginius;

6) efektyviai ir ekonomiškai vykdyti leidimais reguliuojamą veiklą, nediskriminuoti vartotojų ir kitų rinkos dalyvių, laikytis sąžiningos konkurencijos;

7) informuoti ir konsultuoti vartotojus;

8) nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą vykdančioms asmenims draudžiama pirkti elektros energiją importui į Lietuvos Respubliką, prekybai ar tiekimui vartotojams iš asmenų, prekiaujančių elektros energija, pagaminta trečiojoje šalyje, kurioje veikiančią branduolinę elektrinę Lietuvos Respublikos Seimas įstatymu yra pripažinęs nesaugia;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2706](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21553

9) užtikrinti kitų šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų pareigų ir reikalavimų, keliamų vykdomai veiklai elektros energetikos sektoriuje, laikymąsi.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-2706](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21553

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-1665](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07656

17 straipsnis. Veiklos elektros energetikos sektoriuje licencijų ir leidimų išdavimas, galiojimo sustabdymas, galiojimo sustabdymo panaikinimas, galiojimo panaikinimas ir keitimas

1. Asmuo, siekiantis gauti veiklos elektros energetikos sektoriuje licenciją ar leidimą, išskyrus šio įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 6 ar 7 punkte nurodytą leidimą, Licencijavimo taisyklėse ir Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka pateikia licencijas ar leidimus išduodančiai institucijai prašymą ir šiose taisyklėse nustatytus dokumentus ir (ar) informaciją. Asmuo, siekiantis įgyti leidimą vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą ar leidimą vykdyti nepriklausomo paklausos telkėjo veiklą, Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka pateikia Tarybai atitikties šio įstatymo 16 straipsnio 21 dalyje nustatytiems reikalavimams deklaraciją (toliau – deklaracija). Ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo asmens teisės vykdyti nepriklausomo elektros energijos tiekimo veiklą ar nuo asmens teisės vykdyti nepriklausomo paklausos telkėjo veiklą įgijimo dienos Taryba privalo patikrinti deklaracijoje pateiktą informaciją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

2. Licencija ar leidimas, išskyrus šio įstatymo 16 straipsnio 1 dalies 6 ar 7 punkte nurodytą leidimą, išduodami arba rašytinis motyvuotas atsisakymas išduoti licenciją ar leidimą pateikiamas pareiškėjui ne vėliau kaip per 30 dienų nuo Licencijavimo taisyklėse ir Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka pateikto prašymo bei visų reikalingų ir tinkamai įformintų dokumentų registravimo licencijas ar leidimus išduodančioje institucijoje dienos. Jeigu į tinkamai pateiktą prašymą išduoti licenciją ar leidimą neatsakoma per šioje dalyje nurodytą terminą, laikoma, kad yra priimtas teigiamas sprendimas dėl licencijos ar leidimo išdavimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

3. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta sąlyga dėl licencijos ar leidimo išdavimo termino netaikoma, kai vyksta teisminiai ginčai su trečiaisiais asmenimis dėl licencijuojamos ar leidimais reguliuojamos veiklos sąlygų (teritorijos) ir kai yra prašoma išduoti perdavimo, skirstymo ar

visuomeninio tiekimo veiklos licenciją teritorijoje, kurioje jau yra išduota perdavimo, skirstymo ar visuomeninio tiekimo veiklos licencija, ar dėl kitų priežasčių, pateisinamų svarbiais visuomenės interesais, ir pareiškėjas apie tai yra informuotas Licencijavimo taisyklėse ar Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka. Šiuo atveju licencija ar leidimas išduodami arba rašytinis motyvuotas atsisakymas pareiškėjui išduoti licenciją ar leidimą pateikiamas ne vėliau kaip per 30 dienų, pasibaigus atitinkamo teismo ginčo nagrinėjimui ar nelikus kitų priežasčių, pateisinamų svarbiais visuomenės interesais, dėl kurių buvo atidėtas sprendimo dėl licencijos ar leidimo išdavimo priėmimas.

4. Už licencijuojamos veiklos, leidimus turinčių asmenų veiklos sąlygų ir reikalavimų pažeidimus asmenys, turintys licencijas ir (ar) leidimus atitinkamai energetikos veiklai, įspėjami apie galimą licencijų ar leidimų galiojimo sustabdymą ar panaikinimą Licencijavimo taisyklėse ir Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse nustatyta tvarka. Licencijos ar leidimo galiojimas sustabdomas, galiojimo sustabdymas panaikinamas, licencijos ar leidimo galiojimas panaikinamas, taip pat licencija ar leidimas yra keičiami Energetikos įstatyme nustatyta tvarka, išskyrus atvejus, kai keičiama teritorija, nurodyta leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

5. Licencijuojamą elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo veiklą nutraukti ketinantis asmuo privalo ne vėliau kaip prieš 6 mėnesius informuoti apie tai licenciją išdavusią instituciją. Tuo atveju, kai pranešime nurodomas asmuo, kuris ketina pasibaigus pranešime nurodytam terminui verstis licencijuojama elektros energijos perdavimo, skirstymo ar visuomeninio tiekimo veikla ir atitinka šiai veiklai nustatytus reikalavimus, nustatytus šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose, ir Tarybai pateikia įvertinti tokį atitikimą pagrindžiančius dokumentus, pranešimo apie veiklos nutraukimą terminas derinamas Tarybos, pranešimą teikiančio asmens ir ketinančio verstis licencijuojama veikla asmens sutarimu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

5¹. Teritorija, nurodyta išduotame leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, gali būti keičiama nekeičiant numatomo elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų taško. Asmens, kuris numato pakeisti teritoriją, nurodytą išduotame leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, veikla iki pakeitimų atlikimo turi atitikti visas šias sąlygas:

1) neturi neigiamo poveikio žmonių sveikatai, jų turtui ir gyvenamajai aplinkai ar nesudarys prielaidų tokiam neigiamam poveikiui atsirasti;

2) atitinka aplinkos apsaugos reikalavimus;

3) atitinka žemės naudojimo ir statybos vietos parinkimo reikalavimus;

4) gautas Lietuvos kariuomenės patvirtinimas, kad teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, netaikomi apribojimai projektuoti ir statyti vėjo elektrines arba yra apribojimai projektuoti ir statyti vėjo elektrines, tačiau planuojamų statyti vėjo elektrinių keliamų trukdžių nacionaliniam saugumui užtikrinti galima išvengti panaudojant papildomas priemones, kaip tai numatyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

5². Kai numatoma pakeisti teritoriją, nurodytą išduotame leidime plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus, leidimo turėtojas privalo pateikti Tarybai prašymą išduoti pakeistą leidimą ir dokumentus, patvirtinančius atitiktį šio straipsnio 5¹ dalyje nustatytiems reikalavimams. Taryba įvertina pateiktus dokumentus ir per šio straipsnio 2 dalyje nurodytą terminą išduoda pakeistą leidimą arba pateikia motyvuotą atsisakymą leidimą pakeisti.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

6. Jeigu sprendimas dėl licencijos galiojimo sustabdymo ar panaikinimo turi įtakos saugiam vartotojų aprūpinimui elektros energija, jis gali įsigalioti ne anksčiau kaip po 2 mėnesių nuo sprendimo priėmimo dienos. Apie tai, kad numatoma priimti tokį sprendimą, Taryba privalo informuoti Vyriausybę ir Energetikos ministeriją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

7. Siekiant užtikrinti elektros energetikos sistemos darbo saugumą, vartotojų aprūpinimo elektros energija patikimumą ir viešųjų interesų elektros energetikos sektoriuje apsaugą, licencijuojama ar leidimu reguliuojama veikla besiverčiančio asmens veiklos patikrinimai gali būti atliekami ir įstatymų nustatytos poveikio priemonės už licencijuojamos ar leidimu reguliuojamos veiklos sąlygų pažeidimus gali būti taikomos jau pirmaisiais atitinkamos veiklos elektros energetikos sektoriuje vykdymo metais. Taryba ir (ar) kitos valstybės ar savivaldybių institucijos pagal kompetenciją užtikrina nuolatinę licencijuojamos ir leidimais reguliuojamos veiklos elektros energetikos sektoriuje priežiūrą ir kontrolę, vadovaudamosi teisingumo, protingumo, sąžiningumo ir rinkos dalyvių nediskriminavimo principais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

18 straipsnis. Ilgalakis planavimas ir sistemos plėtra

1. Tinklų operatorius, įvertindamas elektros energetikos sistemos adekvatumą, elektros energijos tiekimo saugumo ir patikimumo, kokybės, efektyvumo, vartojimo, vadybos ir aplinkos apsaugos reikalavimus, nurodytus Nacionalinėje energetinės nepriklausomybės strategijoje, gerindamas naudojimosi sistema sąlygas, planuoja ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą, derindamas ją su Energetikos ministerija, Taryba ir kitais tinklų operatoriais. Ilgalaikės elektros energetikos sistemos plėtos planavimas turi būti pagrįstas moksliniu, technologiniu ir ekonominiu įvertinimu. Tinklų operatoriai privalo bendradarbiauti, siekdami užtikrinti perdavimo ir skirstomųjų tinklų optimalią plėtrą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

¹ Planuojant ilgalaikę elektros energetikos sistemos plėtrą, perdavimo sistemos operatorius įvertina pajėgumų poreikį, leidžiantį užtikrinti tikėtiną ne didesnę kaip 8 valandų apkrovos praradimo trukmę per kiekvienus kalendorinius metus.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

2. Priimti sprendimus įrengti ar plėtoti elektros tinklus perdavimo ir skirstymo veiklos licencijose nurodytose teritorijose turi teisę tik atitinkamų licencijų turėtojai.

3. Jeigu nėra norinčiųjų įrengti naujus gamybos pajėgumų įrenginius šio įstatymo 16 straipsnyje nustatyta tvarka, Vyriausybės įgaliota institucija skelbia konkursą (aukcioną) įrengti naujus gamybos pajėgumus ir (ar) elektros energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos valdymo priemones ir yra atsakinga už konkurso organizavimą bei nediskriminacinių sąlygų konkurso dalyviams nustatymą. Konkurso (aukciono) procedūros gali būti taikomos tik tuo atveju, kai remiantis leidimų išdavimo tvarka, kaip nurodyta šio įstatymo 16 straipsnyje, statytinų gamybos pajėgumų ar energijos vartojimo efektyvumo ir paklausos valdymo priemonių, kurių reikia imtis, nepakanka tiekimo saugumui užtikrinti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1665](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07656

19 straipsnis. Patikimumo stebėseną

1. Taryba stebi ir vertina perdavimo ir skirstomųjų tinklų patikimumą. Patikimumo stebėsenos rezultatai apibendrinami Tarybos interneto svetainėje skelbiamose metinėse ataskaitose. Šiose ataskaitose pateikiami šie duomenys:

- 1) elektros energijos poreikio ir tiekimo (faktinio suvartojimo) balansas valstybės elektros energetikos sistemos mastu;
- 2) numatomo elektros energijos poreikio lygis ateityje ir tiekimo galimybės;
- 3) elektros energijos gamybos pajėgumų plėtra;
- 4) priemonės elektros energijos poreikiui piko metu tenkinti ir sistemos balansavimo ir reguliavimo priemonės;
- 5) elektros energetikos sistemos priežiūros lygis ir kokybė.

2. Taryba kiekvienais metais, ne vėliau kaip liepos 31 dieną, perduoda metines ataskaitas Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai ir Europos Komisijai.

TAR pastaba. Pirmą kartą po įstatymo Nr. XIII-1970 įsigaliojimo (2019-07-01) teikiant 19 straipsnio 2 dalyje nurodytą ataskaitą, teikiama laikotarpio nuo Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos veiklos pradžios ataskaita, kurioje taip pat pateikiama informacija apie Valstybinės kainų ir energetikos kontrolės komisijos veiklą nuo 2018 m. sausio 1 d. iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

KETVIRTASIS SKIRSNIS ELEKTROS ENERGIJOS GAMYBA

20 straipsnis. Gamintojų veiklos bendrieji principai

1. Gamintojai, prijungiant jų įrenginius prie perdavimo ir (ar) skirstomųjų tinklų ir juos eksploatuodami, turi laikytis elektros tinklų naudojimo taisyklių reikalavimų bei perdavimo ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriaus nustatytų techninių sąlygų. Naujų elektros energetikos objektų, skirtų elektros energijai gaminti, projektavimo ir statybos reikalavimus nustato šis įstatymas, Statybos įstatymas, Energetikos įstatymas ir Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1665](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07656

2. Gamintojai, išskyrus gamintojus, elektros energiją gaminančius iš atsinaujinančių išteklių, norintys parduoti elektros energiją tiesiogiai vartotojams, privalo gauti leidimą verstis nepriklausomo elektros energijos tiekimo veikla, kaip nurodyta šio įstatymo 16 straipsnio 21 dalyje. Gamintojams, elektros energiją gaminantiems iš atsinaujinančių išteklių, elektros energiją parduodantiems tiesiogiai vartotojui, taikomos nepriklausomam elektros energijos tiekėjui nustatytos sąlygos ir reikalavimai, išskyrus reikalavimus, nustatytus šio įstatymo 46 straipsnyje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1665](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07656

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

3. Gamintojas, kurio vienetinė elektros energijos gamybos įrenginio galia yra 20 MW ir daugiau, privalo ne vėliau kaip prieš 12 mėnesių pranešti perdavimo sistemos operatoriui apie planuojamą tokio įrenginio laikiną eksploatavimo sustabdymą arba ne vėliau kaip prieš 36 mėnesius apie planuojamą visišką tokio įrenginio eksploatavimo nutraukimą. Tokio įrenginio laikinas eksploatavimo sustabdymas ar visiškas eksploatavimo nutraukimas anksčiau šioje dalyje nurodytų terminų yra galimas tik gavus perdavimo sistemos operatoriaus rašytinį sutikimą arba, jeigu tokio įrenginio eksploatavimas nebūtų galimas dėl techninių priežasčių, kurių nebuvo galima numatyti iš anksto, arba jos yra susijusios su tokio įrenginio darbo išteklių pasibaigimu, arba dėl priežasčių, susijusių su teisės aktų reikalavimais dėl teršalų išmetimo į aplinką. Prašymas dėl laikino šioje dalyje nurodyto elektros energijos gamybos įrenginio eksploatavimo sustabdymo ar visiško eksploatavimo nutraukimo anksčiau šioje dalyje nurodytų terminų perdavimo sistemos operatoriui turi būti pateiktas ne anksčiau kaip prieš 4 mėnesius iki planuojamo tokio įrenginio laikino eksploatavimo sustabdymo arba visiško tokio įrenginio eksploatavimo nutraukimo.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

4. Perdavimo sistemos operatorius, gavęs gamintojo prašymą laikinai sustabdyti arba visiškai nutraukti elektros energijos gamybos įrenginio eksploatavimą anksčiau šio straipsnio 3 dalyje nustatytų pranešimo terminų, per vieną mėnesį nuo prašymo gavimo dienos įvertina tokio įrenginio laikino eksploatavimo sustabdymo ar visiško eksploatavimo nutraukimo įtaką elektros energetikos sistemos darbo stabilumui, saugumui, patikimumui ir adekvatumui. Perdavimo sistemos operatorius, nustatęs, kad šis elektros energijos gamybos įrenginys bus reikalingas elektros energetikos sistemos darbo stabilumui, saugumui, patikimumui ir adekvatumui užtikrinti po gamintojo prašyme nurodytos datos, apie tai informuoja prašymą pateikusį gamintoją ir Tarybą. Gamintojas su šiuo elektros energijos gamybos įrenginiu turi teikti perdavimo sistemos operatoriaus nustatytas izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas nuo prašyme nurodytos elektros energijos gamybos įrenginio laikino eksploatavimo sustabdymo arba visiško eksploatavimo nutraukimo datos, bet ne anksčiau negu po 4 mėnesių nuo prašymo pateikimo dienos, iki perdavimo sistemos operatoriaus nustatyto termino, kuris negali būti vėlesnis negu šio straipsnio 3 dalyje nustatyti terminai.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

4¹. Gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių ir norintis parduoti elektros energiją tiesiogiai vartotojui, vadovaudamasis šio įstatymo 46¹ straipsniu, su vartotoju privalo sudaryti atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį ir per 5 darbo dienas nuo šios sutarties sudarymo informuoti Tarybą apie elektros energijos tiekimo veiklos vykdymą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

5. Elektros energijos gamybos įrenginio, kurio vienetinė elektros energijos gamybos galia yra 5 MW ir daugiau, valstybinė kontrolė atliekama ne rečiau kaip kartą per metus šio įstatymo 73 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

21 straipsnis. Neteko galios nuo 2015-07-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XII-1665](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07656

21¹ straipsnis. Gamintojų įsipareigojimai

1. Gamintojas, pasirašęs šio įstatymo 22 straipsnio 8 dalyje nurodytą ketinimų protokolą, tinklų operatoriui privalo pateikti savo prievolių įvykdymo užtikrinimą, garantuojantį tinklų operatoriui gamintojo įsipareigojimo įvykdymą, ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos. Gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimas privalo galioti 30 kalendorinių dienų ilgiau negu ketinimų protokolas. Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis apskaičiuojamas dauginant numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 15 eurų už 1 kW. Norint pratęsti leidimo plėtoti elektros energijos gamybos terminą, kaip tai nustatyta šio įstatymo 16 straipsnio 7 dalyje, prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis padidinamas dydžiu, kuris apskaičiuojamas dauginant numatomų įrengti elektrinės pajėgumų dydį (kW) iš 15 eurų už 1 kW ir laikotarpio, kuriam norima pratęsti šio leidimo galiojimo terminą, trukmės, išreikštos metais.

2. Jeigu gamintojas užbaigia ketinimų protokole numatytos įrengtosios galios elektrinės statybą Statybos įstatyme nustatyta tvarka ir gamintojui šiame įstatyme nustatyta tvarka išduotas leidimas gaminti elektros energiją arba gamintojas, dalyvaujantis Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje nurodytame skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, nelaimi šio skatinimo kvotų paskirstymo aukciono arba atsisako jame dalyvauti, tinklų operatorius, gavęs gamintojo prašymą, atsisako savo teisių pagal gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimą ir

grąžina jį šiam gamintojui ar jo prievolių įvykdymo užtikrinimą išdavusiam asmeniui, o šalių teisės ir pareigos pagal ketinimų protokolą pasibaigia.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

3. Jeigu gamintojas per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus jo pratėsimus, neįvykdo ketinimų protokole nustatyto įsipareigojimo pastatyti ar įrengti ketinimų protokole nurodytos įrengtosios galios elektrinę, tinklų operatorius pasinaudoja visu šio gamintojo pateiktu prievolių įvykdymo užtikrinimu, išskyrus atvejus, kai tokie įsipareigojimai neįvykdomi dėl aplinkybių, kurių šis gamintojas negalėjo kontroliuoti ir protingai numatyti ketinimų protokolo ir (ar) elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties sudarymo metu ir negalėjo užkirsti kelio šioms aplinkybėms ar jų pasekmėms atsirasti, taip pat dėl įstatymų nustatytų kitų aplinkybių, kai nėra šio gamintojo kaltės. Tais atvejais, kai yra šioje dalyje nurodytos aplinkybės, gamintojas pateikia tinklų operatoriui dokumentus, įrodančius, kad yra šioje dalyje nurodytos aplinkybės, o tinklų operatorius įvertina pateiktus dokumentus ir priima sprendimą dėl pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo grąžinimo.

4. Jeigu gamintojas nutraukia ketinimų protokolą, tinklų operatorius pasinaudoja gamintojo pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi, kuri apskaičiuojama 0,0123 Eur/kW dauginant iš laikotarpio nuo prievolių įvykdymo užtikrinimo pateikimo dienos iki dienos, kai gamintojas nutraukia ketinimų protokolą, išreikšto dienomis.

5. Jeigu gamintojas per leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo laikotarpį, įskaitant galimus jo pratėsimus, pastato ar įrengia mažesnės galios elektrinę, negu buvo įsipareigojęs pagal ketinimų protokolą, tinklų operatorius pasinaudoja pateikto prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi proporcingai neįvykdytiems įsipareigojimams.

6. Pagal gamintojo pateiktą prievolių įvykdymo užtikrinimą tinklų operatoriaus gautos lėšos įvertinamos nustatant skirstymo ir perdavimo tiekimo paslaugų kainų viršutinės ribas.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

22 straipsnis. Gamintojų elektros įrenginių prijungimas prie elektros tinklų

1. Gamintojų elektros įrenginiai prijungiami prie elektros tinklų šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis. Gamintojų elektros įrenginių prijungimo prie elektros tinklų tvarką ir sąlygas nustato Energetikos ministerija.

2. Tinklų operatorius parengia ir, suderinęs su Taryba, savo interneto svetainėje skelbia naudojimosi elektros tinklais tvarką. Ši tvarka grindžiama objektyviais, skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, kuriais atsižvelgiama į visą naudą ir sąnaudas, susijusias su gamintojų elektros įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, ir į konkrečias gamintojų, įsikūrusių atokiuose ir menkai apgyvendintuose regionuose, ūkinės veiklos aplinkybes.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3. Tinklų operatorius neturi teisės atsisakyti prijungti gamintojų elektros įrenginius prie elektros tinklų dėl ateityje galimo elektros tinklų pajėgumo apribojimo. Tinklų operatorius privalo prijungti gamintojo elektros įrenginius prie elektros tinklų, atsižvelgdamas į atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimus, keliamus tokių įrenginių prijungimui, taip pat elektros tinklų įrengimui ir (ar) atnaujinimui gamintojo ir tinklų operatoriaus tinklų dalyje.

4. Tinklų operatorius neturi teisės atsisakyti prijungti gamintojo elektros įrenginius prie elektros tinklų dėl to, kad atsirastų papildomų išlaidų, susijusių su būtinu elektros tinklų pajėgumo padidinimu.

5. Tinklų operatorius teisės aktų nustatyta tvarka teikia suinteresuotiems gamintojams visą informaciją, susijusią su gamintojų elektros įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, tarp jų techninius reikalavimus, prijungimo terminus ir reikalingas investicijas.

6. Gamintojų, gaminančių elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, elektros

įrenginių prijungimą prie elektros tinklų reglamentuoja Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymas.

7. Tinklų operatoriai, sudarydami sąlygas didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintai elektros energijai persiūsti:

1) parengia ir interneto svetainėje paskelbia nediskriminacines technines didelio naudingumo kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją tiekiančių gamintojų prisijungimo prie tinklų sąlygas;

2) didelio naudingumo kogeneracijos būdu gaminamos elektros energijos gamintojo ar planuojančio juo tapti asmens prašymu teikia išsamią informaciją dėl prijungimo prie sistemos sąlygų (informaciją apie prijungimo sąnaudas, prašymo prijungti prie tinklo nagrinėjimo ir prijungimo prie tinklo terminus).

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

8. Gamintojas, gavęs išankstines prijungimo sąlygas, parengia ir pateikia elektros tinklų operatoriui prašymą pasirašyti ketinimų protokolą. Ši nuostata netaikoma gaminantiems vartotojams, gamintojams, planuojantiems gaminti elektros energiją savo reikmėms ir ūkio poreikiams ir planuojantiems į elektros tinklus patiekti elektros energiją, likusią nuo savo reikmėms ir ūkio poreikiams nesuvartotos elektros energijos, kai elektrinės įrengtoji galia yra ne didesnė kaip 500 kW ir ne didesnė negu gamintojo objektui suteikta leistinoji naudoti galia ir kai šie gamintojai neketina dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, gamintojams, planuojantiems gaminti elektros energiją tik savo reikmėms ir ūkio poreikiams, nepateikiant elektros energijos į elektros tinklus ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijoms, neketinančioms dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

9. Tinklų operatorius privalo per 30 kalendorinių dienų nuo šio straipsnio 8 dalyje nurodyto prašymo pateikimo dienos su gamintoju pasirašyti ketinimų protokolą. Ketinimų protokole privalo būti nurodyta:

1) planuojamos statyti elektrinės galia ir naudojama energijos rūšis;

2) terminas, per kurį gamintojas įsipareigoja pastatyti elektrinę, baigti savo elektros tinklų dalyje susijusius darbus ir pateikti reikalingus dokumentus Tarybai leidimui gaminti elektros energiją gauti;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

3) gamintojo įsipareigojimas ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos Tarybai pateikti prašymą išduoti leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus arba pateikti prašymą dalyvauti skatinimo kvotų paskirstymo aukcione, jeigu asmuo ketina statyti ar įrengti atsinaujinančios energijos išteklius naudojančias elektrines ir pasinaudoti Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytomis skatinimo priemonėmis;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

4) tinklų operatoriaus įsipareigojimas per ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį nuo tinklų operatoriaus patvirtinimo apie su tinklų operatoriumi suderintą techninį projektą pateikimo dienos arba per ne ilgesnį kaip vieno mėnesio laikotarpį nuo ketinimų protokolo pasirašymo dienos, jeigu toks techninis projektas planuojamai statyti elektrinei yra neprivalomas, parengti elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties projektą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

5) gamintojo įsipareigojimas per vieną mėnesį nuo dienos, kai tinklų operatorius pateikia elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutarties projektą, atitinkantį suderintą techninį projektą, arba elektros tinklų operatoriaus išduotas prijungimo sąlygas, jeigu techninis projektas planuojamai statyti elektrinei yra neprivalomas, pasirašyti prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartį;

6) gamintojo įsipareigojimas elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje nustatyta tvarka apmokėti elektrinės prijungimo išlaidas;

7) tinklų operatoriaus įsipareigojimas prijungti gamintojų, gaminančių elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, elektrinę prie elektros tinklų ir užtikrinti patikimą joje pagamintos elektros energijos perdavimą ir paskirstymą per terminą, kuris negali būti ilgesnis už Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 14 straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytus terminus;

8) gamintojo prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis, jo pateikimo ir panaudojimo sąlygos ir tvarka;

9) savivaldybės, kurioje numatoma statyti ar įrengti elektrinę, administracijos patvirtinimas, kad planuojamos nurodytos galios ir tipo elektrinės įrengimas ar statyba pagal galiojančius teritorijų planavimo dokumentus yra galimi;

10) Lietuvos kariuomenės patvirtinimas, kad teritorijose, kuriose, atsižvelgiant į nacionalinio saugumo reikalavimus, netaikomi apribojimai projektuoti ir statyti vėjo elektrines arba yra apribojimai projektuoti ir statyti vėjo elektrines, tačiau planuojamų statyti vėjo elektrinių keliame trukdžių nacionaliniam saugumui užtikrinti galima išvengti panaudojant papildomas priemones, kaip tai numatyta Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatyme.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

10. Šio straipsnio 9 dalies 2 punkte nurodytas terminas pratęsiamas dėl šioje dalyje nurodytų priežasčių, tačiau laikotarpis, kuriam pratęsiamas nurodytas terminas, neturi viršyti leidimo plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus galiojimo termino:

1) dėl valstybės veiksmų, trečiųjų asmenų veiksmų ar esant nenugalimos jėgos aplinkybėms šio straipsnio 8 dalyje nurodyto asmens prašymu;

2) šio straipsnio 8 dalyje nurodyto asmens prašymu;

3) elektrinės prijungimo prie elektros tinklų paslaugos sutartyje ir kitais teisės aktuose nustatytais atvejais.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

11. Ketinimų protokolo pavyzdinę formą tvirtina Taryba.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

PENKTASIS SKIRSNIS ELEKTROS ENERGIJOS PERDAVIMAS

23 straipsnis. Perdavimo veiklos principai

1. Perdavimo sistemos operatorius yra atsakingas už elektros energetikos sistemos darbo stabilumą ir patikimumą, nacionalinės balansavimo funkcijos atlikimą Lietuvos Respublikos teritorijoje, sisteminių paslaugų teikimą, jungiamųjų linijų su kitų šalių elektros energetikos sistemomis eksploatavimą, priežiūrą, valdymą ir plėtrą, mažinant pralaidumo perdavimo tinkluose apribojimus ir atsižvelgiant į elektros energetikos sistemos bei elektros tinklų naudotojų poreikius.

2. Perdavimo sistemos operatorius privalo užtikrinti, kad elektros energijos gamintojų,

skirstomųjų tinklų operatorių ir vartotojų įrenginių prijungimo prie perdavimo tinklų sąlygos atitiktų teisės aktuose nustatytus reikalavimus ir nebūtų diskriminacinės.

3. Elektros energijos vartotojų įrenginiai prijungiami prie perdavimo tinklų šiais atvejais:

1) kai skirstomųjų tinklų operatorius dėl nustatytų techninių arba eksploatacijos reikalavimų atsisako prijungti prie skirstomųjų tinklų gamintojo ar vartotojo įrenginius, esančius skirstomųjų tinklų operatoriaus licencijoje nurodytoje veiklos teritorijoje;

2) kai vartotojas pateikia prašymą prijungti prie perdavimo tinklų elektros įrenginius, kurių leistinoji naudoti galia yra ne mažesnė kaip 10 MW, ir sudaro su perdavimo sistemos operatoriumi elektros įrenginių prijungimo sutartį ir elektros energijos perdavimo paslaugos sutartį, kuriomis įsipareigoja 10 metų nuo elektros energijos perdavimo paslaugos sutarties įsigaliojimo momento nemažinti leistosios naudoti galios ir už ją mokėti šio įstatymo 69 straipsnio 7 dalyje nurodytą galios dedamąją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

4. Perdavimo sistemos operatorius abipusės naudos principu suteikia bet kurios kitos valstybės perdavimo sistemos operatoriumi reikiamą informaciją, užtikrinančią saugų ir efektyvų darbą, koordinuotą plėtrą, jungtinės sistemos vientisumą ir suderinamumą.

5. Perdavimo sistemos operatorius privalo užtikrinti, kad tinklų naudotojams būtų sudarytos objektyvios ir nediskriminacinės naudojimosi perdavimo tinklais sąlygos. Taryba derina elektros energijos perdavimo paslaugos sutarčių standartines sąlygas, kurių projektą parengia ir Tarybai teikia perdavimo sistemos operatorius. Suderintas elektros energijos perdavimo paslaugos sutarčių standartines sąlygas perdavimo sistemos operatorius skelbia savo interneto svetainėje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

6. Perdavimo sistemos operatorius privalo teikti elektros tinklų naudotojams informaciją, reikalingą efektyviai prieigai prie perdavimo tinklų. Energetikos ministerija nustato tokios informacijos teikimo tvarką ir sąlygas.

24 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumas

1. Perdavimo sistemos operatorius, atlikdamas šio įstatymo ir kitų teisės aktų jam pavestas funkcijas, veikia nepriklausomai nuo elektros energijos gamybos, skirstymo ir tiekimo veiklos bei jų komercinių interesų.

2. Perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumas užtikrinamas įgyvendinant perdavimo veiklos atskyrimo nuo kitų elektros energetikos sektoriaus veiklos rūšių sąlygas ir reikalavimus, kaip nurodyta šio įstatymo 53 straipsnyje.

25 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimas

1. Asmuo gali vykdyti perdavimo veiklą tik gavęs elektros energijos perdavimo veiklos licenciją, kaip nurodyta šio įstatymo 15 ir 17 straipsniuose.

2. Iki perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo šiame straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis gali būti išduodama terminuota elektros energijos perdavimo veiklos licencija, kaip nurodyta šio įstatymo 15 straipsnio 9 dalyje.

3. Perdavimo sistemos operatorius, įvykdęs šio įstatymo 53 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytus reikalavimus, raštu informuoja Tarybą ir pateikia visus šių reikalavimų įvykdymą pagrindžiančius dokumentus, duomenis ir informaciją. Perdavimo sistemos operatoriaus dokumentų, duomenų ir informacijos pateikimo tvarką ir sąlygas nustato Taryba.

4. Taryba ne vėliau kaip per 4 mėnesių laikotarpį nuo visų reikalingų ir tinkamai parengtų dokumentų, duomenų ir informacijos pateikimo dienos įvertina įgyvendintų perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimų tinkamumą bei priima sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo. Pasibaigus šioje dalyje nustatytam terminui ir

Tarybai nepriėmus sprendimo, laikoma, kad yra priimtas teigiamas sprendimas dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo.

5. Taryba šio straipsnio 4 dalyje nurodytais atvejais informuoja perdavimo sistemos operatorių ir Europos Komisiją apie priimtą sprendimą, kartu pateikdama sprendimą pagrindžiančius dokumentus, duomenis ir informaciją.

6. Taryba Reglamento (EB) Nr. 714/2009 3 straipsnyje nustatytais terminais gavusi teigiamą Europos Komisijos išvadą arba negavusi neigiamos išvados, priima galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo.

7. Taryba, šio straipsnio 6 dalyje nustatyta tvarka gavusi Europos Komisijos prieštaravimų dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo, nurodo perdavimo sistemos operatoriui pašalinti Europos Komisijos nustatytus neatitikimus ir ne vėliau kaip per 2 mėnesių laikotarpį priima galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo.

8. Galutinis sprendimas dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo išsiunčiamas perdavimo sistemos operatoriui ir Europos Komisijai, kartu nurodant, kaip buvo atsižvelgta į gautą Europos Komisijos išvadą, ir skelbiamas Tarybos interneto svetainėje ir Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje. Kartu su Tarybos sprendimu skelbiama gauta Europos Komisijos išvada. Kai Tarybos sprendimas skiriasi nuo Europos Komisijos išvados, kartu pateikiamas ir paskelbiamas priimto sprendimo pagrindimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

26 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimų įgyvendinimo priežiūra

1. Taryba nuolat prižiūri ir kontroliuoja, kaip paskirtasis perdavimo sistemos operatorius, vykdydamas savo veiklą, užtikrina šiame įstatyme nustatytus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimus. Taryba pradeda perdavimo sistemos operatoriaus veiklos patikrinimą bent vienu iš šių atvejų:

1) gavusi perdavimo sistemos operatoriaus pranešimą apie numatomus sandorius, kuriuos reikia iš naujo įvertinti, ar jie atitinka perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimus;

2) savo iniciatyva, jeigu yra gauta pagrįstos informacijos, kad dėl tam tikrų perdavimo sistemos operatoriaus veiklos aplinkybių pasikeitimo yra ar gali būti pažeisti perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimai;

3) gavusi pagrįstą Europos Komisijos prašymą.

2. Taryba priima sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus atitikties nustatytoms nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo sąlygoms ir reikalavimams ne vėliau kaip per 4 mėnesių laikotarpį nuo atitinkamo perdavimo sistemos operatoriaus pranešimo ar Europos Komisijos prašymo gavimo dienos arba nuo perdavimo sistemos operatoriaus veiklos patikrinimo savo iniciatyva pradžios, kuria laikoma pirmo Tarybos pranešimo apie atliekamą patikrinimą perdavimo sistemos operatoriui diena.

3. Tuo atveju, kai Taryba nustato perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo ir (ar) veiklos atskyrimo reikalavimų pažeidimus, perdavimo sistemos operatorius privalo per Tarybos nustatytą laikotarpį pašalinti nustatytus pažeidimus ir pateikti Tarybai tai pagrindžiančius dokumentus, duomenis ir informaciją. Laikotarpiu iki galutinio Tarybos sprendimo paskelbimo dėl nustatytų pažeidimų pašalinimo perdavimo sistemos operatorius laikomas paskirtu laikinai vykdyti elektros energijos perdavimo veiklą.

4. Tarybos sprendimo dėl perdavimo sistemos operatoriaus atitikties nustatytiems nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimams derinimui su Europos Komisija ir viešam paskelbimui *mutatis mutandis* taikomas šio įstatymo 25 straipsnis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

27 straipsnis. Trečiųjų šalių kontroliuojamo perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimas

1. Kai asmuo, kurį tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja trečiosios šalies ar trečiųjų šalių asmenys, kreipiasi dėl elektros energijos perdavimo veiklos licencijos išdavimo ir (ar) paskyrimo vykdyti perdavimo veiklą arba toks asmuo įgyja tiesioginę ar netiesioginę perdavimo sistemos operatoriaus kontrolę, Taryba nedelsdama informuoja Europos Komisiją, kartu pateikdama visą susijusią informaciją.

2. Siekdamas tinkamo šio straipsnio 1 dalyje numatytos Tarybos pareigos informuoti Europos Komisiją įgyvendinimo, asmuo, prašantis išduoti elektros energijos perdavimo veiklos licenciją ir (ar) paskirti vykdyti perdavimo veiklą, taip pat veiklą vykdančią perdavimo sistemos operatorius privalo nedelsdami savarankiškai arba Tarybos reikalavimu Tarybai pateikti visus duomenis ir informaciją, susijusią su įmonės tiesiogine ar netiesiogine kontrole ar jos pokyčiais. Dokumentų, duomenų ir informacijos pateikimo tvarką ir sąlygas nustato Taryba.

3. Siekdama užtikrinti perdavimo veiklos tęstinumą ir nenutrūkstumą, kaip nurodyta šio įstatymo 15 straipsnio 9 dalyje, iki Tarybos galutinio sprendimo dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo šiame straipsnyje nustatyta tvarka Taryba išduoda nustatytus reikalavimus atitinkančiam asmeniui terminuotą elektros energijos perdavimo veiklos licenciją šio įstatymo 15 ir 17 straipsniuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.

4. Taryba priima sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo per 4 mėnesius nuo šio straipsnio 2 dalyje numatyto pranešimo dienos. Taryba atsisako paskirti perdavimo sistemos operatorių, jeigu asmuo neįrodo, kad:

1) jis yra tinkamai įvykdęs šio įstatymo 24 ir 53 straipsniuose nustatytus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimus;

2) jo veikla nekelia grėsmės elektros energetikos sistemos darbo saugumui ir patikimumui, viešiesiems interesams elektros energetikos sektoriuje, vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugai, visuomenės saugumui ar nacionalinio saugumo interesams. Atitikties nacionalinio saugumo interesams įvertinimas atliekamas Lietuvos Respublikos nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis.

5. Taryba, prieš priimdama sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo, atsižvelgia į šio straipsnio 4 dalies 2 punkte numatyta tvarka priimtą sprendimą dėl to, ar asmens veikla nekelia grėsmės nacionaliniam saugumui, taip pat įvertina, ar asmens veikla nekelia grėsmės elektros energijos tiekimo Europos Sąjungai ar atskiroms valstybėms narėms saugumui ir patikimumui, atsižvelgiant į:

1) Europos Sąjungos teises ir pareigas atitinkamos trečiosios šalies atžvilgiu, kurios numatytos pagal tarptautinę teisę, įskaitant bet kokią susitarimą, sudarytą su viena ar daugiau trečiųjų šalių, kurio šalis yra Europos Sąjunga ir kuriame nagrinėjami energijos tiekimo saugumo klausimai;

2) Lietuvos Respublikos teises ir pareigas atitinkamos trečiosios šalies atžvilgiu, kurios numatytos pagal su ja sudarytus susitarimus, jeigu jie atitinka Europos Sąjungos teisę;

3) kitus svarbius veiksnius ir aplinkybes.

6. Taryba, vertindama šio straipsnio 5 dalyje numatytas aplinkybes, kreipiasi į Energetikos ministeriją ir (ar) kitas kompetentingas institucijas dėl nuomonės pateikimo, į kurią turi atsižvelgti priimdama galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo.

7. Taryba nedelsdama praneša Europos Komisijai apie priimtą sprendimą ir kartu pateikia visą svarbią su šiuo sprendimu susijusią informaciją.

8. Prieš priimdama galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo, Taryba privalo kreiptis į Europos Komisiją su prašymu pateikti nuomonę dėl:

1) asmens atitikties šio įstatymo 24 ir 53 straipsniuose nustatytiems nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimams;

2) asmens veiklos poveikio elektros energijos tiekimo Europos Sąjungai saugumui ir patikimumui.

9. Taryba, gavusi teigiamą Europos Komisijos išvadą arba negavusi neigiamos išvados, ne vėliau kaip per 2 mėnesių laikotarpį nuo Europos Komisijos išvados gavimo dienos arba suėjus

terminui Europos Komisijos išvada pateikti priima galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo. Teigiama Europos Komisijos išvada neįpareigoja Tarybos paskirti asmenį perdavimo sistemos operatoriumi, jeigu asmuo neatitinka šio straipsnio 4 dalies 2 punkte ar kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų.

10. Taryba, gavusi Europos Komisijos prieštaravimų dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo, nurodo asmeniui pašalinti Europos Komisijos nustatytus neatitikimus ir ne vėliau kaip per 2 mėnesių laikotarpį priima galutinį sprendimą dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo. Europos Komisijos nustatytų prieštaravimų pašalinimas neįpareigoja Tarybos paskirti asmenį perdavimo sistemos operatoriumi, jeigu asmuo neatitinka šio straipsnio 4 dalies 2 punkte ar kituose teisės aktuose nustatytų reikalavimų. Jeigu asmuo nepašalina Europos Komisijos nustatytų prieštaravimų, Taryba negali asmens paskirti perdavimo sistemos operatoriumi.

11. Galutinis sprendimas dėl perdavimo sistemos operatoriaus paskyrimo išsiunčiamas perdavimo sistemos operatoriumi ir Europos Komisijai, kartu nurodant, kaip buvo atsižvelgta į gautą Europos Komisijos išvadą, ir skelbiamas Tarybos interneto svetainėje ir Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje. Kartu su Tarybos sprendimu skelbiama gauta Europos Komisijos išvada. Kai Tarybos sprendimas skiriasi nuo Europos Komisijos išvados, kartu pateikiamas ir paskelbiamas priimto sprendimo pagrindimas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

28 straipsnis. Informacijos teikimas

1. Perdavimo sistemos operatorius, asmuo, ketinantis verstis elektros energijos perdavimo veikla, ir (ar) vertikalčiai integruota įmonė ar bet kuri jos grupės įmonė privalo pateikti Tarybai visus pagrįstai Tarybos ar Europos Komisijos reikalaujamus dokumentus, duomenis ir informaciją, reikalingus šio įstatymo 25, 26 ir 27 straipsniuose nustatytiems veiksams atlikti.

2. Dėl šio straipsnio 1 dalyje nurodytų dokumentų, duomenų ar informacijos pateikimo Taryba ar Europos Komisija gali kreiptis bet kuriuo metu iki galutinio Tarybos sprendimo pateikimo. Dokumentų, duomenų ir informacijos pateikimo tvarką ir sąlygas nustato Taryba.

3. Perdavimo sistemos operatorius privalo pateikti Tarybai informaciją apie visus numatomus sandorius, taip pat visus kitus aktualius duomenis ir informaciją ar jų pasikeitimus, kuriuos reikia naujai įvertinti, ar jie atitinka perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimus.

4. Taryba užtikrina perdavimo sistemos operatoriaus ar kitų asmenų pateiktos informacijos, laikomos komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, konfidencialumą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

29 straipsnis. Bendrasis perdavimo sistemos operatorius

1. Asmuo, nuosavybės teise valdantis Lietuvos Respublikos teritorijoje esančius perdavimo tinklus, kartu su kitomis valstybių narių įmonėmis, nuosavybės teise valdančiomis perdavimo tinklus, gali įsteigti bendrą įmonę, vykdančią elektros energijos perdavimo veiklą Lietuvos Respublikoje ir (ar) kitose valstybėse narėse – bendrąjį perdavimo sistemos operatorių.

2. Bendrajam perdavimo sistemos operatoriumi taikomi tie patys šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyti nepriklausomumo, veiklos atskyrimo, licencijavimo ir paskyrimo reikalavimai, atsižvelgiant į šio straipsnio 1 dalyje nurodytas sąlygas.

3. Bendrojo perdavimo sistemos operatoriaus įmonės ar įmonių grupės dalimi negali būti joks kitas asmuo, išskyrus atitinkamos valstybės narės teisės aktais patvirtintą nepriklausomą perdavimo sistemos operatorių, atitinantį Europos Sąjungos ir atitinkamos valstybės narės teisės aktų nustatytus reikalavimus, keliamus perdavimo veiklos nepriklausomumui ir atskyrimui.

30 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus teisės

Perdavimo sistemos operatorius turi teisę:

1) gauti iš gamintojų, skirstomųjų tinklų operatorių ir vartotojų, kurių įrenginiai prijungti prie

perdavimo tinklų, rodmenis ir kitą informaciją, reikalingą ilgalaikiai plėtrai planuoti, balansavimo funkcijai ir kitoms pareigoms, nurodytoms šiame įstatyme, atlikti;

2) gauti iš perdavimo tinklų naudotojų informaciją, kuri reikalinga tretiesiems asmenims naudotis perdavimo tinklais;

3) vadovaudamasis techniniais norminiais elektros tinklų eksploatavimo dokumentais, nustatyti skirstomųjų tinklų, gamintojų ir vartotojų elektros įrenginių, prijungtų prie perdavimo tinklų, veikimo sąlygas, kurios užtikrintų elektros energetikos sistemos darbo saugumą, stabilumą ir patikimumą;

4) būti vienintelis Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos balansavimo ir reguliavimo energijos prekybos su kitų valstybių elektros energetikos sistemomis atstovas, organizuoti prekybą balansavimo ir reguliavimo elektros energija, rezervine galia aukcionuose Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje;

5) leisti pasinaudoti perdavimo tinklais tranzitui į užsienio valstybę, jeigu tai nemažina elektros energijos tiekimo saugumo ir patikimumo Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemoje;

6) siekdamas užtikrinti avarijų prevencijos priemonių ir avarijų prevencijos planų vykdymą, elektros energetikos sistemos darbo stabilumą ir patikimumą, reikalauti, kad visi rinkos dalyviai įgyvendintų būtinas avarijų prevencijos ir likvidavimo priemones;

7) gavęs susijusio gamintojo, skirstomųjų tinklų operatoriaus ar vartotojo sutikimą, patekti į gamintojų, skirstomųjų tinklų, vartotojų teritorijas ir (ar) patalpas tam, kad galėtų įrengti, prižiūrėti ar keisti elektros energijos apskaitos prietaisus arba nuskaityti jų rodmenis;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-774](#), 2014-03-13, paskelbta TAR 2014-03-19, i. k. 2014-03219

8) reikalauti iš balansavimo energijos tiekėjų pateikti perdavimo sistemos operatoriumi pakankamą prievolių įvykdymo užtikrinimą, kuriuo, laikantis su perdavimo sistemos operatoriumi sudaromų balansavimo elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių standartinių sąlygų, būtų užtikrintos būsimos ir (ar) esamos balansavimo energijos tiekėjų prievolės nupirkti balansavimo energiją iš perdavimo sistemos operatoriaus.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-774](#), 2014-03-13, paskelbta TAR 2014-03-19, i. k. 2014-03219

31 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus pareigos

1. Perdavimo sistemos operatorius privalo:

1) prognozuoti ilgalaikį elektros energetikos sistemos galios balansą ir teikti rinkos dalyviams informaciją apie prognozuojamą generuojamos ar perdavimo galios trūkumą arba ribojimus;

2) teikti perdavimo tinklų naudotojams elektros energijos persiuntimo perdavimo tinklais paslaugą, sudarydamas vienodas ir nediskriminuojančias sąlygas visiems tinklų naudotojams;

3) eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti perdavimo tinklus ir jungiamąsias linijas, atsižvelgdamas į elektros energetikos sistemos darbo saugumo ir patikimumo, aplinkos apsaugos reikalavimus, išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus ir reikalavimus bei ekonomines sąlygas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

4) užtikrinti perdavimo tinklų įrenginių darbo patikimumą ir ilgalaikį sistemos pajėgumą tenkinti pagrįstus elektros energijos perdavimo poreikius;

5) organizuoti ir diegti perdavimo tinklų elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas išmaniųjų energijos apskaitos sistemų įrengimą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

6) matuoti elektros energijos parametrus ir elektros energijos apskaitos rodmenis perduoti rinkos dalyviams, tarp jų ir balansavimo energijos tiekėjams, atsižvelgdamas į jų elektros energijos tiekimo mastą;

7) prijungti vartotojų, skirstomųjų tinklų operatorių ir gamintojų elektros įrenginius prie perdavimo tinklų pagal atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimus;

8) raštu motyvuoti, kai atsisakoma suteikti elektros energijos persiuntimo paslaugą esamiems ir potencialiems tinklų naudotojams. Atsisakymas gali būti pagrįstas tik techninio pobūdžio kriterijais;

9) užtikrinti trečiųjų asmenų prieigą prie perdavimo tinklų, ją valdyti ir pateikti išsamius paaiškinimus, kai tokia prieiga nesuteikiama;

10) atlikti Lietuvos Respublikos teritorijoje esančių gamybos pajėgumų, elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą, atsižvelgdamas į elektros energijos mainus, elektros energijos srautų ribojimus, suderintus su kitomis elektros energetikos sistemomis;

11) atlikti nacionalinio balansavimo funkciją sudarant vienodas, nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;

12) atlikti galios ir elektros energijos rezervavimo funkciją sudarant vienodas, nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;

13) kompensuoti perdavimo tinkluose susidaranti elektros energijos sąnaudas. Perkant elektros energiją šioms elektros energijos sąnaudoms kompensuoti, sudaryti nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;

14) Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas;

15) garantuoti perdavimo tinklų darbo saugumą, patikimumą ir efektyvumą, užtikrinti sisteminių paslaugų teikimą visiems rinkos dalyviams;

16) kaip dispečeris valdydamas gamybos pajėgumus nacionalinei balansavimo funkcijai užtikrinti, laikytis sąlygų, nustatytų Prekybos elektros energija taisyklėse ir sutartyse su sisteminių paslaugų teikėjais;

17) užtikrinti, kad perdavimo tinklai Lietuvos Respublikos teritorijoje veiktų efektyviai, patikimai ir saugiai aplinkos apsaugos požiūriu;

18) užtikrinti linijų perkrovų valdymą rinkos mechanizmais, gautų perkrovų pajamų paskirstymą ir dėl tarpsteminė elektros energijos srautų atsiradusių sąnaudų kompensavimą pagal Reglamente (EB) Nr. 714/2009 nustatytus principus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

19) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti perdavimo tinklų ir jungiamųjų linijų valdymą, jų pralaidumo nustatymą, paskirstymą ir perkrovų valdymą reglamentuojančias taisykles;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

20) užtikrinti informacijos, gautos atliekant savo funkcijas ir sudarančios komercinę ar kitokią paslaptį, konfidencialumą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, ir nenaudoti šios informacijos kitų elektros energetikos sektoriaus dalyvių diskriminavimo tikslais. Taryba prižiūri ir kontroliuoja, kad perdavimo sistemos operatoriaus gauta informacija, sudaranti komercinę ar kitokią paslaptį, nebūtų perduodama jokiems tretiesiems asmenims, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, o perdavimo sistemos operatoriaus personalas neteiktų paslaugų ar nebūtų perleidžiamas įmonėms, vykdančioms elektros energijos gamybos ar tiekimo veiklą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

21) rengti ir teikti Energetikos ministerijai derinti skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidas;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

22) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Skirstomų pajėgumų skaičiavimo metodiką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

23) pagal Skirstomų pajėgumų skaičiavimo metodiką ir skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidas apskaičiuoti skirstomus pajėgumus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

24) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų skaičiavimo metodiką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

25) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodiką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

26) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumų perkrovos pajamų paskirstymo metodiką;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

27) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumų aukcionų nuostatus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

28) vadovaujantis Pajėgumų aukcionų nuostatais, atlikti kvalifikacinę atranką ir organizuoti pajėgumų aukcionus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

29) Tarybai paskelbus savo išvadą apie įvykusio pajėgumų aukciono procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir aukciono metu paskirstytų pajėgumų įtaką atskirai elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos, įvertintai pagal aukciono rezultatus, paskelbti įvykusio pajėgumų aukciono rezultatus;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

30) rengti ir teikti Tarybai tvirtinti Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties standartines sąlygas;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

31) rengti ir teikti Tarybai derinti pajėgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštį;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

32) pateikti kitos sistemos, su kuria sujungta Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, perdavimo sistemos operatoriui pakankamai informacijos, kad būtų užtikrinamas saugus ir efektyvus jungtinės sistemos eksploatavimas, koordinuojama jos plėtra ir sąveika;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

33) savo interneto svetainėje skelbti atitinkamą informaciją, susijusią su jungiamosiomis linijomis, sistemos naudojimu ir pajėgumų paskirstymu suinteresuotosioms šalims, atsižvelgdamas į tai, kad neapibendrinta informacija turi būti tvarkoma kaip konfidenciali komercinė informacija;

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

34) teisės aktų nustatyta tvarka skelbti ir teikti nurodytą informaciją.

Straipsnio punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

2. Perdavimo sistemos operatorius, atlikdamas elektros energijos srautų perdavimo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į perdavimo sistemos darbo saugumo reikalavimus, pirmumo teise toliau nustatyta prioriteto tvarka užtikrina elektros energijos priėmimą ir persiuntimą perdavimo tinklais iš:

1) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu, kuriems taikoma Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodyta skatinimo priemonė;

2) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

3) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu, įgijusių teisę į Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytą skatinimo priemonę, ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų;

4) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

5) gamintojų, elektros energiją gaminančių ne iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

6) gamintojų, elektros energiją gaminančių ne iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

3. Perdavimo sistemos operatorius, siekdamas skatinti paklausos telkimo plėtrą, konsultuojasi su rinkos dalyviais ir, atsižvelgdamas į paklausos telkimo galimybes (paklausos telkimo potencialą ir galimybes jį panaudoti elektros energetikos sistemoje), remdamasis elektros energetikos sistemos techniniais reikalavimais ir poreikiais, nustato nepriklausomų paklausos telkėjų dalyvavimo elektros energijos, balansavimo ir rezervinės galios rinkose nediskriminacines technines elektros energijos ir (arba) sisteminių paslaugų teikimo ir kitas sąlygas, kurias skelbia savo interneto svetainėje, taip pat rengia Pradinės elektros energijos paklausos nustatymo metodiką, kurią suderina su Taryba, ir skelbia savo interneto svetainėje.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

32 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus disponuojami ištekliai

1. Perdavimo sistemos operatorius privalo turėti visus žmogiškuosius, techninius, materialinius ir finansinius išteklius, kurių reikia jo įsipareigojimams pagal šį įstatymą ir kitus teisės aktus įgyvendinti bei elektros energijos perdavimo veiklai vykdyti, visų pirma:

1) turėti elektros energijos perdavimo veiklai vykdyti būtiną turtą, įskaitant perdavimo sistemą, kurį valdo nuosavybės teise, kaip nurodyta šio įstatymo 53 straipsnio 2 dalyje, ar kitais teisėtais pagrindais;

2) turėti elektros energijos perdavimo veiklai vykdyti, įskaitant visų įmonės užduočių atlikimą, būtiną personalą;

3) teisės aktų nustatyta tvarka savarankiškai disponuoti įmonės materialiniais ir finansiniais ištekliais, reikalingais elektros energijos perdavimo ar su ja tiesiogiai susijusiai veiklai vykdyti, įskaitant investicijas į perdavimo sistemos eksploatavimą, palaikymą, aptarnavimą ir plėtrą.

2. Perdavimo sistemos operatorius nesidalija informacinių technologijų sistemomis ar įranga, fizinėmis patalpomis ir prieigos apsaugos sistemomis su jokiai vertikaliai integruotos įmonės padaliniu.

3. Perdavimo sistemos operatorius gali naudotis bendromis paslaugomis administracinio aptarnavimo, informacinių technologijų ar kitoje su perdavimo veikla tiesiogiai nesusijusioje srityje kartu su vertikaliai integruota įmone, jos grupės įmonėmis ir padaliniais tik tokiu mastu, kiek tokių paslaugų teikimas nesuteikia vertikaliai integruotai įmonei, jos grupės įmonėms ir (ar) padaliniams nepagrįsto pranašumo prieš kitus tinklų naudotojus, neriboja konkurencijos tarp rinkos dalyvių, neiškreipia jos arba neužkerta jai kelio. Bendrosios paslaugos teikiamos rinkos sąlygomis, kurių pagrįstumą įvertina Taryba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

33 straipsnis. Perdavimo tinklų plėtra ir įgaliojimai priimti sprendimus dėl investavimo

1. Perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamasis šio įstatymo 18 straipsnyje nustatytais reikalavimais, parengia ir ne vėliau kaip iki kiekvienų metų liepos 1 dienos Tarybai pateikia 10 metų perdavimo tinklų plėtros planą, kuriame pateikiamas esamos ir numatomos elektros energijos pasiūlos ir paklausos vertinimas, atlikto tikimybinio elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvados. Prieš teikiant tinklų plėtros planą Tarybai, perdavimo sistemos operatoriaus sprendimu su kompetentingomis valstybės institucijomis ir suinteresuotais tinklų naudotojais vykdomos viešos konsultacijos, kurių metu pristatomos ir tikimybinio elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvados. Tinklų plėtros plane nurodomos veiksmingos priemonės, skirtos sistemos pajėgumų pakankamumui ir tiekimo saugumui užtikrinti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame tinklų plėtros plane visų pirma nurodoma:

1) perdavimo sistemos infrastruktūra, kurią reikia įrengti ar atnaujinti per planuojamą 10 metų laikotarpį;

2) visos investicijos, dėl kurių jau priimtas sprendimas, ir naujos investicijos, kurios bus reikalingos per planuojamą 10 metų laikotarpį;

3) visų investicinių projektų planuojami įgyvendinimo terminai;

4) investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant ar skatinant diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones perdavimo tinkluose, alternatyvos, siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

3. Rengdamas tinklų plėtros planą, perdavimo sistemos operatorius daro pagrįstas prielaidas apie elektros energijos gamybos, tiekimo, vartojimo ir tarpsisteminių elektros energijos srautų tendencijas, atsižvelgdamas į regioniniams ir visos Europos Sąjungos tinklams skirtų investicijų planus.

4. Taryba dėl perdavimo sistemos operatoriaus pateikto tinklų plėtros plano vykdo skaidrias ir viešas konsultacijas su visais suinteresuotais tinklų naudotojais. Taryba savo interneto svetainėje skelbia konsultacijų rezultatus, visų pirma galimą investicijų į tinklų plėtrą poreikį.

5. Taryba įvertina, ar perdavimo sistemos operatoriaus pateiktame tinklų plėtros plane atsižvelgta į visus investicijų poreikius, kurie buvo nustatyti konsultacijų metu, ir ar planas neprieštarauja neprivalomam Europos Sąjungos 10 metų tinklų plėtros planui, nurodytam Reglamento (EB) Nr. 714/2009 8 straipsnio 3 dalies b punkte.

6. Taryba vykdo tinklų plėtros plano įgyvendinimo stebėseną ir atlieka jo vertinimą. Taryba, nustatiusi tinklų plėtros plano neatitiktį šiame straipsnyje nustatytiems reikalavimams, teikia perdavimo sistemos operatoriumi rekomendacijas dėl tinklų plėtros plano koregavimo ar keitimo ir nurodo protingą terminą šiems veiksams atlikti. Perdavimo sistemos operatorius, nepateikęs plėtros plano šio straipsnio 1 dalyje nustatytais terminais arba pateikęs plėtros planą nesilaikydamas

šiuose straipsniuose nustatytų reikalavimų ir nepašalinęs nustatytų pažeidimų per Tarybos nurodytą terminą, laikomas pažeidusiu reguliuojamos elektros energijos perdavimo veiklos sąlygas.

7. Tuo atveju, kai perdavimo sistemos operatorius neatlieka investicijų, kurios pagal tinklų plėtros planą turėjo būti padarytos per ateinančius 3 metus, Taryba imasi šių priemonių tam, kad atitinkamos investicijos būtų atliktos, jeigu jos yra reikalingos atsižvelgiant į naujausią tinklų plėtros planą:

- 1) įpareigoja perdavimo sistemos operatorių atlikti atitinkamas investicijas;
- 2) įpareigoja perdavimo sistemos operatorių organizuoti konkursą, kuriame galėtų dalyvauti visi suinteresuoti investuotojai, įvertinus šiame įstatyme nustatytus perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo reikalavimus;
- 3) įpareigoja perdavimo sistemos operatorių padidinti bendrovės įstatinį kapitalą, siekdama finansuoti reikiamas investicijas ir sudaryti sąlygas nepriklausomiems investuotojams dalyvauti kapitale, įvertinusi šiame įstatyme nustatytus perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo reikalavimus.

8. Tuo atveju, kai Taryba pasinaudoja šio straipsnio 7 dalies 2 punkte nurodytais įgaliojimais, ji gali reikalauti iš perdavimo sistemos operatoriaus įgyvendinti vieną ar daugiau iš šių reikalavimų, kad:

- 1) konkursą laimėjęs investuotojas teiktų finansavimą;
- 2) konkursą laimėjęs investuotojas vykdytų tinklų plėtros plane numatytus perdavimo sistemos infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo darbus;
- 3) perdavimo sistemos operatorius vykdytų tinklų plėtros plane numatytus perdavimo sistemos infrastruktūros plėtros ir (ar) atnaujinimo darbus;
- 4) perdavimo sistemos operatorius eksploatuotų atitinkamą perdavimo sistemos turtą.

9. Perdavimo sistemos operatorius suteikia investuotojams visą investicijoms atlikti reikalingą informaciją, prijungia naują perdavimo sistemos turtą prie perdavimo tinklų ir deda visas protingas pastangas sudaryti palankias sąlygas investiciniams projektams įgyvendinti. Atitinkamas finansavimo priemonės patvirtina Taryba.

10. Tuo atveju, kai Taryba pasinaudoja šio straipsnio 7 dalyje nurodytais įgaliojimais, elektros energijos perdavimo paslaugos ir susijusių paslaugų kainodaros tikslais įvertinamos atitinkamų investicijų sąnaudos.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

34 straipsnis. Atsiskaitymo už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais garantijos

Skirstomųjų tinklų operatoriai ir vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklų ir kurie yra sudarę su nepriklausomu tiekėju elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, privalo sudaryti sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais ir už kitas operatoriaus teikiamas paslaugas, susijusias su elektros energijos persiuntimu, išskyrus už elektros energijos, skirtos energijos kaupimo įrenginiams įkrauti, persiuntimą, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiektas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. Nepriklausomas tiekėjas, kuris yra sudaręs sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi dėl atsiskaitymo už vartotojui suteiktas persiuntimo paslaugas, skirstomųjų tinklų operatorius ar vartotojas, pažeidęs su perdavimo sistemos operatoriumi sudarytą sutartį, privalo perdavimo sistemos operatoriaus reikalavimu užtikrinti visų savo prievolių įvykdymą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

ŠEŠTASIS SKIRSNIS ELEKTROS ENERGIJOS SKIRSTYMAS

35 straipsnis. Skirstymo veiklos principai

1. Skirstomųjų tinklų operatorius yra atsakingas už jam priklausančius skirstomuosius tinklus nuo perdavimo tinklų įrenginių prijungimo taško iki vartotojų ar gamintojų įrenginių prijungimo taško ir už jų saugumą, patikimumą, eksploatavimą, priežiūrą, valdymą bei plėtojimą pagal skirstomųjų tinklų naudotojų poreikius, taip pat už elektros energijos persiuntimą vartotojams skirstomaisiais tinklais, persiunčiamos elektros energijos kokybę bei persiunčiamos elektros energijos apskaitą ir jos diegimą.

2. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo užtikrinti elektros tinklų naudotojams ir nepriklausomiems paklausos telkėjams nediskriminuojančias naudojimosi skirstomaisiais tinklais sąlygas, atsižvelgdamas į technines paklausos telkimo galimybes ir sąlygas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

3. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo teikti elektros tinklų naudotojams informaciją, reikalingą efektyviai prieigai prie skirstomųjų tinklų. Energetikos ministerija nustato tokios informacijos teikimo tvarką ir sąlygas.

36 straipsnis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus nepriklausomumas

1. Skirstomųjų tinklų operatorius, atlikdamas šio įstatymo ir kitų teisės aktų jam pavestas funkcijas, elektros energijos skirstymo veiklą vykdo nepriklausomai nuo elektros energijos gamybos, perdavimo ir tiekimo veiklos bei jų komercinių interesų.

2. Skirstomųjų tinklų operatoriaus nepriklausomumas užtikrinamas įgyvendinant skirstymo veiklos atskyrimo nuo kitų elektros energetikos sektoriaus veiklos rūšių sąlygas ir reikalavimus, kaip nurodyta šio įstatymo 54 straipsnyje.

3. Šiame įstatyme nurodyti skirstomųjų tinklų operatoriaus nepriklausomumo reikalavimai neturi trukdyti jungtiniam perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriui, vykdančiam elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklą, vykdyti šią veiklą, jeigu jis laikosi šio įstatymo 53 straipsnyje numatytų perdavimo veiklos atskyrimo reikalavimų.

37 straipsnis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus paskyrimas

Asmuo gali verstis skirstymo veikla tik gavęs elektros energijos skirstymo veiklos licenciją, kaip nurodyta šio įstatymo 15 ir 17 straipsniuose. Licenciją gavęs asmuo laikomas paskirtu vykdyti elektros energijos skirstymo veiklą.

38 straipsnis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus teisės

Skirstomųjų tinklų operatorius turi teisę:

1) iš gamintojų, vartotojų, gaminančių vartotojų, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų, tiekėjo ir perdavimo sistemos operatoriaus gauti elektros energijos apskaitos rodmenis ar kitą informaciją, reikalingą jų pareigoms ir funkcijoms, nustatytoms šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose, atlikti;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

2) gavęs susijusio gamintojo ar vartotojo sutikimą, patekti į gamintojo, vartotojo teritoriją ir (ar) patalpą tam, kad galėtų įrengti, prižiūrėti, keisti ar tikrinti elektros energijos apskaitos prietaisus ir elektros energijos apskaitos schemų elementus, esančius gamintojo ir (ar) vartotojo teritorijoje ir (ar) patalpose, apžiūrėti jų plombas, nuskaityti elektros apskaitos prietaisų rodmenis ir atlikti kitus su tuo susijusius veiksmus;

3) reikalauti iš esamų ir potencialių vartotojų informacijos, kuri reikalinga tretiesiems asmenims naudotis skirstomaisiais tinklais.

39 straipsnis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus pareigos

1. Skirstomųjų tinklų operatorius privalo:

1) teikti skirstomųjų tinklų naudotojams elektros energijos persiuntimo skirstomaisiais tinklais paslaugą;

2) rekonstruoti esamus ir įrengti naujus skirstomuosius tinklus, atsižvelgdamas į išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planus ir reikalavimus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

3) techniškai eksploatuoti, prižiūrėti, valdyti ir plėtoti jam priklausančius skirstomuosius tinklus ir jungiamąsias linijas su kitais elektros tinklais, užtikrindamas patikimą skirstomųjų tinklų įrenginių darbą, efektyvų ir saugų tiekimą, laikydamasis aplinkos apsaugos reikalavimų;

4) organizuoti, diegti, naudoti ir prižiūrėti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos apskaitą bei eksploatuoti ir prižiūrėti jos įrenginius, užtikrindamas išmaniosios energijos apskaitos sistemos įrengimą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

5) atlikti jam priklausančiais skirstomaisiais tinklais persiunčiamos elektros energijos matavimus, perduoti elektros energijos apskaitos rodmenis perdavimo sistemos operatoriui ir rinkos dalyviams teisės aktų nustatyta tvarka;

6) Energetikos ministerijos nustatyta tvarka ir sąlygomis prijungti vartotojų ir gamintojų elektros įrenginius, esančius skirstymo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje, prie skirstomųjų tinklų pagal atitinkamus techninius norminius dokumentus ir technines sąlygas bei vartotojui ir gamintojui pageidaujant, pateikti detalią informaciją apie skirstomųjų tinklų įrengimo darbų sąnaudas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

7) raštu motyvuoti, kai atsisakoma suteikti elektros energijos persiuntimo paslaugą esamiems ir potencialiems naudotojams. Atsisakymas gali būti pagrįstas tik techninio pobūdžio kriterijais;

8) kompensuoti skirstomuosiuose tinkluose susidarantią elektros energijos sąnaudą. Perkant elektros energiją šioms elektros energijos sąnaudoms kompensuoti, sudaryti nediskriminuojančias ir konkurencines sąlygas visiems rinkos dalyviams;

9) sudaryti skirstomųjų tinklų avarijų prevencijos ir likvidavimo planus ir kontroliuoti, kaip jie įgyvendinami;

10) užtikrinti informacijos, gautos vykdant veiklą ir sudarančios komercinę ar kitokią paslaptį, konfidencialumą, išskyrus įstatymų nustatytus atvejus, ir nenaudoti šios informacijos kitų elektros energetikos sektoriaus dalyvių diskriminavimo tikslais;

11) leisti perdavimo sistemos operatoriui pateikti į skirstomųjų tinklų teritorijas ir (ar) patalpas įrengti, prižiūrėti ar keisti perdavimo sistemos operatoriui priklausančius elektros energijos apskaitos prietaisus arba nuskaityti jų rodmenis;

12) užtikrinti garantinį tiekimą šio įstatymo 44 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis;

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

13) parengti ir pateikti Tarybai derinti elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartines sąlygas. Suderintas elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartines sąlygas skelbti savo interneto svetainėje.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

2. Skirstomųjų tinklų operatorius, atlikdamas elektros energijos srautų paskirstymo tinkluose dispečerinį valdymą ir atsižvelgdamas į skirstymo sistemos darbo saugumo reikalavimus, pirmumo

teise toliau nustatyta prioriteto tvarka užtikrina elektros energijos priėmimą ir persiuntimą skirstomaisiais tinklais iš:

1) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu, įgijusių teisę į Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytą skatinimo priemonę;

2) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

3) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu, įgijusių teisę į Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 3 straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytą skatinimo priemonę, ir atsinaujinančių išteklių energijos bendrijų;

4) gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

5) gamintojų, elektros energiją gaminančių ne iš atsinaujinančių energijos išteklių didelio naudingumo kogeneracijos būdu;

6) gamintojų, elektros energiją gaminančių ne iš atsinaujinančių energijos išteklių ne kogeneracijos ar ne didelio naudingumo kogeneracijos būdu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

39¹ straipsnis. Skirstomųjų tinklų plėtros planavimas

1. Skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, rengia 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, grindžiamą esama ir numatoma elektros energijos pasiūla ir paklausa elektros energetikos sistemoje, elektros tinklo patikimumu, leistinu įrangos tarnavimo amžiumi bei išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros planais ir reikalavimais, taip pat tinklo optimizavimo galimybėmis. Planas turi būti atnaujinamas kiekvienais metais ir ne vėliau kaip iki kiekvienų metų liepos 1 dienos paskelbiamas skirstomųjų tinklų operatoriaus interneto svetainėje. Prieš paskelbdamas 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, skirstomųjų tinklų operatorius vykdo skaidrias ir viešas konsultacijas su kompetentingomis valstybės institucijomis ir kitomis suinteresuotomis šalimis.

2. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytame 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų plane, be kita ko, nurodoma:

1) skirstomųjų tinklų įrengimo, atnaujinimo gairės – infrastruktūros dalys, kurias planuojama įrengti ar atnaujinti per planuojamą 10 metų laikotarpį;

2) bendroji investicijų programa (apimanti finansavimo šaltinius investicijoms, skirtoms skirstomųjų tinklų infrastruktūrai per planuojamą 10 metų laikotarpį), dėl kurios jau priimtas sprendimas, ir nauji investicijų rodikliai (apimtys), kurių bus siekiama per planuojamą 10 metų laikotarpį;

3) bendrosios investicijų programos ir naujų investicijų rodiklių (apimčių) planuojami įgyvendinimo terminai;

4) veiksmingos priemonės, skirtos tiekimo saugumui, patikimumui ir teikiamų paslaugų kokybei užtikrinti;

5) skirstomųjų tinklų operatoriaus pagrįstos prognozės, kuriomis remiantis buvo sudarytas planas, ir jų prielaidos;

6) investiciniuose projektuose pateikiamos galimos paklausos mažinimo, diegiant ar skatinant diegti energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones skirstomuosiuose tinkluose, alternatyvos, siekiant įgyvendinti Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatyme nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo pirmumo principą.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

3. Rengdamas 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, skirstomųjų tinklų operatorius įvertina prognozes apie elektros energijos gamybos, tiekimo ir vartojimo tendencijas, atsižvelgdamas į valstybės politikos kryptis, pagrįstas elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendraisiais principais.

4. Taryba turi teisę kreiptis į skirstomųjų tinklų operatorių su prašymu pateikti papildomą informaciją apie 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą, informaciją apie praėjusiais metais atliktas investicijas ir (ar) paaiškinimus dėl neatliktų investicijų pagal 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų planą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

5. Tuo atveju, kai skirstomųjų tinklų operatorius neatlieka 10 metų skirstomųjų tinklų plėtros, atnaujinimo, modernizavimo ir investicijų plano investicijų, kurios taip pat yra numatytos Vyriausybės nutarimuose, Taryba gali įpareigoti skirstomųjų tinklų operatorių pateikti derinti atitinkamas investicijas ir suderinusi investicijų projektą įpareigoti šias investicijas atlikti. Tuo atveju, kai Taryba pasinaudoja šioje dalyje nurodytais įgaliojimais, atitinkamų suderintų investicijų sąnaudos įvertinamos nustatant skirstomųjų tinklų operatoriaus paslaugos ir susijusių paslaugų kainas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

40 straipsnis. Atsiskaitymo už elektros energijos persiuntimą skirstomaisiais tinklais garantijos

1. Vartotojai, išskyrus buitinius vartotojus, kurių įrenginiai yra prijungti prie skirstomųjų tinklų ir kurie yra sudarę su nepriklausomu tiekėju elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, privalo sudaryti elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir skirstomaisiais tinklais, taip pat už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiustą energijos kaupimo įrenginiams, kurių įrengtoji elektrinė galia yra ne mažesnė negu 1 MW, įkrauti energija, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti patiekta elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus.

2. Tiekėjas privalo sudaryti elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su skirstomųjų tinklų operatoriumi ir laiku atsiskaityti už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir skirstomaisiais tinklais, taip pat už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, kuriomis pasinaudojo vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų ir kurie su tiekėju yra sudarę elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį. Tiekėjo ir skirstomųjų tinklų operatoriaus sudaromoje elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartyje taip pat nustatoma keitimosi informacija tarp šalių tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

SEPTINTASIS SKIRSNIS ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMAS

41 straipsnis. Tiekimo veiklos principai

1. Vartotojai perka elektros energiją iš tiekėjų, gamintojų, elektros energiją gaminančių iš atsinaujinančių išteklių, ir asmenų, nurodytų šio įstatymo 44 straipsnyje, šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis. Vartotojams, išskyrus vartotojus, sudariusius atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, elektros energija tiekama su nepriklausomu tiekėju sutarta kaina arba visuomenine elektros energijos kaina šio įstatymo 43 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis arba užtikrinamas garantinis elektros energijos tiekimas šio įstatymo 44 straipsnyje nustatytais atvejais ir tvarka. Vartotojams, sudariusiems atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, elektros energija tiekama šioje sutartyje nustatyta elektros energijos kaina.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

2. Tiekėjai Lietuvos Respublikos vidaus elektros energijos rinkoje prekiauja elektros energija biržoje ir (ar) pagal dvišales sutartis su gamintojais, vartotojais ar tarpusavyje Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka. Importuojama ir eksportuojama elektros energija prekiaujama tik biržoje.

3. Balansavimo energijos tiekėjai prekiauja balansavimo elektros energija su perdavimo sistemos operatoriumi. Balansavimo elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių, sudaromų su balansavimo energijos tiekėjais, standartines sąlygas rengia ir, suderinęs su Taryba, savo interneto svetainėje skelbia perdavimo sistemos operatorius.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

4. Jeigu tiekėjai nėra balansavimo energijos tiekėjai, jie privalo sudaryti balansavimo elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis su kitu, atitinkamą sutartį su perdavimo sistemos operatoriumi turinčiu, balansavimo energijos tiekėju.

5. Tiekėjams draudžiama diskriminuoti vartotojus ar vartotojų grupes.

6. Nepriklausomi tiekėjai gali siūlyti vartotojams su vartotojo paklausos pokyčio valdymu ir elektros energijos paklausos telkimu susijusias paslaugas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

42 straipsnis. Visuomeninis tiekėjas

1. Iki 2023 m. sausio 1 d. skirstomųjų tinklų operatorius, kai jo turimoje elektros energijos skirstymo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje kitam asmeniui neišduota visuomeninio tiekimo veiklos licencija, privalo vykdyti ir elektros energijos visuomeninio tiekimo veiklą, užtikrindamas saugų ir patikimą galutinių vartotojų aprūpinimą elektros energija šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis, siekiant apsaugoti tokių vartotojų teises ir teisėtus interesus, susijusius su elektros energijos vartojimu kasdieniams poreikiams patenkinti.

2. Tuo atveju, kai skirstomųjų tinklų operatorius nėra sudaręs su vartotoju atskiros sutarties dėl elektros energijos persiuntimo paslaugų teikimo, skirstomųjų tinklų operatoriaus ir vartotojo sudaryta elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis laikoma ir elektros energijos persiuntimo paslaugų teikimo konkrečiam vartotojui sutartimi.

3. Skirstomųjų tinklų operatorius, vykdamas visuomeninio tiekimo veiklą, užtikrina elektros energijos skirstymo veiklos atskyrimą šio įstatymo 54 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis.

4. Tuo atveju, jeigu visuomeninis tiekėjas, kuris kartu yra ir skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis mažiau kaip 100 000 vartotojų toje pačioje teritorijoje, pateikia prašymą panaikinti visuomeninio elektros energijos tiekimo veiklos licencijos galiojimą, visuomeninio elektros energijos tiekimo teritoriją privalo perimti ir iki 2023 m. sausio 1 d. aprūpinimą elektros energija

privalo užtikrinti visuomeninis tiekėjas, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, jeigu visuomeninio elektros energijos tiekimo veiklos licencijos pakeitimo metu jo technologinis, finansinis ir vadybinis pajėgumas yra pakankamas vykdyti licencijuojamą veiklą šioje naujoje teritorijoje. Jeigu visuomeninio tiekėjo, aptarnaujančio daugiau kaip 100 000 vartotojų, technologinis, finansinis ir vadybinis pajėgumas nėra pakankamas vykdyti visuomeninio tiekimo licencijuojamą veiklą naujoje teritorijoje, dėl kurios visuomeninis tiekėjas, kuris kartu yra ir skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis mažiau kaip 100 000 vartotojų toje pačioje teritorijoje, yra pateikęs prašymą panaikinti visuomeninio elektros energijos tiekimo veiklos licenciją, tokio visuomeninio elektros energijos tiekėjo prašymas dėl visuomeninio elektros energijos tiekimo veiklos licencijos panaikinimo nėra tenkinamas.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

43 straipsnis. Visuomeninis elektros energijos tiekimas

1. Visuomeninis tiekėjas privalo sudaryti sutartis ir šioje dalyje nurodytais terminais tiekti elektros energiją visuomenine elektros energijos kaina visiems jam išduotoje licencijoje nustatytoje teritorijoje esantiems buitiniams vartotojams, taip pat pažeidžiamiems vartotojams, kurie nepasirinko nepriklausomo tiekėjo. Visuomeninis tiekėjas nutraukia elektros energijos tiekimą šiems vartotojams toliau nurodytais terminais:

1) 2021 m. sausio 1 d. – visiems buitiniams vartotojams, kurių faktinis elektros energijos suvartojimas objekte laikotarpiu nuo 2019 m. birželio 1 d. iki 2020 m. gegužės 31 d. yra ne mažesnis kaip 5 000 kWh, taip pat buitiniams vartotojams, kurių objektai prijungti prie vidutinės įtampos elektros tinklų, išskyrus vartotojus, nurodytus šio įstatymo 69 straipsnio 14 ir 15 dalyse, ir pažeidžiamus vartotojus, kurie laikotarpiu nuo 2019 m. birželio 1 d. iki 2020 m. gruodžio 31 d. bent kartą buvo įgiję pažeidžiamo vartotojo statusą;

2) 2022 m. liepos 1 d. – visiems buitiniams vartotojams, kurių faktinis elektros energijos suvartojimas objekte laikotarpiu nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2021 m. gegužės 31 d. yra ne mažesnis kaip 1 000 kWh, išskyrus vartotojus, nurodytus šio įstatymo 69 straipsnio 14 ir 15 dalyse, ir pažeidžiamus vartotojus, kurie laikotarpiu nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2022 m. birželio 30 d. bent kartą buvo įgiję pažeidžiamo vartotojo statusą;

TAR pastaba. Visuomeninis tiekėjas per 15 darbo dienų nuo įstatymo Nr. XIV-604 įsigaliojimo (2021-11-13) raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis informuoja Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytus buitinius vartotojus, kuriems įstatymo Nr. XIV-604 įsigaliojimo dieną (2021-11-13) elektros energija tiekama visuomenine elektros energijos kaina ir kurių duomenys apie pasirinktą nepriklausomą tiekėją skirstomųjų tinklų operatoriaus nėra perduoti visuomeniniam tiekėjui, apie numatomą sutarties su visuomeniniu tiekėju nutraukimą 2022 m. liepos 1 d., jų pareigą pasirinkti nepriklausomą tiekėją, jeigu vartotojas nėra sudaręs elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su nepriklausomu tiekėju, taip pat apie tai, kad vartotojams, kurie jau yra sudarę elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su nepriklausomu tiekėju, informaciją apie sudarytą sutarčių vykdymą pateiks jų pasirinktas nepriklausomas tiekėjas. Nepriklausomas tiekėjas per 15 darbo dienų nuo įstatymo Nr. XIV-604 įsigaliojimo (2021-11-13) raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis informuoja Elektros energetikos įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytus buitinius vartotojus, su kuriais įstatymo Nr. XIV-604 įsigaliojimo dieną (2021-11-13) šis nepriklausomas tiekėjas yra sudaręs elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, apie jų teisę iki 2022 m. birželio 30 d. gauti elektros energiją iš visuomeninio tiekėjo, jeigu bus nutraukta elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis su nepriklausomu tiekėju arba jeigu ši sutartis bus atidėta šio straipsnio 4 dalyje nustatyta tvarka.

Nepriklausomas tiekėjas turi teisę atidėti visų su Elektros energetikos įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytais buitiniams vartotojais sudarytų elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių, pagal kurias elektros energijos tiekimas prasidės 2022 m. sausio 1 d., vykdymo pradžią iki 2022 m. liepos 1 d. tomis pačiomis sąlygomis, dėl kurių buvo susitarta sudarant šias sutartis, įskaitant kainą, kainos ir (ar) sutarties galiojimo termino pabaigą. Jeigu nepriklausomas tiekėjas pasinaudoja šioje dalyje nurodyta teise, jis privalo sutartyje nurodytu būdu ne vėliau kaip per 15 darbo dienų nuo įstatymo Nr. XIV-604 įsigaliojimo dienos (2021-11-13) informuoti būtiną vartotoją apie elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties vykdymo termino pradžios atidėjimą ir vartotojo teisę nesutikti su šios sutarties vykdymo pradžios atidėjimu. Jeigu buitinis vartotojas nesutinka su elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties vykdymo pradžios termino atidėjimu, apie tai sutartyje nurodytu būdu jis informuoja nepriklausomą tiekėją ne vėliau kaip iki 2021 m. gruodžio 15 d. Tokiu atveju su nepriklausomu tiekėju sudarytos elektros energijos pirkimo–pardavimo ir

persiuntimo paslaugos teikimo sutarties vykdymas pradedamas nuo šioje sutartyje nurodyto termino.

Jeigu Elektros energetikos įstatymo 43 straipsnio 1 dalies 2 punkte nurodytas buitinis vartotojas nutraukia elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su nepriklausomu tiekėju ir nesudaro naujos elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su nepriklausomu tiekėju, toks buitinis vartotojas privalo sudaryti elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su visuomeniniu tiekėju. Jeigu buitinis vartotojas nesudaro elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su visuomeniniu tiekėju, buitinio vartotojo ir visuomeninio tiekėjo tarpusavio santykiams taikomos Lietuvos Respublikos energetikos ministro patvirtintame Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų apraše nustatytos standartinės sutarties sąlygos.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-604](#), 2021-11-04, paskelbta TAR 2021-11-12, i. k. 2021-23526

3) 2023 m. sausio 1 d. – visiems likusiems vartotojams, kuriems elektros energija tiekama visuomenine elektros energijos kaina, įskaitant vartotojus, nurodytus šio įstatymo 69 straipsnio 14 ir 15 dalyse, ir pažeidžiamus vartotojus.

2. Visuomeninis tiekėjas:

1) ne vėliau kaip iki 2021 m. rugpjūčio 1 d. raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis informuoja šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytus vartotojus apie sutarties su visuomeniniu tiekėju nutraukimą, jų pareigą pasirinkti nepriklausomą tiekėją iki šio straipsnio 1 dalies 2 ar 3 punkte nurodytos datos, numatomą elektros energijos tiekimo visuomenine elektros energijos kaina nutraukimą vartotojams per nustatytą terminą nepasirinkus nepriklausomo tiekėjo, įskaitant informaciją apie garantinį elektros energijos tiekėją, garantinio tiekimo pradžią ir garantinio tiekimo sąlygas, numatytas šio straipsnio 12 dalyje ir šio įstatymo 44 straipsnyje, naujų sutarčių sudarymą ir ankstesnių sutarčių pasibaigimą, taip pat apie tai, kad skirstomųjų tinklų operatorius perduos jų asmens duomenis nepriklausomiems tiekėjams pasiūlymo dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su vartotoju sudarymo pateikimo tikslu, nurodant, kokiais terminais ir kokie asmens duomenys bus perduoti to pageidaujantiems nepriklausomiems tiekėjams, ir apie tai, kad šie vartotojai turi teisę pranešti skirstomųjų tinklų operatoriui apie savo nesutikimą dėl jų asmens duomenų perdavimo nepriklausomiems tiekėjams;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-604](#), 2021-11-04, paskelbta TAR 2021-11-12, i. k. 2021-23526

2) elektroninių ryšių priemonėmis pateikdamas vartotojų objektų numerius ne vėliau kaip iki 2021 m. rugpjūčio 1 d. informuoja skirstomųjų tinklų operatorių apie šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytus vartotojus ir ne vėliau kaip iki 2022 m. gegužės 1 d. – šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytus vartotojus, kuriems numatomas elektros energijos tiekimo visuomenine elektros energijos kaina nutraukimas (išskyrus atvejus, kai skirstomųjų tinklų operatorius toje pačioje licencijuojamos veiklos teritorijoje kartu vykdo ir elektros energijos visuomeninio tiekimo veiklą);

3) ne vėliau kaip iki 2022 m. gegužės 1 d. raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytiems vartotojams pateikia šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytą informaciją.

3. Skirstomųjų tinklų operatorius:

1) iš visuomeninio tiekėjo gavęs informaciją apie numatomą elektros energijos tiekimo visuomenine elektros energijos kaina nutraukimą konkrečioms šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytiems vartotojams, duomenų teikimo sutartyje nustatyta tvarka perduoda visiems to pageidaujantiems nepriklausomiems tiekėjams šių vartotojų duomenis: objekto numerį, objekto adresą, kontaktinę informaciją: telefono ryšio numerį ir elektroninio pašto adresą, jeigu tokius duomenis skirstomųjų tinklų operatorius turi, vartotojo pasirinktą tarifą ar tarifo planą, įskaitant laiko zonų skaičių, per kalendorinį mėnesį objekte suvartotos elektros energijos kiekį per 12 kalendorinių mėnesių nuo 2020 m. birželio 1 d. iki 2021 m. gegužės 31 d. (kai nepriklausomiems tiekėjams perduodami šio straipsnio 1 dalies 2 ir 3 punktuose nurodytų vartotojų duomenys) ir nuo 2021 m. sausio 1 d. iki 2021 m. gruodžio 31 d. (kai nepriklausomiems tiekėjams perduodami šio straipsnio 1 dalies 3 punkte nurodytų vartotojų duomenys) laikotarpį;

2) nepriklausomiems tiekėjams perduoda vartotojų, kurių elektros įrenginiai pirmą kartą prie skirstomųjų tinklų prijungiami po 2022 m. gegužės 1 d. ir kuriems elektros energija tiekama visuomenine elektros energijos kaina, duomenis, nurodytus šio straipsnio 3 dalies 1 punkte.

4. Skirstomųjų tinklų operatorius neteikia vartotojų duomenų nepriklausomam tiekėjui, jeigu vartotojas nesutinka, kad jo duomenys būtų perduoti, ir apie tai jis ne vėliau kaip iki 2021 m. rugpjūčio 31 d. praneša skirstomųjų tinklų operatoriui, jeigu apie sutarties su visuomeniniu tiekėju nutraukimą vartotojas buvo informuotas šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta tvarka, arba vartotojas apie tai ne vėliau kaip iki 2022 m. gegužės 31 d. praneša skirstomųjų tinklų operatoriui, jeigu apie sutarties su visuomeniniu tiekėju nutraukimą vartotojas buvo informuotas šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta tvarka, arba ne vėliau kaip iki vartotojo elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų dienos šio straipsnio 3 dalies 2 punkte numatytais atvejais.

5. Šio straipsnio 3 dalies 1 punkte nurodytus duomenis skirstomųjų tinklų operatorius perduoda nepriklausomiems tiekėjams ne anksčiau kaip 2021 m. rugsėjo 1 d., kai apie sutarties su visuomeniniu tiekėju nutraukimą vartotojas buvo informuotas šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta tvarka, arba ne anksčiau kaip 2022 m. birželio 1 d., kai apie sutarties su visuomeniniu tiekėju nutraukimą vartotojas buvo informuotas šio straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta tvarka, arba ne anksčiau kaip vartotojo elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų dieną šio straipsnio 3 dalies 2 punkte numatytais atvejais.

6. Kai vartotojo duomenys šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka yra perduoti nepriklausomam tiekėjui, apie savo nesutikimą tvarkyti vartotojo duomenis vartotojas informuoja konkretų nepriklausomą tiekėją. Tais atvejais, kai vartotojas nesutinka, kad nepriklausomiems tiekėjams perduoti duomenys būtų tvarkomi visų nepriklausomų tiekėjų, apie nesutikimą jis informuoja skirstomųjų tinklų operatorių, kuris, nepagrįstai nedelsdamas, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo vartotojo nesutikimo gavimo dienos duomenų teikimo sutartyje nustatyta tvarka apie tai informuoja nepriklausomus tiekėjus.

7. Nepriklausomi tiekėjai šiame straipsnyje nustatyta tvarka gautus vartotojų duomenis turi teisę tvarkyti (įskaitant teisę ir pareigą juos saugoti) tiek, kiek to reikia pasiūlymui dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su vartotoju sudarymo pateikti, tačiau ne ilgiau kaip 6 mėnesius po šio straipsnio 1 dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytos elektros energijos tiekimo visuomenine elektros energijos kaina nutraukimo datos.

8. Nepriklausomi tiekėjai, pasibaigus šio straipsnio 7 dalyje nurodytam terminui, vartotojų, kuriems užtikrinamas garantinis tiekimas, kas mėnesį skirstomųjų tinklų operatoriaus atnaujinamus duomenis tvarko tiek, kiek to reikia pasiūlymui dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su vartotoju sudarymo pateikti, tačiau ne ilgiau kaip iki 2023 m. gruodžio 31 d.

9. Nepriklausomi tiekėjai turi naudotis tik aktualiais skirstomųjų tinklų operatoriaus nepriklausomiems tiekėjams perduotais vartotojų duomenimis.

10. Kol šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka ir terminais skirstomųjų tinklų operatorius vartotojų duomenų neperdavė nepriklausomiems tiekėjams, visuomeniniam tiekėjui draudžiama vartotojų, kurių duomenys bus perduoti nepriklausomiems tiekėjams, atžvilgiu atlikti bet kokius tiesioginės rinkodaros veiksmus, susijusius su vartotojų skatinimu pasirinkti su visuomeniniu tiekėju susijusį nepriklausomą tiekėją.

11. Jeigu vienas asmuo vykdo visuomeninio teikimo veiklą ir nepriklausomo tiekimo veiklą, šis asmuo negali naudotis jo valdomais visuomeninio tiekimo veiklos vartotojų duomenimis nepriklausomo tiekimo veiklai.

12. Buitiniams vartotojams, nepasirinkusiems nepriklausomo elektros energijos tiekėjo ar kai jų pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją sutartomis su buitinais vartotojais sąlygomis, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, elektros energijos tiekimą šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis užtikrina garantinis elektros energijos tiekėjas, išskyrus šio straipsnio 1 dalyje nurodytus atvejus, kai atitinkamam vartotojui elektros energija tiekama visuomenine elektros energijos kaina. Buitiniams vartotojams garantinis

elektros energijos tiekimas užtikrinamas pagal garantinio elektros energijos tiekėjo viešai skelbiamas garantinio elektros energijos tiekimo užtikrinimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sąlygas, kurios rengiamos Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka.

13. Tinklų operatorius ne vėliau kaip prijungimo prie elektros tinklų dieną informuoja buitinių vartotoją, nepasirinkusį nepriklausomo tiekėjo, apie visuomeninį tiekėją, užtikrinsiantį elektros energijos tiekimą, ir nurodo jo kontaktinius duomenis, o visuomeninį tiekėją – apie elektros energijos tiekimo užtikrinimo buitiniam vartotojui pradžią ir pagrindą ir nurodo buitinio vartotojo duomenis, reikalingus elektros energijos tiekimui užtikrinti. Kai elektros energijos tiekimas buitiniam vartotojui turi būti užtikrinamas dėl to, kad jo pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, visuomeninis tiekėjas (jeigu jis privalo užtikrinti elektros energijos tiekimą šio straipsnio 1 dalyje numatyta tvarka) ar garantinis elektros energijos tiekėjas šio įstatymo 44 straipsnyje numatyta tvarka elektros energijos tiekimą pradeda vykdyti šio įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 1 punkte ar 3 dalyje nustatytais terminais. Jeigu buitinis vartotojas nesudaro elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su visuomeniniu tiekėju, buitinio vartotojo ir visuomeninio tiekėjo tarpusavio santykiams taikomos energetikos ministro patvirtintame Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų apraše nustatytos standartinės sutarties sąlygos.

14. Visuomeninis tiekėjas neprivalo vykdyti šiame straipsnyje nurodytų reikalavimų, jeigu tai padaryti trukdo nuo visuomeninio tiekėjo nepriklausančios aplinkybės, tarp jų valstybės veiksmai, trečiųjų asmenų veiksmai ar nenugalimos jėgos aplinkybės, taip pat kitos aplinkybės, kurių visuomeninis tiekėjas negalėjo kontroliuoti ar kitaip valdyti. Esant tokioms aplinkybėms, visuomeninis tiekėjas, vartotojai ir (ar) tinklų operatoriai visapusiškai bendradarbiauja, siekdami pašalinti visuomeniniam elektros energijos tiekimui užtikrinti trukdančias aplinkybes. Vartotojams teikiamų visuomeninio elektros energijos tiekimo paslaugų patikimumo ir jų sąlygų priežiūrą bei kontrolę vykdo Taryba.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

44 straipsnis. Elektros energijos garantinis tiekimas

1. Vartotojams, nepasirinkusiems nepriklausomo elektros energijos tiekėjo ar kai jų pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją sutartomis su vartotojais sąlygomis, nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, užtikrinamas garantinis tiekimas šiame straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

2. Garantinis elektros energijos tiekėjas garantinį tiekimą atlieka laikydamasis šių sąlygų:

1) garantinis tiekimas vartotojui užtikrinamas, kai vartotojas, ne vėliau kaip prieš 3 savaites iki nepriklausomo tiekėjo nutraukiamos veiklos arba su vartotoju sudarytos elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties, arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties nutraukimo gavęs nepriklausomo tiekėjo rašytinį ar elektroninių ryšių priemonėmis pateiktą įspėjimą, per 2 savaites nuo šio pranešimo gavimo dienos nepasirenka kito nepriklausomo tiekėjo ar paaiškėja šio straipsnio 3 dalyje nurodytos aplinkybės – tokiais atvejais vartotojo su nepriklausomu tiekėju sudaryta elektros energijos pirkimo–pardavimo arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis laikoma nutraukta. Garantinis tiekimas vartotojams užtikrinamas persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su skirstomųjų tinklų operatoriumi pagrindu. Vartotojams, kurie tokios sutarties nėra sudarę, garantinis elektros energijos tiekimas užtikrinamas pagal garantinio elektros energijos tiekėjo viešai skelbiamas garantinio elektros energijos tiekimo užtikrinimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sąlygas, kurios rengiamos Elektros energijos tiekimo

ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka. Vartotojui, kuriam užtikrinamas garantinis tiekimas, nusprendusiam sudaryti elektros energijos pirkimo–pardavimo arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su nepriklausomu tiekėju, garantinis tiekimas nutraukiamas ne vėliau kaip per 3 savaites nuo nepriklausomo tiekėjo pranešimo garantiniam elektros energijos tiekėjui pateikimo dienos. Garantinio tiekimo trukmė – ne ilgiau kaip 6 mėnesiai. Jeigu per 6 mėnesius vartotojas nepasirenka naujo nepriklausomo tiekėjo, garantinis elektros energijos tiekėjas įgyja teisę nutraukti elektros energijos tiekimą vartotojui. Apie garantinio tiekimo nutraukimą garantinis elektros energijos tiekėjas įspėja vartotoją ne vėliau kaip prieš 3 savaites iki elektros energijos tiekimo nutraukimo dienos;

2) jeigu vartotojas, kuriam buvo suteiktas garantinis tiekimas, garantinio tiekimo laikotarpiu pasirenka nepriklausomą tiekėją, vartotojas privalo sumokėti garantiniam elektros energijos tiekėjui už suvartotą elektros energiją pagal garantinio elektros energijos tiekėjo pateiktą mokėjimo dokumentą;

3) vartotojams, kuriems užtikrinamas garantinis tiekimas, taikoma garantinio tiekimo kaina, kuri apskaičiuojama vidutinei praėjusio ataskaitinio mėnesio elektros energijos biržos kainai, susiformavusiai Lietuvos kainų zonoje, pritaikius koeficientą 1,25. Skirtumas tarp faktinių ataskaitinio laikotarpio pajamų ir garantinio elektros energijos tiekėjo patirtų garantinio elektros energijos tiekimo veiklos sąnaudų, įskaitant elektros energijos įsigijimo sąnaudas, priskiriamas garantinio elektros energijos tiekėjo sąnaudoms ar pajamoms pagal šio įstatymo 9 straipsnio 3 dalies 4 punkte nurodytą metodiką. Garantinio tiekimo kainą apskaičiuoja ir nustato garantinis elektros energijos tiekėjas.

3. Šio straipsnio 2 dalies 1 punkte nurodytas 3 savaičių nepriklausomo tiekėjo pranešimo terminas netaikomas ir garantinis tiekimas užtikrinamas nedelsiant, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo bet kurios iš šių aplinkybių atsiradimo:

1) vartotojo pasirinktas nepriklausomas tiekėjas pažeidžia reguliuojamos veiklos sąlygas ir Taryba sustabdo ar panaikina elektros energijos tiekimo veiklos leidimo galiojimą;

2) balansavimo energijos tiekėjas ar perdavimo sistemos operatorius nutraukia balansavimo energijos pirkimo–pardavimo sutartį su nepriklausomu tiekėju ir nėra sudaryta balansavimo energijos pirkimo–pardavimo sutartis su kitu balansavimo tiekėju;

3) nepriklausomam tiekėjui yra iškelta bankroto byla arba kreditorių susirinkime priimtas nutarimas vykdyti bankroto procedūras ne teismo tvarka;

4) kitais tiesiogiai nuo nepriklausomo tiekėjo veiksmų nepriklausančiais atvejais, dėl kurių nepriklausomas tiekėjas nebegali vykdyti prisiimtų įsipareigojimų tiekti elektros energiją vartotojams (*force majeure*).

4. Nepriklausomas tiekėjas privalo nedelsdamas, ne vėliau kaip per vieną darbo dieną nuo šio straipsnio 3 dalyje nustatytų aplinkybių atsiradimo, savo vartotojams ir atitinkamam tinklų operatoriui pranešti apie garantinio tiekimo pradžią ir pagrindą, o vartotojams – ir apie asmenį, vykdysiantį garantinio tiekimo funkciją, ir jo kontaktinius duomenis. Vartotojai, kurių suvartotos elektros energijos apskaitos prietaisų rodmenys nėra nuskaitomi nuotoliniu būdu, nedelsdami, ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo garantinio tiekimo pradžios, jeigu apie tai jie buvo tinkamai informuoti, privalo užfiksuoti faktinius elektros energijos apskaitos prietaiso rodmenis ir juos pranešti tinklų operatoriui. Jeigu nepriklausomi tiekėjai ar vartotojai neįvykdo ar tinkamai neįvykdo šioje dalyje nustatytų pareigų, garantinio tiekimo metu tiekiamos elektros energijos kiekis nustatomas Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka.

5. Vartotojai, kuriems šiame straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis užtikrinamas garantinis tiekimas, atsiskaito su asmeniu, atliekančiu garantinio tiekimo funkciją, už garantinį tiekimą, taip pat su tinklų operatoriais, kaip nurodyta šio įstatymo 40 straipsnio 1 dalyje ir 46 straipsnio 5 dalyje, už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir (ar) skirstomaisiais tinklais, sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas.

6. Garantinis elektros energijos tiekėjas ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo garantinio tiekimo pradžios raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis informuoja vartotojus, išskyrus buitinius vartotojus, apie tai, kad garantinis elektros energijos tiekėjas nuo garantinio tiekimo

pradžios suteikė prieigą nepriklausomiems tiekėjams prie šių vartotojų duomenų: objekto numerio, objekto adreso, kontaktinės informacijos (telefono ryšio numerio ir elektroninio pašto adreso), jeigu tokius duomenis garantinis elektros energijos tiekėjas turi, vartotojo pasirinkto tarifo ar tarifo plano, įskaitant laiko zonų skaičių.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

7. Tais atvejais, kai šio straipsnio 6 dalyje nurodyti vartotojai yra fiziniai asmenys, perkantys elektros energiją ūkinei komercinei ar profesinei veiklai, prieiga prie šių vartotojų duomenų nesuteikiama, jeigu vartotojas per 30 kalendorinių dienų nuo garantinio tiekimo pradžios informavo garantinį elektros energijos tiekėją apie tai, kad nesutinka, jog jo duomenys būtų prieinami nepriklausomiems tiekėjams. Garantinis elektros energijos tiekėjas, per nurodytą terminą negavęs vartotojo nesutikimo dėl jo duomenų perdavimo nepriklausomiems tiekėjams, nuo kito kalendorinio mėnesio visiems to pageidaujantiems nepriklausomiems tiekėjams duomenų teikimo sutartyje nustatyta tvarka suteikia prieigą prie vartotojo duomenų ir juos kas mėnesį atnaušina.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

8. Prieiga prie šio straipsnio 6 ir 7 dalyse nurodytų vartotojo duomenų nepriklausomiems tiekėjams užtikrinama tol, kol vartotojui užtikrinamas garantinis tiekimas. Tais atvejais, kai vartotojas nesutinka dėl konkrečioms nepriklausomiems tiekėjams suteiktos prieigos prie jo duomenų, apie savo nesutikimą tvarkyti duomenis vartotojas informuoja konkretų nepriklausomą tiekėją. Tais atvejais, kai vartotojas nesutinka dėl visiems nepriklausomiems tiekėjams suteiktos prieigos prie jo duomenų, apie savo nesutikimą vartotojas informuoja garantinį elektros energijos tiekėją, kuris, nepagrįstai nedelsdamas, ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo vartotojo nesutikimo gavimo dienos duomenų teikimo sutartyje nustatyta tvarka apie tai informuoja nepriklausomus tiekėjus. Nepriklausomi tiekėjai gautus vartotojų duomenis naudoja pasiūlymui dėl elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su vartotoju sudarymo pateikti tiek, kiek jų naudojimas nepažeidžia Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymo reikalavimų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

9. Nepriklausomi tiekėjai turi naudotis tik aktualiais skirstomųjų tinklų operatoriaus nepriklausomiems tiekėjams perduotais vartotojų duomenimis.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

45 straipsnis. Atsiskaitymo garantijos visuomeniniam tiekėjui

1. Vartotojas, šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis perkantis elektros energiją iš visuomeninio tiekėjo, privalo laiku atsiskaityti su visuomeniniu tiekėju už suvartotą elektros energiją. Vartotojas, pažeidęs su visuomeniniu tiekėju sudarytą sutartį, privalo visuomeninio tiekėjo reikalavimu pateikti visų savo prievolių tinkamo įvykdymo užtikrinimą.

2. Vartotojas turi teisę vienašališkai neatlygintinai nutraukti sutartį su visuomeniniu tiekėju. Vartotojas privalo apie sutarties nutraukimą raštu įspėti visuomeninį tiekėją ne vėliau kaip prieš 2 savaites iki sutarties nutraukimo dienos ir atsiskaityti su visuomeniniu tiekėju už iki sutarties nutraukimo dienos suvartotą elektros energiją ne vėliau kaip iki kito mėnesio, einančio po ataskaitinio laikotarpio, paskutinės kalendorinės dienos.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

46 straipsnis. Nepriklausomas elektros energijos tiekimas

1. Jeigu yra rašytinis ar elektroninių ryšių priemonėmis pateiktas vartotojo sutikimas, nepriklausomas tiekėjas turi teisę iš skirstomųjų tinklų operatoriaus gauti vartotojo elektros energijos suvartojimo duomenis, kurie naudojami pasiūlymui dėl elektros energijos tiekimo parengti ir pateikti vartotojui. Vartotojo elektros energijos suvartojimo duomenų pateikimo nepriklausomam tiekėjui tvarka nustatoma Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse. Nepriklausomas tiekėjas jį pasirinkusiems vartotojams elektros energiją tiekia pagal sutartis. Vartotojo prašymu nepriklausomas tiekėjas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo vartotojo prašymo pateikimo dienos privalo parengti ir pateikti elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties projektą. Šios sutartys sudaromos raštu ar, jeigu yra techninės galimybės, elektroninių ryšių priemonėmis (pasirašomos saugiu elektroniniu parašu, per elektroninės bankininkystės sistemą ar naudojant kitas technologijas), jeigu jomis galima tinkamai identifikuoti sutartį sudarantį asmenį. Šioje dalyje nurodytas sutartis gali būti siūloma sudaryti ir nuotoliniu būdu telefonu. Nuotolinių sutarčių telefonu sudarymo tvarka ir kiti reikalavimai tokioms sutartims nustatyti Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.228⁷, 6.228⁸, 6.228¹⁰ ir 6.228¹¹ straipsniuose.

2. Nepriklausomų tiekėjų ir vartotojų tarpusavio santykiai grindžiami šio įstatymo 61 straipsnio 1 dalyje nurodytomis sutartimis. Buitinis vartotojas paprastos rašytinės formos įgaliojimu gali įgaluoti kitą fizinį asmenį jo vardu su nepriklausomu tiekėju sudaryti elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį. Su buitinais vartotojais sudaromos elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartys privalo atitikti energetikos ministro patvirtintame Buitinių vartotojų su tiekėjais sudaromų elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarčių standartinių sąlygų apraše nustatytas sąlygas. Nepriklausomas tiekėjas neprivalo sudaryti su vartotoju sutarties ar tiekti elektros energiją vartotojui ar jo objektams, jeigu vartotojas nesutinka su tiekėjo nurodytomis nepriklausomo elektros energijos tiekimo sąlygomis. Nepriklausomo tiekėjo atsisakymas sudaryti sutartį gali būti skundžiamas šio įstatymo 78 straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Nepriklausomas tiekėjas, sudaręs elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su vartotoju arba prieš nutraukdamas elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su vartotoju, privalo prieš 2 savaites iki su vartotoju sudarytoje sutartyje numatytos sutarties įsigaliojimo datos arba iki sutartyje nurodytos elektros energijos tiekimo pradžios datos, jeigu jos nesutampa, arba iki sutarties nutraukimo apie tai raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis pranešti tinklų operatoriui, prie kurio valdomų tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai, ir šioje dalyje nustatytais terminais ir būdais informuoti vartotoją apie sutarties įsigaliojimo datą arba elektros energijos tiekimo pradžios datą, jeigu jos nesutampa, arba apie sutarties nutraukimą. Jeigu vartotojui keičiant tiekėją sutartis su ankstesniu tiekėju nebuvo nutraukta sutartyje numatytomis sąlygomis, sutartis su ankstesniu tiekėju dėl atitinkamo vartotojo objekto laikoma nutrūkusia nuo sutartyje su nauju tiekėju nurodytos elektros energijos tiekimo pradžios datos, jeigu sutartyje nebuvo susitarta kitaip. Tinklų operatorius, gavęs tiekėjo pranešimą apie elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties su vartotoju sudarymą, ne vėliau kaip per 3 dienas nuo tokio pranešimo gavimo informuoja apie tai ankstesnį tiekėją, vartotoją ir naują tiekėją.

4. Tais atvejais, kai elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis su vartotoju sudaroma arba nutraukiama keičiantis vartotojo objekto savininkui, apie sutarties nutraukimą ar naujos sutarties sudarymą nepriklausomas tiekėjas šio straipsnio 3 dalyje nustatytais būdais privalo pranešti tinklų operatoriui ne vėliau kaip iki su vartotoju sudarytoje sutartyje numatytos sutarties įsigaliojimo datos arba iki sutartyje nurodytos elektros energijos tiekimo pradžios datos, jeigu jos nesutampa.

5. Vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklų, pirkdami elektros energiją iš nepriklausomo tiekėjo, privalo perdavimo sistemos operatoriui apmokėti už elektros energijos

persiuntimą perdavimo tinklais, taip pat už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiūtą energijos kaupimo įrenginiams įkrauti energija, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti pateiktas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. Vartotojas, gavęs perdavimo sistemos operatoriaus ir nepriklausomo tiekėjo sutikimą bei būdamas atsakingas perdavimo sistemos operatoriui, šioje dalyje nurodytas vartotojo pinigines prievoles gali pavesti vykdyti nepriklausomam tiekėjui.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

46¹ straipsnis. Elektros energijos tiekimas pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį

1. Gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių, vartotojams elektros energiją tiekia pagal atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį. Vartotojo prašymu gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių, ne vėliau kaip per 10 dienų nuo vartotojo prašymo pateikimo dienos parengia ir pateikia atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties projektą arba informuoja vartotoją, kad tokios sutarties sudaryti negali.

2. Atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties sąlygas tarpusavio sutarimu suderina gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių, ir vartotojas. Su buitinais vartotojais sudaromos sutartys privalo atitikti Energetikos ministerijos patvirtintas elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarčių standartines sąlygas. Gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių, neprivalo sudaryti su vartotoju sutarties ar tiekti elektros energiją vartotojui ar jo objektams, jeigu vartotojas nesutinka su gamintojo, elektros energiją gaminančio iš atsinaujinančių išteklių, nurodytomis elektros energijos tiekimo sąlygomis.

3. Gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių, prieš sudarydamas arba nutraukdamas atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį su vartotoju, privalo prieš 2 savaites apie tai raštu pranešti tinklų operatoriui, prie kurio valdomų tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

4. Vartotojas, prieš sudarydamas arba nutraukdamas atsinaujinančių išteklių elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį su gamintoju, elektros energiją gaminančiu iš atsinaujinančių išteklių, privalo prieš 2 savaites apie tai raštu pranešti tinklų operatoriui, prie kurio valdomų tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai, taip pat visuomeniniam tiekėjui, kurio licencijoje nurodytoje teritorijoje yra buitinio vartotojo įrenginiai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

5. Vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų, pirkdami elektros energiją iš gamintojo, elektros energiją gaminančio iš atsinaujinančių išteklių, privalo skirstomųjų tinklų operatoriui apmokėti už elektros energijos persiuntimą perdavimo ir skirstomaisiais tinklais, taip pat už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiūtą energijos kaupimo įrenginiams, kurių įrengtoji elektrinė galia yra ne mažesnė negu 1 MW, įkrauti energija, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti pateiktas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. Vartotojas, gavęs skirstomųjų tinklų operatoriaus ir gamintojo, elektros energiją gaminančio iš atsinaujinančių išteklių, sutikimą ir būdamas atsakingas skirstomųjų tinklų operatoriui, šioje dalyje nurodytas vartotojo pinigines prievoles gali pavesti vykdyti gamintojui, elektros energiją gaminančiam iš atsinaujinančių išteklių.

6. Vartotojai, kurių įrenginiai prijungti prie perdavimo tinklų, pirkdami elektros energiją iš gamintojo, elektros energiją gaminančio iš atsinaujinančių išteklių, privalo perdavimo sistemos operatoriui apmokėti už elektros energijos persiuntimą perdavimo tinklais, taip pat už sisteminės paslaugas ir viešuosius interesus atitinkančias paslaugas, išskyrus už elektros energijos kiekį, persiustą energijos kaupimo įrenginiams įkrauti energija, kada energijos kaupimo įrenginiams įkrauti pateiktas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus. Vartotojas, gavęs perdavimo sistemos operatoriaus ir gamintojo, elektros energiją gaminančio iš atsinaujinančių išteklių, sutikimą ir būdamas atsakingas perdavimo sistemos operatoriui, šioje dalyje nurodytas vartotojo pinigines prievoles gali pavesti vykdyti gamintojui, elektros energiją gaminančiam iš atsinaujinančių išteklių.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

46² straipsnis. Elektros energijos tiekimas pagal kintamosios kainos sutartį

1. Nepriklausomi tiekėjai gali siūlyti sudaryti kintamosios elektros energijos kainos sutartis vartotojams tik tuo atveju, kai vartotojų objektuose yra įrengti išmanieji apskaitos prietaisai.

2. Nepriklausomi tiekėjai, turintys daugiau kaip 200 000 vartotojų, vartotojo, kurio objekte yra įrengtas išmanusis apskaitos prietaisas, prašymu privalo sudaryti su tokiu vartotoju kintamosios kainos sutartį. Tokiu atveju nepriklausomas tiekėjas ne vėliau kaip per 10 dienų nuo vartotojo prašymo pateikimo dienos privalo parengti ir pateikti kintamosios kainos sutarties projektą. Elektros energijos tiekimui pagal kintamosios kainos sutartis taikomos šio įstatymo 46 ir 51 straipsnių nuostatos tiek, kiek jos neprieštaruoja šio straipsnio nuostatoms.

3. Tiekėjai privalo Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka informuoti vartotojus, su kuriais ketinama sudaryti kintamosios kainos sutartį, apie kintamosios kainos sutarčių teikiamas galimybes, veiksnius, kurie turi įtakos kintamosios kainos sandarai ir kainos kitimui, su tokiomis sutartimis susijusias išlaidas ir jų keliamą riziką, taip pat apie poreikį įrengti išmaniąsias apskaitos sistemas.

4. Taryba jos nustatyta tvarka iki 2032 m. gruodžio 31 d. vykdo kintamosios kainos sutarčių pagrindinių pokyčių, įskaitant pasiūlymus rinkoje, poveikį vartotojų sąskaitoms, kainų svyravimo lygį, stebėseną ir teikia viešai informaciją apie tokios stebėsenos rezultatus.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

47 straipsnis. Atsiskaitymo garantijos nepriklausomam tiekėjui

1. Vartotojas, perkantis elektros energiją iš nepriklausomo tiekėjo, privalo laiku atsiskaityti su nepriklausomu tiekėju už suvartotą elektros energiją.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

2. Vartotojas turi teisę vienašališkai nutraukti sutartį su nepriklausomu tiekėju sutartyje nustatyta tvarka ir sąlygomis, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje numatytus atvejus. Vartotojas privalo ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo šio įstatymo 51 straipsnio 7 dalyje nurodytos galutinės (uždarymo) sąskaitos gavimo dienos visiškai atsiskaityti su nepriklausomu tiekėju už suvartotą elektros energiją ir (ar) suteiktas paslaugas.

3. Buitiniai vartotojai, labai mažos įmonės ir mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos Lietuvos Respublikos smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, turi teisę vienašališkai neatlygintinai nutraukti elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su nepriklausomu tiekėju ir turi teisę neatlygintinai pakeisti nepriklausomą tiekėją. Buitiniai vartotojai, labai mažos įmonės ir mažos įmonės, kaip jos apibrėžtos Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, privalo apie elektros energijos pirkimo–pardavimo sutarties arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutarties nutraukimą raštu įspėti nepriklausomą tiekėją ne vėliau kaip prieš 2 savaites ir ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo šio įstatymo 51 straipsnio 7 dalyje nurodytos galutinės (uždarymo) sąskaitos

gavimo dienos visiškai atsiskaityti su nepriklausomu tiekėju už suvartotą elektros energiją ir (ar) suteiktas paslaugas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

48 straipsnis. Elektros energijos apskaitos organizavimas

1. Tinklų operatoriai yra atsakingi už jų valdomais elektros tinklais persiųstos elektros energijos matavimo ir apskaitos organizavimą.

2. Tinklų operatorių pagal apskaitos prietaisų rodmenis nustatytas vartotojų, prijungtų prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų ir perkančių elektros energiją iš visuomeninių ar nepriklausomų tiekėjų, suvartotos elektros energijos kiekis perdavimo sistemos operatoriaus pripažįstamas faktiniu suvartotos elektros energijos kiekiu, kurį privalo nusipirkti visuomeninis, nepriklausomas tiekėjas. Ši nuostata netaikoma gamintojams, elektros energiją gaminantiems iš atsinaujinančių išteklių, ar kitiems nepriklausomiems tiekėjams, kurie taip pat turi ir leidimą gaminti elektros energiją. Gamintojas, elektros energiją gaminantis iš atsinaujinančių išteklių, ar nepriklausomas tiekėjas, kuris taip pat turi ir leidimą gaminti elektros energiją, privalo nusipirkti tokį elektros energijos kiekį, kuris nepadengia perdavimo sistemos operatoriaus pripažinto vartotojo faktinio suvartoto elektros energijos kiekio.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

SEPTINTASIS¹ SKIRSNIS ENERGIJOS KAUPIMAS

48¹ straipsnis. Energijos kaupimo veiklos principai ir energijos kaupimo įrenginių savininkų teisės

1. Energijos kaupimo veikla vykdoma ir elektros energijos kaupimo paslaugos elektros energijos rinkoje teikiamos rinkos sąlygomis. Elektros energijos kaupimo paslaugų kainos nereguliuojamos, išskyrus izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo rezervo užtikrinimo paslaugos (toliau – izoliuoto darbo rezervo paslauga), teikiamos perdavimo sistemos operatoriui Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis, kainą ir kitus šio įstatymo 67 ir (ar) 68 straipsniuose nustatytus atvejus.

2. Elektros energijos kaupimo paslaugos teikiamos sutarties tarp asmens, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančio energijos kaupimo įrenginį (toliau – energijos kaupimo įrenginio savininkas), ir elektros energijos rinkos dalyvio, kuris naudojasi tokiomis paslaugomis, pagrindu. Energijos kaupimo įrenginio savininkui draudžiama diskriminuoti elektros energijos rinkos dalyvius ar jų grupes.

3. Energijos kaupimo įrenginio savininkas turi teisę teikti visas elektros energijos kaupimo paslaugas, turinčias paklausą elektros energijos rinkoje ir kurioms teikti gali būti panaudoti jo valdomi energijos kaupimo įrenginiai, išskyrus perdavimo sistemos operatoriui teikiamą izoliuoto darbo rezervo paslaugą.

4. Energijos kaupimo įrenginio savininkas turi teisę vykdyti ir kitą energetikos veiklą, išskyrus atvejus, kai tokia veikla yra nesuderinama su šiame įstatyme ir (ar) Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme nustatytais nepriklausomumo ir (ar) veiklos atskyrimo reikalavimais vykdant elektros energijos ar gamtinių dujų perdavimo ar skirstymo veiklą.

5. Energijos kaupimo įrenginio savininkui, perdavimo sistemos operatoriui teikiančiam izoliuoto darbo rezervo paslaugą, šio straipsnio nuostatos taikomos tiek, kiek jos neprieštarauja Elektros energetikos sistemos sujungimo su kontinentinės Europos elektros tinklais darbui sinchroniniu režimu įstatymo nuostatoms.

48² straipsnis. Energijos kaupimo įrenginių prijungimas prie elektros tinklų

1. Energijos kaupimo įrenginiai prijungiami prie elektros tinklų šiame įstatyme, Europos Sąjungos reglamentuose, reglamentuojančiuose energijos kaupimo įrenginių prijungimą prie elektros tinklų ir naudojimąsi elektros tinklais, ir jų įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.

2. Tinklų operatorius neturi teisės atsisakyti prijungti naujo energijos kaupimo įrenginio prie elektros tinklų dėl ateityje galimo elektros tinklų pajėgumo apribojimo. Tinklų operatorius privalo prijungti naują energijos kaupimo įrenginį prie elektros tinklų, atsižvelgdamas į atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimus, keliamus tokių įrenginių prijungimui, taip pat elektros tinklų įrengimui ir (ar) atnaujinimui tinklų naudotojo elektros tinklo ir tinklų operatoriaus tinklų dalyje.

3. Šio straipsnio 2 dalis nedraudžia tinklų operatoriui riboti energijos kaupimo įrenginių prijungimo prie elektros tinklų pajėgumų arba pasiūlyti prijungimo, kuriam taikomi eksploatavimo apribojimai, galimybių siekiant užtikrinti ekonominį efektyvumą naujų energijos kaupimo įrenginių atžvilgiu tik tuo atveju, kad tokius apribojimus perdavimo sistemos operatoriaus teikimu pagal kompetenciją patvirtino Taryba.

4. Taryba užtikrina, kad visi šio straipsnio 3 dalyje nurodyti prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimai būtų nustatomi remiantis skaidriomis ir nediskriminacinėmis procedūromis ir nesukurtų nepagrįstų kliūčių patekti į elektros energijos rinką.

5. Jeigu energijos kaupimo įrenginio savininkas padengia išlaidas, susijusias su neriboto prijungimo užtikrinimu, įskaitant tinklų operatoriaus nurodytos būtinos elektros tinklų plėtros išlaidas, prijungimo pajėgumų arba eksploatavimo apribojimai netaikomi.

6. Tinklų operatorius neturi teisės atsisakyti energijos kaupimo įrenginių prijungimo prie elektros tinklų nauja jungtimi dėl to, kad atsirastų papildomų išlaidų, susijusių su būtinu elektros tinklų pajėgumo padidinimu.

7. Tinklų operatorius teisės aktų nustatyta tvarka teikia suinteresuotiems asmenims visą informaciją, susijusią su energijos kaupimo įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, įskaitant techninius reikalavimus, prijungimo terminus ir reikalingas investicijas.

Papildyta skirsnio:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

AŠTUNTASIS SKIRSNIS VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGA

49 straipsnis. Vartotojų teisių apsaugos priemonės

1. Valstybė užtikrina vartotojų teisę į elektros energijos prieinamumą ir pakankamumą ir įstatymų nustatyta tvarka gina vartotojų teises ir teisėtus interesus santykiuose su elektros energijos gamintojais, tinklų operatoriais ir tiekėjais bei užtikrina, kad vartotojai nebūtų diskriminuojami sąnaudų, pastangų ir laiko požiūriu.

2. Siekiant apsaugoti vartotojų teises ir teisėtus interesus, nustatoma, kad:

1) vartotojai turi teisę laisvai pasirinkti nepriklausomą elektros energijos tiekėją, taip pat sudaryti sutartis su keliais tiekėjais, kad būtų užtikrinti jų elektros energijos poreikiai;

2) vartotojai turi teisę pakeisti tiekėją, atsižvelgdami į šiame įstatyme ir (ar) sutartyje su tiekėju nustatytus įspėjimo terminus ir kitas sąlygas. Kai vartotojas pageidauja pakeisti tiekėją laikydamasis šiame įstatyme ir (ar) sutartyje nurodytų įspėjimo terminų ir kitų sąlygų, naujas tiekėjas apie tai praneša tinklų operatoriui, prie kurio valdomų tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai. Atitinkamas tinklų operatorius imasi priemonių, kad būtų sudarytos sąlygos pakeitimui atlikti per ne ilgesnį kaip 2 savaičių laikotarpį;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

3) vartotojams, kurie nepasirinko nepriklausomo elektros energijos tiekėjo ar kurių pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nutraukia veiklą arba elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį, arba

elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, nevykdo priimtų įsipareigojimų, jeigu tokiems vartotojams elektros energija nėra tiekama visuomenine elektros energijos kaina, šio įstatymo 44 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis užtikrinamas garantinis tiekimas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

4) elektros energijos persiuntimo ir visuomeninio bei garantinio tiekimo paslaugos vartotojams teikiamos už pagrįstas, lengvai ir aiškiai palyginamas kainas, taikant skaidrias ir nediskriminuojančias sąlygas ir užtikrinant vartotojų teisę gauti nustatytos kokybės elektros energiją;

5) Vyriausybė ar jos įgaliota institucija imasi priemonių elektros energijos trūkumo klausimams spręsti, rengia su tuo susijusius nacionalinius energetikos veiksmų planus;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

6) neteko galios nuo 2017-11-01;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

7) vartotojai turi teisę būti atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos dalininkais ir elektros energiją gaminančiais vartotojais.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

3. Vartotojų sudaromų sutarčių sąlygos turi būti skaidrios, sąžiningos ir nediskriminuojančios. Šalių teisės, pareigos ir atsakomybė sutartyse privalo būti išdėstytos aiškiai ir suprantamai, nenustatant perteklinių administracinių ir (ar) procedūrinių reikalavimų, kurių pagrindu būtų ribojama vartotojų galimybė pasinaudoti šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose numatytais teisėmis. Nesąžiningi ar klaidinantys elektros energetikos sektoriaus paslaugų teikimo ar prekybos elektros energija metodai draudžiami.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-774](#), 2014-03-13, paskelbta TAR 2014-03-19, i. k. 2014-03219

4. Elektros energijos vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos valstybinę priežiūrą ir kontrolę pagal kompetenciją vykdo Taryba ir Tarnyba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-774](#), 2014-03-13, paskelbta TAR 2014-03-19, i. k. 2014-03219

50 straipsnis. Elektros energijos persiuntimo patikimumas ir paslaugų kokybės reikalavimų užtikrinimas

1. Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai privalo užtikrinti saugų, patikimą ir nepertraukiamą elektros energijos persiuntimą iki vartotojo objekto nuosavybės ribos. Aprūpinimo elektros energija nutraukimas ar ribojimas galimas tik šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.

2. Perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriai privalo laikytis nustatytų elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų.

3. Taryba prižiūri ir kontroliuoja tinklų operatorių veiklos atitiktį elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimams, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje. Asmenys, nesilaikantys elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

51 straipsnis. Vartotojų informavimas

1. Vartotojai turi teisę:

1) gauti iš Tarybos, perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių, visuomeninių ir nepriklausomų tiekėjų aiškią ir suprantamą informaciją apie savo teises, susijusias su elektros energijos vartojimu ir gaunamomis paslaugomis;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

2) susipažinti su elektros energijos suvartojimo duomenimis, įskaitant suvartotos elektros energijos kiekį, taip pat, raštu arba elektroninių ryšių priemonėmis davęs sutikimą, nemokamai leisti bet kuriam tiekėjui naudotis savo elektros energijos suvartojimo duomenimis, kuriuos nemokamai turi teisę gauti pats vartotojas;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

3) gauti skaidrią informaciją apie taikomas kainas, tarifus ir apie visas sąlygas, susijusias su elektros energijos paslaugomis.

2. Elektros energijos pirkimo–pardavimo ar paslaugų teikimo sutarčių, teisės aktų nustatyta tvarka sudaromų su elektros energijos vartotojais, sąlygos turi būti sąžiningos ir iš anksto žinomos. Tokiose sutartyse, atsižvelgiant į atskirų sutarčių dalyko ypatumus, be kita ko, turi būti nurodoma:

1) sutarties šalies pavadinimas, juridinio asmens, kitos organizacijos ar kitos valstybės narės juridinio asmens padalinio, įregistruoto Lietuvos Respublikoje, kodas, registruotos buveinės adresas ir adresas korespondencijai, sutarties šalies fizinio asmens vardas ir pavardė, asmens kodas, adresas, telefono numeris ir elektroninio pašto adresas (jeigu tokie yra);

2) sutarties šalių įsipareigojimai, jų pobūdis ir mastas, siūlomas paslaugų kokybės lygis, pradinio prijungimo terminas ir atitinkamos sutarties įsigaliojimo terminas bei atitinkamų paslaugų teikimo pradžios terminas;

3) siūlomų techninės priežiūros paslaugų rūšys;

4) priemonės, kuriomis galima gauti naujausią informaciją apie visas taikomas kainas, tarifus ir mokesčius;

5) kontaktiniai elektros energetikos įmonės duomenys, kontaktiniai asmenys ar informacijos centrai ir jų darbo laikas, kurio metu vartotojas galėtų gauti jį dominančią informaciją apie sutarties vykdymą;

6) sutarties galiojimo laikotarpis, sutarties vykdymo atnaujinimo ir nutraukimo, sutarties pratęsimo ir nutraukimo sąlygos bei informacija, ar numatyta teisė nutraukti sutartį neatlygintinai;

7) nuostolių kompensavimas tuo atveju, kai paslaugų kokybė neatitinka sutartyje nurodyto lygio ir (ar) elektros energetikos įmonė nevykdo priimtų įsipareigojimų ar juos vykdo netinkamai, įskaitant netikslas ir vėluojančias sąskaitas;

8) ginčų, kylančių iš sutartinių santykių, sprendimo tvarka;

9) informacija apie vartotojų teises.

3. Vartotojai turi būti raštu ir (ar) elektroninių ryšių priemonėmis informuojami apie elektros energetikos įmonės ketinimą pakeisti sutarties sąlygas. Teikiant informaciją apie šį ketinimą, turi būti pranešama apie vartotojų teisę nepritarti sutarties sąlygų pakeitimui ir (ar) nutraukti sutartį.

4. Tiekėjai ir elektros tinklų operatoriai sudaro tinkamas ir pakankamas sąlygas vartotojų prieigai prie informacijos ir duomenų apie mokėjimus už jiems patiektą elektros energiją ir (ar) su elektros energijos tiekimu ir persiuntimu susijusias paslaugas. Tinkamomis ir pakankamomis prieigos priemonėmis laikoma elektroninės ar popierinės sąskaitos pateikimas vartotojui arba elektroninė prieiga prie vartotojo mokėjimo duomenų ar kitos pagrįstos priemonės. Jeigu vartotojas pageidauja gauti popierines sąskaitas, tiekėjai ir tinklų operatoriai neturi teisės vartotojui taikyti tokios sąskaitos

pateikimo mokesčio. Tiekėjai ir (ar) elektros tinklų operatoriai be papildomo mokesčio vartotojams pateikdami elektroninę ar popierinę sąskaitą ar suteikdami elektroninę prieigą prie informacijos ir duomenų apie mokėjimus už jiems patiektą elektros energiją:

1) nurodo esamas faktines elektros energijos ir (ar) su elektros energijos tiekimu ir persiuntimu susijusių paslaugų kainas, tarifus ir faktinį energijos suvartojimą už sąskaitoje ar per elektroninę prieigą pasiekiamuose vartotojo mokėjimo duomenyse nurodytą ataskaitinį laikotarpį;

2) pateikia vartotojo einamuoju metu suvartojamo elektros energijos kiekio ir elektros energijos, suvartotos per tą patį praėjusių metų laikotarpį, palyginimą;

3) pateikia, kai tai įmanoma, vartotojo elektros energijos suvartojimo palyginimą su vidutinio tos pačios grupės vartotojo elektros energijos suvartojimu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

5. Elektros tinklų operatoriai elektros energijos valandinius suvartojimo duomenis už praėjusį ataskaitinį laikotarpį kartu su sąskaita už šiuo laikotarpiu suteiktas paslaugas elektroniniu būdu pateikia vartotojams, kurių objektuose vartojamos elektros energijos apskaitos prietaisai yra prijungti prie automatinės duomenų nuskaitymo ar išmaniosios energijos apskaitos sistemų. Vartotojams ir (ar), vartotojams raštiškai sutikus, nepriklausomiems tiekėjams elektros tinklų operatoriai už iš anksto operatorių nustatytą paslaugos kainą, pagrįstą patiriamomis sąnaudomis, gali sudaryti galimybę naudotis automatinės duomenų nuskaitymo ar išmaniosios energijos apskaitos sistemose esančiais elektros vartojimo duomenimis.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

6. Neteko galios nuo 2020-06-01.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

7. Tiekėjai sąskaitose privalo skelbti ir vartotojams pateikti:

1) suprantamą informaciją apie tai, kokią tiekėjo patiektos elektros energijos gamybai sunaudoto kuro išteklių, tarp jų ir atsinaujinančių energijos išteklių, dalį praėjusiais metais sudarė kiekvienas energijos šaltinis;

2) nuorodas į informacijos šaltinius, kuriuose pateikiama suprantama informacija apie poveikį aplinkai, įskaitant šiltnamio efektą sukeliančių dujų ir radioaktyviųjų atliekų kiekius, susidariusius dėl elektros energijos gamybos per praėjusius metus;

3) vartotojų organizacijų, asociacijų, agentūrų ar panašių įstaigų kontaktinę informaciją, įskaitant interneto svetainių adresus, kuriais galima rasti informacijos apie galimas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, lyginamuosius galutinių vartotojų apibūdinimus ir (ar) objektyvias energiją naudojančios įrangos technines specifikacijas;

4) nuorodas į šio įstatymo 52¹ straipsnyje nurodytas nepriklausomų tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemones.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

8. Kai vartotojai aprūpinami elektros energija, kuria prekiaujama elektros energijos biržoje ar kuri yra importuota iš asmenų, esančių ne valstybėje narėje, teikiant šio straipsnio 6 dalyje numatytą

informaciją gali būti naudojami apibendrinti praėjusių metų biržos ar asmens, esančio ne valstybėje narėje, duomenys.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

9. Vartotojui pakeitus elektros energijos tiekėją, ankstesnis tiekėjas ne vėliau kaip per 6 savaites, jeigu sutartyje nenustatytas trumpesnis laikotarpis, privalo pateikti vartotojui galutinę (uždarymo) sąskaitą už suvartotą elektros energiją ir (ar) suteiktas paslaugas.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

10. Taryba imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų šiame straipsnyje nurodytos vartotojams teikiamos informacijos patikimumą ir kad tokia informacija būtų pateikiama nacionaliniu lygmeniu lengvai palyginamu būdu.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

11. Taryba parengia ir savo interneto svetainėje skelbia bei periodiškai atnaušina aiškų ir glaustą elektros energijos vartotojams skirtą klausimų ir atsakymų sąrašą, kuriame būtų teikiama praktinė informacija apie vartotojų teises. Rengdama informaciją buitinių vartotojų teisių klausimais, Taryba bendradarbiauja su Tarnyba. Be to, Taryba savo interneto svetainėje skelbia Europos Komisijos parengtą vartotojams skirtą klausimų ir atsakymų sąrašą ir užtikrina, kad tiekėjai ar skirstomųjų tinklų operatoriai, bendradarbiaudami su Taryba, imtųsi reikiamų veiksmų, kad atitinkamas klausimų ir atsakymų sąrašas būtų skelbiamas tiekėjų ir (ar) skirstomųjų tinklų operatorių interneto svetainėse, apie tai informuojant vartotojus elektroninių ryšių priemonėmis, o kai tokios galimybės nėra, – vartotojui būtų išsiųsta klausimų ir atsakymų sąrašo kopija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

12. Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis įsteigiamas bendrasis informacijos centras, skirtas teikti elektros energijos vartotojams visą reikiamą informaciją apie jų teises, galiojančius teisės aktus ir jiems prieinamus ginčų sprendimo būdus.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

52 straipsnis. Buitinių vartotojų teisių apsaugos priemonės

1. Be šiame skirsnyje nurodytų vartotojų teisių apsaugos priemonių, buitinis vartotojas taip pat turi teisę:

1) vienašališkai neatlygintinai nutraukti elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, raštu ar elektroninių ryšių priemonėmis informavęs tiekėją ne vėliau kaip prieš 2 savaites iki numatomos sutarties nutraukimo dienos;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

2) sudaryti neterminuotas elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis su visuomeniniu tiekėju tais atvejais, kai buitinis vartotojas nepasirenka

nepriklausomo elektros energijos tiekėjo ar jo pasirinktas nepriklausomas tiekėjas nevykdo prisiimtų įsipareigojimų ir buitinis vartotojas ketina pirkti elektros energiją iš visuomeninio tiekėjo, ir neterminuotą elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su nepriklausomu tiekėju.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

2. Papildomos pažeidžiamų vartotojų teisių ir teisėtų interesų apsaugos priemonės:

1) pažeidžiamiems vartotojams negali būti apribotas ir (ar) nutrauktas elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas, kai jie per nustatytą terminą neatsiskaito už patiektą elektros energiją, nesumoka ar iš dalies sumoka už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, jeigu šių pažeidžiamų vartotojų įsiskolinimas skirstomųjų tinklų operatoriui ar tiekėjui yra ar buvo ne didesnis kaip 3 bazinės socialinės išmokos, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus;

2) pažeidžiamiems vartotojams per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, nesumokėjus ar iš dalies sumokėjus už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, elektros energijos tiekimas ir (ar) persiuntimas negali būti nutrauktas penktadieniais, šeštadieniais, sekmadieniais, švenčių ir prieššventinėmis dienomis arba kai vidutinė paros oro temperatūra yra žemesnė negu -15 °C ar aukštesnė negu +30 °C, išskyrus šio įstatymo 71 straipsnyje ir 72 straipsnio 1 ir 3 dalyse numatytus atvejus. Tokiais atvejais tiekimas vartotojui gali būti nutrauktas kitą dieną po šiame punkte nustatytą aplinkybių pasibaigimo, jeigu pažeidžiamas vartotojas apie tai buvo įspėtas Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse ir kituose šio įstatymo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka;

3) pažeidžiami vartotojai turi teisę iki paskutinės mėnesio, einančio po kalendorinio mėnesio, per kurį persiunčiama ir (ar) tiekama elektros energija ar teikiamos kitos su tuo susijusios paslaugos vartotojui, dienos (išskyrus atvejus, kai pažeidžiamo vartotojo prašymu yra susitarta dėl ilgesnių atsiskaitymo terminų) atsiskaityti su skirstomųjų tinklų operatoriumi ar tiekėju;

4) pažeidžiamiems vartotojams vykdant elektros įrenginių prijungimą prie skirstomųjų tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, jeigu prijungimo įmoka didesnė kaip 600 eurų, 60 procentų prijungimo įmokos dalis sumokama per 10 kalendorinių dienų nuo vartotojo prijungimo paslaugos sutarties pasirašymo, kita įmokos dalis – per 10 kalendorinių dienų nuo rangos darbų pabaigos. Prijungimo paslauga pradedama teikti, kai pažeidžiamas vartotojas sumoka pirmąją prijungimo paslaugos įmokos dalį. Apie rangos sutartyje nustatytų darbų pabaigą skirstomųjų tinklų operatorius praneša pažeidžiamam vartotojui ir pateikia jam mokėti reikalingus dokumentus prijungimo paslaugos sutartyje nustatyta tvarka;

5) pažeidžiamiems vartotojams per nustatytą terminą neatsiskaičius už patiektą elektros energiją, nesumokėjus ar iš dalies sumokėjus už elektros energijos persiuntimo paslaugą ar kitas su tuo susijusias paslaugas, 3 mėnesius nuo termino praleidimo dienos delspinigiai nėra skaičiuojami.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

3. Sutartyse, sudaromose su buitinais vartotojais, privalomai nurodoma informacija apie buitinių vartotojų teises, susijusias su ginčų sprendimo būdais, kaip numatyta šio įstatymo 78 straipsnyje.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

4. Tiekėjas privalo nemokamai pranešti vartotojui apie suteiktas paslaugas, taikomus tarifus ir kainą, jeigu vartotojas to pageidauja.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

52¹ straipsnis. Nepriklausomų tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemonės

1. Taryba sudaro galimybę buitiniams vartotojams, labai mažoms įmonėms ir mažoms įmonėms, kaip jos apibrėžtos Smulkiojo ir vidutinio verslo plėtros įstatyme, kurių kalendorinių metų vidutinis elektros energijos suvartojimas mažesnis kaip 100 000 kWh, naudotis nepriklausomų tiekėjų pasiūlymų palyginimo priemone (toliau šiame straipsnyje – palyginimo priemonė), kuri atitinka šio straipsnio 7 dalyje nustatytus reikalavimus.

2. Asmuo savo lėšomis šiame straipsnyje nustatyta tvarka sukuria palyginimo priemonę, kuriai suteikiamas patikimumo ženklas.

3. Taryba iš Tarybai skirtų asignavimų užtikrina šio straipsnio 1 dalyje numatytos palyginimo priemonės sukūrimą ir veikimą, jeigu nėra bent vienos patikimumo ženklą turinčios asmens sukurtos palyginimo priemonės.

4. Taryba palyginimo priemonę valdančio asmens prašymu ne vėliau kaip per 2 mėnesius nuo prašymo ir visų reikalingų dokumentų gavimo dienos suteikia šio asmens valdomai palyginimo priemonei patikimumo ženklą, jeigu ši priemonė atitinka šio straipsnio 7 dalyje nustatytus reikalavimus. Asmuo, siekiantis, kad jo valdomai palyginimo priemonei būtų suteiktas palyginimo priemonės patikimumo ženklas, pateikia Tarybai nustatytos formos prašymą, nurodydamas šiuos duomenis: juridinio asmens pavadinimą, kodą, jeigu prašymą teikia juridinis asmuo, fizinio asmens vardą, pavardę, gimimo datą, jeigu prašymą teikia fizinis asmuo, palyginimo priemonės interneto svetainės adresą, juridinio ar fizinio asmens kontaktinius duomenis (telefono ryšio numerį, elektroninio pašto adresą) ir informaciją bei Tarybos nurodytus dokumentus, patvirtinančius palyginimo priemonės atitiktį šio straipsnio 7 dalyje nustatytiems reikalavimams.

5. Jeigu palyginimo priemonę valdantis asmuo, jos administravimą atliekantis asmuo arba palyginimo priemonė neatitinka bent vieno iš šio straipsnio 7 dalyje nurodytų reikalavimų, palyginimo priemonei suteiktas patikimumo ženklas panaikinamas ne vėliau kaip per 3 darbo dienas nuo tokių aplinkybių paaiškėjimo.

6. Taryba tvirtina palyginimo priemonės patikimumo ženklo suteikimo ir panaikinimo tvarkos aprašą, kuriame nustatoma informacijos Tarybai teikimo tvarka, palyginimo priemonės atitikties šio straipsnio 7 dalies reikalavimams vertinimo, sprendimo dėl palyginimo priemonės patikimumo ženklo suteikimo ar panaikinimo priėmimo tvarka, palyginimo priemonės priežiūros, asmens duomenų, reikalingų šioms funkcijoms atlikti, tvarkymo tvarka.

7. Palyginimo priemonė turi atitikti visus šiuos reikalavimus:

1) palyginimo priemonę valdantis asmuo, taip pat jos administravimą atliekantis asmuo turi būti nesusiję su rinkos dalyviais. Laikoma, kad toks palyginimo priemonę valdantis asmuo, taip pat jos administravimą atliekantis asmuo ir rinkos dalyvis yra susiję, jeigu palyginimo priemonę valdantis asmuo, taip pat jos administravimą atliekantis asmuo tiesiogiai arba netiesiogiai (per trečiuosius asmenis) turi daugiau kaip pusę rinkos dalyvio akcijų, kitokių vertybinių popierių ar turto arba turi teises į daugiau kaip pusę balsų, arba turi teisę skirti daugiau kaip pusę priežiūros ar valdymo organų narių, arba turi rinkos dalyvio valdymo teisę. Palyginimo priemonę valdantis asmuo, taip pat jos administravimą atliekantis asmuo ir rinkos dalyvis yra susiję ir jeigu rinkos dalyvis palyginimo priemonę valdančiame asmenyje, taip pat jos administravimą atliekančiame asmenyje turi šiame punkte nurodytas teises;

2) palyginimo priemone turi būti užtikrinama, kad dėl paieškos rezultatų visoms elektros energetikos įmonėms būtų taikomas vienodas režimas;

3) palyginimo priemonės interneto svetainėje turi būti aiškiai nurodomas palyginimo priemonę valdantis asmuo ir jos administravimą atliekantis asmuo (juridinio asmens pavadinimas, kodas, fizinio asmens vardas, pavardė), šių asmenų kontaktiniai duomenys (telefono ryšio numeris, elektroninio pašto adresas) ir informacija apie palyginimo priemonės finansavimo šaltinius (tuo atveju, jeigu finansavimas gaunamas iš fizinio asmens, šio asmens duomenys viešai neskelbiami);

4) palyginimo priemonėje turi būti nustatyti aiškūs ir objektyvūs kriterijai, kuriais turi būti grindžiamas nepriklausomų tiekėjų mažmeninės elektros energijos tiekimo kainos pasiūlymų, įskaitant mažmeninės kintamosios elektros energijos kainos pasiūlymus, palyginimas, ir jie turi būti atskleisti;

5) palyginimo priemonėje teikiama informacija turi būti aiški ir nedviprasmiška;

6) palyginimo priemonėje turi būti teikiama tiksli ir aktuali informacija ir turi būti nurodyta, kada buvo atliktas paskutinis atnaujinimas;

7) palyginimo priemonė turi būti prieinama neįgaliesiems – pastebima, paprastai naudojama, suprantama ir patvari;

8) palyginimo priemonėje turi būti numatyta veiksminga pranešimo apie neteisingą informaciją apie paskelbtus pasiūlymus procedūra;

9) vartotojams užtikrinama galimybė palyginimo priemonėje atlikti nepriklausomų tiekėjų mažmeninės elektros energijos tiekimo kainos pasiūlymų, įskaitant mažmeninės kintamosios elektros energijos kainos pasiūlymus, palyginimą nenaudojant jokių vartotojų asmens duomenų;

10) palyginimo priemonėje turi būti sudaryta galimybė palyginti visų nepriklausomų tiekėjų mažmeninės elektros energijos tiekimo kainos pasiūlymus, įskaitant mažmeninės kintamosios elektros energijos kainos pasiūlymus, skirtus šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims;

11) palyginimo priemone šio straipsnio 1 dalyje nurodyti asmenys turi naudotis neatlygintinai.

8. Taryba savo interneto svetainėje skelbia nuorodas į Tarybos valdomą palyginimo priemonę ir palyginimo priemones, kurioms suteiktas patikimumo ženklas. Palyginimo priemones, kurioms suteiktas patikimumo ženklas, valdantys asmenys palyginimo priemonės svetainėje turi nurodyti, kad ši palyginimo priemonė turi Tarybos suteiktą palyginimo priemonės patikimumo ženklą.

9. Nepriklausomi tiekėjai Tarybos nustatyta tvarka, terminais ir (ar) periodiškumu privalo pateikti Tarybai, kai ji yra palyginimo priemonę valdantis asmuo, informaciją apie nepriklausomų tiekėjų mažmeninės elektros energijos tiekimo kainos pasiūlymus, įskaitant mažmeninės kintamosios elektros energijos kainos pasiūlymus, teikiamus šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims, ir (ar) viešai skelbti nepriklausomų tiekėjų mažmeninės elektros energijos tiekimo kainos pasiūlymus, įskaitant mažmeninės kintamosios elektros energijos kainos pasiūlymus, šio straipsnio 1 dalyje nurodytiems asmenims.

10. Palyginimo priemones, kurioms suteiktas patikimumo ženklas, valdantiems asmenims *mutatis mutandis* taikomas Energetikos įstatymo 36 straipsnis.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

DEVINTASIS SKIRSNIS

APSKAITOS IR VEIKLOS ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIJE SKAIDRUMAS

53 straipsnis. Perdavimo veiklos atskyrimas

1. Kai perdavimo sistemos operatorius šio įstatymo įsigaliojimo dieną yra vertikaliai integruotos įmonės dalis, jis savo teisine forma, organizacine struktūra ir priimdamas sprendimus turi būti nepriklausomas nuo kitų vertikaliai integruotos įmonės veiklos rūšių, nesusijusių su perdavimu. Siekiant užtikrinti perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumą, turi būti laikomasi šių reikalavimų:

1) sprendimus, susijusius su perdavimo veiklai vykdyti ir perdavimo sistemai eksploatuoti, prižiūrėti ir plėtoti reikalingo turto panaudojimu, perdavimo sistemos operatorius priima nepriklausomai nuo vertikaliai integruotos įmonės;

2) perdavimo sistemos operatoriaus valdymo organų nariai ir įmonės padalinių vadovai nedalyvauja vertikaliai integruotos įmonės, tiesiogiai ar netiesiogiai atsakingos už kasdienę elektros energijos gamybos ir (ar) tiekimo veiklą, priežiūros ir valdymo organuose;

3) turi būti imamasi tinkamų priemonių, užtikrinančių, kad į perdavimo sistemos operatoriaus valdymo organų narių ir įmonės padalinių vadovų profesinius interesus būtų atsižvelgiama taip, kad jie galėtų veikti savarankiškai;

4) vertikaliai integruota įmonė, atsižvelgdama į Tarybos nustatytas perdavimo paslaugų kainų viršutinės ribas, patvirtina tik perdavimo sistemos operatoriaus metinį finansinį planą ar bet kurį lygiavertį dokumentą, metinę turto grąžos normą ir maksimalų skolinių įsipareigojimų dydį ir perdavimo sistemos operatoriumi neduoda nurodymų dėl perdavimo sistemos valdymo, taip pat dėl sprendimų, susijusių su perdavimo linijų statyba ar atnaujinimu, jeigu tie sprendimai neviršija patvirtinto metinio finansinio plano ar bet kurio lygiavertio dokumento;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

5) perdavimo sistemos operatorius patvirtina atitikties programą, nustatančią darbuotojams įpareigojimus ir priemones, kuriais siekiama užkirsti kelią tinklų naudotojų ir rinkos dalyvių diskriminavimui, ir užtikrina tinkamą nustatytų priemonių ir įpareigojimų laikymosi priežiūrą, kiekvienais metais parengia, paskelbia savo interneto svetainėje ir Tarybai pateikia priemonių, kurių buvo imtasi vykdant šią programą, ataskaitą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

6) perdavimo sistemos operatorius paskiria už atitikties programos priežiūrą atsakingą darbuotoją (atitikties pareigūną) ir imasi tinkamų priemonių, kad jis būtų visiškai nepriklausomas nuo vertikaliai integruotos įmonės ir savo funkcijoms atlikti galėtų naudotis visa reikiama perdavimo sistemos operatoriaus ir visų susijusių įmonių informacija;

7) perdavimo sistemos operatorius privalo imtis priemonių, kad būtų sudarytos sąlygos tinkamai valdyti jo funkcijoms atlikti reikiamus išteklius, įskaitant žmogiškuosius, techninius, materialinius ir finansinius išteklius, ir jais disponuoti nepriklausomai nuo vertikaliai integruotos įmonės.

2. Ne vėliau kaip nuo 2012 m. kovo 3 d. vertikaliai integruota įmonė ir perdavimo sistemos operatorius privalo užtikrinti visišką perdavimo sistemos operatoriaus atskyrimą nuo vertikaliai integruotos įmonės, tarp jų, bet neapsiribojant, perdavimo sistemos operatoriaus kontrolės ir elektros energijos perdavimo veiklos atskyrimą, įskaitant elektros energijos perdavimo veiklai naudojamo turto nuosavybės teisės perleidimą perdavimo sistemos operatoriui.

3. Nuo šio straipsnio 2 dalyje nurodytos datos, siekiant užtikrinti visišką perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumą nuo kitų elektros energetikos veiklos rūšių, nesusijusių su perdavimu, nustatomi šie perdavimo sistemos operatoriui privalomi reikalavimai:

1) perdavimo sistemos operatorius nuosavybės teise turi valdyti perdavimo tinklus, jų technologinius priklausinius ir kitą turtą, reikalingą elektros energijos perdavimo veiklai tinkamai vykdyti;

2) tas pats asmuo ar asmenys neturi teisės tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti asmenį, vykdančią gamybos ir (ar) tiekimo veiklą, ir tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti perdavimo sistemos operatorių arba turėti kokių nors teisių perdavimo sistemos operatoriaus atžvilgiu;

3) tas pats asmuo ar asmenys neturi teisės tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti perdavimo sistemos operatorių ir tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti asmenį, vykdančią gamybos ir (ar) tiekimo veiklą, arba turėti kokių nors teisių tokio asmens atžvilgiu;

4) tas pats asmuo ar asmenys neturi teisės skirti perdavimo sistemos operatoriaus priežiūros organų, valdymo organų ar administracijos narių ir tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti asmenį, vykdančią gamybos ir (ar) tiekimo veiklą, arba turėti kokių nors teisių tokio asmens atžvilgiu;

5) tas pats asmuo neturi teisės kartu būti asmens, vykdančio gamybos ir (ar) tiekimo veiklą, ir perdavimo sistemos operatoriaus priežiūros organų, valdymo organų ar administracijos narys.

4. Šio straipsnio 3 dalies 2, 3 ir 4 punktuose nurodytos teisės visų pirma apima:

1) įgaliojimus naudotis balsavimo teisėmis;

2) įgaliojimus skirti priežiūros organų, valdymo organų ir administracijos narius;

3) akcijų paketo, suteikiančio daugiau kaip 1/3 akcijų ir balsų įmonės visuotiniame akcininkų susirinkime, valdymą ir disponavimą juo.

5. Priimant sprendimus, kuriais įgyvendinami šio straipsnio 3 ir 4 dalyse nurodyti reikalavimai, vadovaujamas šio įstatymo nuostatomis. Kitų teisės aktų nuostatos taikomos tiek, kiek jos neprieštaruoja šiam įstatymui.

6. Tuo atveju, kai šio straipsnio 3 dalyje nurodytas asmuo yra valstybės institucija, įstaiga, organizacija ar kitas viešasis asmuo, laikoma, kad perdavimo veiklos atskyrimas yra tinkamai įgyvendintas, jeigu perdavimo sistemos operatorių ir asmenis, vykdančius elektros energijos gamybos ar tiekimo veiklą, tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoja atskiros valstybės institucijos,

įstaigos, organizacijos ar kiti viešieji asmenys. Valstybės institucijos, įstaigos, organizacijos ar kiti viešieji asmenys nėra atskiri, jeigu jie yra tiesiogiai pavaldūs tam pačiam viešajam asmeniui, pažeidžiant šio straipsnio 3 dalyje nurodytus perdavimo sistemos operatoriaus nepriklausomumo reikalavimus.

7. Priimant sprendimus, kuriais vykdomos šio straipsnio 3 dalies 2 ir 3 punktų ir 4 dalies nuostatos ir įgyvendinamas elektros energijos perdavimo veiklos atskyrimas, įmone, vykdančia gamybos, perdavimo ir tiekimo veiklą, taip pat laikoma atitinkamą veiklą dujų sektoriuje vykdanči įmonė, kaip nurodyta Lietuvos Respublikos gamtinių dujų įstatyme.

8. Valstybių narių asmenys, vykdančys elektros energijos gamybos ir (ar) tiekimo veiklą, negali tiesiogiai ar netiesiogiai kontroliuoti Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatoriaus, įgyvendinusio šio straipsnio 2 ir 3 dalių reikalavimus, ar turėti kokių nors teisių jo atžvilgiu.

54 straipsnis. Skirstymo veiklos atskyrimas

1. Kai skirstomųjų tinklų operatorius šio įstatymo įsigaliojimo dieną yra vertikaliai integruotos įmonės dalis, skirstomųjų tinklų operatorius savo teisine forma, organizacine struktūra ir priimdamas sprendimus turi būti nepriklausomas nuo kitų elektros energetikos veiklos rūšių, nesusijusių su skirstymu. Siekiant užtikrinti skirstomųjų tinklų operatoriaus nepriklausomumą, turi būti laikomasi šių reikalavimų:

1) sprendimus, susijusius su skirstymo veiklai vykdyti ir skirstymo sistemai eksploatuoti, prižiūrėti ir plėtoti reikalingo turto panaudojimu, skirstomųjų tinklų operatorius priima nepriklausomai nuo vertikaliai integruotos įmonės;

2) skirstomųjų tinklų operatoriaus valdymo organų nariai ir įmonės padalinių vadovai nedalyvauja vertikaliai integruotos įmonės, tiesiogiai ar netiesiogiai atsakingos už kasdienę elektros energijos gamybos, perdavimo ir (ar) tiekimo veiklą, priežiūros ir valdymo organuose;

3) būtina imtis tinkamų priemonių, užtikrinančių, kad į skirstomųjų tinklų operatorių valdymo organų narių ir įmonės padalinių vadovų profesinius interesus būtų atsižvelgiama taip, kad jie galėtų veikti savarankiškai;

4) vertikaliai integruota įmonė patvirtina, atsižvelgdama į Tarybos nustatytas skirstymo paslaugų kainų viršutines ribas, skirstomųjų tinklų operatoriaus metinį finansinį planą ar bet kurį lygiavertį dokumentą, metinę turto grąžos normą ir maksimalų skolinių įsipareigojimų dydį ir skirstomųjų tinklų operatoriui neduoda nurodymų dėl skirstomųjų tinklų valdymo, taip pat dėl sprendimų, susijusių su skirstomųjų linijų statyba ar atnaujinimu, jeigu tie sprendimai neviršija patvirtinto metinio finansinio plano ar bet kurio lygiavertio dokumento. Vertikaliai integruota įmonė, įgyvendindama skirstomųjų tinklų operatoriaus akcininko teises ir pareigas, turi teisę taikyti ir kitus skirstomųjų tinklų operatoriaus veiklos koordinavimo mechanizmus, kiek tai neprieštarauja šiame įstatyme nustatytiems nepriklausomumo ir skirstymo veiklos atskyrimo reikalavimams;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

5) skirstomųjų tinklų operatorius patvirtina atitikties programą, nustatančią darbuotojams įpareigojimus ir priemones, kuriais siekiama užkirsti kelią diskriminuojančiam elgesiui, ir užtikrina tinkamą nustatytų priemonių ir įpareigojimų laikymosi priežiūrą, kiekvienais metais parengia, paskelbia savo interneto svetainėje ir Tarybai pateikia priemonių, kurių buvo imtasi vykdančią šią programą, ataskaitą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

6) skirstomųjų tinklų operatorius paskiria už atitikties programos priežiūrą atsakingą darbuotoją (atitikties pareigūną) ir imasi tinkamų priemonių, kad jis būtų visiškai nepriklausomas nuo vertikaliai integruotos įmonės ir savo funkcijoms atlikti galėtų naudotis visa reikiama skirstomųjų tinklų operatoriaus ir visų susijusių įmonių informacija;

7) būtina imtis tinkamų priemonių, kad skirstomųjų tinklų operatorius valdytų jo funkcijoms tinkamai atlikti reikiamus išteklius, įskaitant žmogiškuosius, techninius, materialinius ir finansinius

ištekliai, ir jais disponuotų nepriklausomai nuo vertikaliai integruotos įmonės.

2. Šio straipsnio 1 dalyje numatyti reikalavimai nenustato įpareigojimo atskirti skirstomųjų tinklų operatoriaus turto nuosavybę nuo vertikaliai integruotos įmonės.

3. Įgyvendinant elektros energijos skirstymo veiklos teisinės formos, organizacinės struktūros ir sprendimų priėmimo nepriklausomumą, kaip nurodyta šio straipsnio 1 dalyje, vertikaliai integruota įmonė ir skirstomųjų tinklų operatorius užtikrina, kad skirstomųjų tinklų operatorius nevykdys elektros energijos gamybos ir (ar) nepriklausomo tiekimo veiklos ir veiks nepriklausomai nuo šių veiklos rūšių komercinių interesų. Šis reikalavimas neriboja skirstomųjų tinklų operatoriaus teisių ir pareigų užtikrinant elektros energijos visuomeninį tiekimą šio įstatymo 42 straipsnio 1 dalyje nustatytais tikslais, jeigu skirstomųjų tinklų operatorius yra įgyvendinęs šio straipsnio 1 dalyje ir šio įstatymo 56 straipsnyje nustatytus veiklos rūšių ir apskaitos atskyrimo reikalavimus.

4. Kai skirstomųjų tinklų operatorius yra vertikaliai integruotos įmonės dalis, Taryba vykdo skirstomųjų tinklų operatoriaus veiklos priežiūrą, užtikrindama, kad skirstomųjų tinklų operatorius negalėtų pasinaudoti vertikalios integracijos pranašumu konkurencijai iškraipyti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

5. Skirstomųjų tinklų operatorius, kuris yra vertikaliai integruotos įmonės dalis, teikdamas informaciją ir kurdamas savo prekių ar paslaugų ženklą, neturi sudaryti sąlygų panašumui su asmens, vykdančio elektros energijos gamybos, perdavimo ir (ar) nepriklausomo tiekimo veiklą, kuris yra vertikaliai integruotos įmonės dalis, tapatybe.

6. Šio straipsnio nuostatos netaikomos vertikaliai integruotoms įmonėms, aptarnaujančioms mažiau kaip 100 000 vartotojų.

55 straipsnis. Veiklos atskyrimo reikalavimų nesilaikymo pasekmės

Už elektros energijos perdavimo ar skirstymo veiklos nepriklausomumo ir veiklos atskyrimo reikalavimų nevykdymą ar jų netinkamą vykdymą šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis vertikaliai integruotai įmonei ir (ar) tinklų operatoriui skiriama piniginė bauda – iki 10 procentų įmonės metinių pajamų, gautų praėjusiais metais. Baudos skiriamos Energetikos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-554](#), 2017-06-29, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-12057

56 straipsnis. Apskaitos atskyrimas

1. Perdavimo sistemos operatorius, skirstomųjų tinklų operatorius, visuomeninis tiekėjas ir perdavimo sistemos operatoriui izoliuoto darbo rezervo paslaugą teikiantis energijos kaupimo įrenginio savininkas privalo atskirai tvarkyti su elektros energijos perdavimo, skirstymo, visuomeninio tiekimo, kaupimo veikla, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo veikla ir kita, su elektros energetika nesusijusia, veikla susijusią apskaitą.

2. Gamintojai ir nepriklausomi tiekėjai, taip pat energijos kaupimo įrenginių savininkai, kurių teikiamų paslaugų kainos yra reguliuojamos, privalo atskirai tvarkyti su elektros energetikos sektoriaus veikla nesusijusią apskaitą.

3. Elektros energetikos įmonės (išskyrus gamintojus, gaminančius elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių), kurios, vadovaudamosi Energetikos įstatymo 16 straipsnio 8 dalimi, nėra įpareigosotos skelbti metinių finansinių ataskaitų interneto svetainėse, pasibaigus kiekvieniems finansiniams metams per 4 mėnesius praėjusių finansinių metų metines finansines ataskaitas ir auditoriaus išvadas, kai jos privalomos pagal Lietuvos Respublikos įmonių finansinės atskaitomybės įstatymo reikalavimus, skelbia savo interneto svetainėse. Jeigu šios elektros energetikos įmonės dėl techninių priežasčių negali paskelbti praėjusių finansinių metų metinių finansinių ataskaitų ir auditoriaus išvadų savo interneto svetainėse ar jų neturi, tada jos apie tai raštu informuoja Tarybą ir praėjusių finansinių metų metines finansines ataskaitas ir auditoriaus išvadas, kai jos privalomos pagal teisės aktų reikalavimus, teikia Tarybai, kuri paskelbia jas savo interneto svetainėje. Elektros energetikos įmonės, kurios šioje dalyje nėra įpareigosotos skelbti savo metinių

finansinių ataskaitų ir auditoriaus išvadų, metinių finansinių ataskaitų ir auditoriaus išvadų kopijas laiko savo buveinėje, kurioje su jomis gali susipažinti visuomenė.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1627](#), 2018-11-15, paskelbta TAR 2018-11-22, i. k. 2018-18860

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

57 straipsnis. Informacijos teikimas

1. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija, kuriai įstatymu pavesta rengti Nacionalinės energetinės nepriklausomybės strategijos, Nacionalinės energijos naudojimo efektyvumo didinimo programos, kitų energetikos programų projektus, turi teisę iš elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstomųjų tinklų ir tiekimo įmonių gauti šiems projektams rengti reikiamą informaciją.

2. Taryba turi teisę gauti iš valstybės institucijų, įskaitant ir jų turimą Europos Sąjungos institucijų bei kitų valstybių narių disponuojamą informaciją, ir iš savivaldybių institucijų bei įstaigų, elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo ir tiekimo veiklą vykdančių įmonių, taip pat iš elektros biržos operatoriaus ir kitų asmenų informaciją, kuri reikalinga Tarybai pavestoms elektros energetikos sektoriaus reguliavimo, priežiūros ir kontrolės funkcijoms tinkamai atlikti, įskaitant, bet neapsiribojant, išsamius paaiškinimus dėl ribojamo trečiųjų asmenų dalyvavimo (prieigos) persiunčiant elektros energiją ar atsisakymo suteikti šią prieigą bei informaciją apie priemones, reikalingas elektros tinklams stiprinti.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-774](#), 2014-03-13, paskelbta TAR 2014-03-19, i. k. 2014-03219

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3. Elektros energijos gamybos, perdavimo, skirstymo, tiekimo veiklą vykdančios įmonės ir elektros biržos operatorius šio straipsnio 1 ir 2 dalyse nurodytą informaciją privalo teikti teisės aktų nustatyta tvarka.

4. Taryba ar kitos institucijos užtikrina informacijos, laikomos komercine (gamybine) ar profesine paslaptimi, konfidencialumą ir gautą konfidencialią informaciją gali naudoti tik tiems tikslams, dėl kurių informacijos buvo prašoma. Konfidenciali informacija gali būti atskleidžiama tik tokiais atvejais, kai tai yra būtina kompetentingoms institucijoms pagal įstatymus tinkamai atlikti savo funkcijas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

5. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija ne vėliau kaip per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo informuoja Europos Komisiją apie visas priemones, taikomas siekiant užtikrinti persiuntimo paslaugos visuotinį teikimą, apsaugoti vartotojus ir aplinką, įgyvendinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo reikalavimus elektros energetikos sektoriuje, taip pat galimą taikomų priemonių poveikį konkurencijai. Vyriausybė ar jos įgaliota institucija kas 2 metai nuo pirmojo informavimo praneša Europos Komisijai apie visus šių priemonių pakeitimus.

6. Taryba kas 2 metai iki liepos 31 dienos turi Europos Komisijai pateikti elektros energijos rinkos ataskaitą. Ataskaitoje turi būti pateikiama:

1) dominavimo ir konkurencijai kenkiančios elgsenos analizė;

2) elektros energetikos sektoriaus įmonių nuosavybės struktūros apžvalga;

3) praktinių priemonių, skirtų šalies mastu pakankamai rinkos dalyvių įvairovei užtikrinti, konkurencijai ir valstybių elektros energetikos jungtims stiprinti, taikymo apžvalga.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

DEŠIMTASIS SKIRSNIS ELEKTROS ENERGIJOS RINKA

58 straipsnis. Prekybos elektros energija organizavimo principai

1. Elektros energija prekiaujama pagal Prekybos elektros energija taisykles, kuriose nustatyti reikalavimai atitinka šio įstatymo 3 straipsnyje nustatytus tikslus.

2. Vartotojo objektas, esantis vienoje geografinėje vietoje ir savarankiškai prijungtas prie skirstomųjų ar perdavimo tinklų, gali gauti elektros energiją iš kelių vartotojo laisvai pasirinktų tiekėjų Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklėse nustatyta tvarka.

3. Visi elektros energijos rinkos dalyviai turi reguliuojamojo trečiųjų asmenų dalyvavimo teisę persiųsti elektros energiją. Ši teisė įgyvendinama pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintas elektros tinklų naudojimo taisykles sudarant elektros energijos persiuntimo paslaugos sutartis.

4. Visas persiunčiamas elektros energijos kiekis turi būti suderintas su perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriais ir, jeigu trūksta perdavimo ir (ar) skirstymo galingumo, koreguojamas pagal elektros tinklų naudojimo taisykles.

5. Centralizuotai elektros energija, pagaminta naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, superkama iš elektros energijos gamintojų, kuriems kituose įstatymuose ir teisės aktuose nustatyta tvarka taikomas fiksuotas tarifas. Visa supirkta elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių, prekiaujama Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais, tvarka ir sąlygomis ir vadovaujantis ekonominio naudingumo ir mažiausios finansinės naštos elektros energijos vartotojams, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų mokėtojams principais. Centralizuotą elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių prekybą vykdo skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų, ir (ar) Energetikos ministerijos, Vyriausybės nustatyta tvarka, kuri, be kita ko, reglamentuoja tokios įmonės pakeitimo procedūrą, paskirta įmonė. Nupirkta elektros energija gali būti tiekama ir šiame straipsnyje nurodyto skirstomųjų tinklų operatoriaus, ir paskirtosios įmonės vartotojams. Paskirtąją įmonę skiriama įmonė turi atitikti šiuos reikalavimus:

1) įmonė privalo turėti pakankamą finansinį pajėgumą, būtiną ne mažiau kaip dviejų kalendorinių mėnesių laikotarpio atsiskaitymams su gamintojais, elektros energijos gamybai naudojančiais atsinaujinančius energijos išteklius, už superkamą elektros energiją padengti, įvertinamą pagal jos paskutinių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų, aiškinamojo rašto ir audito išvados, jeigu auditas buvo atliktas) duomenis, kai įmonė vykdydė ūkinę komercinę veiklą, arba planuojamos veiklos prognozuojamus finansinius duomenis, kai įmonė nevykdė ūkinės komercinės veiklos;

2) įmonė privalo valdyti technines ir organizacines priemones, reikalingas laiku ir tinkamai administruoti duomenis apie gamintojų į elektros tinklus patiektą elektros energiją ir gamintojams už ataskaitinį mėnesį mokėtinas lėšas;

3) įmonė privalo užtikrinti nupirktos elektros energijos pardavimą Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais ar šios elektros energijos pardavimą savo vartotojams;

4) įmonė privalo apskaitą, susijusią su centralizuotos elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių prekybos vykdymu, tvarkyti atskirai nuo bet kurios kitos veiklos apskaitos;

5) įmonė įsipareigoja sudaryti elektros energijos, gaminamos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, gamybos prognozavimo ir atsiskaitymo už balansavimo elektros energiją sutartį su perdavimo sistemos ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriumi, atsakingu už elektros energijos, pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, balansavimą;

6) įmonė įsipareigoja vykdyti paskirtosios įmonės funkcijas laikydamasi Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos apraše, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos apraše ir kituose teisės aktuose nustatyty reikalavimų. Ankstesnioji paskirtoji įmonė vykdo funkcijas tol, kol bus paskirta nauja įmonė.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

6. Nustačiusi, kad paskirtoji įmonė neatitinka šio straipsnio 5 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko šio straipsnio 5 dalyje nustatytų veiklos sąlygų, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų elektros energetikos sektoriuje lėšų administravimo tvarkos aprašo, Prekybos elektros energija taisyklių ir kitų jos veiklą reglamentuojančių teisės aktų, Energetikos ministerija įspėja paskirtąją

įmonę apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį kaip 2 mėnesių terminą veiklos trūkumams pašalinti. Paskirtajai įmonei per nustatytą terminą nepašalinus veiklos trūkumų, Energetikos ministerija organizuoja naujos paskirtosios įmonės atranką ir paskyrimą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

59 straipsnis. Elektros energijos rinkos modelis

1. Elektros energijos rinka organizuojama Prekybos elektros energija taisyklėse nustatytais būdais, taikant reguliuojamojo trečiųjų asmenų dalyvavimo principą elektros energijai persiūsti.

2. Prekyba pagalbiniais instrumentais organizuojama atskirai nuo prekybos elektros energija elektros biržoje.

3. Perdavimo sistemos operatorius ar skirstomųjų tinklų operatorius turi teisę riboti trečiųjų asmenų dalyvavimą (prieigą) persiunčiant elektros energiją, jeigu trūksta reikiamų pajėgumų. Toks ribojimas privalo būti pagrįstas objektyviais ir techniškai bei ekonomiškai pagrįstais kriterijais.

4. *Neteko galios nuo 2020-06-01.*

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

5. Kiekvienas gamintojas ir tiekėjas yra atsakingas už elektros energijos gamybos kiekio, būtino pirkėjų poreikiams patenkinti, ir kiekio, nurodyto elektros energijos pirkimo–pardavimo grafikuose, pirkimo ar pardavimo atitiktį. Prekyba balansavimo ir reguliavimo energija vykdoma pagal Prekybos elektros energija taisykles.

5¹. Nepriklausomas paklausos telkėjas prekiauja elektros energija vadovaudamasis Prekybos elektros energija taisyklėmis ir perdavimo sistemos operatoriaus nustatytomis sąlygomis. Nepriklausomas paklausos telkėjas, jeigu jis yra balansavimo energijos tiekėjas, arba balansavimo energijos tiekėjas, su kuriuo nepriklausomas paklausos telkėjas sudaro balansavimo energijos pirkimo–pardavimo sutartį, atsako už nepriklausomo paklausos telkėjo nepatiktą arba patiktą per didelį elektros energijos kiekį.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

6. Perdavimo sistemos operatorius, atlikdamas nacionalinę balansavimo funkciją, sudaro nacionalinį balansą, atitinkantį nupirktos ir parduotos elektros energijos kiekį, pagal balansavimo energijos tiekėjų pateiktus duomenis ir patikrina pateiktų duomenų tikslumą pagal prekybos elektros energija elektros biržoje ir prekybos pagal dvišales sutartis duomenis, taip pat sutrikimų ir avarijų atveju koordinuoja gamintojų veiksmus, perka elektros energiją, reikalingą elektros energijos sąnaudoms perdavimo tinkle kompensuoti, teikia viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje.

7. Perdavimo sistemos operatorius negali riboti gamintojų, gaminančių elektros energiją ir šilumą didelio naudingumo kogeneracijos būdu, galimybių teikti reguliavimo ir papildomas paslaugas, jeigu užtikrinamas perdavimo tinklo saugumas ir patikimumas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

60 straipsnis. Elektros energijos rinkos liberalizavimas

1. Visi elektros energijos vartotojai, esantys Lietuvos Respublikoje, gali nevaržomai pasirinkti nepriklausomą tiekėją šiame įstatyme ir jo įgyvendinamuosiuose teisės aktuose nustatyta tvarka ir sąlygomis.

2. Vartotojų perėjimas nuo reguliuojamo elektros energijos tiekimo prie sutartiniais santykiais su nepriklausomais tiekėjais pagrįsto aprūpinimo elektros energija įgyvendinamas šio įstatymo 43 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis. Už centralizuotą vartotojų informavimą visuomenės ir (ar) individualiomis informavimo priemonėmis, naudojant vartotojų kontaktinius duomenis, apie elektros energijos rinkos liberalizavimą ir jo procesą yra atsakingas skirstomųjų tinklų operatorius, aptarnaujantis daugiau kaip 100 000 vartotojų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

3. Visuomeninio tiekėjo pagrįstos sąnaudos, patirtos dėl šio įstatymo 43 straipsnio 2 dalyje nustatytos pareigos įgyvendinimo, įvertinamos nustatant visuomeninio tiekimo paslaugos kainos viršutinę ribą.

4. Skirstomųjų tinklų operatoriaus pagrįstos sąnaudos, patirtos dėl šio įstatymo 43 straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse ir šio straipsnio 2 dalyje nustatytų pareigų įgyvendinimo, įvertinamos nustatant skirstymo paslaugos kainos viršutinę ribą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

61 straipsnis. Vartotojų, tiekėjų ir gamintojų teisė sudaryti sutartis

1. Vartotojai, išskyrus buitinius vartotojus, turi teisę sudaryti elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartis su tiekėjais ir gamintojais, šiame įstatyme nustatyta tvarka turinčiais teisę vykdyti elektros energijos tiekimo veiklą ir veikiančiais Lietuvos Respublikos teritorijoje arba kitose valstybėse narėse. Buitinių vartotojų ir tiekėjų tarpusavio santykiai grindžiami elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartimis.

2. Tiekėjui sutikus, vartotojai turi teisę sudaryti su juo elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartį arba elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį nepriklausomai nuo to, kurioje valstybėje narėje tiekėjas įregistruotas, jeigu tiekėjas laikosi Lietuvos Respublikos teisės aktuose nustatytų prekybos elektros energija reikalavimų. Kreipiantis dėl leidimo verstis nepriklausomo elektros energijos tiekimo veikla, dėl registracijos rinkos dalyviu, sudarant sutartis su vartotojais ir kitais atvejais nepriklausomas tiekėjas negali būti diskriminuojamas dėl jo įsisteigimo kitoje valstybėje narėje negu Lietuvos Respublika.

3. Vartotojai, išskyrus buitinius vartotojus, su nepriklausomais tiekėjais sudarydami elektros energijos pirkimo–pardavimo sutartis, sudaro sutartis dėl elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo su perdavimo sistemos arba skirstomųjų tinklų operatoriais, atsižvelgiant į tai, prie kurio operatoriaus tinklų yra prijungti šio vartotojo įrenginiai.

4. Vartotojui su nepriklausomu tiekėju sudarius elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, atskira elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartis su skirstomųjų tinklų operatoriumi nesudaroma.

5. Visuomeninis tiekėjas, buitiniam vartotojui pageidaujant, privalo sudaryti su buitiniu vartotoju tiesioginę elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį, jeigu šiame įstatyme nustatyta tvarka ir sąlygomis visuomeninis tiekėjas yra įpareigotas tiekti elektros energiją buitiniams vartotojams. Buitiniam vartotojui sudarius elektros energijos pirkimo–pardavimo ir persiuntimo paslaugos teikimo sutartį su visuomeniniu tiekėju, atskira elektros energijos persiuntimo paslaugos teikimo sutartis su skirstomųjų tinklų operatoriumi nesudaroma.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

61¹ straipsnis. Vartotojo ir nepriklausomo paklausos telkėjo sutartis

1. Vartotojas, nusprendęs dalyvauti telkiant elektros energijos paklausą, turintis tam tinkamą elektros apskaitos prietaisą, sudaro sutartį su nepriklausomu paklausos telkėju. Vartotojas turi teisę sudaryti sutartį be tiekėjo, kuris vartotojui tiekia elektros energiją, sutikimo.

2. Vartotojo ir nepriklausomo paklausos telkėjo sutartis yra konfidenciali ir gali būti atskleista tik perdavimo sistemos operatoriui ir tinklų operatoriui, prie kurio tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai, ir priežiūros institucijoms. Vartotojas turi teisę tretiesiems asmenims atskleisti informaciją apie sutarties su nepriklausomu paklausos telkėju sudarymo faktą, tačiau negali

atskleisti šios sutarties nuostatų ir sąlygų turinio, neturėdamas nepriklausomo paklausos telkėjo sutikimo.

3. Nepriklausomas paklausos telkėjas, prieš sudarydamas sutartį su vartotoju, privalo išsamiai informuoti vartotoją apie jam siūlomos pasirašyti sutarties nuostatas ir sąlygas.

4. Nepriklausomas paklausos telkėjas, prieš sudarydamas arba nutraukdamas sutartį su vartotoju, prieš 3 savaites apie tai raštu privalo pranešti tinklų operatoriui, prie kurio valdomų tinklų yra prijungti vartotojo įrenginiai.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

62 straipsnis. Naujų elektros energijos gamintojų dalyvavimas rinkoje

Elektros energijos gamintoju gali tapti kiekvienas asmuo, šio įstatymo 16 ir 17 straipsniuose nustatyta tvarka ir sąlygomis gavęs leidimą gaminti elektros energiją.

63 straipsnis. Elektros birža

1. Elektros energija prekiaujama elektros biržoje Prekybos elektros energija taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis.

2. Didmeninę prekybą elektros energija elektros biržoje organizuoja, prekybos elektros energija vietos techninį aptarnavimą ir palaikymą užtikrina bei elektros biržą administruoja elektros biržos operatorius.

3. Elektros biržos operatoriaus veiklą turi teisę vykdyti Lietuvos Respublikoje ar kitoje valstybėje narėje ūkinę komercinę veiklą vykdančias asmuo, atitinkantis šio straipsnio 4 dalyje nustatytus reikalavimus ir sudaręs su perdavimo sistemos operatoriumi susitarimą, nustatantį elektros biržos operatoriaus ir perdavimo sistemos operatoriaus tarpusavio santykius. Susitarimo su elektros biržos operatoriumi standartinės sąlygas rengia ir tvirtina perdavimo sistemos operatorius.

4. Asmuo, ketinantis vykdyti elektros biržos operatoriaus veiklą, privalo atitikti šiuos minimalius reikalavimus:

1) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti technines priemones, užtikrinančias informacijos mainus su perdavimo sistemos operatoriumi, ir programinę įrangą, kurios reikia elektros biržos operatoriaus veiklai vykdyti;

2) nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti ryšių priemones, reikalingas informacijos mainams su elektros biržos dalyviais užtikrinti;

3) turėti ne mažesnę kaip 10 metų elektros energijos biržos organizavimo ir administravimo patirtį valstybėje narėje, kai tokios biržos metinė apyvarta yra ne mažesnė kaip 50 TWh;

4) atitikti Lietuvos Respublikos elektros energijos rinkos integracijos ir bendros elektros energijos rinkos sukūrimo tikslus.

5. Elektros biržos operatorius savo veiklą pradeda sudaręs susitarimą su perdavimo sistemos operatoriumi ir ne vėliau kaip prieš 2 mėnesius iki veiklos pradžios paskelbęs prekybos elektros biržoje taisykles.

6. Elektros biržos operatorius neturi teisės įgalioti kitų asmenų vykdyti elektros biržos operatoriaus veiklą ir privalo laikytis šių bendrųjų veiklos sąlygų:

1) teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis teikti kompetentingoms valstybės institucijoms ir įstaigoms, taip pat skelbti informaciją apie didmeninę prekybą elektros energija elektros biržoje ir kitas elektros biržos veiklos sąlygas;

2) užtikrinti vienodas ir nediskriminuojančias sąlygas visiems elektros biržos dalyviams;

3) informuoti ir konsultuoti elektros biržos dalyvius ir kitus rinkos dalyvius elektros biržos organizavimo ir veiklos klausimais;

4) užtikrinti kitų šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytų pareigų ir reikalavimų, keliamų elektros biržos operatoriaus veiklai, laikymąsi.

7. Taryba nereguliuoja elektros biržos operatoriaus veiklos sąlygų, susijusių su kitoje valstybėje narėje reguliuojama veikla. Siekdama šio tikslo, Taryba visapusiškai bendradarbiauja su atitinkamos valstybės narės nacionaline reguliavimo institucija.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

64 straipsnis. Elektros energijos rinkos priežiūra

1. Taryba atlieka elektros energijos rinkos priežiūrą ir stebėseną ir skelbia elektros energijos rinkos stebėsenos ataskaitas teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais.

2. Elektros energijos rinkos priežiūros tvarkos aprašą tvirtina Taryba.

3. Perdavimo sistemos operatorius ir elektros biržos operatorius pagal savo kompetenciją informuoja Tarybą apie licencijų ir (ar) leidimų turėtojams nustatytų veiklos sąlygų galimus pažeidimus.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

65 straipsnis. Konkurencijos elektros energetikos sektoriuje priežiūra

1. Taryba siekia, kad būtų sudarytos sąlygos veiksmingai konkurencijai elektros energetikos sektoriuje ir jos plėtrai bei sąlygos, užkertančios kelią asmenims piktnaudžiauti savo įtaka rinkoje. Siekdama šio tikslo, Taryba šio įstatymo nustatyta tvarka atlieka elektros energijos gamybos ir nepriklausomo tiekimo rinkos tyrimus, kuriais siekiama užtikrinti veiksmingą konkurenciją elektros energetikos sektoriuje ir didelę įtaką elektros energijos rinkoje turintiems asmenims užkirsti kelią piktnaudžiauti šia įtaka.

2. Taryba atlieka rinkos tyrimą:

1) valstybės ar savivaldybių institucijų prašymu;

2) suinteresuotų asmenų prašymu;

3) savo iniciatyva.

3. Rinkos tyrimo procedūrą sudaro šie etapai:

1) rinkos apibrėžimas (paslaugos apibrėžimas ir geografinė teritorija);

2) konkurencijos rinkoje veiksmingumo tyrimas;

3) asmenų, turinčių didelę įtaką rinkoje, nustatymas;

4) šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje nurodytų įpareigojimų nustatymas, pakeitimas ir (ar) panaikinimas didelę įtaką elektros energijos rinkoje turintiems asmenims.

4. Rinkos tyrimas atliekamas Tarybos patvirtintose Elektros energijos rinkos tyrimo taisyklėse nustatyta tvarka ir sąlygomis. Rinkos tyrimą atlieka Taryba. Rinkos tyrimas pradedamas Tarybos sprendimu.

5. Taryba, tirdama rinką, vadovaujasi Lietuvos Respublikos teisės aktais, Europos Sąjungos teisės aktais ir atsižvelgia į kompetentingų Europos Sąjungos ir (ar) Lietuvos Respublikos institucijų rekomendacijas.

6. Taryba rinkos tyrimo procedūrą atlieka per 4 mėnesius nuo sprendimo pradėti rinkos tyrimą pradžios, neįskaitant konsultacijų dėl rinkos tyrimo, numatytų šio įstatymo 11 straipsnyje, trukmės. Motyvuotu Tarybos sprendimu šis terminas gali būti pratęstas, tačiau ne daugiau kaip 3 kartus, kiekvieną kartą jį pratęsiant ne ilgiau kaip 3 mėnesiams. Taryba siekia, kad rinkos tyrimas būtų atliktas per kuo trumpiausią laiką. Rinkos tyrimas baigiamas Tarybos sprendimu dėl rinkos tyrimo rezultatų. Sprendime išdėstomi visų atliktų rinkos tyrimo etapų rezultatai.

7. Prieš priimdama sprendimą, kuriuo būtų apibrėžta atitinkama produktų ar paslaugų rinka, ar nustatyti arba nenustatyti asmenys, turintys didelę įtaką atitinkamoje rinkoje, ar nustatyti, nenustatyti ar panaikinti atitinkami šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje nurodyti įpareigojimai, Taryba privalo atlikti viešąsias konsultacijas pagal šio įstatymo 11 straipsnį.

8. Taryba, priimdama sprendimą, įvertina viešųjų konsultacijų metu gautas pastabas ir nuomones ir savo interneto svetainėje paskelbia jų suvestinę. Priimtą galutinį sprendimą Taryba pateikia Vyriausybei ar jos įgaliotai institucijai.

9. Atitinkamų rinkų, kuriose nustatyti didelę įtaką turintys asmenys, sąrašą ir didelę įtaką šiose rinkose turinčių asmenų sąrašą bei jiems nustatytus įpareigojimus, taip pat bet kuriuos šios informacijos pasikeitimus Taryba skelbia savo interneto svetainėje.

10. Atlikdama rinkos tyrimą, taip pat ir sprenddama, ar asmuo turi didelę įtaką rinkoje, ir nustatydama įpareigojimus didelę įtaką rinkoje turintiems asmenims, Taryba atsižvelgia į atitinkamas tarptautinių sutarčių ir (ar) susitarimų nuostatas ir pagal kompetenciją užtikrina šių sutarčių ir (ar) susitarimų laikymąsi bei įgyvendinimą Lietuvos Respublikoje.

11. Konkurencijos priežiūrą elektros energetikos sektoriuje pagal Lietuvos Respublikos konkurencijos įstatymą atlieka Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba (toliau – Konkurencijos taryba).

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

66 straipsnis. Didelė įtaka elektros energijos rinkoje

1. Asmuo laikomas turinčiu didelę įtaką elektros energijos rinkoje, jeigu jis vienas ar kartu su kitais asmenimis užima padėtį, prilygintiną dominuojančiai, tai yra tokią ekonominės galios padėtį, kuri suteikia jam galią elgtis pakankamai nepriklausomai nuo konkurentų, klientų ir vartotojų.

2. Kai asmuo turi didelę įtaką vienoje rinkoje, jis gali būti laikomas turinčiu didelę įtaką artimai susijusioje rinkoje, jeigu sąsajos tarp šių dviejų rinkų leidžia vienoje rinkoje turimą įtaką panaudoti kitoje rinkoje ir taip sustiprinti asmens įtaką rinkoje.

3. Asmuo laikomas turinčiu didelę įtaką elektros energijos rinkoje, kai, atlikus rinkos tyrimą, tai yra nustatyta Tarybos sprendimu, ir laikomas tokiu tol, kol kito rinkos tyrimo metu Tarybos sprendimu nenustatoma, kad šis asmuo didelės įtakos elektros energijos rinkoje neturi.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

67 straipsnis. Kainų reguliavimas

1. Gamintojų ir nepriklausomų tiekėjų parduodamos elektros energijos ir rezervinės galios kainos nereguliuojamos, išskyrus atvejus, kai Taryba, vadovaudamasi Elektros energijos rinkos tyrimo taisyklėmis, ištyrusi rinką nustato, kad toks gamintojas ar nepriklausomas tiekėjas turi didelę įtaką rinkoje ir dėl veiksmingos konkurencijos trūkumo gali taikyti pernelyg dideles kainas arba naudoti kainų spaudimą, tuo darydamas žalą rinkos dalyviams. Taryba, atlikdama rinkos tyrimą, konsultuojasi su Konkurencijos taryba. Gamintojams ar nepriklausomiems tiekėjams, turintiems didelę įtaką rinkoje, Taryba turi teisę nustatyti šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje nurodytus įpareigojimus.

1¹. Gamintojų, kurie teikia šias sistemines paslaugas – izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo – kainos nereguliuojamos, išskyrus atvejus, kai perdavimo sistemos operatorius gauna pasiūlymą teikti izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas tik iš vieno gamintojo ar kelių gamintojų, kurie yra susiję asmenys, arba kai elektros energetikos sistemos veikimui užtikrinti yra reikalingi visų gamintojų, galinčių teikti tretinį aktyviosios galios rezervą ir izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas, elektros energijos generavimo pajėgumai, ir atvejį, nurodytą šio įstatymo 20 straipsnio 4 dalyje, kai perdavimo sistemos operatorius informuoja gamintoją ir Tarybą, kad gamintojas su perdavimo sistemos operatoriaus nurodytu elektros energijos gamybos įrenginiu turi teikti izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas. Šioje dalyje nurodytų reguliuojamų paslaugų kainos įsigalioja praėjus ne mažiau kaip vienam mėnesiui nuo jų paskelbimo.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

1². Energijos kaupimo įrenginio savininkui, perdavimo sistemos operatoriui teikiančiam izoliuoto darbo rezervo paslaugą, Tarybos nustatyta tvarka *mutatis mutandis* taikomi šio įstatymo 68 straipsnio 1 dalyje nurodyti įpareigojimai.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

2. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų ir visuomeninės elektros energijos kainos reguliuojamos Tarybai nustatant viršutines kainų ribas. Konkrečias perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų ir visuomeninės elektros energijos kainas ir tarifus nustato ir keičia paslaugos teikėjas.

3. Nustatant šio straipsnio 2 dalyje nurodytas viršutines kainų ribas ir įvertinus kiekvienos energijos vartojimo efektyvumą didinančios priemonės kaštus ir naudą, turi būti numatytos būtinos ir pagrįstos tinklų operatorių reguliuojamos veiklos investicijos į energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones, įskaitant išmaniųjų elektros tinklų plėtrą, kurios leistų tinklų operatoriams efektyviau vykdyti reguliuojamą veiklą ir teikti papildomas paslaugas asmenims, įgyvendinantiems energijos vartojimo efektyvumą didinančias priemones. Teikiamos papildomos paslaugos negali turėti neigiamos įtakos sistemos saugumui ir patikimumui.

4. Garantinio elektros energijos tiekimo kaina apskaičiuojama šio įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta tvarka ir sąlygomis.

4 dalies redakcija nuo 2022-01-01:

4. Garantinio elektros energijos tiekimo kaina apskaičiuojama šio įstatymo 44 straipsnio 2 dalies 3 punkte nustatyta tvarka ir sąlygomis. Garantinio tiekimo pažeidžiamiems vartotojams paslaugos kainą vienų metų laikotarpiui nustato ir ne vėliau kaip iki einamųjų metų gruodžio 1 dienos skelbia Taryba. Tarybos nustatyta garantinio tiekimo pažeidžiamiems vartotojams paslaugos kaina įsigalioja praėjus ne mažiau kaip vienam mėnesiui nuo jos paskelbimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

5. Taryba, tvirtindama vartotojų ir gamintojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų įkainių apskaičiavimo metodiką, nustatydama įkainius ir juos diferencijuodama, taip pat derindama tinklų operatorių parengtą šių operatorių išduodamų prijungimo sąlygų, išankstinių prijungimo sąlygų, prijungimo paslaugos sutarčių, kai jose nurodomos prijungimo sąlygos, parengimo, elektros energijos persiuntimo ir (ar) tiekimo nutraukimo, apribojimo, atnaujinimo ir elektros apskaitos prietaiso rodmenų nuskaitymo paslaugų įkainių apskaičiavimo metodiką bei šių paslaugų įkainius, vadovaujasi šiais bendraisiais kriterijais:

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

- 1) tinklų naudotojų nediskriminavimo;
- 2) protingumo, teisingumo, sąžiningumo, objektyvumo ir sąnaudų pagrįstumo;
- 3) elektros energijos vartojimo efektyvumo;
- 4) tinklų naudotojų ūkinės veiklos aplinkybių įvertinimo;
- 5) tinklų naudotojų įrenginių prijungimo poreikio įvertinimo;
- 6) atokių ir menkai apgyvendintų regionų elektrifikavimo;
- 7) elektros tinklų plėtos sąnaudų įvertinimo, finansinio ir ekonominio atsipirkimo;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

- 8) išmaniųjų energijos tinklų ir išmaniųjų energijos apskaitos sistemų plėtros;

9) galimybės panaudoti elektros įmonių objektus kitų tinklų naudotojų įrenginiams prijungti įvertinimo;

10) teisės aktų nustatytų lengvatų ir (ar) skatinimo priemonių, taikomų gamintojų įrenginių prijungimui, įvertinimo.

6. Kai vartotojo ar gamintojo elektros įrenginiai, taip pat energijos kaupimo įrenginiai prijungiami prie perdavimo tinklų, atitinkamai vartotojas, gamintojas ar energijos kaupimo įrenginio savininkas apmoka visas sąnaudas, susijusias su jo valdomų įrenginių prijungimu prie elektros perdavimo tinklų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

7. Kai vartotojo ar gamintojo elektros įrenginiai ar energijos kaupimo įrenginiai prijungiami prie skirstomųjų tinklų, sąnaudos paskirstomos tokia tvarka:

1) pažeidžiami vartotojai apmoka 20 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą Tarybos patvirtintą įkainį;

2) vartotojai, kurių pirmą kartą prie skirstomųjų tinklų prijungiamų elektros įrenginių leistinoji naudoti galia yra ne mažesnė kaip 1 MW ar kurie didina leistinąją naudoti galią ne mažiau kaip 1 MW ir kurie skirstomųjų tinklų operatoriui įsipareigoja 10 metų nuo vartotojo elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų nemažinti leistinosios naudoti galios, apmoka 10 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį. Šis punktas netaikomas prijungiant gyvenamosios paskirties pastatų elektros įrenginius prie skirstomųjų tinklų;

3) vartotojai, kurių prijungiamų elektros įrenginių leistinoji naudoti galia ar didinama elektros įrenginių leistinoji naudoti galia yra didesnė kaip 250 kW, ir gamintojai, kurių elektros įrenginiams prijungti prie elektros tinklų reikia įrengti transformatorių pastotes, transformatorines, skirstomuosius punktus, taip pat statytojai (užsakovai) šio straipsnio 7² dalyje nurodytais atvejais, kurie pageidauja Energetikos ministerijos nustatyta tvarka, suderinę su skirstomųjų tinklų operatoriumi, įrengti šiuos elektros tinklus ir organizuoti jų įrengimo darbus, apmoka 100 procentų šių skirstomųjų tinklų įrengimo sąnaudų. Atlikti skirstomųjų tinklų įrengimo darbai laikomi prijungimo prie skirstomųjų tinklų paslaugos dalimi ir vadovaujantis šia nuostata įrengti skirstomieji tinklai yra skirstomųjų tinklų operatoriaus nuosavybė. Prie šių skirstomųjų tinklų prijungiant kitų vartotojų ir gamintojų įrenginius, už jų įrengimą ir (ar) naudojimą šių skirstomųjų tinklų įrengimą atlikusiems vartotojams ir gamintojams neatlyginama;

4) kiti vartotojai, išskyrus šios dalies 1, 2 ir 3 punktuose nurodytus vartotojus, apmoka 50 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį, išskyrus atvejus, kai kituose įstatymuose nustatyta kitaip;

5) gamintojai ir energijos kaupimo įrenginių savininkai, išskyrus vartotojus, kurių elektros įrenginių (įskaitant energijos kaupimo įrenginius) prijungimo prie skirstomųjų tinklų sąnaudų paskirstymui taikomi šios dalies 1, 2, 3, 4 ir 6 punktai, apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų arba moka pagal šį dydį apskaičiuotą ir Tarybos patvirtintą įkainį, išskyrus atvejus, kai kituose įstatymuose nustatyta kitaip;

6) likusios sąnaudos, kurių neapmoka vartotojas ar gamintojas, yra pripažįstamos skirstomųjų tinklų operatoriaus tinklų plėtros išlaidomis. Skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudų apskaita tvarkoma ir kontrolė vykdoma šio įstatymo 68 straipsnyje nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

7¹. Tinklų operatorių sąnaudos, susijusios su gaminančio vartotojo ar asmens, siekiančio tapti gaminančiu vartotoju, elektros įrenginių prijungimu prie elektros tinklų, paskirstomos tarp gaminančio vartotojo ar asmens, siekiančio tapti gaminančiu vartotoju, ir tinklų operatoriaus Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-2201](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09724

7². Tais atvejais, kai statytojo (užsakovo) prašymu skirstomieji tinklai įrengiami nenumačius vartotojų (parengiant teritorijos infrastruktūrą būsimai plėtrai), statytojas (užsakovas) apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų įrengimo sąnaudų. Jeigu per vienerius metus prie šių skirstomųjų tinklų prijungiami elektros įrenginiai, kurių galia atitinka įrengtų skirstomųjų tinklų galią, skirstomųjų tinklų operatorius Energetikos ministerijos nustatyta tvarka ir sąlygomis kompensuoja 50 procentų skirstomųjų tinklų įrengimo sąnaudų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

7³. Tais atvejais, kai šio straipsnio 7 dalies 1, 2, 4 punktuose nurodytų vartotojų elektros įrenginiams prijungti prie elektros tinklų reikia įrengti skirstomuosius tinklus pagal kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą ir prijungimo paslaugos kaina nėra apskaičiuojama vadovaujantis Tarybos patvirtintais į kainiais ir kai skirstomųjų tinklų įrengimo darbų sąnaudos yra ne mažiau kaip 10 procentų mažesnės, negu apskaičiuotos skirstomųjų tinklų operatoriaus, šie vartotojai turi teisę Energetikos ministerijos nustatyta tvarka, suderinę su skirstomųjų tinklų operatoriumi, įrengti šiuos skirstomuosius elektros tinklus ir (ar) organizuoti jų įrengimo darbus. Skirstomųjų tinklų operatorius Energetikos ministerijos nustatyta tvarka padengia:

1) šio straipsnio 7 dalies 1 punkte nurodytu atveju – 80 procentų skirstomųjų tinklų įrengimo darbų sąnaudų;

2) šio straipsnio 7 dalies 2 punkte nurodytu atveju – 90 procentų skirstomųjų tinklų įrengimo darbų sąnaudų;

3) šio straipsnio 7 dalies 4 punkte nurodytu atveju – 50 procentų skirstomųjų tinklų įrengimo darbų sąnaudų.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

7⁴. Vadovaujantis šio straipsnio 7³ dalimi atlikti skirstomųjų tinklų įrengimo darbai laikomi vartotojų elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų paslaugos dalimi ir šie vartotojų lėšomis įrengti skirstomieji tinklai yra skirstomųjų tinklų operatoriaus nuosavybė. Prie šių skirstomųjų tinklų prijungiant kitų vartotojų įrenginius, už jų įrengimą ir (ar) naudojimą šių skirstomųjų tinklų įrengimą atlikusiems vartotojams neatlyginama.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

8. Vartotojai, kurių prijungiamų elektros įrenginių leistinoji naudoti galia ar didinama elektros įrenginių leistinoji naudoti galia yra ne mažesnė kaip 10 MW ir kurių elektros įrenginiams prijungti prie elektros tinklo reikia pastatyti naujus elektros perdavimo tinklus, ir kurie pageidauja Energetikos ministerijos nustatyta tvarka, suderinę su perdavimo sistemos operatoriumi, pastatyti šiuos elektros tinklus ir organizuoti jų statybos darbus, apmoka 100 procentų perdavimo tinklų statybos sąnaudų. Atlikti perdavimo tinklo statybos darbai laikomi vartotojo elektros įrenginių prijungimo prie perdavimo tinklo paslaugos dalimi ir šie vartotojų lėšomis vartotojų pastatyti perdavimo tinklai yra perdavimo sistemos operatoriaus nuosavybė. Prie šių perdavimo tinklų prijungiant kitų vartotojų įrenginius, už jų statybą ir (ar) naudojimą šiuos perdavimo tinklus pastačiusiems vartotojams neatlyginama.

9. Skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudos, nurodytos šio straipsnio 7 dalyje, apima ir perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas, patiriamas dėl elektros perdavimo tinklų plėtros ar atnaujinimo, susijusio su atitinkamo vartotojo ar gamintojo elektros įrenginių prijungimu prie skirstomųjų tinklų, o nurodytos šio straipsnio 7² dalyje, – perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas, patiriamas dėl elektros perdavimo tinklų plėtros ar atnaujinimo, susijusio su skirstomųjų tinklų įrengimu statytojo (užsakovo) prašymu nenumačius vartotojų (parengiant teritorijos infrastruktūrą būsimai plėtrai). Šio straipsnio 7 dalyje nurodytais atvejais tokias perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas vartotojas ir gamintojas, taikant šio straipsnio 7 dalyje nustatytą sąnaudų paskirstymo tvarką, apmoka skirstomųjų tinklų operatoriui, o skirstomųjų tinklų operatorius padengia perdavimo sistemos operatoriui 100 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų, patirtų prijungiant gamintojo elektros įrenginius, arba 10 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų, patirtų prijungiant vartotojo, nurodyto šio straipsnio 7 dalies 2 punkte, elektros įrenginius, arba 50 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų, patirtų prijungiant vartotojo, nurodyto šio straipsnio 7 dalies 4 punkte, elektros įrenginius. Šio straipsnio 7² dalyje nurodytu atveju skirstomųjų tinklų operatorius padengia perdavimo sistemos operatoriui 100 procentų visų perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų. Likusi nepadengta perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudų dalis laikoma perdavimo sistemos operatoriaus tinklų plėtros išlaidomis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

10. *Neteko galios nuo 2021-02-01*

Straipsnio dalies naikinimas:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

11. Tuo atveju, kai vartotojas, kurio elektros įrenginiai buvo prijungti prie elektros skirstomųjų tinklų taikant šio straipsnio 7 dalies 2 punkte nurodytą sąnaudų paskirstymo tvarką, sumažina leistiną naudoti galią nepaėjęs 10 metų nuo vartotojo elektros įrenginių prijungimo prie skirstomųjų tinklų, vartotojas privalo apmokėti visas patirtas skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudas, susijusias su vartotojo elektros įrenginių prijungimu prie skirstomųjų tinklų, proporcingai sumažintai leistinajai naudoti galiai. Jeigu skirstomųjų tinklų operatoriaus sąnaudos apima ir perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudas, patiriamas dėl elektros perdavimo tinklų plėtros ar atnaujinimo, susijusio su atitinkamo vartotojo elektros įrenginių prijungimu prie skirstomųjų tinklų, perdavimo sistemos operatoriaus patirtas sąnaudas, proporcingai sumažintai leistinajai naudoti galiai, vartotojas apmoka skirstomųjų tinklų operatoriui, o skirstomųjų tinklų operatorius padengia perdavimo sistemos operatoriaus patirtas sąnaudas proporcingai vartotojo sumažintai leistinajai naudoti galiai.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

12. Taryba, vadovaudamasi jos patvirtinta metodika, nustato naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugų kainą, kuri nustatoma ir pradama taikyti atsižvelgus į motyvuotą Energetikos ministerijos pranešimą. Nustatant naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugų kainą nėra vertinamos sąnaudos, kompensuojamos vadovaujantis 2010 m. rugsėjo 23 d. Europos Komisijos reglamento (ES) Nr. 838/2010 dėl perdavimo sistemos operatorių tarpusavio kompensavimo mechanizmo ir bendro perdavimo mokesčių reguliavimo metodo taikymo gairių nustatymo (OL 2010 L 250, p. 5) nuostatomis. Naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugų kainos įsigalioja praėjus 2 mėnesiams nuo jų paskelbimo. Tinklų naudotojai ir (ar) rinkos dalyviai, atsižvelgdami į tai, kas sukelia papildomas sąnaudas, už naudojimosi jungiamosiomis linijomis paslaugas atskirai moka tik tuo atveju, kai šių paslaugų sąnaudos teisės aktuose nustatyta tvarka nėra įtrauktos į elektros energijos perdavimo paslaugos kainą ar į Tarybos nustatomą įėjimo į Lietuvos Respublikos elektros energijos rinką įmoką.

13. Taryba, vadovaudamasi Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo 20¹ straipsnio nuostatomis, tvirtina Elektros energiją gaminančių vartotojų naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainos skaičiavimo metodiką ir nustato gaminančių vartotojų naudojimosi elektros tinklais paslaugų kainą.

14. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą ir ją sudarančių atskirų sudedamųjų dalių kainas pagal šiame įstatyme nustatytą galutinį viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą nustato Taryba.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

68 straipsnis. Sąnaudų apskaita ir kontrolė

1. Taryba asmeniui, turinčiam didelę įtaką elektros energijos rinkoje, ir gamintojams, kurie teikia izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugas ir kurių kainos yra reguliuojamos, taip pat elektros energijos perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjams ir (ar) visuomeniniam tiekėjui:

1) nustato įpareigojimus teikti paslaugas sąnaudomis pagrįstomis kainomis, atsižvelgiant į protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą ar pelno maržą;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

2) nustato įpareigojimus, susijusius su sąnaudų apskaitos sistemomis, skirtomis konkrečių rūšių

paslaugoms teikti;

3) įpareigoja pakeisti taikomas paslaugų kainas arba nustato viršutinę reguliuojamų paslaugų kainų ir (ar) pajamų ribą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

2. Taryba, nustatydamą įpareigojimus, tinkamai atsižvelgia į asmens, turinčio didelę įtaką elektros energijos rinkoje, taip pat perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjo ir (ar) visuomeninio tiekėjo teisę gauti protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą ar pelno maržą. Tarybos nustatomi įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti, skaidrūs, nediskriminaciniai, patikrinami ir turi užtikrinti vienodas galimybes teikti paslaugas vartotojams.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

3. Taryba, apskaičiuodama šio straipsnio 2 dalyje nurodytą protingumo kriterijų atitinkančią investicijų grąžą ar pelno maržą, atsižvelgia į Lietuvos banko nefinansinėms korporacijoms suteiktų paskolų metinę palūkanų normą, Vyriausybės vertybinių popierių aukcionų metinę palūkanų normą, valstybės kreditingumo riziką, asmens, kurio atžvilgiu apskaičiuojama protingumo kriterijų atitinkanti investicijų grąža ar pelno marža, kapitalo struktūrą ir kitus ekonominius veiksnius, darančius tiesioginę įtaką protingumo kriterijų atitinkančios investicijų grąžos ar pelno maržos apskaičiavimui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

4. Asmuo, turintis didelę įtaką elektros energijos rinkoje, kuriam yra nustatytas šio straipsnio 1 dalies 1 punkte numatytas įpareigojimas, šiame įstatyme, kituose teisės aktuose nustatyta tvarka ir vadovaudamasis gera verslo praktika užtikrina vykdomos veiklos elektros energetikos sektoriuje efektyvumą ir sąnaudų pagrįstumą. Tuo atveju, kai, nepažeidžiant reikalavimų, keliamų veiklos elektros energetikos sektoriuje saugumui ir patikimumui, pagerinami veiklos efektyvumo rodikliai, palyginti su šiame įstatyme numatyta tvarka Tarybos nustatytais įpareigojimais, tokią veiklą vykdančias asmuo turi teisę į didesnę investicijų grąžą per atitinkamą reguliavimo periodą. Elektros energetikos įmonės pelno paskirstymo teisinius pagrindus nustato atitinkamą asmens teisinę formą reglamentuojantis įstatymas.

5. Nustatydamą šio straipsnio 1 dalies 1 punkte numatytą įpareigojimą, Taryba turi teisę nustatyti sąnaudų padengimo mechanizmą ir (ar) kainų nustatymo metodiką, skatinančią, efektyvumą ir, kiek įmanoma, ilgalaikę konkurenciją elektros energijos gamybos ir nepriklausomo tiekimo rinkose, strateginių valstybės elektros energetikos sektoriaus projektų, didinančių valstybės energetinę nepriklausomybę ir elektros energijos tiekimo saugumą bei patikimumą, įgyvendinimą, taip pat padidinančią naudą vartotojams. Siekdama šio tikslo, Taryba turi teisę atsižvelgti į atitinkamų paslaugų teikėjų sąnaudas ir kainas, siūlomas palyginamose rinkose.

6. Taryba reikalauja, kad asmuo, turintis didelę įtaką elektros energijos rinkoje, taip pat perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjas ir (ar) visuomeninis tiekėjas įrodytų nustatytų kainų pagrįstumą sąnaudomis. Taryba turi teisę nustatyti privalomą protingumo kriterijų atitinkantį terminą įrodymams pateikti. Jeigu asmuo, turintis didelę įtaką elektros energijos rinkoje, taip pat perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjas ir (ar) visuomeninis tiekėjas per šį terminą kainų pagrįstumo sąnaudomis neįrodo, laikoma, kad asmens nustatytos kainos yra nepagrįstos sąnaudomis.

7. Kol asmuo, turintis didelę įtaką elektros energijos rinkoje, įrodys kainų pagrįstumą sąnaudomis, Taryba turi teisę nustatyti laikinas viršutines kainų ribas, atsižvelgdama į netiesioginiais sąnaudų vertinimo metodais gautus duomenis apie atitinkamas sąnaudas. Nustatydamą laikinas viršutines kainų ribas, Taryba lygina atitinkamų paslaugų kainas, atsižvelgdama į valstybių narių praktiką, panašaus išsivystymo valstybių praktiką, Lietuvos Respublikos praktiką, taip pat vertindama atitinkamų didmeninių ir mažmeninių kainų santykį.

8. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų viršutinės kainų ribos nustatomos šio įstatymo 69 straipsnyje nustatyta tvarka ir sąlygomis. Taryba turi teisę nustatyti laikinas perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų viršutines kainų ribas, kaip nurodyta šio įstatymo 69 straipsnio 8 dalyje, atsižvelgdama į šio straipsnio 5 dalyje nustatytus kriterijus.

9. Nustatydamas šio straipsnio 1 dalies 2 punkte numatytą įpareigojimą, Taryba turi teisę nustatyti sąnaudų apskaitos taisykles ir su sąnaudų apskaita susijusius reikalavimus, siekdama, kad būtų skaičiuojamos efektyvaus paslaugų teikimo sąnaudos.

10. Jeigu Taryba, siekdama užtikrinti kainų kontrolę, asmeniui, turinčiam didelę įtaką elektros energijos rinkoje, taip pat perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjui ir (ar) visuomeniniam tiekėjui nustato šio straipsnio 1 dalies 2 punkte numatytą įpareigojimą, toks asmuo privalo Tarybos nustatytomis sąlygomis, tvarka ir terminais parengti sąnaudų apskaitos sistemą, jos aprašymą pateikti Tarybai ir laikytis šios sąnaudų apskaitos sistemos reikalavimų. Sąnaudų apskaitos sistema ir jos skelbimo būdas turi atitikti Tarybos nustatytas sąnaudų apskaitos taisykles.

11. Taryba turi teisę nustatyti sąnaudų apskaitos sistemą, metodą ir (ar) modelį, privalomą asmeniui, turinčiam didelę įtaką elektros energijos rinkoje, taip pat perdavimo, skirstymo paslaugų teikėjui ir (ar) visuomeniniam tiekėjui. Tokią apskaitos sistemą, metodą ir (ar) modelį Taryba privalo paskelbti savo interneto svetainėje.

12. Elektros energetikos įmonės, kurių teikiamų paslaugų kainos yra valstybės reguliuojamos ir (ar) kurioms šio įstatymo 67 straipsnio 1 dalies pagrindu nustatyti Tarybos įpareigojimai, susiję su reguliavimo apskaitos sistema, privalo rengti reguliuojamosios veiklos ataskaitas, užtikrinti, kad būtų atlikta reguliuojamosios veiklos ataskaitų patikra ir reguliavimo apskaitos sistemos patikra vadovaujantis Energetikos įstatymo 16¹ straipsnio nuostatomis.

13. Nustatydamas šio straipsnio 1 dalies 3 punkte numatytą įpareigojimą, Taryba turi teisę nustatyti viršutinių reguliuojamų paslaugų kainų ir (ar) pajamų ribos nustatymo metodiką, atsižvelgdama į šio straipsnio 5 dalyje nustatytus kriterijus.

14. Viršutinių reguliuojamų paslaugų kainų ir (ar) pajamų ribos reguliavimas taikomas laikotarpiui, kuriam asmuo pripažintas turinčiu didelę įtaką elektros energijos rinkoje. Konkrečią viršutinių reguliuojamų paslaugų kainų ir (ar) pajamų ribą Taryba nustato kiekvienais kalendoriniais metais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

69 straipsnis. Perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas

1. Viršutinės perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų ribas nustato Taryba, vadovaudamasi Energetikos įstatymu, šiuo įstatymu ir viršutinių kainų ribų nustatymo metodikomis. Taryba, nustatydamas perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų viršutinės ribas, atsižvelgia į šių paslaugų teikimo sąnaudas.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

2. Viršutinės perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų ribos nustatomos 5 metų reguliavimo laikotarpiui. Šis laikotarpis gali būti keičiamas motyvuotu Tarybos sprendimu. Apie tokį sprendimą Taryba privalo informuoti Vyriausybę ar jos įgaliotą instituciją. Atitinkamas Tarybos sprendimas dėl reguliavimo laikotarpio pakeitimo pradedamas taikyti ne anksčiau, kaip pasibaigus ankstesniajam reguliavimo laikotarpiui.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3. Viršutinės perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų ribos ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos gali būti koreguojamos ne dažniau kaip du kartus per metus, kai yra esminių vieno ar kelių veiksnių, kuriais remiantis buvo nustatytos viršutinės kainų ribos ar viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos, pokyčių, įskaitant esminį paslaugų apimtį,

infliacijos, mokesčių, kitų objektyvių (nuo rinkos dalyvio nepriklausančių) veiksnių pokytį.

4. Nustatydamą viršutines perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba užtikrina, kad perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatoriams būtų suteiktos tinkamos paskatos diegti energetikos inovacijas, trumpalaikiu ir ilgalaikiu laikotarpiu didinti, sudarant sąlygas diegti išmaniuosius elektros tinklus ir užtikrinti sistemos saugumą, elektros energijos vartojimo efektyvumą, teikiant tinklo naudotojams sisteminę paslaugą, plėtoti elektros energijos paklausos valdymo priemones, įskaitant paklausos telkimą, taip pat skatinti elektros energijos rinkos integraciją ir tiekimo saugumą bei remti susijusius mokslinius tyrimus. Siekdama elektros energijos vartojimo efektyvumo didinimo, nustatydamą viršutines perdavimo ir skirstymo paslaugų kainas ir vertindama paslaugų teikėjų pateiktas kainas ir tarifus, Taryba įvertina perdavimo sistemos ir skirstomųjų tinklų operatorių veiklos sąnaudų sumažėjimą dėl paklausos mažinimo ir paklausos valdymo priemonių diegimo perdavimo ir skirstomuosiuose tinkluose, įskaitant paklausos telkimo plėtrą, ir dėl gamybos pajėgumų plėtros, įskaitant sutaupymą dėl elektros energijos perdavimo ar skirstymo paslaugų teikimo ar investicijų į tinklus sąnaudų sumažėjimo bei optimalaus tinklo eksploatavimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

5. Elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų reguliavimas neturi riboti paslaugų, susijusių su elektros energijos paklausos valdymu, įskaitant paklausos telkimą, elektros energijos pajėgumų plėtrą, plėtojimo, įskaitant:

1) vartotojų elektros energijos vartojimo perkėlimą iš piko meto, atsižvelgiant į elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių energijos išteklių, kogeneracijos būdu pagamintą elektros energiją ir gamybos pajėgumų plėtrą;

2) elektros energijos sutaupymą dėl elektros energijos paklausos valdymo priemonių, įskaitant paklausos telkimą;

3) elektros energijos paklausos sumažinimą, pasitelkiant energijos taupymo paslaugų teikėjus;

4) elektrinių prijungimą prie atitinkamos įtampos tinklų;

5) arčiau vartojimo vietų esančių elektrinių prijungimą;

6) elektros energijos kaupimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

6. Viršutinė perdavimo paslaugos kainos riba turi būti nustatyta ar perskaičiuota ne vėliau kaip likus 90 kalendorinių dienų, viršutinės skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų ribos – ne vėliau kaip likus 75 kalendorinėms dienoms iki reguliavimo periodo arba atitinkamų reguliavimo periodo metų pradžios.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

7. Tarybai nustačius viršutines kainų ribas, paslaugų teikėjai turi teisę diferencijuoti paslaugos kainas pagal objektyvius požymius. Paslaugų teikėjai, diferencijuodami kainas, privalo laikytis nediskriminavimo principo ir tinkamai atsižvelgti į energijos vartojimo efektyvumo didinimo principą. Perdavimo paslaugos kaina gali būti diferencijuojama į dedamąsias elektros energijos vartotojams, gamintojams ir importuotojams, importuojantiems elektros energiją iš valstybių, kurios nėra valstybės narės. Perdavimo paslaugos kaina, persiuntimo paslaugos kaina, skirstymo paslaugos kaina visais atvejais, išskyrus viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalį, gali būti diferencijuojamos į galios ir elektros energijos dedamąsias. Visuomeninė elektros energijos kaina gali būti diferencijuojama į prieigos ir elektros energijos dedamąsias. Paslaugų kainos taip pat gali būti diferencijuojamos pagal elektros energijos vartojimo laiką, realų valandinį elektros energijos vartojimą, taikant su vartojimo perkėlimu iš piko meto susijusias nuolaidas ir kitaip sudarant

sąlygas reaguoti į elektros energijos paklausą. Paslaugų teikėjai nustato kainų diferencijavimo tvarką, kurios aprašą tvirtina Taryba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

8. Visuomeninę elektros energijos kainą ir tarifus nustato visuomeninis tiekėjas 6 kalendoriniams mėnesiams. Visuomeninė elektros energijos kaina nustatoma kaip elektros energijos įsigijimo kainos, perdavimo, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų, skirstymo, visuomeninio tiekimo kainos ir faktinės elektros energijos įsigijimo kainos bei ankstesnio laikotarpio prognozuotos elektros energijos kainos skirtumo suma. Visuomeninio tiekėjo nustatytas visuomeninės elektros energijos kainas ir tarifus tikrina Taryba šio straipsnio 9 dalyje nustatyta tvarka. Tuo atveju, jeigu visuomeninė elektros energijos kaina buitiniams vartotojams kiltų daugiau kaip 40 procentų, visuomeninis tiekėjas gali pasiūlyti Tarybai priimti sprendimą, nustatant visuomeninę elektros energijos kainą, nevertinti elektros energijos įsigijimo kainos dalies, o dėl neįvertintos kainos dalies susidariusį sąnaudų skirtumą tarp Tarybos nustatytų ir faktinių kainų išdėstyti ilgesniam kaip vienų metų laikotarpiui. Taryba priima sprendimą dėl skirtumo, susidariusio tarp Tarybos nustatytų ir faktinių kainų bei pagrįstų sąnaudų, ir Tarybos sprendimais numatytų sąnaudų skirtumų, patirtų iki 2022 m. gruodžio 31 d., įskaitant ir tokių sąnaudų skirtumo pinigų kainą (skolinimosi sąnaudas, kurios įvertinamos Tarybos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainų viršutinių ribų metodikoje nustatyta tvarka), taip pat šio įstatymo 60 straipsnio 3 dalyje nurodytų sąnaudų Tarybos nustatyta tvarka ir sąlygomis įvertinimo nustatant papildomą dedamąją prie persiuntimo paslaugos kainos. Tarybos apskaičiuotas lėšų perviršis grąžinamas buitiniams vartotojams sumažinant papildomą dedamąją prie persiuntimo paslaugos kainos, kai visuomeninio tiekimo veiklą iki 2023 m. sausio 1 d. vykdęs asmuo perveda perrinktas lėšas skirstomųjų tinklų operatoriui, o nesurinktos lėšos surenkamos taikant papildomą dedamąją prie persiuntimo paslaugos kainos, ir visuomeninio tiekimo veiklą iki 2023 m. sausio 1 d. vykdžiusiam asmeniui išmokamos dalimis kas kalendorinį mėnesį skirstomųjų tinklų operatoriaus, kurio turimoje elektros energijos skirstymo veiklos licencijoje nurodytoje teritorijoje veikė toks visuomeninis tiekėjas, tačiau ne vėliau kaip iki 2027 m. gruodžio 31 d.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Nr. [XIV-604](#), 2021-11-04, paskelbta TAR 2021-11-12, i. k. 2021-23526

9. Paslaugos teikėjo nustatytas kainas ir tarifus per 15 kalendorinių dienų nuo paslaugos teikėjo prašymo gavimo dienos skelbia Taryba, prieš tai patikrinusi, ar nustatant kainas ir tarifus nebuvo pažeisti kainų ir tarifų nustatymo reikalavimai, ar nediskriminuojami vartotojai. Taryba, nustatčiusi, kad paslaugos teikėjo pateiktos paslaugų kainos ir tarifai nustatyti nesilaikant kainų ir tarifų nustatymo reikalavimų arba kad yra diskriminuojami vartotojai, nurodo paslaugų teikėjui klaidas, kurias paslaugų tiekėjas turi ištaisyti, ir kad ne vėliau kaip per 10 kalendorinių dienų nuo Tarybos pastabų gavimo Tarybai turi būti pateiktos pataisytos paslaugų kainos ir tarifai. Taryba ne vėliau kaip per 15 kalendorinių dienų nuo pataisytų paslaugų kainų ir tarifų pateikimo juos paskelbia arba, jeigu paslaugų tiekėjas per nustatytą terminą neištaiso nurodytų klaidų, paslaugų kainas ir tarifus nustato vienašališkai ir juos paskelbia.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

10. Perdavimo sistemos operatoriaus perdavimo paslaugos kainos ir tarifai įsigalioja praėjus 2 mėnesiams nuo jų paskelbimo. Gamintojų, kurių parduodamos elektros energijos ir rezervinės galios kainos yra reguliuojamos, elektros energijos pardavimo ir rezervinės galios kainos ir (ar)

nustatyta pajamų riba, skirstomųjų tinklų operatoriaus skirstymo paslaugos kainos ir tarifai įsigalioja praėjus ne mažiau kaip 45 dienoms nuo jų paskelbimo, o visuomeninės elektros energijos kainos ir tarifai įsigalioja praėjus ne mažiau kaip vienam mėnesiui nuo jų paskelbimo. Gamintojų, kurių teikiamų izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo ir (ar) totalios elektros energetikos sistemos avarijos prevencijos ar likvidavimo paslaugų kainos yra reguliuojamos, taip pat energijos kaupimo įrenginių savininkų, kurių teikiamų paslaugų kainos yra reguliuojamos, nustatytos kainos ir (ar) nustatyta pajamų riba įsigalioja praėjus ne mažiau kaip vienam mėnesiui nuo jų paskelbimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

11. Pasibaigus kiekvieniems reguliavimo periodo metams, Taryba kontroliuoja, ar paslaugos teikėjas užtikrina Tarybos nustatytos viršutinės kainų ribos įgyvendinimą. Nustačiusi skirtumą tarp Tarybos nustatytos viršutinės kainų ribos ir paslaugos teikėjo faktiškai taikyto kainų ir tarifų svertinio vidurkio, Taryba įpareigoja paslaugos teikėją atitinkamai koreguoti kitų reguliavimo periodo metų kainas ir tarifus.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

12. Ūkininkų ūkių registre įregistruotiems ūkininkų ūkiams, kurių metinės pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro daugiau kaip 50 procentų visų gautų pajamų, kurių ekonominis dydis praėjusių metų mokestiniu laikotarpiu nuo sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos pagal valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro atliktus skaičiavimus yra lygus 14 ekonominio dydžio vienetų arba mažesnis, taikomos tokios pačios elektros energijos kainos ir tarifai, kaip buitiniams vartotojams.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

13. Žemės ūkio veiklos subjektams, kurių žemės ūkio valdos įregistruotos Lietuvos Respublikos žemės ūkio ir kaimo verslo registre ir kurių metinės pajamos iš žemės ūkio veiklos sudaro daugiau kaip 50 procentų visų gautų pajamų, kurių ekonominis dydis praėjusių metų mokestiniu laikotarpiu nuo sausio 1 dienos iki gruodžio 31 dienos pagal valstybės įmonės Žemės ūkio informacijos ir kaimo verslo centro atliktus skaičiavimus yra didesnis negu 14 ekonominio dydžio vienetų, ir pripažintoms žemės ūkio kooperatinėms bendrovėms (kooperatyvams), gaunančioms (gaunantiems) elektros energiją iš žemos įtampos elektros tinklų, atitinkamo tarifo galios dedamoji taikoma tik rugpjūčio, rugsėjo ir spalio mėnesiais.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

14. Sodininkų, individualių automobilių garažų savininkų bendrijoms, perkančioms elektros energiją bendrųjų narių bendroms reikmėms, taip pat daugiabučių gyvenamųjų namų arba bendrabučio tipo daugiabučių gyvenamųjų namų savininkų bendrijoms arba minėtų namų jungtinės veiklos sutarties dalyvių įgaliotiems atstovams, arba minėtų namų butų ir kitų patalpų savininkų bendrojo naudojimo objektų administratoriams, perkantiems elektros energiją daugiabučių gyvenamųjų namų bendroms reikmėms ir (ar) liftams, bendrabučio tipo daugiabučiams gyvenamiesiems namams (butams, kambariams, bendroms reikmėms ir (ar) liftams), taikomos tokios pačios elektros energijos kainos ir tarifai, kaip buitiniams vartotojams.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

15. Bendruomeninėms organizacijoms ir asociacijoms, perkančioms elektros energiją iš žemos įtampos elektros tinklų savo dalyvių fizinių asmenų poreikiams, nesusijusiems su verslu ar profesija, tenkinti ir kurių steigimo dokumentuose nurodyta veikla nėra susijusi su verslu ar profesija, jų prašymu taikomos tokios pačios elektros energijos kainos ir tarifai kaip ir buitiniams vartotojams. Bendruomeninės organizacijos ir asociacijos kartu su prašymu taikyti elektros energijos kainas ir tarifus kaip ir buitiniams vartotojams turi pateikti visuomeniniam tiekėjui ir (ar) skirstomųjų tinklų operatoriui bendruomeninės organizacijos ir asociacijos steigimo dokumentų kopijas ir dokumentus, patvirtinančius objekto, kuriame vartojama elektros energija, valdymą nuosavybės ar kita teise.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

16. Laikotarpiu, kol bus nustatytos elektros energijos perdavimo, skirstymo ir visuomeninio tiekimo paslaugų kainos šiame straipsnyje nustatyta tvarka, galioja ir yra taikomos atitinkamų paslaugų kainos, nustatytos iki šio įstatymo įsigaliojimo dienos.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

17. Sisteminių paslaugų kainą, kaip atskirą elektros energijos kainos dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, nustato Taryba ne vėliau kaip iki einamųjų metų spalio 20 dienos.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

70 straipsnis. Elektros energijos persiuntimas tiesiogine linija

1. Elektros energija gali būti persiunčiama vartotojo objektams tiesiogine linija, jungiančia gamintojo ir vartotojo objektus, šiais atvejais:

- 1) kai tiesioginė linija jungia elektros energijos gamybos ir vartojimo vietas, neprijungtas prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų;
- 2) kai tiesioginė linija jungia gamintojo ir jo padalinių bei dukterinių įmonių objektus;
- 3) kai tiesioginė linija jungia gamintojo ir vartotojo, kurio elektros įrenginiai yra prijungti prie gamintojo lokaliųjų elektros tinklų, objektus.

2. Asmenys, gaunantys elektros energiją tiesiogine linija, turi apmokėti už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas. Perdavimo sistemos operatorius šiems asmenims galios ir energijos rezervavimo funkcijos neatlieka. Asmenų, gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, mokamą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą nustato Taryba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3. Leidimų tiesti tiesioginę liniją išdavimo kriterijai turi būti objektyvūs ir nediskriminuojantys. Leidimų tiesti tiesioginę liniją išdavimo kriterijai, vadovaujantis šio įstatymo reikalavimais, nustatomi Veiklos elektros energetikos sektoriuje leidimų išdavimo taisyklėse.

4. Leidimas tiesti tiesioginę liniją išduodamas tik tuo atveju, kai tinklų operatoriai atsisako leisti naudotis perdavimo ar skirstomaisiais tinklais arba šiame įstatyme nustatyta tvarka pradedama ginčo sprendimo procedūra pagal gamintojo ar vartotojo skundą dėl tinklų operatoriaus veiksmų ar neveikimo priimant sprendimą dėl prieigos prie perdavimo ar skirstomųjų tinklų.

5. Leidimas tiesti tiesioginę liniją išduodamas tik suderinus su tinklų operatoriumi, prie kurio valdomų elektros tinklų prijungti gamintojo ir (ar) vartotojo elektros įrenginiai, tiesioginės linijos techninės konstrukcijos ir eksploatavimo reikalavimus, siekiant užtikrinti elektros energetikos sistemos suderinamumą ir vientisumą. Tinklų operatoriaus keliami reikalavimai-tiesioginės linijos techninei konstrukcijai ir eksploatavimui turi būti technologškai pagrįsti ir nediskriminuojantys.

6. Taryba gali atsisakyti išduoti leidimą tiesti tiesioginę liniją, jeigu ji išdavus būtų pažeidžiami šio įstatymo 4 straipsnyje nustatyti elektros energetikos sektoriaus veiklos reguliavimo bendrieji principai. Taryba privalo pateikti tinkamai pagrįstas tokio atsisakymo priežastis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XII-1665](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07656

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

7. Šio straipsnio 1 dalyje nurodyta galimybė persiųsti elektros energiją naudojant tiesioginę liniją nedraudžia vartotojui sudaryti elektros energijos tiekimo sutarčių su nepriklausomu tiekėju, kaip nurodyta šio įstatymo 46 straipsnyje.

DEŠIMTASIS¹ SKIRSNIS

PAJĖGUMŲ UŽTIKRINIMO MECHANIZMAS IR JO ĮGYVENDINIMAS

70¹ straipsnis. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo pagrindai ir sąlygos

1. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmu siekiama užtikrinti elektros energetikos sistemos adekvatumą. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmas yra įgyvendinamas šio įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka organizuojant pajėgumų aukcionus.

2. Pajėgumų aukcionai vykdomi technologinio neutralumo principu ir sudaro sąlygas konkurencija tarp rinkos dalyvių elektros energetikos sektoriuje grindžiamos elektros energetikos sistemos plėtrai.

3. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo sąlygos ir pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo trukmė, atsižvelgiant į investicijų į pajėgumus užtikrinančius įrenginius dydį, nustatomos Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše, kurį Energetikos ministerijos teikimu tvirtina Vyriausybė. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo aukcionų organizavimo tvarka, techniniai reikalavimai esamiems ir planuojamiems pajėgumus užtikrinantiems įrenginiams, taip pat pajėgumų aukciono rezultatų tvirtinimo ir skelbimo tvarka nustatomi Pajėgumų aukcionų nuostatuose, kuriuos tvirtina Taryba.

4. Perdavimo sistemos operatorius rengia ir teikia derinti Tarybai pajėgumų aukcionų organizavimo tvarkaraštį (toliau – tvarkaraštis), kuriame nurodomos kvalifikacinės atrankos, pajėgumų aukcionų vykdymo ir pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios datos. Tvarkaraštį Taryba suderina arba motyvuotai atsisako derinti ne vėliau kaip per 10 darbo dienų nuo tvarkaraščio gavimo. Pasibaigus šiam terminui ir Tarybai nepriėmus sprendimo dėl tvarkaraščio suderinimo arba motyvuoto atsisakymo jį derinti, laikoma, kad tvarkaraštis yra suderintas.

5. Perdavimo sistemos operatoriaus organizuojamų pajėgumų aukcionų stebėseną vykdo Taryba, kuri turi teisę gauti visą reikalingą informaciją iš perdavimo sistemos operatoriaus, pajėgumų aukcionų dalyvių ir kitų asmenų, kai tokia informacija, Tarybos vertinimu, gali būti reikšminga stebėsenai vykdyti ir (ar) ginčams nagrinėti šio įstatymo 78 straipsnyje nustatyta tvarka.

6. Perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstos sąnaudos, patiriamos rengiantis pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimui ir įgyvendinant pajėgumų užtikrinimo mechanizmą, iki pirmojo pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios įtraukiamos į elektros energijos perdavimo paslaugų kainą. Perdavimo sistemos operatoriaus pagrįstos sąnaudos, patiriamos nuo pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios, įgyvendinant pajėgumų užtikrinimo mechanizmą, ir lėšos, skirtos mokėjimams už pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymą atlikti, surenkamos iš tinklų naudotojų taikant atskirą elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos, kurią nustato Taryba. Tinklų naudotojams elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamąją prie perdavimo paslaugos kainos diferencijuoja perdavimo sistemos operatorius, atsižvelgdamas į tinklų naudotojų elektros energijos vartojimą piko metu.

7. Asmenys gali dalyvauti valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose ir vykdyti didmeninę prekybą elektros energija ir (ar) teikti sisteminės paslaugas. Asmenys, dalyvaujantys valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema ir su kurios

perdavimo sistemos operatoriumi yra sudarytas šio įstatymo 70⁸ straipsnyje nurodytas susitarimas, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose, apie tai informuoja Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatorių ir privalo su Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatoriumi sudaryti susitarimą dėl dalyvavimo kitų valstybių narių, kurių elektros energetikos sistemos jungiamąją liniją (ar linijomis) yra sujungtos su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose.

8. Pajėgumų vykdytojų dalyvavimas kitų valstybių narių pajėgumų užtikrinimo mechanizmuose neatleidžia pajėgumų vykdytojų nuo Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos pajėgumų užtikrinimo prievolių vykdymo.

70² straipsnis. Išankstinio pajėgumų aukciono organizavimas

1. Išankstinį pajėgumų aukcioną perdavimo sistemos operatorius organizuoja prieš pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną tvarkaraštyje nurodytomis datomis.

2. Išankstiniame pajėgumų aukcione turi teisę dalyvauti tos valstybės narės, kurios elektros energetikos sistema jungiamąją liniją (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema ir su kurios perdavimo sistemos operatoriumi yra sudarytas šio įstatymo 70⁸ straipsnyje nurodytas susitarimas, asmenys, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius toje valstybėje narėje ir pateikę prievolių įvykdymo užtikrinimą šio įstatymo 70⁷ straipsnyje nustatyta tvarka.

3. Perdavimo sistemos operatorius Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodikoje nustatyta tvarka apskaičiuoja pajėgumus, kurie turi būti skirstomi išankstiniame pajėgumų aukcione.

4. Perdavimo sistemos operatorius taip pat įvertina ir kitos valstybės narės, kurios elektros energetikos sistema jungiamąją liniją (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema ir su kurios perdavimo sistemos operatoriumi yra sudarytas šio įstatymo 70⁸ straipsnyje nurodytas susitarimas, perdavimo sistemos operatoriaus pateiktą informaciją apie tos valstybės narės asmenų, ketinančių dalyvauti išankstiniame pajėgumų aukcione, pajėgumus užtikrinančius įrenginius ir jų galimybę teikti pajėgumus.

5. Išankstiniame pajėgumų aukcione dalyvaujančių asmenų teikiami pajėgumų ir kainos pasiūlymai turi būti ne mažesni kaip 1 MW ribinio pajėgumo.

6. Išankstiniame pajėgumų aukcione dalyvaujantys asmenys tarpusavyje varžosi teikdami ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymus. Išankstiniame pajėgumų aukcione dalyvaujančių asmenų pateikti ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymai išdėstomi kainos didėjimo tvarka. Išankstiniame pajėgumų aukcione dalyvaujantys asmenys, kurių ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlyme nurodyti ribiniai pajėgumai bendrai neviršija atitinkama jungiamąją liniją (ar linijomis) patenkančių pajėgumų, perdavimo sistemos operatoriaus apskaičiuotų pagal Jungiamosiomis linijomis patenkančių pajėgumų skaičiavimo metodiką, yra laikomi išankstinio pajėgumų aukciono laimėtojai ir įgyja teisę dalyvauti pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono kvalifikacinėje atrankoje.

7. Pajėgumų aukciono dalyviams pateikus ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymus, kurių nurodyta pajėgumų kaina yra vienoda, pirmenybė teikiama ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymams, kurie:

1) pateikti asmenų, valdančių lankstesnius pajėgumus užtikrinančius įrenginius. Lankstesniais laikomi pajėgumų įrenginiai, kurie, įvertinus jų paleidimo ir galios keitimo greičio charakteristikas per 8 valandas (laikas nuo paskelbimo iki kritinio sistemos laikotarpio pradžios), gali į tinklą pateikti didesnę elektros energijos galią absoliučiu dydžiu;

2) pateikti asmenų, valdančių mažesnės santykinės taršos (anglies dioksido emisijos) pajėgumus užtikrinančius įrenginius;

3) pateikti asmenų, valdančių pajėgumus užtikrinančius įrenginius, kuriuose įgyvendinamos energetikos inovacijos.

8. Išankstinio pajėgumų aukciono laimėtojai, perėję kvalifikacinę atranką, įgyja teisę Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše ir Pajėgumų aukcionų nuostatuose

nustatyta tvarka dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione, o jų pajėgumų ir kainos pasiūlymai kainos didėjimo tvarka yra perkeliama į pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną.

70³ straipsnis. Kvalifikacinė atranka

1. Kvalifikacinę atranką vykdo perdavimo sistemos operatorius. Kvalifikacinėje atrankoje yra vertinama asmenų, kurie nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdo ir (ar) sutelkia esamus ar planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, atitiktis šio straipsnio 6 dalyje nustatytiems reikalavimams ir šių asmenų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų ir (ar) sutelktų esamų ar planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktis Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams bei nustatomi pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribiniai pajėgumai.

2. Pareigą kvalifikacinės atrankos metu teikti informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams turi asmenys, valdantys esamus elektros energijos gamybos pajėgumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikoje, kurių įrengtoji galia yra ne mažesnė kaip 1 MW. Teikdami nurodytą informaciją ir (ar) dokumentus, asmenys, pageidaujantys dalyvauti pajėgumų aukcione, perdavimo sistemos operatoriui išreiškia savo ketinimą dalyvauti atitinkamame pajėgumų aukcione.

3. Teisę dalyvauti kvalifikacinėje atrankoje ir jos metu teikti informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų ar planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių, elektros energijos gamybos, energijos kaupimo įrenginių elektros sistemoje ar nepriklausomo elektros energijos paklausos telkėjo sutelktų įrenginių atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams turi asmenys:

- 1) valdantys esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikoje, kurių galia yra mažesnė kaip 1 MW;
- 2) planuojantys įrengti naujus pajėgumus užtikrinančius įrenginius;
- 3) laimėję išankstinį pajėgumų aukcioną.

4. Asmenys, kurie pagal šio straipsnio 2 dalį turi pareigą teikti informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams ir kurių elektros įrenginiai yra prijungti prie perdavimo tinklų, perdavimo sistemos operatoriaus prašymu privalo pateikti informaciją apie per pajėgumų pateikimo laikotarpį planuojamų įrengti pajėgumus užtikrinančių įrenginių galią.

5. Perdavimo sistemos operatoriaus susitarimu su skirstomųjų tinklų operatoriumi, Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais skirstomųjų tinklų operatorius įvertina asmenų, kurių elektros įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų, pateiktos informacijos ir (ar) dokumentų apie esamus ar planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius tikslumą ir pateikia vertinimą dėl jų atitikties Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams.

6. Asmenys, pateikę informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų ar planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams ir ketinantys dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione, taip pat turi pateikti informaciją ir dokumentus, patvirtinančius, kad:

- 1) asmeniui nėra iškelta bankroto byla arba kreditoriai nevykdo bankroto procedūrų ne teismo tvarka;
- 2) asmeniui nėra pradėta reorganizavimo ir (ar) likvidavimo procedūra;
- 3) dėl asmens nėra priimtas teismo, kreditorių ar juridinio asmens dalyvių sprendimas likviduoti juridinį asmenį;
- 4) asmuo vykdo įsipareigojimus, susijusius su mokesčių mokėjimu;
- 5) asmuo vykdo įsipareigojimus, susijusius su socialinio draudimo įmokų mokėjimu;
- 6) dėl asmenų vadovo ar valdymo organų nario (narių) ar ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) per pastaruosius 5 metus nėra įsiteisėjęs apkaltinamasis teismo nuosprendis už nusikalstamas veikas nuosavybei, turtinėms teisėms ir turtiniams interesams, nusikaltimus

intelektinei ir pramoninei nuosavybei, ekonomikai ir verslo tvarkai, finansų sistemai, nusikaltimus ir baudžiamuosius nusižengimus valstybės tarnybai ir viešiesiems interesams;

7) juridinio asmens vadovas ar valdymo organo narys (nariai), ar ūkinės bendrijos tikrasis narys (nariai) neturi neišnykusio ar nepanaikinto teistumo arba dėl juridinio asmens vadovo ar valdymo organo nario (narių), ar ūkinės bendrijos tikrojo nario (narių) per pastaruosius 5 metus nebuvo priimtas ir neįsiteisėjo apkaltinamasis teismo nuosprendis už dalyvavimą nusikalstamame susivienijime, jo organizavimą ar vadovavimą jam, kyšininkavimą, prekybą poveikiu, papirkimą, sukčiavimą, kredito, paskolos, tikslinės paramos, subsidijos ar dotacijos panaudojimą ne pagal paskirtį ar nustatytą tvarką, kreditinį sukčiavimą, mokesčių nesumokėjimą, neteisingų duomenų apie pajamas, pelną ar turtą pateikimą, deklaracijos, ataskaitos ar kito dokumento nepateikimą, nusikalstamu būdu gauto turto legalizavimą;

8) asmenys nėra gavę paramos, kurią Europos Komisija yra pripažinusi kaip neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka, išskyrus atvejus, kai neteisėtą ir nesuderinamą su vidaus rinka paramą asmenys yra grąžinę bei atlyginę nuostolius ir (ar) sumokėję palūkanas teisės aktuose nustatyta tvarka arba yra suderintas ir vykdomas paramos grąžinimo, nuostolių atlyginimo ir (ar) palūkanų mokėjimo grafikas;

9) asmuo neturi nesumokėtų ar pradelstų sumokėti baudų už praeityje sudarytos pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties įsipareigojimų nevykdymą;

10) asmenims pajėgumų pateikimo laikotarpiu bus pasibaigęs fiksuoto tarifo ir (ar) kainos priedo už jų valdomuose įrenginiuose iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintą elektros energiją gavimo laikotarpis ir (ar) asmenys pajėgumų pateikimo laikotarpiu negaus valstybės paramos pajėgumus užtikrinantiems įrenginiams;

11) pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžioje bus praėję 12 metų nuo valstybės paramos investicijoms į pajėgumų užtikrinimo įrenginius suteikimo.

7. Jeigu asmuo, kuris dalyvauja kvalifikacinėje atrankoje ir ketina dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione, pateikia ne visus šio straipsnio 6 dalyje nustatytas kvalifikacinės atrankos sąlygas patvirtinančius dokumentus ir ne visą informaciją ir (ar) dokumentus apie esamų ar planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitiktį Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams, perdavimo sistemos operatoriaus prašymu jis privalo pateikti trūkstamus dokumentus ir (ar) informaciją Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais.

8. Asmenys, neatitinkantys bent vienos iš šio straipsnio 6 dalyje nurodytų sąlygų, ir (ar) jeigu šių asmenų esami ar planuojami pajėgumus užtikrinantys įrenginiai neatitinka Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytų techninių reikalavimų, netenka teisės dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione. Perdavimo sistemos operatorius Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais šiuos asmenis informuoja apie jų neatitiktį kvalifikacinės atrankos reikalavimams ir pajėgumų pateikimo laikotarpiui įrašo juos į Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registrą kaip asmenis, neatitinkančius reikalavimų. Tokie asmenys gali dalyvauti kitoje atitinkamo pajėgumų aukciono kvalifikacinėje atrankoje, jeigu iki kvalifikacinės atrankos pradžios yra pašalintos neatitikties kvalifikacinės atrankos reikalavimams priežastys.

9. Užbaigęs kvalifikacinę atranką, perdavimo sistemos operatorius Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka ir terminais informuoja kvalifikacinės atrankos reikalavimus atitinkančius asmenis apie jų atitiktį kvalifikacinės atrankos reikalavimams ir įrašo juos į Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registrą kaip asmenis, atitinkančius kvalifikacinės atrankos reikalavimus.

10. Šio straipsnio 2 ir 4 dalyse nustatytų pareigų vykdymas laikomas elektros energetikos įmonių reguliuojamosios veiklos sąlyga. Už šios reguliuojamosios veiklos sąlygos nesilaikymą Energetikos įstatymo nustatyta tvarka gali būti panaikinamas energetikos veiklos licencijos, leidimo ir atestato galiojimas, jeigu tam asmeniui yra išduotas leidimas ar atestatas veiklai, kuriai leidimai ar atestatai yra išduodami.

11. Perdavimo sistemos operatorius yra Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registro valdytojas. Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo registre informacija kaupiama ir tvarkoma siekiant užtikrinti skaidrų ir patikimą pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimą. Pajėgumų

užtikrinimo mechanizmo registrą ir jam įgyvendinti skirtas priemonės bei Pajėgumų užtikrinimo registro informaciją Pajėgumų aukcionų nuostatuose bei Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos nustatyta tvarka ir terminais tvarko ir organizuoja perdavimo sistemos operatorius. Perdavimo sistemos operatorius asmens duomenis tvarko vadovaudamasis 2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas) ir Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymu.

70⁴ straipsnis. Pajėgumų aukciono organizavimas

1. Pagrindinį ir (ar) papildomą pajėgumų aukcionus perdavimo sistemos operatorius organizuoja vadovaudamasis tvarkaraštyje nurodytomis datomis.

2. Pagrindiniame ir (ar) papildomame pajėgumų aukcionuose turi teisę dalyvauti asmenys, kurie atitinka šias sąlygas:

1) atitinka šio įstatymo 70³ straipsnyje nurodytus kvalifikacinės atrankos reikalavimus;

2) yra pateikę šio įstatymo 70⁷ straipsnyje nurodytą prievolių įvykdymo užtikrinimą.

3. Perdavimo sistemos operatorius pagal Skirstomų pajėgumų skaičiavimo metodiką ir skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidas apskaičiuoja kiekviename pajėgumų aukcione skirstomus pajėgumus ir nustato skirstomus pajėgumus, kuriuos paskirsčius pajėgumų aukcionas laikomas įvykęs.

4. Taryba ne vėliau kaip prieš vieną mėnesį iki pajėgumų aukciono paskelbimo dienos, vadovaudamasi Pajėgumų aukciono dalyvių pasiūlymų ir aukciono didžiausių kainų nustatymo metodika, nustato ir savo interneto svetainėje skelbia atitinkamame pajėgumų aukcione taikomas didžiausias kainų ribas esamus ir planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius valdantiems asmenims. Tarybos atitinkamam pajėgumų aukcionui nustatoma pajėgumų aukciono didžiausia kainų riba negali būti didesnė, negu taikoma naujai įrengiamus (statomus) planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius valdantiems asmenims. Pajėgumų aukciono dalyvio pateiktame ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlyme nurodytos kainos dydis negali viršyti Tarybos nustatytos didžiausios kainų ribos esamus ir planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius valdantiems asmenims, atsižvelgiant į numatomas investicijas į įrenginius po kvalifikacinės atrankos pradžios.

5. Pajėgumų aukciono dalyviai tarpusavyje varžosi teikdami ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymus. Pajėgumų aukciono dalyvio pateiktame pasiūlyme nurodytas ribinis pajėgumas negali viršyti ribinių pajėgumų, apskaičiuotų pagal Pajėgumus užtikrinančių įrenginių ribinių pajėgumų apskaičiavimo metodiką.

6. Dalyvių pateikti ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymai išdėstomi kainos didėjimo tvarka. Pagrindinio ir papildomo pajėgumų aukcionų ribinę kainą nustato priimtas ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymas, kuriame nurodyta didžiausia ribinių pajėgumų kaina ir kuriame visas nurodytas ribinių pajėgumų kiekis kartu su bendru visuose mažesnės kainos pasiūlymuose nurodytu ribinių pajėgumų kiekiu sudaro pajėgumų aukcione įsigyjamų ribinių pajėgumų kiekį. Išankstinio pajėgumų aukciono ribinę kainą nustato priimtas ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymas, kuriame nurodyta didžiausia ribinių pajėgumų kaina ir kurio visas ribinių pajėgumų kiekis kartu su bendru prieš tai einančių mažesnės kainos pasiūlymų ribinių pajėgumų kiekiu sudaro jungiamąją liniją (jungiamosiomis linijomis) patenkančių ribinių pajėgumų dydį.

7. Pajėgumų aukciono dalyviai, pateikę pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione pasiūlymą, kuriame nurodyta pajėgumų kaina yra ne didesnė negu atitinkamo pajėgumų aukciono ribinė kaina, yra laikomi atitinkamo pajėgumų aukciono laimėtojais; jiems nustatoma mokama kaina ir mokėjimai vykdomi vadovaujantis Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos aprašo nuostatomis.

8. Pajėgumų aukciono dalyviams pateikus ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymus, kurių nurodyta pajėgumų kaina yra vienoda, pirmenybė suteikiama ribinių pajėgumų ir kainos pasiūlymams, kurie:

1) pateikti asmenų, valdančių lankstesnius pajėgumus užtikrinančius įrenginius. Lankstesniais laikomi pajėgumų įrenginiai, kurie, įvertinus jų paleidimo ir galios keitimo greičio charakteristikas per 8 valandas (laikas nuo paskelbimo iki kritinio sistemos laikotarpio pradžios), gali į tinklą patiekti didesnę elektros energijos galią absoliučiu dydžiu;

2) pateikti asmenų, valdančių mažesnės santykinės taršos (anglies dioksido emisijos) pajėgumus užtikrinančius įrenginius;

3) pateikti asmenų, valdančių pajėgumus užtikrinančius įrenginius, kuriuose įgyvendinamos energetikos inovacijos.

9. Papildomas pajėgumų aukcionas yra organizuojamas tuo atveju, jeigu pagrindinio pajėgumų aukciono metu skirstomi pajėgumai nebuvo paskirstyti ir, perdavimo sistemos operatoriaus vertinimu, reikia paskirstyti papildomus (trūkstamus) pajėgumus siekiant užtikrinti elektros energetikos sistemos adekvatumą.

10. Perdavimo sistemos operatorius, vadovaudamasis Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatytais terminais ir tvarka, Tarybai pateikia informaciją apie įvykusį pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną ir, atsižvelgdamas į Tarybos sprendimu paskelbtą išvadą apie įvykusio atitinkamo pajėgumų aukciono procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir aukciono metu paskirstytų pajėgumų įtaką atskirai elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos, patvirtina įvykusio pajėgumų aukciono rezultatus bei, siekdamas užtikrinti pajėgumų aukcionų skaidrumą, paskelbia informaciją apie pagrindinio ir (ar) papildomo pajėgumų aukcionų laimėtoją (laimėtojus) (juridinio asmens pavadinimas, juridinio asmens kodas, fizinio asmens vardas ir pavardė, pajėgumus užtikrinančio įrenginio buvimo vieta ir techniniai duomenys, pajėgumų pateikimo laikotarpis) savo interneto svetainėje. Ši informacija turi būti viešai skelbiama iki pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties galiojimo pabaigos. Skelbiant informaciją apie pajėgumų aukciono laimėtoją, turi būti užtikrinti asmens duomenų apsaugos ir komercinės (gamybinės) paslapties apsaugos reikalavimai. Taryba išvadą apie įvykusio pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono procedūrų atitiktį teisės aktų reikalavimams ir aukciono metu paskirstytų pajėgumų įtaką atskirai elektros energijos pajėgumų užtikrinimo mechanizmo dedamajai prie perdavimo paslaugos kainos savo interneto svetainėje paskelbia per 10 darbo dienų nuo perdavimo sistemos operatoriaus informacijos pateikimo dienos.

11. Taryba turi teisę pasitelkti specialistus ir ekspertus pajėgumų aukciono procedūrų stebėsenai vykdyti. Tarybai nustačius, kad pajėgumų aukcionas buvo vykdomas pažeidžiant šio įstatymo nuostatas bei Pajėgumų aukcionų nuostatus ir (ar) pajėgumų aukciono dalyvio veiksmą, neatitinkantys teisės aktų reikalavimų, padarė įtaką pajėgumų aukciono rezultatams, vykdomas pajėgumų aukcionas nutraukiamas arba jau įvykusio pajėgumų aukciono rezultatai panaikinami motyvuotu Tarybos sprendimu. Tarybai savo interneto svetainėje paskelbus šį sprendimą, perdavimo sistemos operatorius per 10 darbo dienų nuo Tarybos sprendimo paskelbimo dienos skelbia naują pajėgumų aukciono vykdymo datą.

12. Perdavimo sistemos operatorius, remdamasis atlikto tikimybinio elektros energetikos sistemos adekvatumo vertinimo išvadomis, kiekvienais metais iki liepos 1 dienos pateikia Energetikos ministerijai pasiūlymus dėl skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidų derinimo ir (ar) tolesnių pajėgumų aukcionų organizavimo ar neorganizavimo tikslingumo. Energetikos ministerija, įvertinusi perdavimo sistemos operatoriaus pateiktus pasiūlymus, priima sprendimą dėl skirstomų pajėgumų nustatymo prielaidų keitimo ir (ar) dėl kitų pajėgumų aukcionų organizavimo ar neorganizavimo tikslingumo.

70⁵ straipsnis. Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartis ir jos sudarymas

1. Įvykus pagrindiniam ar papildomam pajėgumų aukcionui, aukciono laimėtojas su perdavimo sistemos operatoriumi pasirašo pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį.

2. Pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono laimėtojai, kurie su perdavimo sistemos operatoriumi pasirašė pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį, privalo palaikyti pajėgumus užtikrinančių įrenginių parengtį ir kritiniu sistemos laikotarpiu perdavimo sistemos operatoriaus nurodymu pateikti Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemos elektros energijos gamybos

ir vartojimo balansui užtikrinti reikiamą pajėgumų aukcione laimėtą pajėgumų kiekį Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.

3. Perdavimo sistemos operatorius parengia pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties standartines sąlygas ir, Tarybai jas patvirtinus, skelbia jas savo interneto svetainėje iki pirmojo išankstinio pajėgumų aukciono pradžios. Esminės pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sąlygos yra šios:

1) pajėgumų vykdytojo įsipareigojimas pajėgumų pateikimo laikotarpiu užtikrinti pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymą;

2) perdavimo sistemos operatoriaus įsipareigojimas pajėgumų vykdytojui už pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymą atlikti mokėjimą, kuris apskaičiuojamas pagal pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono metu nustatytą atitinkamo pajėgumų aukciono laimėtojai taikomą kainą;

3) pajėgumų vykdytojo įsipareigojimas įrengti (pastatyti), rekonstruoti ir pradėti eksploatuoti planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios, jeigu pajėgumų vykdytojas pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sudarymo metu nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nevaldo esamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių. Šiuo atveju pajėgumų vykdytojas taip pat įsipareigoja ne vėliau kaip likus 3 mėnesiams iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios pateikti perdavimo sistemos operatoriui dokumentus ir informaciją, kurie patvirtintų šių įrenginių įrengimo (statybos) ar rekonstravimo pabaigą ir, kai to reikalauja teisės aktai, išduotą leidimą ar atestatą. Pajėgumų vykdytojas įsipareigoja ne rečiau kaip kas 6 mėnesius perdavimo sistemos operatoriui teikti tarpinius dokumentus ir informaciją, kurie patvirtintų planuojamų pajėgumus užtikrinančių įrenginių įrengimo (statybos) ar rekonstravimo eigą ir prognozuojamą pabaigą;

4) pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties nutraukimo pagrindai;

5) šalių atsakomybės sąlygos, įskaitant baudų dydžius ir taikymo tvarką.

4. Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje nustatoma, kad pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties pagrindu pajėgumų vykdytojas pajėgumų pateikimo laikotarpiu atsisako teisės į fiksuotą tarifą ir (ar) kainos priedą už jų valdomuose įrenginiuose iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintą elektros energiją. Pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje taip pat nustatoma, kad asmenys, kurie po pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties pasirašymo gauna kitą valstybės paramą, apie tai informuoja perdavimo sistemos operatorių. Informaciją apie asmenų faktiškai gautas paramos lėšas teikia Europos Sąjungos finansinę paramą administruojanti institucija (toliau šiame straipsnyje – įgyvendinančioji institucija). Perdavimo sistemos operatoriaus prašymu, kurį perdavimo sistemos operatorius teikia ne rečiau kaip kartą per metus, tokia informacija turi būti suteikta ne vėliau kaip per 5 darbo dienas. Perdavimo sistemos operatorius pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties tikslais vadovaujasi įgyvendinančiosios institucijos suteikta informacija. Už pateiktos informacijos teisingumą atsako įgyvendinančioji institucija.

5. Jeigu pajėgumų vykdytojas, sudaręs pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį, nevykdo įpareigojimo pateikti pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje nustatytus pajėgumus, perdavimo sistemos operatorius nutraukia mokėjimus ar mokėjimų dalį, proporcingą nepateiktiems pajėgumams. Pajėgumų vykdytojas, nevykdantis įpareigojimo pateikti pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje nustatytus pajėgumus, perdavimo sistemos operatoriui turi sumokėti nepateiktiems pajėgumams proporcingą baudą. Neįvykdytos prievolės proporcingumas nustatomas Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka.

6. Metinė baudų už pajėgumų užtikrinimo prievolės nevykdymą vertė, įvertinus nutraukiamų mokėjimų dydį, pajėgumų vykdytojui negali daugiau negu 120 procentų viršyti pajėgumų vykdytojo metinės pajėgumų užtikrinimo prievolės vertės, numatytos pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje.

7. Baudų už pajėgumų užtikrinimo prievolės nevykdymą vertė pajėgumų vykdytojui per mėnesį negali viršyti penktadalio didžiausios per 12 pajėgumų pateikimo mėnesių leistinos baudų vertės, apskaičiuotos atsižvelgiant į šio straipsnio 6 dalį.

8. Perdavimo sistemos operatoriaus prašymu skirstomųjų tinklų operatorius surenka ir pateikia informaciją:

1) apie asmenų esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, prijungtus prie skirstomųjų tinklų, kurių įrengtoji galia yra ne mažesnė kaip 1 MW, ir šių asmenų per pajėgumų pateikimo laikotarpį planuojamus naujus pajėgumus užtikrinančius įrenginius;

2) dėl pajėgumų vykdytojų, kurių įrenginiai prijungti prie skirstomųjų tinklų, pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo.

70⁶ straipsnis. Pajėgumų užtikrinimo prievolės perleidimas

1. Lietuvos Respublikos pajėgumų vykdytojai, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys ir (ar) sutelkę esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, turi teisę, pritarus perdavimo sistemos operatoriui, Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka, dvišalių susitarimų pagrindu perleisti pajėgumų užtikrinimo prievolę tik kitam nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam ir (ar) sutelkusiam esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikos asmeniui, kuris perėjo atitinkamo pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono kvalifikacinę atranką atitinkamam pajėgumų pateikimo laikotarpiui.

2. Lietuvos Respublikos pajėgumų vykdytojai, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys ir (ar) sutelkę planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, turi teisę, pritarus perdavimo sistemos operatoriui, Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka, dvišalių susitarimų pagrindu perleisti pajėgumų užtikrinimo prievolę tik kitam nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam ir (ar) sutelkusiam planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikos asmeniui, kuris perėjo atitinkamo pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono kvalifikacinę atranką atitinkamam pajėgumų pateikimo laikotarpiui.

3. Kitos valstybės narės pajėgumų vykdytojai, nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdantys ir (ar) sutelkę esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius, turi teisę, pritarus perdavimo sistemos operatoriui, Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka, dvišalių susitarimų pagrindu perleisti pajėgumų užtikrinimo prievolę nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam ir (ar) sutelkusiam esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius Lietuvos Respublikos asmeniui, kuris perėjo atitinkamo pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono kvalifikacinę atranką atitinkamam pajėgumų pateikimo laikotarpiui, ar kitam nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdančiam ir (ar) sutelkusiam esamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius tos valstybės narės asmeniui, kuris perėjo atitinkamo pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono kvalifikacinę atranką atitinkamam pajėgumų pateikimo laikotarpiui.

4. Perdavimo sistemos operatorius gali nepritarti pajėgumų užtikrinimo prievolės perleidimui, jeigu:

1) pajėgumų vykdytojas, valdantis planuojamus pajėgumus užtikrinančius įrenginius bei ketinantis perleisti pajėgumų užtikrinimo prievolę, kartu su asmeniu, ketinančiu perimti pajėgumų užtikrinimo prievolę, neįrodo, kad yra pajėgūs įvykdyti perleidžiamą pajėgumų užtikrinimo prievolę iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios;

2) pajėgumų vykdytojas yra nesumokėjęs baudos už pajėgumų užtikrinimo prievolės nevykdymą.

5. Pajėgumų vykdytojai pajėgumų užtikrinimo prievolę perleisti gali iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios arba pajėgumų pateikimo laikotarpio metu, jeigu yra užtikrinamas nenutrūkstamas pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymas ir nedaroma neigiama įtaka Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemai.

6. Pajėgumų vykdytojai Pajėgumų aukcionų nuostatuose nustatyta tvarka teikia perdavimo sistemos operatoriui informaciją apie pajėgumų vykdytojų sudaromus dvišalius susitarimus dėl pajėgumų užtikrinimo prievolės perleidimo.

70⁷ straipsnis. Pajėgumų aukcionų dalyvių prievolių įvykdymo užtikrinimas

1. Asmenys, ketinantys dalyvauti išankstiniame pajėgumų aukcione, privalo perdavimo sistemos operatoriui pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą ne vėliau kaip likus 10 darbo dienų iki

išankstinio pajėgumų aukciono dienos. Asmenys, ketinantys dalyvauti pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione, privalo perdavimo sistemos operatoriui pateikti prievolių įvykdymo užtikrinimą ne vėliau kaip likus 10 darbo dienų iki pagrindinio ar papildomo pajėgumų aukciono dienos, išskyrus asmenis, kurie prievolių įvykdymo užtikrinimą pateikė iki išankstinio pajėgumų aukciono pradžios. Prievolių įvykdymo užtikrinimas garantuoja perdavimo sistemos operatoriui asmens, ketinančio dalyvauti pajėgumų aukcione, įsipareigojimą laimėjus pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną sudaryti pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį ir iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios pasirengti įgyvendinti pajėgumų užtikrinimo prievolę.

2. Prievolių įvykdymo užtikrinimo dydis apskaičiuojamas dauginant numatomų teikti ribinių pajėgumų dydį (MW) iš 1 MW prievolių įvykdymo užtikrinimo garantijos dydžio, nustatyto Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše.

3. Perdavimo sistemos operatorius įgyja teisę pasinaudoti prievolių įvykdymo užtikrinimu, kai pajėgumų aukciono dalyvis laimi pagrindinį ar papildomą pajėgumų aukcioną, bet nesudaro pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties, išskyrus atvejus, kai pajėgumų aukciono dalyvis nesudaro pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties dėl aplinkybių, kurioms negalėjo užkirsti kelio, taip pat dėl kitų Civiliniame kodekse nustatytų aplinkybių, kai nėra šio pajėgumų aukciono dalyvio kaltės.

4. Perdavimo sistemos operatorius įgyja teisę pasinaudoti prievolių įvykdymo užtikrinimu ar jo dalimi Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis, jeigu pajėgumų vykdytojas sudaro pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartį, bet iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios nevykdo ar neįvykdo pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutartyje nustatytų įpareigojimų, išskyrus atvejus, kai pajėgumų vykdytojas įrodo, kad šių įpareigojimų negalėjo įvykdyti dėl nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar kitų Civiliniame kodekse nustatytų aplinkybių, už kurias šis pajėgumų vykdytojas neatsako. Jeigu nenugalimos jėgos (*force majeure*) ar kitos Civiliniame kodekse nustatytos aplinkybės, už kurias pajėgumų vykdytojas neatsako, tęsiasi ne visą laiką nuo pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sudarymo momento iki pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios, perdavimo sistemos operatorius įgyja teisę pasinaudoti prievolių įvykdymo užtikrinimo dalimi Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše nustatyta tvarka ir sąlygomis. Prievolių įvykdymo užtikrinimo grąžinimo tvarka ir sąlygos nustatomos Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše.

5. Perdavimo sistemos operatorius atsisako savo teisių ir grąžina visą prievolių įvykdymo užtikrinimą asmeniui, dalyvavusiam pagrindiniame ar papildomame pajėgumų aukcione, ir (ar) asmeniui, dalyvavusiam išankstiniame pajėgumų aukcione, jeigu asmuo nelaimi atitinkamo pajėgumų aukciono. Prievolių įvykdymo užtikrinimas grąžinamas ne vėliau kaip po 10 dienų po pajėgumų aukciono rezultatų paskelbimo.

6. Perdavimo sistemos operatorius atsisako savo teisių ir grąžina dalį ar visą prievolių įvykdymo užtikrinimą pajėgumų vykdytojui ne vėliau kaip per 10 dienų nuo pajėgumų pateikimo laikotarpio pradžios.

7. Pagal šiame straipsnyje numatytą prievolių įvykdymo užtikrinimą perdavimo sistemos operatoriaus gautos lėšos gali būti naudojamos tik šio įstatymo 70¹ straipsnio 6 dalyje nurodytoms perdavimo sistemos operatoriaus sąnaudoms padengti.

70⁸ straipsnis. Kitų valstybių narių asmenų dalyvavimas pajėgumų aukcione

1. Kitos valstybės narės (kitų valstybių narių), kurios (kurių) elektros energetikos sistema jungiamąja linija (ar linijomis) yra sujungta su Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistema, asmenims dalyvauti išankstiniame pajėgumų aukcione leidžiama tik tuo atveju, jeigu Lietuvos Respublikos elektros perdavimo sistemos operatorius yra sudaręs susitarimą su kitos valstybės narės elektros perdavimo sistemos operatoriumi.

2. Kitos valstybės narės asmuo pajėgumų aukcione dalyvauja vadovaudamasis šiame įstatyme, Pajėgumų užtikrinimo mechanizmo įgyvendinimo tvarkos apraše, Pajėgumų aukcionų

nuostatuose nustatytais reikalavimais ir perdavimo sistemos operatoriaus sudarytu susitarimu su kitos valstybės narės perdavimo sistemos operatoriumi.

Papildyta skirsnio:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

VIENUOLIKTASIS SKIRSNIS

APRŪPINIMO ELEKTROS ENERGIJA NUTRAUKIMAS IR RIBOJIMAS. TECHNINIAI REIKALAVIMAI IR ELEKTROS ENERGIJOS TIEKIMO SAUGUMO UŽTIKRINIMAS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

71 straipsnis. Laikino elektros energijos persiuntimo iš elektros energijos tinklų nutraukimo ir ribojimo sąlygos tinklų naudotojams nesant tinklų naudotojų kaltės

Pakeistas straipsnio pavadinimas:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

1. Elektros energijos persiuntimas tinklų naudotojams gali būti laikinai nutrauktas nesant tinklų naudotojų kaltės tik siekiant apsaugoti visuomenės interesus, tarp jų Energetikos įstatyme nustatyta tvarka paskelbus ekstremaliąją energetikos padėtį, arba įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, arba atliekant naujų vartotojų ar gamintojų prijungimo ar elektros tinklų priežiūros darbus. Laikino elektros energijos persiuntimo nutraukimo siekiant užtikrinti visuomenės interesus ir su tuo tiesiogiai susijusių pagrindų nuostolių apskaičiavimo ir atlyginimo tvarką nustato energetikos ministras.

2. Elektros energijos persiuntimą nutraukti ar apriboti tinklų naudotojams be išankstinio įspėjimo galima tik tais atvejais, kai tuo siekiama išvengti avarijos ar gedimų elektros energetikos sistemoje ar operatoriaus elektros tinkle arba likviduoti patirtą avariją, gedimus ar sutrikimus, tarp jų esant šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms aplinkybėms. Šiais atvejais teisės aktų nustatyta tvarka ir sąlygomis tinklų naudotojui turi būti nedelsiant pranešama apie elektros energijos persiuntimo nutraukimą ar apribojimą.

3. Atlikdami naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo ar elektros tinklų priežiūros darbus, elektros tinklų operatoriai gali iš dalies arba visiškai atjungti tinklų naudotojo įrenginius reikiamam laikotarpiui tik pagal iš anksto nustatytą grafiką ir ne vėliau kaip prieš 5 kalendorines dienas pranešę tinklų naudotojams.

4. Sprendžiant dėl nuostolių, susijusių su laikinu elektros energijos persiuntimo nutraukimu, siekiant užtikrinti visuomenės interesus, atlyginimo ir apskaičiavimo vadovaujamosi šiomis nuostatomis:

1) tinklų operatorius tinklų naudotojui neatlygina jo patirtų nuostolių, kai elektros energijos persiuntimas nutraukiamas arba apribojamas Tarybai nustačius tokius tinklų naudotojo elektros įrenginių ir (ar) jų eksploatacijos trūkumus, dėl kurių gresia avarija, gedimai, sutrikimai ar kyla pavojus žmonių gyvybei ir saugumui, taip pat tais atvejais, kai tai būtina siekiant išvengti ekstremaliosios padėties ar susiklosčius energetikos sistemoje ar tinklų operatoriaus elektros tinkle ne dėl tinklų operatoriaus kaltės ekstremaliajai padėčiai, kuri kelia grėsmę sistemos ar elektros tinklo funkcionavimui ir stabilumui, taip pat susidarius generavimo galios ar elektros energijos deficitui ir tada, kai elektros energijos persiuntimo nutraukimas arba apribojimas yra būtinas atliekant elektros tinklų priežiūros darbus, taip pat vykdant naujų elektros energijos vartotojų ir (ar) gamintojų įrenginių prijungimo prie elektros tinklų darbus; taip pat tinklų operatorius tinklų naudotojui neatlygina jo patirtų nuostolių dėl izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo bandymo, jeigu jie atsiranda dėl aplinkybių, kurių prieš pradedant izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo bandymą nebuvo ir kurios negalėjo būti numatytos, taip pat jų nebuvo galima išvengti, kontroliuoti ir pašalinti;

2) elektros energijos persiuntimo nutraukimo laikas, nepersiųstos (nepatiektos) elektros energijos kiekis ir priežastys nustatomi pagal tinklų operatoriaus bei tinklų naudotojo operatyvinius

dokumentus ir registravimo prietaisų rodmenis. Nepersiusios (nepatiektos) elektros energijos kiekis, nekokybiškai pagamintos arba sugadintos produkcijos kiekis, sugadintos įrangos vertė nustatomi pagal tinklų operatoriaus arba tinklų naudotojo pateiktus įrodančius dokumentus. Jeigu nuostolių dydžių pagal turimą informaciją tiksliai nustatyti negalima, jų dydis nustatomas šalių susitarimu. Šalims nesusitarus, nuostolių dydį nustato teismas;

3) prašymą dėl nuostolių atlyginimo tinklų naudotojas turi teisę pateikti tinklų operatoriui ne vėliau kaip per vieną mėnesį nuo nuostolių atsiradimo dienos. Tinklų operatorius privalo tinklų naudotojo prašymą išnagrinėti ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo prašymo gavimo dienos;

4) tinklų operatoriai, nustatę, kad tinklų naudotojo prašymas dėl nuostolių atlyginimo yra pagrįstas, tinklų naudotojams nuostolius, patirtus dėl elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo, atlygina per 30 kalendorinių dienų nuo tinklų naudotojo prašymo išnagrinėjimo dienos, jeigu tinklų naudotojas ir tinklų operatorius nesusitaria kitaip. Tinklų operatoriai tinklų naudotojų prašymus nagrinėja vadovaudamiesi teisingumo, protingumo ir sąžiningumo reikalavimais.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

71¹ straipsnis. Laikino pagamintos elektros energijos persiuntimo į elektros energijos tinklus nutraukimo ir ribojimo sąlygos nesant gamintojo kaltės

1. Pagamintos elektros energijos persiuntimas gali būti laikinai nutrauktas ar apribotas, jeigu nėra gamintojo kaltės, tik dėl šio įstatymo 71 straipsnio 1 dalyje nurodytų aplinkybių.

2. Tinklų operatorius gali iš dalies arba visiškai atjungti gamintojo įrenginius šio straipsnio 3 dalyje nustatytam laikotarpiui atlikdamas naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, elektros tinklų priežiūros darbus ar įgyvendindamas ypatingos valstybinės svarbos projektus ne vėliau kaip prieš 5 kalendorines dienas apie tai pranešęs gamintojui. Iš dalies arba visiškai atjungti gamintojo įrenginius be išankstinio įspėjimo galima tik tais atvejais, kai tuo siekiama išvengti avarijos ar gedimų elektros energetikos sistemoje ar tinklų operatoriaus elektros tinkle arba likviduoti patirtą avariją, gedimus ar sutrikimus. Šiais atvejais Vyriausybės įgaliotos institucijos nustatyta tvarka ir sąlygomis gamintojui turi būti nedelsiant pranešama apie pagamintos elektros energijos persiuntimo nutraukimą ar apribojimą.

3. Atliekant naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, elektros tinklų priežiūros darbus ar įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, pagamintos elektros energijos persiuntimas gali būti laikinai nutrauktas ar apribotas ne ilgesniam kaip 336 valandų per 2 kalendorinius metus laikotarpiui.

4. Tinklų operatorius ir gamintojas gali susitarti dėl objektyviai pagrįsto ir reikalingo ilgesnio negu šio straipsnio 3 dalyje nurodyto laikino pagamintos elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo laikotarpio.

5. Už nepersiusią (nepatiektą) pagamintą elektros energijos kiekį, esant ilgesniam negu šio straipsnio 3 dalyje nurodytam laikotarpiui arba ilgesniam negu pagal šio straipsnio 4 dalį sutartą laikotarpį, su tuo tiesiogiai susiję pagrįsti nuostoliai apskaičiuojami ir atlyginami gamintojui energetikos ministro nustatyta tvarka įvertinant:

1) gamintojo prarastas pajamas ir sutaupytas išlaidas;

2) elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo laiką;

3) nepersiusios (nepatiektos) elektros energijos kiekį ir priežastis (nustatoma pagal operatoriaus bei gamintojo operatyvinius dokumentus ir registravimo prietaisų rodmenis).

6. Tinklų operatorius gamintojui neatlygina jo patirtų nuostolių, kai pagamintos elektros energijos persiuntimas nutraukiamas ar apribojamas:

1) operatoriui nustačius tokius gamintojo elektros įrenginių ir (ar) jų eksploatacijos trūkumus, dėl kurių gresia avarija, gedimai, sutrikimai ar kyla pavojus žmonių gyvybei ir saugumui;

2) kai neužtikrinami elektros kokybės standarto bei operatorių išduotų techninių sąlygų ir kitų atitinkamų techninių norminių dokumentų reikalavimai;

3) kai tai būtina siekiant išvengti ekstremaliosios padėties ar susiklosčius energetikos sistemoje ar tinklų operatoriaus elektros tinkle ne dėl tinklų operatoriaus kaltės ekstremaliajai padėčiai, kuri kelia grėsmę sistemos ar elektros tinklo funkcionavimui ir stabilumui;

4) susidarius generavimo galios ar elektros energijos deficitui ir tada, kai dėl izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo bandymo nuostoliai atsiranda dėl aplinkybių, kurių prieš pradėdant izoliuoto elektros energetikos sistemos darbo bandymą nebuvo ir kurios negalėjo būti numatytos, taip pat jų nebuvo galima išvengti, kontroliuoti ir pašalinti.

7. Gamintojas, nustatęs, kad pagamintos elektros energijos persiuntimas buvo nutrauktas ar apribotas ilgiau negu šio straipsnio 3 dalyje nurodytą laikotarpį arba ilgiau negu pagal šio straipsnio 4 dalį sutartą laikotarpį, per 5 darbo dienas nuo šių aplinkybių nustatymo kreipiasi į tinklų operatorių, o tinklų operatorius gamintojo pateiktą prašymą išnagrinėja šio įstatymo 71 straipsnio 4 dalies 3 punkte nustatyta tvarka.

8. Tinklų operatorius, nustatęs, kad gamintojo prašymas dėl nuostolių atlyginimo yra pagrįstas, gamintojui nuostolius, patirtus dėl elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo, atlygina per 30 kalendorinių dienų nuo gamintojo prašymo išnagrinėjimo dienos, jeigu gamintojas ir operatorius nesusitaria kitaip. Tinklų operatoriai gamintojų prašymus nagrinėja vadovaudamiesi energetikos ministro nustatyta tvarka.

9. Taryba, nustatydamą viršutinės perdavimo ir skirstymo paslaugų kainų ribas, įvertina tinklų operatoriaus sąnaudas, patirtas gamintojui atlyginant pagrįstus nuostolius, atsiradusius dėl naujų vartotojų ar gamintojų elektros įrenginių prijungimo, elektros energijos persiuntimo nutraukimo ar apribojimo atliekant elektros tinklų priežiūros darbus ar įgyvendinant ypatingos valstybinės svarbos projektus, jeigu šie nuostoliai atsirado ne dėl operatoriaus kaltės.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

72 straipsnis. Elektros energijos persiuntimo nutraukimas dėl tinklų naudotojų kaltės

1. Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius gali nutraukti elektros energijos persiuntimą tiems tinklų naudotojams, kurie savo veika sukelia trikdžius ir neigiamai veikia elektros energijos kokybę, jeigu šie tinklų naudotojai, gavę rašytinį įspėjimą, per 5 dienas nenutraukia šios veikos, arba nedelsdamas ir be išankstinio įspėjimo, jeigu dėl tinklų naudotojų veiksmų kyla perdavimo ar skirstomųjų tinklų avarijos grėsmė arba kenkiama elektros energetikos sistemos saugumui ir patikimumui.

2. Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius gali nutraukti elektros energijos persiuntimą ir tiems tinklų naudotojams, kurie gavę rašytinį įspėjimą neapmokėjo sąskaitų už suvartotą elektros energiją arba jos persiuntimą ir už su tuo susijusias paslaugas bei už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas: buitiniai vartotojai – per 15 dienų, kiti tinklų naudotojai – per 10 dienų.

3. Perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatorius, iš anksto įspėjęs, šio straipsnio 2 dalyje nustatytais terminais gali nutraukti elektros energijos persiuntimą tiems tinklų naudotojams, kurie nesutinka įleisti perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriaus įgaliotų atstovų į savo teritorijas ir (ar) patalpas įrengti, prižiūrėti ar keisti elektros energijos apskaitos prietaisų arba nuskaityti jų rodmenų. Tinklų naudotojų pareigą sudaryti sąlygas perdavimo sistemos ar skirstomųjų tinklų operatoriumi įrengti, prižiūrėti ar keisti elektros energijos apskaitos prietaisus arba nuskaityti jų rodmenis ir šios pareigos įgyvendinimo sąlygas ir tvarką nustato Elektros energijos tiekimo ir naudojimo taisyklės.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322

73 straipsnis. Elektros energijos įrenginių efektyvumo, patikimumo ir saugos techniniai reikalavimai

1. Elektros įrenginių įrengimo, eksploatavimo ir saugos reikalavimus elektros energetikos sektoriuje nustato Energetikos ministerijos patvirtintos Elektros įrenginių įrengimo taisyklės, Elektrinių ir elektros tinklų eksploatavimo taisyklės ir Saugos eksploatuojant elektros įrenginius

taisyklės.

2. Elektros įrenginių, gaminančių, perduodančių, skirstančių ir vartojančių elektros energiją, avarijos ir sutrikimai tiriami Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos patvirtintuose Energetikos įrenginių avarijų ir sutrikimų tyrimo ir apskaitos nuostatuose nustatyta tvarka.

3. Elektros energetikos objektų ir įrenginių valstybinę kontrolę atlieka Taryba Energetikos įstatymo nustatyta tvarka. Valstybinė energetikos kontrolė, be kita ko, apima energetikos įmonių ir energijos vartotojų elektros energetikos objektų, vidaus tinklų ir įrenginių valstybinę kontrolę, taip pat elektros įrenginių patikimumo, efektyvumo ir saugos reikalavimų laikymosi kontrolę.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

4. Taryba kontroliuoja, kaip elektros energetikos sektoriuje laikomasi elektros energijos persiuntimo patikimumo ir paslaugų kokybės reikalavimų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

73¹ straipsnis. Elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimas

1. Už elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimą pagal savo kompetenciją atsako Vyriausybė, Energetikos ministerija, Taryba, viešojo įstaiga Lietuvos energetikos agentūra (toliau – Agentūra), elektros energetikos įmonės ir vartotojai, kurių įrenginiai yra prijungti prie perdavimo tinklų.

2. Vyriausybė tvirtina Elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašą, kuriame nustato elektros energijos tiekimo saugumą užtikrinančių priemonių, kurios yra būtinos krizių elektros energetikos sektoriuje prevencijai, pasiruošimui šioms krizėms bei jų valdymui ir kurių įgyvendinimas šio straipsnio 1 dalyje nurodytoms institucijoms ir asmenims yra privalomas, taikymo ir įgyvendinimo tvarką. Šios priemonės apima nacionalinių elektros energetikos krizės scenarijų identifikavimo ir Pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje plano rengimo procesus, išankstinio perspėjimo apie gresiančias elektros energetikos sektoriaus krizes ir krizės elektros energetikos sektoriuje paskelbimo sistemą bei kitas elektros energijos tiekimo saugumą užtikrinančias priemones.

3. Kompetentinga institucija, atsakinga už Reglamente (ES) 2019/941 numatytų užduočių, susijusių su elektros energetikos sektoriaus krizių prevencija, pasirengimu šioms krizėms ir jų valdymu, vykdymą, yra Energetikos ministerija.

4. Nacionalinius elektros energetikos sektoriaus krizės scenarijus identifikuoja ir Pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje planą rengia ir kompetentingai institucijai tvirtinti teikia Agentūra.

5. Šio straipsnio 1 dalyje nurodytos institucijos ir asmenys, siekdami užtikrinti energijos tiekimo saugumą, tarpusavyje bendradarbiauja identifikuojant nacionalinius elektros energetikos sektoriaus krizės scenarijus, rengiant Pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje planą ir įgyvendinant kitas elektros energijos tiekimo saugumą užtikrinančias priemones, vadovaudamiesi Vyriausybės tvirtinamo Elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimo priemonių aprašo nuostatomis.

6. Energetikos ministerija, vykdydama užduotis, susijusias su elektros energijos tiekimo saugumo įgyvendinimu, tvirtina ir savo interneto svetainėje skelbia Pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje planą, teikia informaciją apie elektros energijos tiekimo saugumo užtikrinimo priemones Europos Komisijai ir valstybėms narėms, skelbia apie gresiančią, prasidėjusią elektros energetikos sektoriaus krizę, informuoja apie tai regioninių (tiesiogiai sujungtų) valstybių narių kompetentingas institucijas ir Europos Komisiją.

7. Nacionaliniai elektros energetikos sektoriaus krizės scenarijai ir Pasirengimo valdyti riziką elektros energetikos sektoriuje planas atnaujinami kas ketverius metus, nebent dėl svarbių priežasčių, inicijavus Energetikos ministerijai, Tarybai ar perdavimo sistemos operatoriui, juos reikėtų atnaujinti dažniau.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

DVYLIKTASIS SKIRSNIS

VIEŠIEJI INTERESAI ELEKTROS ENERGETIKOS SEKTORIUJE. ELEKTROS ENERGETIKOS OBJEKTŲ IR ĮRENGINIŲ PROJEKTAVIMAS IR ĮRENGIMAS

Pakeistas skirsnio pavadinimas:

Nr. [XIII-262](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-05920

74 straipsnis. Viešuosius interesus atitinkančios paslaugos elektros energetikos sektoriuje

1. Vyriausybė, vadovaudamasi viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje ir užtikrindama konkurencingą viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančių asmenų atrankos procedūrą, vadovaudamasi Vyriausybės nustatyta atrankos procedūrų vykdymo tvarka, gali įpareigoti rinkos dalyvius teikti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje, nediskriminuodama šių rinkos dalyvių jų teisių ar įsipareigojimų požiūriu. Kitų įstatymų nuostatos, reglamentuojančios viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje, gali būti taikomos tik tiek, kiek jos neprieštaruoja šio įstatymo nuostatomis.

2. Siekiant įgyvendinti valstybės energetikos, ekonominės ir aplinkos apsaugos politikos strateginius tikslus elektros energetikos sektoriuje ir užtikrinti visuomenės interesų įgyvendinimą, Vyriausybė gali įpareigoti rinkos dalyvius teikti šias viešuosius interesus atitinkančias paslaugas elektros energetikos sektoriuje:

1) elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančius energijos išteklius ir šios elektros energijos, kurią gamina rinkos dalyviai, kurių eksploatuojama elektrinė yra mažesnė kaip 500 kW, balansavimas vykdomi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka;

TAR pastaba. 74 straipsnio 2 dalies 1 punkto nuostatos netaikomos rinkos dalyviams, kurie iki įstatymo Nr. XIII-1891 įsigaliojimo Lietuvos Respublikos atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo nustatyta tvarka ir sąlygomis įgijo teisę pasinaudoti fiksuotu elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių tarifu. Šių rinkos dalyvių elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančius energijos išteklius, šios elektros energijos balansavimas ir jos centralizuota prekyba, vykdomi Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka, laikomi viešuosius interesus atitinkančiomis paslaugomis.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

2) elektros energijos gamyba elektrinėse, kuriose elektros energija gaminama didelio naudingumo kogeneracijos būdu, kaip tai apibrėžta šio įstatymo 2 straipsnio 3¹ dalyje;

TAR pastaba. 74 straipsnio 2 dalies 2 punkto nuostatos taikomos tik po įstatymo Nr. XIII-604 įsigaliojimo dienos (2017-11-01) leidimą plėtoti elektros energijos gamybos pajėgumus gavusiems elektros energijos gamintojams ir Lietuvos Respublikos energetikos ministerijai atlikus konsultacijas su Europos Komisija dėl galimos valstybės pagalbos, kuri turi atitikti 2014 m. birželio 28 d. Europos Komisijos komunikatą „2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“ (2014/C 200/01) numatytus reikalavimus.

3) elektros energijos gamyba nustatytose elektrinėse, kuriose elektros energijos gamyba būtina elektros energijos tiekimo saugumui užtikrinti;

4) elektros energetikos sistemos rezervų užtikrinimas nustatytose elektrinėse, kurių veikla būtina valstybės energetiniam saugumui užtikrinti;

5) elektros energijos gamybos pajėgumų, strategiškai svarbių elektros energetikos sistemos darbo saugumui ir patikimumui ar valstybės energetinei nepriklausomybei užtikrinti, plėtra;

6) strateginių elektros energetikos sektoriaus projektų, susijusių su energetinio saugumo didinimu, įrengiant jungiamąsias linijas su kitų valstybių narių elektros energetikos sistemomis ir (ar) sujungiant Lietuvos Respublikos elektros energetikos sistemas su kitų valstybių narių elektros energetikos sistemomis, įgyvendinimas;

7) energetikos objektų darbo saugumo užtikrinimo, Ignalinos atominės elektrinės radioaktyviųjų atliekų tvarkymo ir joje panaudoto branduolinio kuro tvarkymo veikla;

8) elektros tinklų operatoriaus atliekamas elektros tinklų optimizavimas, plėtra ir (ar) rekonstravimas, užtikrinantys elektros gamybos naudojant atsinaujinančius energijos išteklius plėtrą.

3. Tvirtindama viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo apimtis ateinantiems kalendoriniams metams ir nustatydamą įpareigojimus teikti viešuosius interesus atitinkančias

paslaugas, Vyriausybė vadovaujasi viešaisiais interesais elektros energetikos sektoriuje ir užtikrina konkurencingą viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančių asmenų atrankos procedūrą. Energetikos ministerija ne rečiau kaip kartą per 5 metus turi atlikti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų analizę, kuri, be kita ko, apimtų kiekvienos viešuosius interesus atitinkančios paslaugos turinio, aplinkybių, kuriomis energetikos veikla priskiriama šioms paslaugoms, vertinimą, taip pat paslaugų, kurios yra būtinos viešiesiems poreikiams užtikrinti, galimų finansavimo šaltinių vertinimą ir optimalios paslaugų apimties nustatymą, siekiant mažiausios finansinės naštos vartotojams.

4. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos Vyriausybės nustatyta tvarka renkamos iš asmenų, kurie:

1) naudoja elektros energiją ūkiniais poreikiams tenkinti ir kurių elektros energijos gamybos ir (ar) vartojimo įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų;

2) naudoja savo pasigaminatą elektros energiją savo ūkiniais poreikiams tenkinti ir kurių elektros energijos gamybos įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, – už visą savo ir asmenų, iš jų gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, ūkiniais poreikiams tenkinti faktiškai suvartotą elektros energiją;

3) savo ūkiniais poreikiams tenkinti naudoja termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse pasigaminatą elektros energiją ir kurių elektros energijos gamybos įrenginiai prijungti prie elektros tinklų operatoriaus valdomų elektros tinklų, – už jų termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse pasigaminatą ir savo bei asmenų, iš jų gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, ūkiniais poreikiams tenkinti faktiškai suvartotą elektros energiją.

5. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos nerenkamos už:

1) gamintojų naudojant atsinaujinančius energijos išteklius pasigaminatą ir ūkinei veiklai vykdyti suvartotą elektros energijos kiekį;

2) elektros energiją, būtiną elektros energijos gamybos technologiniam procesui užtikrinti, taip pat už elektros energiją skirtą energijos kaupimo įrenginių, kurių įrengtoji elektrinė galia yra ne mažesnė nei 1 MW, įkrovimui, kada energijos kaupimo įrenginių įkrovimui patiektas elektros energijos kiekis, išskyrus technologinius nuostolius, vėliau yra grąžinamas į operatorių elektros tinklus, o termofikaciniu režimu kombinuotojo elektros energijos ir šilumos gamybos ciklo elektrinėse – už elektros energiją, būtiną bendram elektros energijos ir šilumos gamybos technologiniam procesui užtikrinti;

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884

3) elektros energiją, būtiną elektros energijos perdavimo ir skirstymo veiklos technologiniam procesui užtikrinti. Šios energijos metinis kiekis negali būti didesnis už tiems kalendoriniams metams Tarybos konkrečiam skirstomųjų tinklų operatoriui apskaičiuojant elektros energijos skirstymo paslaugos kainų viršutinės ribas naudotą procentinį dydį (normatyvinį arba faktinį, jeigu pastarasis mažesnis);

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

4) elektros energijos kiekį, kuris elektros energiją gaminančio vartotojo buvo patiektas į elektros tinklus ir po to suvartotas savo reikmėms ir ūkio poreikiams;

5) elektros energijos kiekį, kuris buvo pagamintas atsinaujinančių išteklių bendrijai priklausančiuose gamybos įrenginiuose, patiektas į elektros tinklus ir suvartotas atsinaujinančių išteklių energijos bendrijos ir (ar) jos dalyvių reikmėms ir ūkio poreikiams.

Papildyta straipsnio punktu:

Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587

6. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšos gali būti naudojamos tik šio straipsnio 2 dalyje nustatytoms viešuosius interesus atitinkančioms paslaugoms finansuoti ir viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo sąnaudoms padengti.

7. Rinkos dalyviai viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo sąnaudų apskaitą tvarko atskirai nuo visų kitų jų vykdomų veiklų sąnaudų apskaitos, vadovaudamiesi Tarybos patvirtintomis apskaitos atskyrimo taisyklėmis.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

8. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriumi skiriama valstybės tiesiogiai ar netiesiogiai, per kitus asmenis, kontroliuojama energetikos įmonė, atitinkanti šiuos reikalavimus:

1) įmonė privalo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti technines priemones ir programinę įrangą, kurių reikia lėšoms administruoti;

2) įmonė privalo nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdyti ryšio priemones, kurių reikia pranešimams iš elektros energijos rinkos dalyvių, dalyvaujančių viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teisiniuose santykiuose, gauti ir jiems siųsti;

3) įmonė privalo turėti pakankamą finansinį pajėgumą, būtiną ne mažiau kaip dviejų kalendorinių mėnesių laikotarpio lėšų surinkimo ir išmokėjimo galimiams neatitikimams padengti, įvertinamą pagal jos dvejų paskutinių ataskaitinių metų finansinių ataskaitų (balanso, pelno (nuostolių), pinigų srautų, nuosavo kapitalo pokyčių ataskaitos, aiškinamojo rašto ir audito išvados, jeigu auditas buvo atliktas) duomenis, kai įmonė vykdydė ūkinę komercinę veiklą, arba planuojamos veiklos prognozuojamus finansinius duomenis, kai įmonė nevykdė ūkinės komercinės veiklos;

4) įmonė privalo turėti darbuotojų lėšų administravimo veiklai vykdyti ir ataskaitoms rengti, atskirai vykdomos veiklos apskaitai tvarkyti, elektros energijos rinkos dalyviams, dalyvaujantiems viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teisiniuose santykiuose, informuoti ir konsultuoti, skundams dėl vykdomos veiklos sąlygų nagrinėti;

5) įmonė negali būti viešuosius interesus atitinkančias paslaugas teikiančiu asmeniu;

6) įmonė, kurią valstybė kontroliuoja netiesiogiai, per kitus asmenis, privalo atitikti valdymo diferencijavimo principus – viena energetikos įmonė ar kelios tame pačiame energetikos sektoriuje veikiančios įmonės negali turėti daugiau kaip 3/4 balsų, suteikiančių teisę priimti sprendimus dėl administratoriaus valdymo ir veiklos teisės aktų nustatyta tvarka;

7) įmonės vadovas turi būti nepriekaištingos reputacijos ir turėti pakankamą patirtį, kad būtų užtikrintas patikimas ir skaidrus lėšų administravimas. Įmonės vadovas negali būti laikomas nepriekaištingos reputacijos, jeigu jis neatitinka Lietuvos Respublikos finansinių priemonių rinkų įstatyme nustatytų nepriekaištingos reputacijos kriterijų.

9. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius privalo užtikrinti viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimą mažiausiomis sąnaudomis ir skaidriai. Esant numatytiems aplinkybių, kurios daro įtaką asmens atitikties viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui keliamiems reikalavimams, pasikeitimams ar jiems įvykus, kai to iš anksto nebuvo galima numatyti, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius privalo nedelsdamas, ne vėliau kaip 5 darbo dienas, apie šiuos pasikeitimus raštu pranešti Energetikos ministerijai. Nustačiusi, kad viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius neatitinka šio straipsnio 8 dalyje nustatytų reikalavimų ar nesilaiko šiame straipsnyje nustatytų jo veiklos sąlygų, Atsinaujinančių išteklių energetikos įstatymo, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų teikimo tvarkos aprašo, Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administravimo tvarkos aprašo, Atsinaujinančių energijos išteklių naudojimo energijai gaminti skatinimo tvarkos aprašo ir kitų viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriaus veiklą reglamentuojančių teisės aktų, Energetikos ministerija įspėja viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorių apie galimą teisės vykdyti veiklą atėmimą ir nustato ne ilgesnį kaip 2 mėnesių terminą veiklos trūkumams pašalinti. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui per nustatytą terminą nepašalinus veiklos trūkumų, Energetikos ministerija organizuoja naujo administratoriaus atranką ir

paskyrimą. Ankstesnis viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratorius vykdo funkcijas tol, kol bus paskirtas naujas administratorius.

10. Šio straipsnio 4 ir 5 dalyse nurodytų įrenginių ir jų pagamintos elektros energijos, asmenų savo ūkiniais poreikiais suvartotos ir asmenų, iš gamintojų gaunančių elektros energiją tiesioginėmis linijomis, ūkiniais poreikiais suvartotos elektros energijos kiekio kontrolę atlieka Taryba.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

11. Šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatyta viešuosius interesus atitinkanti paslauga yra skirta saugiam ir patikimam elektros energetikos sistemos veikimui, Nacionaliniam saugumui užtikrinti svarbių objektų apsaugos įstatyme įtvirtintos nacionaliniam saugumui ir elektros energijai gaminti skirtos infrastruktūros funkcionavimui užtikrinti ir galimiems elektros energijos pasiūlos didmeninėje elektros energijos rinkoje trūkumams pašalinti.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

12. Asmuo ar asmenys, kurie yra įpareigoti teikti šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatytą viešuosius interesus atitinkančią paslaugą, šiai paslaugai teikti Vyriausybės nustatyto dydžio elektros energijos gamybos pajėgumus ar dalį jų gali naudoti tik elektros energetikos sistemos adekvatumui užtikrinti ir elektros energijos biržos ir (ar) perdavimo sistemos operatoriui pateikus informaciją apie elektros energijos pasiūlos didmeninėje elektros energijos rinkoje trūkumą privalo užtikrinti Vyriausybės nustatyto dydžio elektros energijos gamybos pajėgumų prieinamumą elektros energijos pasiūlos trūkumui padengti. Susidarius elektros energijos gamybos pajėgumų trūkumui elektros energijos rinkoje ir (ar) esant nepakankamam jungiamųjų linijų pralaidumui, kada negali būti patenkinamas visas elektros energijos vartojimo poreikis ir nėra kitų patikimų šaltinių užtikrinti sistemos gamybos ir vartojimo balansą, perdavimo sistemos operatorius kreipiasi į asmenį ar asmenis, kurie yra įpareigoti teikti šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatytą viešuosius interesus atitinkančią paslaugą, kad jie, įvertinę visas elektros energijos gamybos sąnaudas, išskyrus pelno normą (maržą), privalo pateikti ne mažesnės, negu apibrėžta įrenginio technologinėse charakteristikose, minimalios gamybos apimtį pasiūlymus dėl elektros energijos pardavimo kitos paros prekybos elektros energijos biržoje. Be to, asmuo ar asmenys, kurie yra įpareigoti teikti šio straipsnio 2 dalies 4 punkte nustatytą viešuosius interesus atitinkančią paslaugą, gali teikti pasiūlymus ir dėl reguliavimo elektros energijos pardavimo.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

74¹ straipsnis. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kaina

1. Taryba, atsižvelgdama į šio straipsnio nuostatas, nustato viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą ir ją sudarančių atskirų sudedamųjų dalių kainas pagal šio įstatymo 74 straipsnio 2 dalyje nustatytą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų sąrašą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

2. Vartotojai, atitinkantys šio straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus, iki kiekvienų metų liepos 1 dienos už vartotojo suvartotą elektros energijos kiekį, viršijantį 1 GWh per praėjusius kalendorinius metus, turi teisę Vyriausybės nustatyta tvarka už praėjusius kalendorinius metus susigrąžinti 85 procentus sumokėtos Tarybos nustatytos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalies, susijusios su elektros energijos gamyba naudojant atsinaujinančius energijos išteklius.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3. Šio straipsnio 2 dalyje nustatyta viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalies susigrąžinimo tvarka, viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalies administravimo ir elektros energijos naudojimo intensyvumo bendrojoje pridėtinėje vertėje apskaičiavimo tvarka taikoma vartotojams, kurie atitinka šiuos reikalavimus:

1) pagrindinę veiklą vykdo Vyriausybės patvirtintuose elektros energiją intensyviai naudojančiuose sektoriuose, kaip jie apibrėžti 2014 m. birželio 28 d. Europos Komisijos komunikato „2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“ (2014/C 200/01) 3 priede. Vyriausybė nustato kitus sektorius, kaip jie apibrėžti 2014 m. birželio 28 d. Europos Komisijos komunikato „2014–2020 m. Valstybės pagalbos aplinkos apsaugai ir energetikai gairės“ (2014/C 200/01) 5 priede, kuriuose pagrindinę veiklą vykdančiams vartotojams taikoma šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka, jeigu jų elektros energijos naudojimo intensyvumas yra ne mažesnis kaip 20 procentų bendrosios pridėtinės vertės;

2) per kalendorinius metus suvartoja ne mažiau kaip 1 GWh elektros energijos;

3) neturi pradelstų mokėjimų viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų administratoriui už viešuosius interesus atitinkančias paslaugas;

4) Lietuvos Respublikos energijos vartojimo efektyvumo didinimo įstatymo nustatyta tvarka pateikia energijos vartojimo audito ataskaitą ir sudaro šio straipsnio 5 dalyje nurodytą sutartį su Energetikos ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga, kuria įsipareigoja pateikti energijos vartojimo audito ataskaitą ne rečiau kaip kas 4 metai po anksčiau atlikto energijos vartojimo audito, ir numato šio straipsnio 5 dalyje nurodytą energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių diegimo tvarką;

5) yra įsidieję energijos vartojimo audito ataskaitoje nurodytas geriausias esamas energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemones arba jas diegia šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka;

6) nėra priskiriami sunkumų patiriančios įmonės kategorijai, kaip tai apibrėžta 2004 m. spalio 1 d. Europos Komisijos komunikate „Bendrijos gairės dėl valstybės pagalbos sunkumus patiriančioms įmonėms sanuoti ir restruktūrizuoti“ (2004/C 244/02);

7) jiems nėra išduotas vykdomasis raštas sumoms išieškoti pagal Europos Komisijos sprendimą, kuriame valstybės pagalba skelbiama neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka. Viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalies susigrąžinimo tvarka negali būti taikoma tol, kol nebus sugrąžinta neteisėta ir nesuderinama su vidaus rinka gauta valstybės pagalba.

4. Vartotojų atitiktis šio straipsnio 3 dalyje nustatytiems reikalavimams vertinimą atlieka Energetikos ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga Vyriausybės nustatyta tvarka.

5. Šio straipsnio 3 dalyje nustatytus reikalavimus atitinkantys vartotojai, kurie nėra įsidieję energijos vartojimo audito ataskaitoje nurodytų geriausių esamų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių ir kuriems atliktose energijos vartojimo audito ataskaitose nustatytos rekomendacijos dėl energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, gali pasinaudoti šio straipsnio 2 dalyje nustatyta teise, jeigu su Energetikos ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga sudaro sutartį, kuria įsipareigoja geriausioms esamoms energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms įsidiegti per 4 metų laikotarpį nuo sutarties sudarymo skirti ne mažiau kaip 75 procentus šio straipsnio 2 dalies pagrindu galimos susigrąžintos sumos ir ne mažiau kaip pusę jos investuoti per laikotarpio pirmuosius 2 metus.

6. Vartotojai, neatitinkantys nors vieno iš šio straipsnio 3 dalyje numatytų reikalavimų, ir (ar) vartotojai, kurie šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka neįsidiegia geriausių esamų energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonių, moka visą pagal šio straipsnio 1 dalį Tarybos nustatytą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainą. Vartotojai privalo Energetikos ministerijos įgaliotai institucijai ar įstaigai per 60 kalendorinių dienų nuo jos pareikalavimo grąžinti šio straipsnio 5 dalyje nustatyta tvarka geriausioms esamoms energijos vartojimo efektyvumo didinimo priemonėms diegti skirtą, bet nepanaudotą viešuosius interesus atitinkančių paslaugų lėšų dalį.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

7. Elektros energiją intensyviai naudojančių sektorių sąrašą, sektorių, kuriuose veikiantiems vartotojams taip pat taikoma šio straipsnio 2 dalyje nustatyta tvarka, sąrašą, pagal šį straipsnį nustatytos viešuosius interesus atitinkančių paslaugų kainos dalies administravimo, susigrąžinimo ir elektros energijos naudojimo intensyvumo bendrojoje pridėtinėje vertėje apskaičiavimo, kuriuos atlieka Energetikos ministerijos įgaliota institucija ar įstaiga, tvarką nustato Vyriausybė.

TAR pastaba. 74¹ straipsnio nuostatos taikomos gavus Europos Komisijos pritarimą pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 108 straipsnio 3 dalies nuostatas, bet ne anksčiau kaip 2019 m. sausio 1 d.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

75 straipsnis. Žemės naudojimas elektros energetikos objektams

1. Elektros energetikos objektai ir įrenginiai, išskyrus nurodytus šio straipsnio 2 dalyje, statomi Statybos įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka. Šio straipsnio 2 dalyje nurodyti elektros energetikos objektai ir įrenginiai projektuojami, įrengiami ir informacija apie įrengtus objektus ir įrenginius (techniniai ir buvimo vietos duomenys) skelbiama viešai Energetikos ministerijos nustatyta tvarka.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-262](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-05920

2. Elektros energijos persiuntimui skirtos žemosios ir vidutinės įtampos elektros oro linijos, oro kabelių linijos, požeminių ir povandeninių kabelių linijos ir jų technologiniai priklausiniai, įskaitant transformatorines ir transformatorių pastotes ir jose įrengtus įrenginius, požeminių kabelių kanalus, linijas laikančias atramas ir kitus technologinius priklausinius, taip pat vartotojo elektros įrenginiai, laikomi kilnojamaisiais daiktais, išskyrus elektros energetikos objektus, kurie pagal Statybos įstatymą laikytini pastatais.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

3. Elektros energetikos objektų ir įrenginių, esančių elektros energetikos objektus ir įrenginius valdančiai elektros energetikos įmonei nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose, eksploatavimui, aptarnavimui, remontui, techninei priežiūrai, rekonstravimui, modernizavimui ir (ar) naudojimui užtikrinti šiuo įstatymu nustatomi žemės ir kitų nekilnojamųjų daiktų servitutai šių objektų ir įrenginių nustatytų (nustatomų) apsaugos zonų ribose. Tinklų operatoriai tiesti perdavimo, skirstomuosius tinklus ar įrengti kitus elektros įrenginius tinklų operatoriumi nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose turi teisę tik įstatymų nustatyta tvarka su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininku išsprendę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo klausimą. Tinklų operatoriai, sudarę sutartis su žemės ar kito nekilnojamojo turto savininkais dėl žemės ar kito nekilnojamojo turto servitutų nustatymo elektros tinklams įrengti ir (ar) elektros tinklų apsaugos zonoms nustatyti (kai įstatymuose nurodyta, kad privaloma gauti žemės savininko, valstybinės ar savivaldybės žemės patikėtinio rašytinį sutikimą dėl šių zonų nustatymo) tinklų operatoriams nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais nepriklausančioje žemėje ar kituose nekilnojamuosiuose daiktuose, žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams išmoka vienkartinės kompensacijas nuostoliams dėl servituto nustatymo ar nuostoliams, patiriamams dėl specialiųjų žemės naudojimo sąlygų taikymo šioje dalyje nurodytų elektros tinklų apsaugos zonose, atlyginti. Šių nuostolių dydžiai apskaičiuojami pagal atitinkamas Vyriausybės patvirtintas metodikas. Kai toje pačioje teritorijoje (jos dalyje) atsiranda nuostoliai dėl tų pačių ar skirtingų apribojimų taikymo arba kai nuostoliai dėl anksčiau šiai teritorijai (jos daliai) nustatytų apribojimų taikymo buvo atlyginti, kompensacija atitinkamai mažinama sutampančių arba atlygintų nuostolių dalimi. Žemės ar kitų nekilnojamųjų daiktų savininkams atlyginama sunaikintų sodinių, pasėlių, iškirto miško rinkos vertė bei nuostoliai, atsiradę dėl galimybės naudoti žemės sklypą, jo dalį ar kitą nekilnojamąjį turtą pagal pagrindinę žemės ar kito nekilnojamojo turto naudojimo paskirtį praradimo.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2173](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-20, i. k. 2019-09945

4. Tinklų operatoriai turi teisę nekliudomi prieiti, privažiuoti ar kitaip patekti prie jiems priklausančių ar jų eksploatuojamų elektros tinklų, esančių kito žemės ar kito nekilnojamojo daikto savininko ar naudotojo teritorijoje, teisės aktų nustatyta tvarka atlikti jų remonto, techninės priežiūros, eksploatavimo, medžių ir krūmų kirtimo (dėl iškirstos medienos naudojimo sprendžia žemės savininkai), rekonstravimo ar modernizavimo darbus, taip pat įrengti naujus elektros energetikos objektus, neišplečiant esamų apsaugos zonų ribų.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Nr. [XIII-2173](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-20, i. k. 2019-09945

5. Tinklų operatorių vykdomą veiklą elektros tinklų apsaugos zonose, jose esančių proskynų plotį, mažiausius leistinus atstumus nuo elektros tinklų iki statinių, žemės ir vandens paviršiaus nustato energetikos ministro patvirtintos elektros tinklų apsaugos taisyklės ir elektros įrenginių įrengimo taisyklės.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-2173](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-20, i. k. 2019-09945

6. Neteko galios nuo 2017-11-01.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

7. Žala, kurią dėl naujų perdavimo ar skirstomųjų tinklų tiesimo ir kitų elektros įrenginių įrengimo bei elektros energetikos asmenų veiklos aptarnaujant šiuos elektros tinklus ir įrenginius patiria žemės savininkas ar jos naudotojas, turi būti atlyginta įstatymų nustatyta tvarka.

8. Jeigu nustačius žemės servitutus naujiems perdavimo ar skirstomiesiems tinklams tiesti ar kitiems elektros įrenginiams įrengti iš esmės apribojamas naudojimasis žemės sklypu ir šį apribojimą patvirtina Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka sudaryta komisija, perdavimo sistemos operatorius ar skirstomųjų tinklų operatorius žemės sklypo savininko reikalavimu privalo įstatymų nustatyta tvarka išpirkti tokį žemės sklypą kartu su jame esančiu nekilnojamoju turtu.

9. Asmuo, pageidaujantis rekonstruoti ar perkelti skirstomuosius tinklus, kliudančius statinių statybai ar dėl kitų priežasčių, turi teisę Energetikos ministerijos nustatyta tvarka, suderinęs su skirstomųjų tinklų operatoriumi, rekonstruoti ar perkelti šiuos elektros tinklus ir organizuoti jų rekonstravimo ar perkėlimo darbus. Šiuo atveju asmuo, kuris pageidauja rekonstruoti ar perkelti skirstomuosius tinklus, apmoka 100 procentų skirstomųjų tinklų rekonstravimo ar perkėlimo sąnaudų, išskyrus šio straipsnio 11 dalyje nurodytus atvejus. Rekonstruotų ar perkeltų skirstomųjų tinklų nuosavybė nekeičiama.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

10. Tuo atveju, kai asmuo pageidauja rekonstruoti ar perkelti skirstomųjų tinklų operatoriui priklausančias anksčiau kaip prieš 20 metų įrengtas 0,4–10 kV įtampos elektros oro linijas ir (ar) oro kabelių linijas, išskyrus transformatorių pastotes, transformatorines, skirstomuosius punktus, kliudančias statinių statybai ar dėl kitų priežasčių, šis asmuo apmoka skirstomųjų tinklų operatoriui 50 procentų visų operatoriaus išlaidų, patirtų rekonstruojant ar perkeltiant šiuos objektus. Rekonstruotų ar perkeltų skirstomųjų tinklų nuosavybė nekeičiama.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

11. Tuo atveju, kai asmuo pageidauja rekonstruoti ar perkelti skirstomųjų tinklų operatoriui priklausančias anksčiau kaip prieš 20 metų įrengtas 0,4–10 kV įtampos elektros oro linijas ir (ar)

oro kabelių linijas, išskyrus transformatorių pastotes, transformatorines, skirstomuosius punktus, šių objektų rekonstravimo ar perkėlimo darbams rengiamas kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektas ir tokių darbų sąnaudos yra ne mažiau kaip 10 procentų mažesnės, negu apskaičiuotos skirstomųjų tinklų operatoriaus, asmuo turi teisę vykdyti ir (ar) organizuoti šių objektų rekonstravimą ar perkėlimą Energetikos ministerijos nustatyta tvarka, suderinęs su skirstomųjų tinklų operatoriumi. Šiuo atveju skirstomųjų tinklų operatorius Energetikos ministerijos nustatyta tvarka padengia 50 procentų skirstomųjų tinklų rekonstravimo ar perkėlimo sąnaudas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

75¹ straipsnis. Teisė būti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių projektuotoju. Projektuotojo teisės ir pareigos

1. Būti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių, nurodytų šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje, projektuotoju turi teisę:

1) Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, turintys ne mažiau negu vieną šios dalies 2 punkte nurodytus reikalavimus atitinkantį darbuotoją;

2) Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės fizinis asmuo, įgijęs ne žemesnį kaip aukštąjį koleginių arba jam prilygintą inžinerijos mokslų studijų krypties grupės elektros inžinerijos krypties išsilavinimą.

2. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių projektuotojas privalo:

1) užsakovo pavedimu, vadovaudamasis šio įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatomis, parengti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą;

2) pasirašyti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą (privalo pasirašyti juridinio asmens vadovas ar jo įgaliotas kitas darbuotojas ir projektą rengęs darbuotojas, o kai projektuotojas yra fizinis asmuo, – tik šis asmuo), tuo prisiimdamas atsakomybę, kad kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektas atitinka teisės aktų nuostatas;

3) teisės aktų nustatyta tvarka suderinti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą su kompetentingomis institucijomis ir (ar) asmenimis, išspręsti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimui reikalingos žemės naudojimo klausimą šiame įstatyme nurodytais būdais ir sąlygomis, parengti visus kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimui būtinus dokumentus;

4) pataisyti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą pagal užsakovo pastabas, jeigu jos neprieštarauja teisės aktų reikalavimams;

5) pataisyti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą pagal šį projektą derinančių institucijų, subjektų (jų padalinių) pastabas;

6) pagal sutartį atlikti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projekto vykdymo priežiūrą;

7) jeigu kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo darbai atliekami pažeidžiant kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą, nedelsdamas informuoti užsakovą, o tais atvejais, kai nustatoma avarijos grėsmė, – užsakovą ir Tarybą.

Straipsnio punkto pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių projektuotojas turi teisę kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo metu įrengimo vietoje patikrinti, kaip laikomasi kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projekto sprendinių.

4. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių projektuotojas turi ir kitų teisių ir pareigų, numatytų Lietuvos Respublikos civiliniame kodekse (toliau – Civilinis kodeksas) ir kituose įstatymuose.

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-262](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-05920

75² straipsnis. Teisė būti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo rangovu. Rangovo teisės ir pareigos

1. Būti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių, nurodytų šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje, išskyrus vartotojo elektros įrenginius, įrengimo rangovu turi teisę Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, turintys Tarybos Energetikos įstatymo nustatyta tvarka išduotą elektros įrenginių įrengimo veiklos atestatą.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

2. Būti šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje nurodytų vartotojo elektros įrenginių, išskyrus vartotojo elektros įrenginius ypatinguosiuose statiniuose, įrengimo rangovu turi teisę Lietuvos Respublikos ar kitos valstybės narės fizinis asmuo ir juridinis asmuo, kita organizacija ar jų padalinys, turintys Tarybos Energetikos įstatymo nustatyta tvarka išduotą elektros įrenginių įrengimo veiklos atestatą.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

3. Įrengti šio įstatymo 75 straipsnio 2 dalyje nurodytus vartotojo elektros įrenginius statiniuose turi teisę Statybos įstatyme nurodyti asmenys, kuriems suteikta teisė būti ypatingųjų statinių statybos rangovais ir vykdyti statinio elektros inžinerinių sistemų įrengimo darbus.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

4. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo rangovas privalo:

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

1) vykdyti kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo darbus pagal kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą, šio įstatymo ir kitų teisės aktų nuostatas;

2) pagal rangos sutartį iš užsakovo gavęs kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą, nuvykti į elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo vietą, įvertinti projekto sprendinių įgyvendinimo galimybes ir prireikus pateikti pastabas užsakovui dėl projekto sprendinių įgyvendinimo. Jeigu per rangos sutartyje nustatytą terminą kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo rangovas pastabų nepateikia, laikoma, kad kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projekte nurodyti sprendiniai galimi įgyvendinti;

3) vykdyti viešojo administravimo subjektų, atliekančių kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo valstybinę priežiūrą, reikalavimus;

4) užtikrinti darbuotojų saugą ir sveikatą, gaisrinę saugą ir aplinkos apsaugą kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo vietoje bei įrengiamame elektros energetikos objekte ar įrenginyje, taip pat gretimos aplinkos bei gamtos ir nekilnojamųjų kultūros vertybių apsaugą, kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo vietoje ir šalia jos esančių žmonių apsaugą nuo įrengimo darbų keliamo pavojaus;

5) prieš pradėdamas žemės darbus inžinerinių tinklų, susisiekimo komunikacijų ir kitų objektų apsaugos zonose, teisės aktų nustatyta tvarka gauti savivaldybės leidimą (rašytinį pritarimą) žemės darbams vykdyti, gauti žemės darbų vykdymo vietoje esančių požeminių statinių, susisiekimo komunikacijų, kitų inžinerinių tinklų savininkų (naudotojų, valdytojų) rašytinius sutikimus, teisės aktuose nustatytais atvejais organizuoti inžinerinių tinklų savininkų (naudotojų, valdytojų) atstovų dalyvavimą vykdant žemės darbus;

6) gauti skirstomųjų tinklų operatoriaus leidimą, suteikiantį teisę vykdyti darbus skirstomųjų tinklų operatoriaus elektros įrenginiuose.

5. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo rangovas turi teisę:

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

1) pasitelkti savo prievolėms įvykdyti kitus asmenis (subrangovus), jeigu kiti įstatymai ar rangos sutartis nenustato, kad užduotį privalo įvykdyti pats rangovas;

2) gauti iš užsakovo kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo projektą.

6. Kilnojamųjų elektros energetikos objektų ir įrenginių įrengimo rangovas turi ir kitų teisių ir pareigų, numatytų Civiliniame kodekse ir kituose įstatymuose.

Straipsnio dalies numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769

Papildyta straipsniu:

Nr. [XIII-262](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-05920

TRYLIKTAJIS SKIRSNIS TARPTAUTINIS BENDRADARBIAVIMAS

76 straipsnis. Bendradarbiavimas su užsienio valstybių nacionalinėmis reguliavimo institucijomis elektros energetikos sektoriuje

1. Taryba bendradarbiauja su užsienio valstybių nacionalinėmis energetikos sektoriaus reguliavimo institucijomis:

1) skatinant nacionalinės rinkos integravimą Europos Sąjungos ir regionų lygmeniu ir siekiant sujungti nacionalinius elektros tinklus su užsienio valstybių elektros tinklais;

2) užtikrinant, kad perdavimo sistemos operatorius turėtų vieną ar daugiau regionų lygmeniu integruotų pajėgumų paskirstymo ir elektros tinklo saugumo užtikrinimo sistemų, apimančių vieną ar daugiau valstybių narių;

3) rengiant eksploatacines priemones, skirtas optimalaus elektros tinklo valdymo sąlygoms sudaryti;

4) skatinant bendros elektros biržos kūrimą;

5) skatinant tarpvalstybinių pajėgumų paskirstymą ir elektros tinklo saugumo užtikrinimo sistemų sukūrimą;

6) sudarant sąlygas tinkamam sujungimo pajėgumų, įskaitant naujas jungiamąsias linijas, lygiui užtikrinti, siekiant plėtoti veiksmingą konkurenciją ir gerinti tiekimo saugumą nediskriminuojant valstybių narių tiekėjų;

7) koordinuojant visų elektros tinklo kodeksų atitinkamiems perdavimo sistemos operatoriams ir kitiems rinkos dalyviams rengimą;

8) koordinuojant perkrovos valdymo taisyklių rengimą;

9) kitais elektros energetikos sektoriaus reguliavimo tikslais.

2. Taryba gali sudaryti bendradarbiavimo elektros energetikos sektoriuje susitarimus su kitų valstybių nacionalinėmis energetikos sektoriaus reguliavimo institucijomis, pagal kompetenciją dalyvauti tarptautinių ir regioninių organizacijų, asociacijų, komitetų, komisijų ir darbo grupių veikloje.

3. Taryba pagal kompetenciją atstovauja Lietuvos Respublikai Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūros, veikiančios pagal Reglamentą (EB) Nr. 713/2009, įsteigiantį Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą, veikloje.

4. Taryba, bendradarbiaudama su Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūra ir užsienio valstybių nacionalinėmis energetikos sektoriaus reguliavimo institucijomis, keičiasi informacija, reikalinga Tarybos veiklos tikslams pasiekti. Taryba užtikrina gautos informacijos konfidencialumą.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

77 straipsnis. Perdavimo sistemos operatoriaus bendradarbiavimas su užsienio valstybių perdavimo sistemos operatoriais

1. Perdavimo sistemos operatorius bendradarbiauja su užsienio valstybių perdavimo sistemos operatoriais siekiant sukurti konkurencingą elektros energijos vidaus rinką:

- 1) spręsdamas tarpvalstybinius elektros energetikos sektoriaus klausimus;
- 2) derindamas techninius elektros energijos perdavimo reikalavimus;
- 3) kitais elektros energetikos sistemos valdymo ir organizavimo tikslais.

2. Perdavimo sistemos operatorius, atlikdamas jam pavestas funkcijas, gali sudaryti bendradarbiavimo susitarimus su kitų valstybių perdavimo sistemos operatoriais, reguliavimo institucijomis, pagal kompetenciją dalyvauti tarptautinių ir regioninių organizacijų, asociacijų, komitetų, komisijų ir darbo grupių veikloje.

3. Lietuvos Respublikos perdavimo sistemos operatorius dalyvauja Europos elektros energijos perdavimo sistemos operatorių tinklo, veikiančio pagal Reglamentą (EB) Nr. 714/2009, veikloje.

Straipsnio dalies pakeitimai:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

KETURIOLIKTASIS SKIRSNIS SKUNDŲ NAGRINĖJIMAS IR ATSAKOMYBĖ

78 straipsnis. Ginčų sprendimas ne teismo tvarka. Skundų nagrinėjimas

1. Vartotojų ir elektros energetikos įmonių ginčai nagrinėjami Energetikos įstatyme nustatyta tvarka.

2. Taryba išankstine privaloma ne teismo tvarka nagrinėja ginčus tarp asmenų ir perdavimo sistemos operatoriaus, kurie kyla dėl:

1) asmenų nuosavybės teise ar kitais teisėtais pagrindais valdomų ir (ar) sutelktų pajėgumus užtikrinančių įrenginių atitikties Pajėgumų aukcionų nuostatuose nurodytiems techniniams reikalavimams;

2) pajėgumų užtikrinimo prievolės vykdymo sutarties sudarymo ar atsisakymo ją sudaryti, jos vykdymo ir (ar) nutraukimo.

3. Tarybos sprendimai, priimti išnagrinėjus asmenų ir perdavimo sistemos operatorių ginčus, įsigalioja ir yra privalomi vykdyti, jeigu nė viena ginčo šalis per 30 dienų nuo Tarybos sprendimo dėl ginčo priėmimo nepareiškia ieškinio bendrosios kompetencijos teisme Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso nustatyta tvarka, prašydama nagrinėti ginčą iš esmės. Kreipimasis į bendrosios kompetencijos teismą po Tarybos sprendimo dėl ginčo priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

4. Asmenų skundai nagrinėjami Energetikos įstatyme nustatyta tvarka.

Straipsnio pakeitimai:

Nr. [XII-2090](#), 2015-11-26, paskelbta TAR 2015-12-07, i. k. 2015-19368

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

79 straipsnis. Atsakomybė

Asmenys, nesilaikantys ar nevykdantys šio įstatymo reikalavimų, atsako įstatymų nustatyta tvarka.

PENKIOLIKTASIS SKIRSNIS BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

80 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-07-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

81 straipsnis. Neteko galios nuo 2019-07-01

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

82 straipsnis. *Neteko galios nuo 2019-07-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

83 straipsnis. *Neteko galios nuo 2019-07-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

84 straipsnis. *Neteko galios nuo 2019-07-01*

Straipsnio naikinimas:

Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168

85 straipsnis. Įstatymo įsigaliojimas ir taikymas

1. Šio įstatymo 27 straipsnis įsigalioja 2013 m. kovo 3 d.

2. Šio įstatymo 53 straipsnio 1 dalis taikoma perdavimo sistemos operatoriaus veiklos atskyrimui iki visiško perdavimo sistemos operatoriaus atskyrimo nuo vertikaliai integruotos įmonės šio įstatymo 53 straipsnio 2 ir 3 dalyse nustatytais sąlygomis.

3. Naujos branduolinės (atominės) elektrinės, nurodytos Branduolinės (atominės) elektrinės įstatyme, projektą ir su juo susijusius klausimus reglamentuoja Branduolinės (atominės) elektrinės įstatymas. Šio įstatymo normos santykiams, susijusiems su naujos branduolinės (atominės) elektrinės projektu ir su juo susijusiais klausimais, taikomos tiek, kiek jų nereglamentuoja Branduolinės (atominės) elektrinės įstatymas.

Papildyta straipsnio dalimi:

Nr. [XI-2086](#), 2012-06-21, *Žin.*, 2012, Nr. 76-3930 (2012-06-30), i. k. 1121010ISTA0XI-2086

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS

VALDAS ADAMKUS

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB.

2. 2003 m. lapkričio 11 d. Komisijos sprendimas 2003/796/EB dėl Europos elektros energijos ir dujų reguliavimo grupės įsteigimo.

3. 2006 m. rugsėjo 6 d. Europos Parlamento ir Tarybos sprendimas Nr. 1364/2006/EB, nustatantis gaires transeuropiniams energetikos tinklams ir panaikinantį Sprendimą 96/391/EB ir Sprendimą Nr. 1229/2003/EB.

4. 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB.

5. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinti Direktyvą 2003/54/EB.

6. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 713/2009, įsteigiantis Energetikos reguliavimo institucijų bendradarbiavimo agentūrą.

7. 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 714/2009 dėl prieigos prie tarpvalstybinių elektros energijos mainų tinklo sąlygų, panaikinantį Reglamentą (EB) Nr. 1228/2003.

8. 2010 m. birželio 24 d. Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 617/2010 dėl pranešimo Komisijai apie energetikos infrastruktūros investicinius projektus Europos Sąjungoje ir dėl Reglamento (EB) Nr. 736/96 panaikinimo.

9. 2010 m. rugsėjo 21 d. Komisijos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 833/2010, kuriuo įgyvendinamas Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 617/2010 dėl pranešimo Komisijai apie energetikos infrastruktūros investicinius projektus Europos Sąjungoje.

10. 2014 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/94/ES dėl alternatyviųjų degalų infrastruktūros diegimo.

11. 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB.

12. 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/941 dėl pasirengimo valdyti riziką elektros energijos sektoriuje, panaikinantį Direktyvą 2005/89/EB.

Papildyta punktu:

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

13. 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) 2019/943 dėl elektros energijos vidaus rinkos.

Papildyta punktu:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

14. 2019 m. birželio 5 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2019/944 dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES.

Punkto numeracijos pakeitimas:

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

Priedo pakeitimai:

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Pakeitimai:

1.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-97](#), 2000-12-20, Žin., 2000, Nr. 113-3606 (2000-12-30), i. k. 1001010ISTA000IX-97

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 2, 7, 8, 13, 16, 17, 18, 20, 21, 25, 28, 29, 30, 31, 32, 34, 38, 39, 45, 46, 47 straipsnių pakeitimo įstatymas

2.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-408](#), 2001-06-26, Žin., 2001, Nr. 56-1983 (2001-06-30), i. k. 1011010ISTA00IX-408

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 31, 46, 47 straipsnių pakeitimo ir papildymo įstatymas

3.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [IX-2307](#), 2004-07-01, Žin., 2004, Nr. 107-3964 (2004-07-10), i. k. 1041010ISTA0IX-2307

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymas

4.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-131](#), 2009-01-12, Žin., 2009, Nr. 10-353 (2009-01-27), i. k. 1091010ISTA00XI-131

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 39 straipsnio pakeitimo įstatymas

5.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-198](#), 2009-03-19, Žin., 2009, Nr. 38-1437 (2009-04-04), i. k. 1091010ISTA00XI-198

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 2, 5, 6, 43, 44 ir 48 straipsnių pakeitimo įstatymas

6.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-345](#), 2009-07-15, Žin., 2009, Nr. 91-3912 (2009-07-31), i. k. 1091010ISTA00XI-345

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 42, 44 straipsnių papildymo ir pakeitimo įstatymas

7.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-641](#), 2009-12-22, Žin., 2009, Nr. 154-6962 (2009-12-28), i. k. 1091010ISTA00XI-641

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 2, 5, 6, 10, 14, 22, 23, 24, 25, 28, 32, 36, 38, 39, 41, 43, 44, 45 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 42-1 straipsniu įstatymas

8.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas

2010-09-29, Žin., 2010, Nr. 117-5967 (2010-10-02), i. k. 1101000NUTARG108199

Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymo, Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo (2004 m. liepos 1 d. redakcija) atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

9.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-1919](#), 2012-01-17, Žin., 2012, Nr. 17-752 (2012-02-07), i. k. 1121010ISTA0XI-1919

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimo įstatymas

10.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2086](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 76-3930 (2012-06-30), i. k. 1121010ISTA0XI-2086

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 85 straipsnio papildymo įstatymas

11.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XI-2095](#), 2012-06-21, Žin., 2012, Nr. 76-3938 (2012-06-30), i. k. 1121010ISTA0XI-2095

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymas

12.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-171](#), 2013-01-17, Žin., 2013, Nr. 12-562 (2013-02-01), i. k. 1131010ISTA0XII-171

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio pakeitimo įstatymas

13.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-774](#), 2014-03-13, paskelbta TAR 2014-03-19, i. k. 2014-03219

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 9, 30, 31, 33, 49, 57 ir 67 straipsnių pakeitimo

14.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1534](#), 2014-12-23, paskelbta TAR 2014-12-31, i. k. 2014-21291

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 9 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymas

15.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-1665](#), 2015-05-07, paskelbta TAR 2015-05-20, i. k. 2015-07656

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16, 18, 20, 70 straipsnių pakeitimo ir 21 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas

16.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2090](#), 2015-11-26, paskelbta TAR 2015-12-07, i. k. 2015-19368

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 78 straipsnio pakeitimo įstatymas

17.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XII-2704](#), 2016-11-03, paskelbta TAR 2016-11-09, i. k. 2016-26485

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 22, 31, 35, 39, 51, 59, 67, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo įstatymas

18.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-262](#), 2017-03-30, paskelbta TAR 2017-04-07, i. k. 2017-05920

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 75 straipsnių, dvyliktojo skirsnio pavadinimo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 75-1, 75-2 straipsniais įstatymas

19.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-554](#), 2017-06-29, paskelbta TAR 2017-07-12, i. k. 2017-12057

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 6, 9, 55 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymas

20.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-604](#), 2017-07-04, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12305

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 3, 4, 6, 7, 9, 10, 16, 18, 31, 34, 39, 40, 41, 43, 44, 49, 51, 52, 58, 67, 70, 71, 72, 74, 75 straipsnių ir priedo pakeitimo ir Įstatymo papildymo 39-1 straipsniu įstatymas

21.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-614](#), 2017-07-11, paskelbta TAR 2017-07-17, i. k. 2017-12337

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 16 straipsnio pakeitimo įstatymas

22.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-710](#), 2017-11-07, paskelbta TAR 2017-11-16, i. k. 2017-18145

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 9, 16 ir 17 straipsnių pakeitimo įstatymas

23.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-996](#), 2018-01-12, paskelbta TAR 2018-01-23, i. k. 2018-01008
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 27 straipsnio pakeitimo įstatymas

24.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-1079](#), 2018-04-12, paskelbta TAR 2018-04-24, i. k. 2018-06509
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 67 straipsnio pakeitimo įstatymas

25.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-1456](#), 2018-06-30, paskelbta TAR 2018-07-11, i. k. 2018-11769
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 12, 15, 23, 38, 39, 39-1, 40, 41, 43, 44, 46, 51, 58, 61, 67, 68, 69, 74, 75, 75-2 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 74-1 straipsniu įstatymas

26.

Lietuvos Respublikos Konstitucinis Teismas, Nutarimas
Nr. [KT24-N14/2018](#), 2018-12-21, paskelbta TAR 2018-12-21, i. k. 2018-21226
Dėl Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo 16 straipsnio 6 dalies 1 punkto, 7 dalies, 24 dalies 2 punkto atitikties Lietuvos Respublikos Konstitucijai

27.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-1891](#), 2018-12-20, paskelbta TAR 2018-12-28, i. k. 2018-21884
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16, 22, 34, 40, 46, 67, 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 21-1 straipsniu įstatymas

28.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-1627](#), 2018-11-15, paskelbta TAR 2018-11-22, i. k. 2018-18860
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 9, 15, 16, 56 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymas

29.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-1970](#), 2019-02-14, paskelbta TAR 2019-02-26, i. k. 2019-03168
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 pakeitimo įstatymas

30.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-2201](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-17, i. k. 2019-09724
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 16 ir 67 straipsnių pakeitimo įstatymas

31.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-2215](#), 2019-06-13, paskelbta TAR 2019-06-27, i. k. 2019-10322
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 20, 67, 68, 69, 71 ir 72 straipsnių pakeitimo įstatymas

32.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-2173](#), 2019-06-06, paskelbta TAR 2019-06-20, i. k. 2019-09945
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 75 straipsnio pakeitimo įstatymas

33.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-2706](#), 2019-12-19, paskelbta TAR 2019-12-30, i. k. 2019-21553
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 15 ir 16 straipsnių pakeitimo įstatymas

34.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. [XIII-2868](#), 2020-04-28, paskelbta TAR 2020-05-06, i. k. 2020-09587
Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 16, 17, 20, 21-1, 22, 31, 39, 41, 48, 49, 51, 69, 71, 74 straipsnių pakeitimo ir Įstatymo papildymo 46-1 ir 71-1 straipsniais įstatymas

35.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-2900](#), 2020-05-07, paskelbta TAR 2020-05-14, i. k. 2020-10395

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 46, 47, 49, 51, 52, 59, 60, 61, 67 ir 68 straipsnių pakeitimo įstatymas

36.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3017](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13234

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 9, 12, 16, 17, 30, 31, 33, 35, 39-1, 41, 59, 69 straipsnių ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 61-1 straipsniu įstatymas

37.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3020](#), 2020-06-04, paskelbta TAR 2020-06-17, i. k. 2020-13237

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 6, 7, 9, 18, 31, 33, 78 straipsnių, priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo dešimtuoju-1 skirsniu įstatymas

38.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3139](#), 2020-06-25, paskelbta TAR 2020-07-03, i. k. 2020-15000

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 3, 6, 7 straipsnių, vienuoliktojo skirsnio pavadinimo ir priedo pakeitimo ir įstatymo papildymo 73-1 straipsniu įstatymas

39.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIII-3336](#), 2020-10-20, paskelbta TAR 2020-10-26, i. k. 2020-22203

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 9, 39, 67 ir 75 straipsnių pakeitimo įstatymas

40.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-232](#), 2021-04-01, paskelbta TAR 2021-04-08, i. k. 2021-07423

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 7, 9, 56, 67 ir 69 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo septintuoju-1 skirsniu įstatymas

41.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-483](#), 2021-06-30, paskelbta TAR 2021-07-13, i. k. 2021-15833

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 2, 9, 34, 43, 44, 45, 46, 46-1, 47, 49, 51, 52 ir 60 straipsnių pakeitimo ir įstatymo papildymo 46-2 ir 52-1 straipsniais įstatymas

42.

Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas

Nr. [XIV-604](#), 2021-11-04, paskelbta TAR 2021-11-12, i. k. 2021-23526

Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo Nr. VIII-1881 43 ir 69 straipsnių pakeitimo įstatymas